

ADP/457-49/2021

Jelentés az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2020. évi szakmai tevékenységéről

Jósvafő, 2021. július 19.

Veress Balázs
igazgató

A jelentést elfogadom.

Agrárminisztérium
Helyettes Államtitkár
Balczó Bertalan
helyettes államtitkár

Összeállították

Bacsó Zsolt

Dr. Bihari Zoltán

Dr. Boldogh Sándor

Dvorszky Zsuzsanna

Farkas Tünde

Felházi László

Gruber Péter

Hordós-Nagy Zsuzsa

Huber Attila

Juhász Zsolt

Kanyok Zsolt

Kovács Szilvia

Krajnyák Cecília

Marosi Marianna

Müller György

Rózsa Sándor

dr. Sándor Katalin

Szabó Ádám

Szentgyörgyi Péter

Veress Balázs

Virók Viktor

Visnyovszky Tamás

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
1. Bevezetés	7
2. Személyi állomány.....	9
3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi	10
3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai.....	10
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek (köztük a védett földtani alapszelvények és földtani képződmények)	10
3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek.....	14
3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek, nagyobb feltárások/)	16
3.1.3.1. Barlangok kiépítése, műszaki beavatkozások.....	16
3.1.3.2. Hasznosítási jelentések	18
3.1.3.3. Dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek	25
3.1.3.4. Nagyobb feltárások	27
3.1.4. Natura 2000 területek.....	32
3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek	35
3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (köztük a földtani alapszelvények, földtani képződmények).....	40
3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek	42
3.2.1. Védett mesterséges üregek (amennyiben releváns az állapotváltozások és a denevérállomány változásának ismertetése)	43
3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek	44
3.4. Magas Természeti Értékű Területek.....	45
3.5. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védeltségi szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok).....	46
3.6. Saját vagyionkezelésű területek.....	46
4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett, külön megjelenítve)..	48
4.1. Kutatás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)	48
4.2. Monitorozás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei) ...	51
4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként	82
4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet).....	83
5. Természetvédelmi kezelési tevékenység	83
5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, elmúlt évben készült)	83
5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek (meglévő, elmúlt évben készült)	83
5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és területegységek szerinti bontásban)	91
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	91
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése	94

5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)	101
5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt)	102
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	102
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	103
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése	109
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei	110
5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek	111
5.6. Génmegőrzés	112
5.6.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében (beleértve a hagyományos magyar kutyafajtákkal kapcsolatos tevékenységeket, illetve az igazgatóság által a különböző haszonállat fajokból és fajtákból tartott nukleusz és génmegőrzési állományokat)	112
5.6.1.1. Hucul ménés	112
5.6.1.2. Magyar kuvasz	114
5.6.2. Egyéb állatállomány, kezelésük	114
5.6.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében (igazgatóság által fenntartott tájfajta gyümölcsös kertek, egyéb génmegőrző bemutató kertek, génmegőrzéshez kapcsolódó beruházások stb.)	115
5.7. Erdőterületek, erdőgazdálkodás	115
5.7.1. Nem saját vagyongazdálkodásban lévő védett és Natura 2000 erdőterületek	115
5.7.2. Erdőrezervátum felmérésének főbb eredményei (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)	116
5.7.3. Saját vagyongazdálkodásban lévő erdőterületek kezelése	116
5.8. Vadászterületek, vadgazdálkodás	139
5.9. Halgazdálkodási vízterületek	141
5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek	144
5.9.2. Védett természeti területen található halastavak	146
5.10. Természetvédelmi mentőtevékenység	146
6. Tájvédelem	148
6.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)	148
6.2. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás	148
6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben	150
6.4. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások	150
7. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása, eredményei)	151
8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység	153
8.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma	153

8.1.1.	Szakteleményadás/adatközlés/adatszolgáltatás a hatóságok számára (természetvédelmi-, környezetvédelmi-, erdészeti-, földügyi hatóság, önkormányzat, Államkincstár stb bontásban).....	154
8.1.2.	Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban	156
8.1.3.	Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	157
8.2.	Szabálysértés	157
8.3.	Természetvédelmi bírság	157
8.4.	Büntető ügyek.....	158
8.5.	Polgári perek.....	159
9.	Természetvédelmi Őrszolgálat	159
9.1.	Alapadatok.....	159
9.1.1.	Személyi feltételek.....	159
9.1.2.	Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák.....	160
9.1.3.	Polgári természetőrök	162
9.2.	Feladatellátás	162
9.2.1.	Hatósági feladatellátás	162
9.2.2.	Együttműködés más hatóságokkal	163
9.2.3.	Nem hatósági feladatok ellátása.....	164
10.	Költségvetés és vagyon	165
10.1.	Kiadások (területkezelésre, védett természeti területek, nem védett Natura 2000 területek).....	165
10.2.	Bevételek (forrás: költségvetési, EMVA, KEOP, LIFE, IPA, ETE, stb. saját termékekből, védjegyes termékekből származó bevételek)	168
10.3.	Vagyon.....	171
10.3.1.	Befektetett eszközök	171
10.3.2.	Forgóeszközök	172
10.4.	Épületek.....	172
10.5.	Eszközök.....	172
11.	Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok	173
11.1.	Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra	173
11.1.1.	Látogató-, és oktatóközpontok.....	173
11.1.2.	Tanösvények	173
11.1.3.	Egyéb bemutatóhelyek (pl. tájházak, arborétumok, geológia, barlangi bemutatóhelyek).....	174
11.1.4.	Erdei iskolai helyszínek	180
11.1.5.	Szálláshelyek.....	181
11.1.6.	Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények	182
11.2.	Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	183
11.2.2.	Szakvezetéses túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák).....	184
11.2.3.	Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	184
11.2.3.	Erdei iskolák, erdei óvodák.....	185
11.2.4.	Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások (pl. természetvédelmi táborok, kulturális jellegű rendezvények, kézműves foglalkozások) 185	

11.2.5. Kiadványok	186
11.2.6. Látogatóstatisztika	186
11.3. Társadalmi kapcsolatok	188
11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	188
11.4. Tervezett fejlesztések (2021).....	189
11.5. Együttműködési megállapodások	190
11.6. Fontosabb események.....	191
12. Közfoglalkoztatás	191
12.1. Alapfeladatok, személyi feltételek	191
12.2. Elvégzett feladatok	192
12.3. Tapasztalatok	192
12.4. Javaslatok.....	193
13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel.....	193
14. Belföldi és külföldi együttműködés	195
15. Ellenőrzés	197
16. Éves munka legfontosabb összefoglalása	200
17. Fontosabb célkitűzések a következő évre.....	210
Melléklet.....	217
I. sz. melléklet: Projektek	218
II. sz. melléklet: Tájéértékek	226
III. sz. melléklet: Üzemeltetés keretében elvégzett munkák 2020. évben.....	234
IV. sz. melléklet: Programterv (eseménynaptár) 2021.....	238
V. sz. melléklet: Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek részletezése	250

1. Bevezetés

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság a 2020. évben is a korábban kialakított stratégiai irányvonal, racionalizált szervezeti, működési és gazdálkodási keretek között tervszerűen kezdte el tevékenységét mind a természetvédelmi szakmai munka, mind a költségvetési gazdálkodás területén. A legfontosabb cél volt a természetvédelmi szakmai munka színvonalának folyamatos javítása a fejlődést is biztosító pénzügyi stabilitás fenntartása mellett.

Márciusban azonban a koronavírus megjelenése, majd a koronavírus terjedésének megakadályozása érdekében hozott kormányzati intézkedések teljes mértékben felülírták a 2020-as terveinket. Bezárásra kerültek a barlangjaink, látogatóhelyeink, valamint a szálláshelyeink, emellett ökoturisztikai, és környezeti nevelési programjaink is elmaradtak. A járvány terjedésének csökkentése érdekében nagy hangsúlyt fektettünk a fertőtlenítésre és a járványügyi szabályok betartására is. A korlátozó intézkedések érzékenyen érintették az Igazgatóságot, a bezárás jelentős bevétel kiesést okozott, amelyen csak szigorú takarékos gazdálkodással és tervezett feladataink részbeni elhalasztásával sikerült úrrá lennünk.

2020. évben is tovább folytattuk a jövőt megalapozó fejlesztések forrásait biztosító KEHOP és INTERREG pályázatok megvalósítását, valamint lebonyolítottunk a Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program keretében a természetjárás feltételeinek javítását szolgáló projekteket is.

Összességében megállapítható, hogy az Igazgatóság a feladatait a 2020-as évben is megfelelő szakmai színvonalon látta el és – ha időnként nehézségekkel is –, de a tevékenységünkhöz szükséges pénzügyi, személyi és tárgyi feltételeket a kedvezőtlen körülmények ellenére is biztosítani tudtuk. Társadalmi szerepvállalásunk továbbra is magas szintű volt.

A pénzügyi stabilitásunk és az önfinanszírozó képességünk szintjének fenntartásáért a magunk részéről mindent megtettünk. A likviditási helyzetünket és pénzügyi stabilitásunkat a tárgyévben is sikerült átgondolt, szoros költségvetési gazdálkodással megőriznünk. A saját működési bevételi tervünktől jelentősen elmaradtunk, de kiadásainkat a szigorú kontroll alkalmazásával a megnövekedett feladatok ellenére elfogadható szinten tartottuk.

A 2020. évben az állami vagyon fenntartásához és üzemeltetéséhez szükséges tevékenységünk átszervezését tovább folytattuk, ezeket részben saját üzemeltetési részlegünkkel, részben vállalkozók bevonásával végeztettük el. Évek óta gondot okozott a jelentős és évről-évre növekvő vagyonállományunk fenntartása, üzemeltetése, mivel erre az elmúlt években alig jutott forrás. A napi feladatok zavartalan elvégzéséhez szükséges működés kiadásainak forrásait mindenképpen biztosítani kellett, így az egyes felújításokat, eszköz cseréket és beszerzéseket el kellett halasztanunk, bármennyire is indokoltak voltak. A 2020. év elején remény mutatkozott arra, hogy ezen az állapoton javítsunk, de a bevételi kiesésünk miatt csak

a legsürgetőbb problémák (pl. iratkezelő rendszer csere) megoldására nyílt lehetőségünk. A fenti gondokon csak részben segítettek a költségvetésünkbe bevont pályázati források.

A 2020. évben lényeges változást eredményezett a nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás kiadása. Amellett, hogy egységessé vált a szervezeti egységek elnevezése, átalakult az Igazgatóság szervezeti struktúrája is. Bevezetésre került a tájegységi működési modell: létrejött az Aggteleki, és a Zempléni Tájegység. Az új SzMSz alapján a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai az egyes tájegységekben látják el feladataikat. A Pályázatkezelési Csoport osztállyá alakult, a Barlang, Ökoturisztika és Környezeti-nevelés Osztály és a Közönségkapcsolat és Marketing Osztály feladatait pedig egy szervezeti egység, az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály látja el.

A 2021. évben a szakmai munkánkat és a társadalmi szerepvállalásunk pozitív tendenciáit szeretnénk fenntartani. A működési és gazdálkodási eredményességünk és hatékonyságunk érdekében minden tőlünk telhetőt megteszünk, annak ellenére, hogy 2021. év első három hónapja nem sok optimizmusra adott okot, jelenlegi kilátásaink szerint a bevételi kiesésünk várhatóan meghaladja a 2020. évi szintet. 2021. év első felében bérleti díj bevételeink túlnyomó részére sem számíthatunk kormányzati döntés következtében, projektjeink nagy része 2021. év első felében lezárul, amely megnöveli saját kiadásainkat a korábban projekt terhére elszámolható üzemeltetési, működési költségeink saját költségvetésünkben történő megjelenése által.

2. Személyi állomány

		Szakképzettség				
		alap-fokú	közép-fokú	felső-fokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2020-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormány-tisztviselő		37	54	35 fő angol, 10 fő német 1 fő francia 1 fő szlovák 1 fő jelnyelv tolmács	A továbbképzések a képzési tervben rögzítetteknek megfelelően történtek.
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó		16	2	1 fő angol	
	Határozott idejű munkaviszony		29	3	2 fő angol, 1 fő német 1 fő szlovák	
Összesen			82	59		

Közfoglalkoztatási program keretében 2020. július 1. napjától átlagosan 14 fő közfoglalkoztatottat alkalmazott az Igazgatóság.

1. A nemzeti park igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők – teljes munkaidőben	0
1.2. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	8
1.3. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben	0
1.4. Kormánytisztviselők – részmunkaidőben	0
1.5. Szerződéses munkavállalók - részmunkaidőben	0
1.6. MTvK munkavállalók – részmunkaidőben	0
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	0
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	87
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	22
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	25
3.4. Egyéb	7

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek (köztük a védett földtani alapszelvények és földtani képződmények)

Működési terület (ha)	433 889
-----------------------	---------

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek összesítő adatai

Működési terület (ha)	433 889		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	20 183,67	4 738,25	0	0	0
Tájvédelmi körzet	2	32 059	5 624,12	0	1+2 bővítés	25 212
Természetvédelmi terület	16	2 218	136,71	0	9	2 612
Védelemre javasolt mesterséges üregek					4	
Természeti emlék	26	11,147	0	0	0	0
Védelemre tervezett földtani alapszelvények				0	0	0
Védelemre tervezett földtani képződmények				0	3	0,4301
Összesen	45	54 471,82	10 499,08	0	17+2	27 824,4301

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Aggteleki NP	177/NP/85	20183	4738,25
Zempléni TK	172/TK/84	26765	4992,88
Tokaj-Bodrogszegi TK	183/TK/86	5294	631,24
Abaújkéri Aranyos-völgy TT	317/TT/07	160,1	-
Abaújkéri Ördög-szikla kaptárkő TE	333/TE/14	0,22	-
Bodrogszegi Várhegy TT	233/TT/90	1,62	-
Edelényi Magyar Nőszirmos TT	299/TT/05	3,13	-
Erdőbényei fás legelő TT	236/TT/90	214,61	-
Füzérradványi park TT	116/TT/75	159,52	-

Keleméri Mohos-tavak TT	26/TT/51	56,7910	56,7910
Kelemér-Serényfalva TT	310/TT/07	331,8	79,92
Long-erdő TT	274/TT/96	1104,9821	-
Megyaszoói-tátorjános TT	188/TT/87	35,3	-
Megyer-hegyi Tengersizem TT	278/TT/97	1,07	-
Rudabányai őshominida-lelőhely TT	153/TT/77	2,02	-
Sóstó-legelő TT	267/TT/94	70,96	-
Szendrőládi-rét TT	234/TT/90	1,51	-
Tarcali Turzó-dűlő TT	320/TT/09	10,74	-
Tállyai Patócs-hegy TT	189/TT/87	3,24	-
Zabanyik-hegy TT	322/TT/11	62,5	-
Bedela-kút feletti földtani képződmény természeti emlék	399/TE/91	0,4124	-
Bedela-kúti kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	400/TE/91	0,2077	-
Borda-völgyi 1. földtani alapszelvény természeti emlék	401/TE/914	1,0577	-
Borda-völgyi 2. földtani alapszelvény természeti emlék	402/TE/91	0,0837	-
Borda-völgyi 3. földtani alapszelvény természeti emlék	403/TE/91	1,7084	-
Bódvalenkei műútkanyar alatti földtani alapszelvény természeti emlék	404/TE/91	0,1659	-
Edelényi Templom-domb földtani alapszelvény természeti emlék	405/TE/91	0,0907	-
Felső-templom melletti földtani alapszelvény természeti emlék	406/TE/91	0,0761	-
Hidvégardói temető melletti földtani képződmény természeti emlék	407/TE/91	0,0922	-
Lepinke-kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék	408/TE/91	0,2484	-
Lyuka-völgyi földtani képződmény természeti emlék	409/TE/91	0,4503	-
Meszesi Templomdomb földtani alapszelvény természeti emlék	410/TE/91	0,2083	-

Rakacai TSz-kőfejtő - Nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	411/TE/91	1,7431	-
Rakacai út menti földtani alapszelvények természeti emlék	412/TE/91	1,3065	-
Rakacaszend délnyugati útbevágás 1. földtani alapszelvény természeti emlék	413/TE/91	0,1272	-
Rakacaszend délnyugati útbevágás 2. földtani alapszelvény természeti emlék	414/TE/91	0,3020	-
Rézing-dülői földtani alapszelvény természeti emlék	415/TE/91	0,2509	-
Szendrői palabánya földtani képződmény természeti emlék	416/TE/91	0,1788	-
Szendrői Várhegy földtani alapszelvény természeti emlék	417/TE/91	0,8252	-
Szuhogyi Nagy-hegy földtani képződmény természeti emlék	418/TE/91	0,2911	-
Tornaszentandrás Templomdomb földtani képződmény természeti emlék	419/TE/91	0,0856	-
Varbóci út melletti földtani alapszelvény természeti emlék	420/TE/91	0,7358	-
Vermek-dombja földtani alapszelvény természeti emlék	421/TE/91	0,2790	-
Rakaca nyugat földtani alapszelvény természeti emlék	423/TE/18	1,0319	-
Vizsolyi-kőfejtő földtani képződményei természeti emlék	424/TE/18	0,6228	-

Védelemre tervezett természeti területek adatai

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Csereháti TK	egyedi	22328,8	-	Védelemre tervezett
Tokaj-Bodrogszeg TK	bővítés	3056,99	-	Védelemre tervezett

Mádi Kakas-hegy TT	egyedi	124,98	-	Védelemre tervezett
Kopasz-hegy és Dorgó-tető TT	egyedi	51,01	-	Védelemre tervezett
Abaújszántói Sátor-hegy és Krakó TT	egyedi	417,93	-	Védelemre tervezett
Erdőbénye-Szokolya Óvár TT	egyedi	602,33	-	Védelemre tervezett
Bombolybánya TT	egyedi	7,94	-	Védelemre tervezett
Zempléni TK	bővítés	446,27	-	Védelemre tervezett
Erdőhorváti Vár-hegy TT	egyedi	502,96	-	Védelemre tervezett
Long-erdő TT	bővítés	100,3	-	Védelemre tervezett
Mosonnai-erdő TT	egyedi	236,07	-	Védelemre tervezett
Révleányvári-erdő TT	egyedi	469,26	-	Védelemre tervezett
Galvács, volt homokbánya TE	egyedi	0,1096	-	Védelemre tervezett
Perkupa (Dobódél), egykori mészkőbánya TE	egyedi	0,2497	-	Védelemre tervezett
Perkupa, Temető feletti TE	egyedi	0,0708	-	Védelemre tervezett

3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek

Ex lege védett természeti területek	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ex lege védett láp	76	2 404	0	0	0	0

Ex lege védett szikes tó	0	0	0	0	0	0
Kunhalom	11	0	0	0	0	0
Földvár	23	0	0	0	0	0
Forrás	779	0	0	0	0	0
Víznyelő	106	0	0	0	0	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	Nem ismert, nem lett felmérve		76	2404
Szikes tavak	0	0	0	0
Kunhalom	0	0	11	0
Földvár	Nem ismert, nem lett felmérve		23	0
Forrás	46	0	592	0
Víznyelő	106	0	8	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Lápok	54 teljesen, 22 részben	2318,5	22 részben	85,5
Szikes tavak	0	0	0	0
Kunhalom	0	0	0	0
Földvár	0	0	0	0
Forrás	0	0	0	0
Víznyelő	0	0	0	0

3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek (barlangok /kiépítések, műszaki beavatkozások, hasznosítási jelentések, dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek, nagyobb feltárások/)

3.1.3.1. Barlangok kiépítése, műszaki beavatkozások

2019-ben megkezdődött a KEHOP-4.1.0-15-2016-00015 azonosító számú, „A Világörökség részét képező barlangok, jelentős földtudományi értékkel rendelkező mesterséges üregek védelmét és az ezekhez kapcsolódó sérülékeny élővilág megőrzését célzó természetvédelmi beavatkozások az Aggteleki Nemzeti Park területén“ elnevezésű pályázat fenntartási időszaka, 2020-ban garanciális javítás nem történt.

2019-ben befejeződtek az SKHU/1601/1.1/035 azonosító számú, „Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki- és Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban” elnevezésű pályázat építési munkálatai a Béke-barlang jósvafői bejárata előtti területen, valamint a Baradla-barlang Róka-ág és Hangverenyterem WC területen, 2020-ban garanciális javítás nem történt.

2019-ben az Agrárminisztérium munkatársai kísérleti jelleggel elkezdték a Béke-barlang átvágott mésztufagátjainak visszaállítását, valamint tekintettel a barlang több éves látogatásának tilalma alatt bekövetkezett képződmények regenerálására, megkezdődtek a járótvonalak kijelölései. 2020-ban folytatódtak a munkálatok, az Öt-tufa képződmény védelme érdekében az oldalfalon kapaszkodó kötél lett elhelyezve, valamint egy létra, amely a lemászást segíti.

Megkezdjük a Baradla-barlang aggteleki kivilágított szakaszán, a 2019. évben beszerzett magasnyomású mosókkal a barlang koromtalanítását. Az elvégzett munkálatok bebizonyították, hogy a falakat és a képződményeket fedő, fekete korom, könnyen eltávolítható. A lemosott felületeken előkerülő vésetek az 1700-as, 1800-as és 1900-as évek elejéről származnak, ez bizonyítja, hogy a koromanyag csak ezen időszak után vonta be a barlangi felületeket. Több ponton a mosás hatására előkerültek a régi idők fáklyáinak koromlerakódásai, ezeket azonban már egy vékony hártyszerű mészbevonat takarja, így nem lehet őket lemosni.

3.1.3.2. Hasznosítási jelentések

Baradla-barlang (5430-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. augusztus 16-án kiadott NPTF-142/6/2011. számú, valamint a 2012. április 13-án kiadott 889-5/2012. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 24-én kiadott BO/16/3356-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart.

A látogatók rendelkezésére számos túralehetőség, program, illetve rendezvény áll:

Barlangtúrák: naponta, illetve előzetes bejelentkezéssel induló túrák.

- Barlangi esküvő: Hangversenyterem, Óriások-terme.
- Koncertek, egyéb rendezvények (pl. megnyitó, zártkörű rendezvények): Hangversenyterem, Óriások-terme, Tigris-terem.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

2020. március 13-tól, a COVID-19 betegséget okozó vírus magyarországi terjedésének megakadályozása érdekében a barlang bezárásra került és csak 2020. június 23-án nyitott ki újra.

2020. november 11-én, ugyanezen oknál fogva a barlang ismét bezárásra került és az év végéig már nem nyitott újra.

Látogatók száma: 2020. évben az Igazgatóság által meghirdetett naponta induló túráinak 72.430 látogatója volt. A látogatók nagyon kis százaléka, nagyjából 1%-a volt külföldi. A bezárások következtében, összevetve az előző évek adataival, nagyságrendileg 40.000 fővel kevesebb látogatója volt a Baradla-barlangnak 2020-ban.

Naponta induló barlangtúrák

	Aggteleki rövidtúra		Vörös-tói középtúra		Jósvafői rövidtúra		Összesen:	
	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő
Január	63	753	43	644	10	68	116	1465
Február	75	1058	49	595	13	87	137	1740

Március	33	511	22	344	8	58	63	913
Április	0	0	0	0	0	0	0	0
Május	0	0	0	0	0	0	0	0
Június	54	1567	30	621	18	178	102	2366
Július	250	14663	129	5954	64	950	443	21567
Augusztus	297	19626	170	9487	66	1118	533	30231
Szeptember	112	3712	73	2254	27	273	212	6239
Október	110	4121	75	2837	27	397	212	7355
November	23	253	16	269	5	32	44	554
December	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen:	1017	46264	607	23005	238	3161	1862	72430

Előzetes bejelentkezéssel induló túrák

	Hosszútúra		Speciális túra		Összesen:	
	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő	Túraszám	Fő
Január	0	0	0	0	0	0
Február	0	0	0	0	0	0
Március	0	0	0	0	0	0
Április	0	0	0	0	0	0
Május	0	0	0	0	0	0
Június	0	0	0	0	0	0
Július	0	0	0	0	0	0
Augusztus	1	8	0	0	1	8
Szeptember	0	0	0	0	0	0
Október	0	0	0	0	0	0
November	0	0	0	0	0	0
December	0	0	0	0	0	0

Összesen:	1	8	0	0	1	8
-----------	---	---	---	---	---	---

Speciális rendezvények: A barlangban nem tartottunk esküvőt, illetve koncert sem került megrendezésre. Egyéb rendezvényeinken (zártkörű rendezvény), túráinkon (manótúra, mikulástúra, forgatás, szakmai nap stb.) 228 fő vett részt.

Rendkívüli események: 2020. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: 2020. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület, lépcsők, korlátok a kivilágított szakaszon megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. A járófelületek rendszeres karbantartása, tisztítása évente kétszer, illetve igény esetén zökkenőmentesen történik.

A Baradla-barlang aggteleki szakaszán a gerinchálózat elöregedett, rossz állapotban van, ezért a gerinchálózat cseréje néhány éven belül szükséges.

Vass Imre-barlang (5440-2)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/5/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. január 20-án kiadott BO/16/1270-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

2020-ban 2 különböző túratípus volt elérhető a látogatók számára: az egyik a környezeti nevelési programban szereplő „Föld alatti természetismeret és földrajzóra a Vass Imre-barlangban”, a másik pedig a „Fogattal a Vass Imre-barlanghoz”. A barlang kizárólag előzetes bejelentkezéssel látogatható. Egy nap legfeljebb 10 túra indítható. A barlangban a világításrendszer kiépítettsége miatt egyszerre csak egy csoport tartózkodhat.

2020. március 13-tól, a COVID-19 betegséget okozó vírus magyarországi terjedésének megakadályozása érdekében a barlang bezárásra került és az év folyamán már nem is nyitott ki.

Látogatók száma: 2020. évben a barlangnak nem volt látogatója.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2020. évben nem történt rendkívüli esemény a barlangban.

Felújítások, bővítések: 2020. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület és a lépcsők megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt.

Béke-barlang (5430-3)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/3/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 09-én kiadott BO/16/2350-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Árvíz idején, illetve magas CO₂ koncentráció felett túra nem indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 10 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2020. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kijelölt barlangtúrák között.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2020. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: 2020-ban a magas CO₂ koncentráció miatt a tervezett útvonal kijelölésre a Kötélhágcsós-szifonon túl sajnos nem került sor.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A műszaki létesítmények megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség.

Földvári Aladár-barlang (5412-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2012. április 16-án kiadott 3640-5/2012. számú, 2016. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2017. április 27-én kiadott BO-08/KT/3144-2/2017. számú, 2026. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengersizem oldal 1.).

2020. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között. Speciális rendezvény, rendkívüli esemény nem történt. Felújítások, bővítések nem voltak a barlangban. A járőrfelület és a létrák megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt.

Kossuth-barlang (5440-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/4/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. február 08-án kiadott BO/16/2258-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengersizem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Árvíz idején túra nem indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 10 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2020. évben – 2 túra kivételével – a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között. 2020. évben 2 túrát indítottunk a barlangba, külföldi látogató nem volt.

Látogatói statisztika havi bontásban:

	Túraszám	Fő
Január	0	0
Február	0	0
Március	0	0
Április	0	0

Május	0	0
Június	0	0
Július	0	0
Augusztus	0	0
Szeptember	0	0
Október	1	8 fő
November	1	4 fő
December	0	0
Összesen:	2 túra	12 fő

Speciális rendezvények: Jellemzően adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2020. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: 2020. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A beszerelt létrák és drótkötelek megfelelő állapotban vannak. Omlás, rongálás nem történt.

Meteor-barlang (5452-1)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2011. június 27-én kiadott NPTF-142/2/2011. számú, 2015. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2016. január 20-án kiadott BO/16/1271-1/2016. számú, 2025. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvaló, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 2 túra indítható. Túraindulás rugalmasan, előzetes írásbeli jelentkezés (minimum 2 hét) alapján minimum 5 fő, maximum 8 fő jelentkezése esetén.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

Látogatók száma: 2020. évben a barlangban Igazgatóságunk nem folytatott hasznosítási tevékenységet. A barlang nem szerepelt a kiajánlott barlangtúrák között.

Speciális rendezvények: Jellegéből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2020. évben nem történtek rendkívüli események a hasznosítással összefüggésben.

Felújítások, bővítések: 2020. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A beszerelt létrák megfelelő állapotban vannak. Omlás, rongálás nem történt.

Rákóczi I. sz.-barlang (5412-2)

A hasznosított szakasz üzemeltetője: A 2012. április 16-án kiadott 3639-5/2012. számú, 2016. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély (valamint a jelenleg érvényes, 2017. április 27-én kiadott BO-08/KT/3145-2/2017. számú, 2026. december 31-ig érvényes hasznosítási engedély) jogosultja az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (3758 Jósvafő, Tengerszem oldal 1.).

A nyitva tartás rendje: A jelenleg érvényben lévő Üzemeltetési szabályzat szerint a barlang december 24., 25., 26. kivételével az év minden napján látogatható, turisztikai hasznosítása egész évben tart. Egy nap legfeljebb 10 túra indítható. A barlangban a világításrendszer kiépítettsége miatt egyszerre csak egy csoport tartózkodhat.

A barlang nyitva tartását, a túrák indulásának időpontját, a jegyek árát a minden évben újonnan kiadott igazgatói utasítás szabályozza.

2020. március 13-tól, a COVID-19 betegséget okozó vírus magyarországi terjedésének megakadályozása érdekében a barlang bezárással került és az év folyamán már nem is nyitott ki.

Látogatók száma: 2020. évben a barlangnak 68 látogatója volt, külföldi látogató nem volt.

Látogatói statisztika havi bontásban:

	Túraszám	Fő
Január	5	37
Február	5	31
Március	0	0
Április	0	0

Május	0	0
Június	0	0
Július	0	0
Augusztus	0	0
Szeptember	0	0
Október	0	0
November	0	0
December	0	0
Összesen:	10 túra	68 fő

Speciális rendezvények: Jellegeből adódóan a barlangban nem tartunk speciális rendezvényeket.

Rendkívüli események: 2020. évben nem történt rendkívüli esemény a barlangban.

Felújítások, bővítések: 2020. évben nem voltak a hasznosítással összefüggésben ilyen jellegű tevékenységek.

A műszaki létesítmények állapota, a szükséges intézkedések: A járófelület és a lépcsők megfelelő állapotban vannak, így ezzel kapcsolatos intézkedésekre nem volt szükség. Omlás, rongálás nem történt. A beépített járatlámpák rossz állapotban vannak, cseréjük pár éven belül szükséges. A beépített led reflektorok állapota még megfelelő, fényerejük azonban nem, ezért néhány éven belül indokolt a cseréjük.

3.1.3.3. Dokumentációs tevékenységek, térképezések, állapotfelvételek, kezelési tervek

Az Aggteleki Tájegység területén jelenleg 285, míg a Zempléni Tájegység területén jelenleg 129 barlangot tartunk nyilván.

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Barlang	414	3

2020-ban nem került sor új barlang feltárására.

A 2020. évi kártalanítási keretben megkötött szerződések teljesítési határideje 2020. november 30. volt, az elvégzett felmérésekről az alábbiakban számolunk be:

1. Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület

A **Barlangtani Bibliográfia adatbázis** fejlesztése érdekében végzett feldolgozás főként az Aggteleki Nemzeti Park barlangjaira, kiemelten a Baradlára vonatkozott. Természetesen, ha más területen nyíló barlang irodalma került elő, az is bekerült az adatbázisba. Nem lett feldolgozva külföldi barlang (csak elvétve, mint pl. a Baradla rendszeréhez tartozó Domic), és az olyan apró hírek, amelyek a barlangnyilvántartás számára nem fontosak (előadások, tanfolyamok, túrahirdetések). Felvételre kerültek viszont a tudományos és ismeretterjesztő cikkek mellett az olyan néhány soros hírek is, amelyek a barlangra vonatkozóan információt szolgáltatnak (megnyílt, kiépítették, felmérték, feltárták stb). A szerződésben foglalt feladat ellátásáért felelős személy: Székely Kinga.

Az adatbázis

Kezdő tételszáma:	13 704
Záró tételszáma:	14 904
Felvett új tétel:	1 200
Javított tételszám:	600
Csatolt digitális melléklet:	1 836

Elvégzett munka:

1. Új tételek felvétele.
2. Szereplő tételek hiánypótlása.
3. Mindkettőhöz a vonatkozó irodalom digitális változatának mellékelése.
4. Az Országos Barlangnyilvántartástól kapott, excel táblázatban hibásként jelölt cikkek ellenőrzése, a tényleges hibák javítása.

Feldolgozott irodalom:

- Aquila 1894-1993.
- Acta Archeologica.
- Archeologiai Értesítő 1868 2009.
- Magyar Akadémiai Értesítő.
- Prágai Magyar Hírlap 1920-1938.
- Élet és Tudomány 2005-2020.
- Miskolci Hírlap 1945-1948.
- Miskolci Napló 1902-1927.
- Miskolci Esti Lap, Felsőmagyarországi Reggeli Hírlap 1913-1944.
- Észak-Magyarország.
- Pannonia.
- Földrajzi Közlemények 1995-2010.
- Herman Ottó Múzeum Évkönyve 1957-1989.

- Herman Ottó Múzeum Közleményei, Turista, Turisták Lapja, Turistaság és Alpinizmus, Pécsi Napló, Magyar Nemzet, Népszabadság, Népszava stb. szórvány feldolgozás

A feladat határidőre elkészült, átadásra került az Agrárminisztérium részére.

2. Speleotech-Team Kft.

A szerződésben foglalt feladat a Baradla-barlangban a Medvekarmos-terem, a Raisz-ággal szembeni meander, a Meseország és a Róka-barlang, az Óriás-terem kürtő, az Óriás-terem alatti járatok, a Gömböc-terem térsége, a Rákosi-ág, a Sárkány-barlang, a Csillagvizsgáló térsége és az Arany-utca barlangszakaszokban poligon felvétele volt. A Raisz-ág hiányzó részei, a Vetődéses-terem és alsó járatai, a Bokaszorítás-ág, a Megfagyott vízesés-ág, a Meseország (100 m) hiányzó részei, az Óriás-terminyelő (a beomlásig) barlangszakaszokban pedig poligon és rajz elkészítése volt. A szerződésben foglalt feladat ellátásáért felelős személy: Polacsek Zsolt. A Baradla-barlang Jósvafői és Vöröstói-szakasz, a Vöröstói-oldalággal a barlang két bejárata (Jósvafő-Vöröstó) között lévő barlangszakasza: 2257.1 m. Felmért oldalágak: 2356.3 m. Összesen: 4613.4 m. A térképek elkészültek, átadásra kerültek az Agrárminisztérium részére.

3. Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

A szerződésben foglalt feladat a Baradla-barlang Róka-ág, Morea hegye, Olimposz-hegy, valamint az aggteleki szakasz 2005 óta bekövetkezett változásainak felmérése és 1:100 alapú térképének elkészítése volt. A szerződésben foglalt feladat ellátásáért felelős személy: Dr. Szunyogh Gábor. A térképek elkészültek, átadásra kerültek az Agrárminisztérium részére.

4. Dr. Surányi Gergely, egyéni vállalkozó

A szerződésben foglalt feladat az Esztramos VI. bányászati szint lézerszkenneres felmérése volt. A szerződésben foglalt feladat ellátásáért felelős személy: Dr. Surányi Gergely. Az összes rögzített pont száma közel 120 millió pont lett. A felmérés elkészült, átadásra került az Agrárminisztérium részére.

3.1.3.4. Nagyobb feltárások

Barlangjainkban nagyobb feltárás 2020-ban két esetben történt.

Barlang neve: Haragistyai-róka

Kataszteri száma: 5440-47

A vagyonkezelői hozzájárulás jogosultja: Aggteleki Barlangkutató Csoport Egyesület

A kutatás során 2020-ban talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése: hossza - 79,78 m, vertikális kiterjedése - 35,71 m.

A barlangból májusban az agyagos kitöltésből egy **emlős fog** került elő, melyet átadtunk Gaál Lajos geológusnak, aki a pozsonyi Comenius Egyetemre küldte be meghatározásra, ahonnan a következő leírást kaptuk:

Alsó, bal rágófog koronájának anterolingvalis részének töredéke.

Hipparion típusú lovak késői képviselője.

Equidae család.

Pliocén kor.

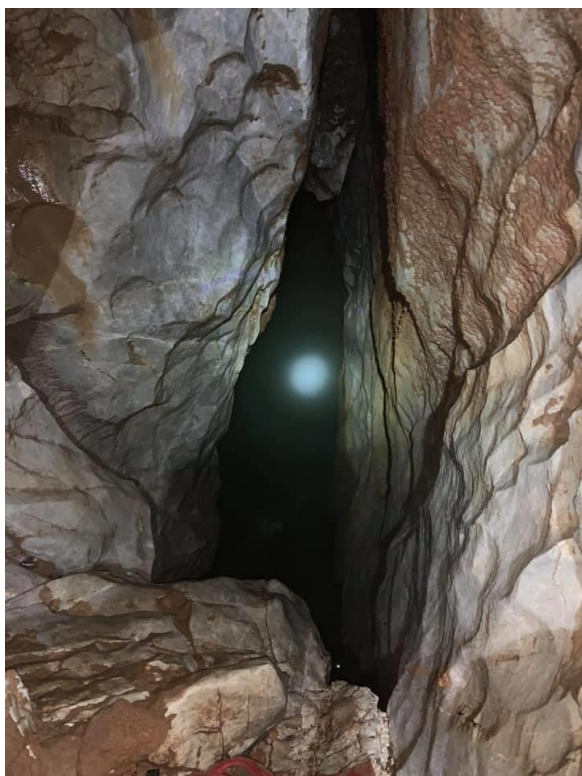
A kutatásban az áttörést az októberi kutatóhétvége hozta. Az agyagos kitöltés kitermelése közben oldalirányba megnyílt egy kisebb kb. 2,5 méter mély akna. Az akna alját szintén agyagos kitöltés alkotta, melyet elkezdtek eltávolítani. Erről a kitöltésről hamar kiderült, hogy egy vékony álfenék és átlyukadt egy nagy hasadékszerű akna tetejébe. Másnap az átbújást biztonságos nagyságúra kitágították, az akna beszállásánál nittet helyeztek el és Szabó István beereszkedett az aknába. Közel 30 méter ereszkedéssel elérte a patakos járat szintjét, ahol a barlang két irányba folytatódott. Érzékszervileg érezhetően magas volt a szén-dioxid koncentráció.

A Ny-i ág a Musztáng-barlang irányába indult, ahonnan a patak vize is érkezik. Ebben az ágban néhány méter megtétele után a feltárók érezték, hogy növekszik a szén-dioxid koncentráció, így visszafordultak és elindultak a K-i ágban folyásirány mentén. Néhány méter megtétele után egy szifonszerű tavat találtak, melynek főtéjét egy leszakadt óriási kőzetblokk alkotja. A víz alatt látszódnak az egykor szabad légtérben növekedett függőcseppkövek. A leszakadt kőzetblokk felett egy felső kerülőjárat indult, amely hamar átfordult egy lefelé tartó, de teljesen kitöltött aknába.

A patakos járat különlegessége, hogy benne nagyméretű (öklömnyi) kavicsok találhatóak.

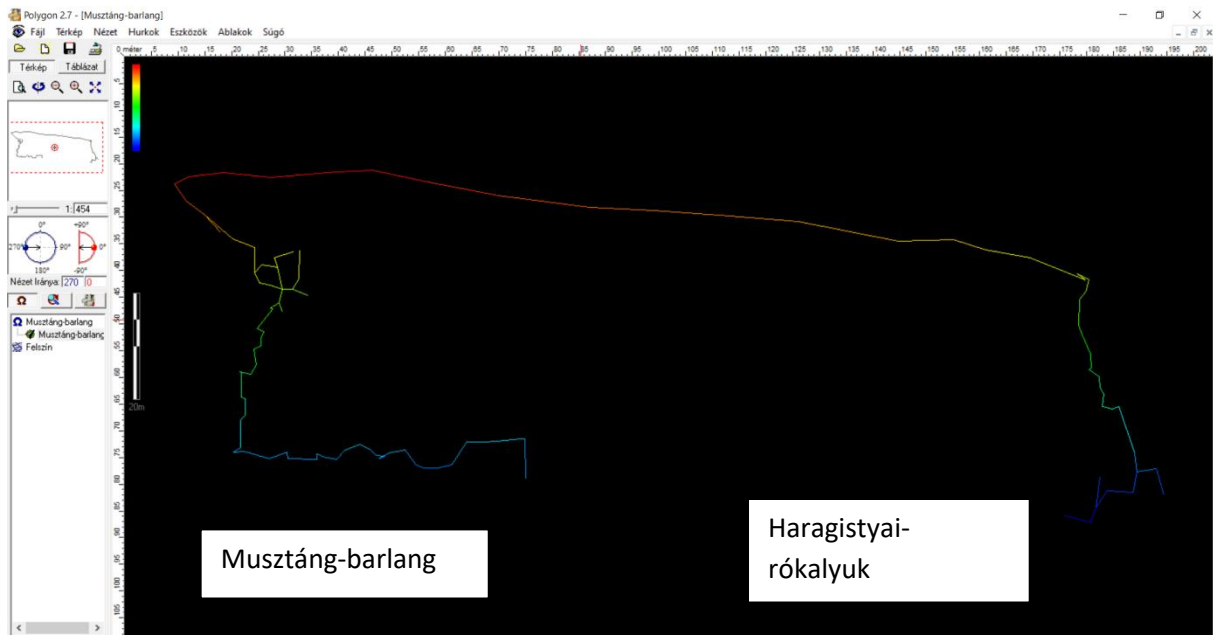
A patakos ágba vezető akna teteje

Mosott, oldott falú patakos járat

Kavics a patakos járatból

Barlang neve: Pócsakői-víznyelő

Kataszteri száma: 5452-14

A kutatási engedély jogosultja: Tóth Attila

A kutatás során 2020-ban talált új barlangszakaszok hossza, vertikális kiterjedése: hossza 120 m, vertikális kiterjedése 28 m.

2020 szeptemberében a kutatók járattágítás során továbbjutottak a barlang korábbi végponti szűkületén és egy közel 120 méter hosszúságú új részbe jutottak. Az új rész felső részére jellemző, hogy végig cseppköves, fosszilis járatból áll, az alsó része pedig aktív patakmederből.

Kisebb továbbjutások voltak a Baradla-barlang oldalágainak és kürtőinek kutatása során, valamint az Esztramos 1-es szint (Felső-táró) barlangjában, de ezek hossza általában csak néhány méter volt.

Jelentős tudományos eredményt hozott 2020-ban, három különböző klimatikus időszakban (tél, nyár, ősz), a Baradla-barlangban folytatott próbaterápia. A klímaterápiával egybekötött komplex terápia kedvezően hatott az asztmás betegek állapotára, kontrollszintjére, hiszen a kúra befejezte előtt már szignifikánsan kevesebb rohamoldó-szükséglettel rendelkeztek, javult a fizikai terhelhetőség, a spirometriás értékek, a tüdő kapacitása (kis és nagy légutak terén egyaránt). A betegek kifejezetten elégedettek voltak a barlang gyógyhatásával. Világossá vált számunkra, hogy a barlangi klímaterápia hatása egyértelműen megkönnyíti a betegek mindennapjait azáltal, hogy tisztább légutakat, könnyebb levegővételt és csökkent allergiás panaszokat eredményez. A kutatás eredménye felhívja a figyelmet a barlangi klímaterápia, mint komplex rehabilitáció kedvező hatására, valamint a természetes gyógytényezők szerepére – amelyhez orvosi terápia is társul – azok alkalmazására, ami segít csökkenteni a betegek és az egészségügyi ellátórendszer kiadásait.

3.1.4. Natura 2000 területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
NATURA 2000 Különleges madárvédelmi terület	4	165184,2		0	0	0
NATURA 2000 Különleges természet-megőrzési és kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület	27	61905,6		0	0	0

A Natura 2000 területeknél a megadott érték az Igazgatóság által kijelölt Natura 2000 területek összterülete (tehát a HNPI által kijelölt Felső-Tisza SPA és SCI területek

Igazgatóságunk működési területére eső részei nincsenek ebbe beleszámolva, ellenben a Sajó-völgy és Hernád-völgy SCI teljes területe igen).

A Natura 2000 területek összesített adatai:

Terület kódja és megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUAN10001 – Aggteleki-karszt	7	1	800,2	4
HUAN10002 – Putnok-dombság				1
5HUAN20001 – Aggteleki-karszt és peremterületei (ATE)				2
HUAN20002 – Rakaca-völgy és oldalvölgyei				1
HUAN20003 – Bódva-völgy és Sas-patak-völgye			1,5	
HUAN20004 – Hernád-völgy és Sajóládi-erdő				
HUAN20005 – Szuha-völgy				1
HUAN20006 – Sajó-völgy				1
HUBN10001 – Bodrozug – Kopasz-hegy – Taktaköz		1	325,5	3
HUBN10007 – Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel			7	2
HUBN20087 - Baskói-rétek				1
HUBN20073 – Bodrogszegi Várhegy				1
HUBN20071 – Bodrozug és Bodrog hullámtere		1	325,5	3
HUAN21007 – Bózsva-patak				1
HUBN20093 – Bózsva Temető-alja				1
HUBN20077 – Erdőbényei-olaszliszkai magyar nőtőzirmos sztyepprétek				1

HUBN20085 - Északi-Zempléni-hegység				1
HUBN20082 – Felsőregmeci Ronyva				1
HUBN20089 - Füzéri Pál-hegy				1
HUBN20090 – Komlóskai Mogyorós-tető és Zsidó-rét				1
HUBN20084 - Központi-Zempléni-hegység			7	2
HUBN20081 – Long-erdő			35	2
HUAN21008 – Mádi Bomboly-bánya				1
HUAN21009 – Mádi Kakas-hegy				1
HUBN20078 – Pácini Mosonna-erdő				1
HUBN20088 - Regéci Várhegy				1
HUBN20079 – Révleányvári erdők				1
HUBN20075 – Sárospataki Mandulás				1
HUBN20074 – Tállyai Patócs-hegy–Sátor-hegy				1
HUBN20092 - Telkibányai Király-hegy				1
HUBN20072 – Tokaji Kopasz-hegy			57	2

A táblázatban a Natura 2000 területek átfedései miatt, átfedő adatok találhatóak.

*Az összesített adat tartalmazza a kaszált és a legeltetett területeket is.

Tárgyévben 7 tábla („Huculok nyomán”) kihelyezése történt meg, amely magába foglalja a tanösvények tájékoztatótábláit is.

Ökoturisztika:

Az ANPI üzemeltetésében összesen 2 db Látogató/oktatóközpont (Vörös-tó és Kúria októatóközpont) található Natura 2000 területen.

Az ANPI üzemeltetésében lévő tanösvények közül 10 db (Baradla, Tohonya-Kuriszlán, Szádvár, Zöldhatár, Fürkész, Kincskereső, Bódva-völgyi, Bokorlabirintus, a Huculok nyomán, valamint a Bodrogzugi) található Natura 2000 területen.

Élőhelyrekonstrukció:

Aggteleki Tájegység területén:

1) Erdőrészek területén:

Tájidegen fajok tarvágása: 0,57 ha (akác)

Szálalóvágás: 145,33 ha-on (állományszerkezeti változatosság növelése érdekében),

Egyéb termelés: 289,41 ha-on (idegenhonos fajok eltávolítása érdekében).

2) Gyepterületek esetén:

Gyepterületeken 422,8 ha-on végeztünk szárzúzást (a növekvő cserje és fajok elszaporodásának megakadályozása érdekében).

Fásításból történő fakitermelés: 12,18 ha-on végeztünk.

Zempléni Tájegység területén:

Élőhely-rekonstrukció

1) Erdőrészek területén:

Tájidegen fajok tarvágásával: 15,90 ha

Szálalással: 32,85 ha

Szálalóvágással: 1,69 ha

Gyérítéssel, az állományszerkezeti változatosság növelésével: 1,55 ha

Gyérítéssel idegenhonos fajok eltávolításával: 25,91 ha

Egészségügyi termelés keretében tájidegen és/vagy idegenhonos fajok eltávolításával: 5,14 ha

Egyéb termeléssel, tájidegen fajok eltávolításával: 110,64 ha.

2) Gyepterületek esetén:

Gyepterületeken inváziós fajok eltávolítása (nem teljes gyeprekonstrukció, csupán magzó korban lévő amerikai kőris, zöld juhar, fehér akác, erdei fenyő visszaszorítása): 5,57 ha.

Gyepterületeken inváziós gyalogakác visszaszorítása szárzúzással majd főként legeltetéssel: 37,55 ha.

Fásításból történő fakitermeléssel összesen 972,78 m³-t termeltünk ki.

3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek

	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari terület	2	7 393		0	0	0

MAB bioszféra-rezervátum	1	49 372		0	0	0
Európa diplomás terület	0	0		0	0	0
Világörökségi terület*	2	33 438		0	0	0
UNESCO Geopark	0	0		0	0	0

A fenti táblázatokkal kapcsolatos információk

Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai (20 183,6 ha), illetve Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj Világörökség (13 255 ha). Az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai világörökséghez tartozó barlangok száma 285 (a területadat csak a hazai oldal kiterjedését mutatja).

A Nemzetközi jelentőségű területek összesített adatai:

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Baradla - barlangrendszer és a hozzá kapcsolódó vizes élőhelyek Ramsari Terület	61	6		2
Bodrogzug Ramsari Terület			325,5	3
Bioszféra-rezervátum				1
Európa Diplomás Terület	-	-	-	-
Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjai Világörökségi Terület	61	8	800,2	4
Tokaj Történelmi Borvidék és Kultúrtáj Világörökségi Terület			325,5	2
UNESCO Geopark	-	-	-	-

A táblázatban a nemzetközi jelentőségű területek átfedései miatt, átfedő adatok találhatóak.

*Az összesített adat tartalmazza a kaszált és a legeltetett területeket is.

Tárgyévben 61 tábla kihelyezése történt meg, amely magába foglalja a tanösvények tájékoztató tábláit is.

Ökoturisztika:

Az ANPI üzemeltetésében összesen 2 db Látogató/oktatóközpont (Vörös-tó, Kúria) található Nemzetközi jelentőségű területen.

Az ANPI üzemeltetésében lévő tanösvények közül 9 db (Baradla, Tohonya-Kuriszlán, Szádvár, Zöldhatár, Fürkész, Kincskereső, Bódva-völgyi, Bokorlabirintus, valamint a Bodrogzugi) található Nemzetközi jelentőségű területen.

Ramsari terület

Élőhelyrekonstrukciót a Baradla-Ramsari területen tárgyévben nem folytatott, a Bodrogzug Ramsari Területen 325,5 ha területen folytatott Igazgatóságunk.

MAB bioszféra-rezervátum

Az előző években kihelyezett táblák ellenőrzése tárgyévben megtörtént, az állapotukban változás nem történt, további jelzőtábla kihelyezése nem történt.

Élőhelyrekonstrukciót tárgyévben Igazgatóságunk az Aggteleki Tájegység, az Aggteleki Bioszféra-rezervátum és a Tájegységet érintő Natura2000 területek átfedése miatt, a 3.1.4.-ben leírtak szerint végzett

Világörökség gondnoki teendők ellátása

Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai világörökségi helyszín 2020-ban ünnepelte huszonöt éves jubileumát.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, a Miniszterelnökség Építészeti és Építésügyi Helyettes Államtitkárság döntése értelmében, „Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai” világörökségi helyszín által hordozott kiemelkedő egyetemes érték megőrzését szolgáló kezelés, 2020. évi világörökségi gondnoksági feladatok ellátására, 10.000.000,- Ft, azaz tízmillió forint támogatásra kapott jogosultságot.

A Miniszterelnökség megbízása alapján a Lechner Nonprofit Kft. 2020. július 10-én megküldte számunkra a támogatási igénydokumentáció csomagot, amelyet július 28-án Igazgatóságunk az előírásoknak megfelelően kitöltve visszaküldött a Lechner Nonprofit Kft-nek. A megküldött támogatási igénydokumentáció csomag visszamutatását október 13-án kapta meg Igazgatóságunk. Tekintettel arra, hogy a korábbi évekhez hasonlóan, ismét az év végére csúszott volna a támogatás véglegesítése, aláírása, amely a vállalt szakmai program megvalósítását lehetetlenné tette volna, így Igazgatóságunk 2020. november 27-én tájékoztatta a Lechner Nonprofit Kft-t, hogy **nem kíván élni** a 2020. évi támogatás lehetőségével. Ezek után telefonon, majd 2020. december 04-én a táj- és természetvédelmi szakterület világörökségi munkacsoportjának ülésén napirend előtt Füleky Zsolt helyettes államtitkár úr tájékoztatta a munkacsoport ülés résztvevőit, hogy az ANPI és a HNPI 2020. évi világörökségi gondnoksági támogatási szerződésének megkötése (és a támogatás folyósítása) ez idáig nem történt meg, míg a többi világörökségi gondnokság esetében a nyár

folyamán sor került a szerződéskötésre. Helyettes államtitkár úr sajnálkozását fejezte ki a helyzet miatt, továbbá megerősítette, hogy a ME ÉHÁT mindent megtesz annak érdekében, hogy a szerződéskötésre mielőbb sor kerüljön.

2020. december 09-én a Lechner Nonprofit Kft. megküldte a támogatási szerződés tervezetét, valamint a szerződéskötéshez szükséges mellékleteket. 2020. december 15-én Igazgatóságunk visszaküldte a szerződéskötéshez szükséges mellékleteket, majd telefonon tájékoztattak, hogy sem a felhatalmazó levelet, sem a törzskönyvi igazolást nem tudják elfogadni a benyújtott formában. Felvettük a kapcsolatot a Magyar Államkincstárral, ahol közölték, hogy az igazolást Budapesten állítják ki és minimum 8 nap az ügyintézési idő. Gondoskodtunk a felhatalmazó levél javításáról, melyet megküldtünk a Lechner Nonprofit Kft-nek, továbbá tájékoztattuk arról, hogy a Magyar Államkincstár milyen határidővel tudja kiadni a törzskönyvi igazolást. Ebben az időszakban többször jeleztük, hogy a szakmai programban vállalt kiadványt nem tudjuk ebben az évben elkészíteni, továbbá ha még az évvégén kifizetésre kerül a támogatás, akkor a jogszabályi előírások szerint azt, mint fel nem használt összeget vissza kell fizetnie az Igazgatóságnak. Azt a tájékoztatást kaptuk, hogy csak 2021. januárjában kerül sor a támogatás kifizetésre és szerződésmódosítással további hat hónap áll majd rendelkezésünkre a fotóalbum elkészítéséhez.

2020. december 22-én a Lechner Nonprofit Kft. személyesen lehozta az előlegbekerő és a támogatási szerződés aláírandó példányait, amelyeket aláírás után vissza is vittek. A támogatásra vonatkozó döntésről szóló értesítőt 2020. december 22-én 17 óra 13 perckor kaptuk meg. A támogatás összege 2020. december 28-án jelent meg az Igazgatóság számláján. A 2020. december 22-én mindenki által aláírt szerződést, csak 2021. január 06-án kaptuk meg elektronikus tájékoztatásként.

Tekintettel arra, hogy az előzetes megbeszélések ellenére a támogatást úgy kapta meg Igazgatóságunk, hogy a szerződéssel le nem kötött részét vissza kell fizetnünk az államnak, így elszámolni csak a bérköltéseket tudtuk, a világörökségi jubileum alkalmára tervezett fotóalbumot nem tudtuk elkészíteni, a támogatás ezen összegének visszafizetéséről 2021-ben gondoskodunk.

Az Aggteleki Nemzeti Park megalakulásának 35 éves és az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai Világörökségi cím elnyerésének 25 éves jubileumi rendezvénysorozat tervezett programjai a következők voltak:

2020. 05. 02. Nyitórendezvény

Helyszín: aggteleki fogadótér, vörös-tói fogadótér, Baradla-barlang Hangversenyerem

Tervezett programok: Előadások, megnyitó, koncert, majd néptánc, színjátás, énekkar az aggteleki fogadótéren, barlangi koncert a Hangversenyeremben. Egész nap: speleobox, játszóház, kirakodóvásár.

2020. 05. 31. Gyermeknap

Helyszín: aggteleki fogadótér, Baradla-barlang

Tervezett programok: Baradlamanó túra, gyermekkoncert, majd bábszínház az aggteleki fogadótéren. Egész nap: kedvezményes látogatás biztosítása a Kincskereső játékosvényen, játszóház, speleobox.

2020. 06. 06. Barlangok Világnapja

Helyszín: vörös-tói fogadótér és Látogatóközpont

Tervezett programok: előadások, és 3D vetítés a világörökségi helyszín barlangjairól.

Az előadások tematikái: Világörökség: a cím megszerzésnek története. Világörökség ma. Denevérek. Barlangi gerinctelenek – a barlangok mint élőhelyek. Hogyan működik a karszt. Egész nap: játszóház, speleobox.

2020. 08. 22. Családi Nap Aggteleken

Helyszín: aggteleki fogadótér

Tervezett programok: Előadások, kézműves foglalkozás/bábkészítés/termésállat készítése, bábszínház, koncert, színjátás. Egész nap: speleobox, játszóház, kirakodóvásár.

2020. 10. 03. Zárórendezvény

Helyszín: aggteleki fogadótér, vörös-tói fogadótér, Baradla-barlang Hangversenyterem

Tervezett programok: Minikonferencia, előadások, díjátadók, Világörökség fotóalbum bemutatója, barlangi koncert a Hangversenyteremben. Egész nap: játszóház, lovaskocsizás, barlangi és felszíni túrák, kirakodóvásár.

Sajnos ezen rendezvénysorozatot a pandémiás helyzet miatt nem tudtuk megvalósítani. Helyette az „ANP 35, Világörökség 25” kvízorozat került megrendezésre, amely online formában adott lehetőséget a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékeinek szélesebb körű megismertetésére. A kvízorozat 4 fordulóból állt, google űrlapok kitöltésével lehetett részt venni a játékban. Két kategóriában lehetett indulni: 8-14 éves korig gyermek, 14 éves kortól felnőtt kategóriában. Az egyes fordulók megjelenési dátumai: 1. forduló - október 19., 2. forduló - november 02., 3. forduló - november 16., 4. forduló - november 30. volt.

December hónapban az 1995. december 6-i jubileum kapcsán közreadtuk, a nemrég elkészült „Világörökség a föld alatt” online vetített képes előadást és készítettünk hozzá kapcsolódóan egy online kvíz játékot.

3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei (köztük a földtani alapszelvények, földtani képződmények)

Megnevezés	Elhelyezkedés	Természetvédelmi státusz
Nyúlkert-lápai földtani képződmény feltárása – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=775661,93 Y=353181,93	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Bük-hegyi földtani alapszelvény (Pz-32) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 775184,59 Y= 333569,80	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Lászi-forrási földtani alapszelvény (T-058) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 769493,59 Y= 345702,31	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Szénvölgy-tetői földtani képződmény feltárása – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 768888,26 Y= 345912,85	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Baradla-tető földtani alapszelvény, T-047 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=756960 Y=349033	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Erdőbényei fás legelő földtani képződmény – természetvédelmi terület részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=817633 Y=328797	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Fonyi gejzirkúp – tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 817031 Y= 340519	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Fony, Súlyom-kő földtani képződmény feltárása - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 818095 Y= 346162	Előkészítés alatt áll
Jósvafő, Láz-tető É-i lába, T-079 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=760752 Y=349470	Előkészítés alatt áll
Jósvafői útkanyar földtani alapszelvény, T-050 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=763768 Y=349472	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Jósvafő, Vörös-tói elágazás, T-049 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=760626 Y=349196	Előkészítés alatt áll
Martonyi, Szár-hegy teteje, T-055 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 774932 Y=349945	Előkészítés alatt áll
Regéc, Kis-Sertés-hegy,	Súlyponti EOVS koordinátái:	Előkészítés alatt áll

aranybánya földtani képződmény feltárása – tájvédelmi körzet részterület	X= 820530 Y= 345798	
Telekes-oldali útbevágás földtani alapszelvény, J-054 (T-046) – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=772384 Y=347444	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Alsó-malom földtani alapszelvény, T-078 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=770549 Y=351815	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Szinpetri útbevágás földtani alapszelvény, T-051 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=766113 Y=349959	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Kettős bánya földtani alapszelvény, T-106 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=769874 Y=355490	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Szögliget, Szádvár, T-105 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=769152 Y=356902	Előkészítés alatt áll
Telkibánya, Király-hegy riodácit földtani képződmény feltárásai-tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 824095 Y= 351983	Előkészítés alatt áll
Telkibánya, Ósva-völgy, opálelőfordulás földtani képződmény feltárásai-tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 822817 Y= 349732	Előkészítés alatt áll
Telkibányai perlitfolyás - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 821158 Y= 350831	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Ördögát-tető földtani alapszelvény, T-059 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=770771 Y=344661	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Telekes-völgyi földtani alapszelvény, T-044 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 771292 Y= 345258	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Telekes-völgy 7. mellékvölgye földtani alapszelvény, J-53 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 770983 Y=345133	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Telekes-völgy 8. mellékvölgye földtani alapszelvény, T-045 – nemzeti park részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X=771436 Y=345550	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Lebuj-kanyari feltárás - tájvédelmi körzet részterület	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 822892 Y=314279	Jogszabályban kihirdetett 55/2015 FM rendelet
Aggtelek, Medve-sziclák, T-048 földtani alapszelvény – nemzeti	Súlyponti EOVS koordinátái: X= 760509 Y= 348853	Előkészítés alatt áll

park részterület		
Hidvé gardó, Alsó-hegy, 8. sz. földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X= 781670 Y= 360835	Előkészítés alatt áll
Imola, Ördög-lyuk-víznyelő, M29 földtani alapszelvény – nemzeti park részterület	Súlyponti EOV koordinátái: X= 758940 Y= 344089	Előkészítés alatt áll

3.2. Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Ebből a tárgyévben nyilvántartásba vett (db)
Védett mesterséges üreg	8 db	0

Védelemre javasolt mesterséges üregek

Rudabánya „Villanytetői-táró” (767365-339378), Rudabánya 051/3c

Fokozottan védett denevérek kiemelkedő jelentőségű nyári, ill. jelentős téli szállása (pl. kereknyergű patkósdenevér: 1000-1100 pld)

Rudabánya „1926-os táró” (767233-338747), Rudabánya 051/1

Ipartörténeti emlék, denevérek téli szállása (lezárás, zavarás csökkentés esetén nyári szálláshellyé is válhat)

Telkibánya (Kánya-hegy) Mária-bánya (823118-354420), Telkibánya 0227/1a

Denevérek kiemelkedő jelentőségű téli szállása, eddig 12 faj kimutatása történt (több fokozottan védett is). Nagyrészt feltáratlan. Fontos ipartörténeti emlék.

Telkibánya (Kecske-hát-dűlő) Teréz-táró (823542-353755), Telkibánya, 0227/1a

Denevérek jelentős téli szállása (fok. védett fajok is). Fontos ipartörténeti emlék.

2015-ben hirdették ki védettként a korábban védelemre tervezett mesterséges üregeket. Tárgyévben folytattuk a mádi Bomboly-bánya Alsó- és Felső-tárónál, a sárospataki megyer-hegyi Zsolnay-bányánál, a füzérkajatai Kajati-tárónál, illetve az edelényi Mogyorós-tetői üreghálózatnál elvégzett denevérbarát lezárás hatásainak monitorozását.

3.2.1. Védett mesterséges üregek (amennyiben releváns az állapotváltozások és a denevérállomány változásának ismertetése)

2020-ban is felmérésre kerültek a földművelésügyi miniszter 63/2015. (X. 16.) FM rendeletében védetté nyilvánított, alapvetően denevérvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek. A célirányos felméréseket különösen indokolta az, hogy több üreget érintett a bennük szállást foglaló denevérállományok gyakorlati védelméhez kapcsolódó KEHOP-pályázat (stabilizálás, biztonságos lezárás stb.), mely 2020-ban zárult le.

2020-ban speciális körülményként figyelembe kellett venni a COVID-19 járványt a felmérések tervezése és kivitelezése során. A **megelőzés és elővigyázatosság** elvek alapján, speciális szabályokat kellett betartani a SARS-CoV-2 emberekről denevérekre történő áterjedésének teljes kivédése érdekében (pl. maszk kötelező használata, létszámkorlátozás stb.). A rendelkezések összhangban voltak a hazai és nemzetközi szakmai szervezetek álláspontjával (pl. EUROBATS Advisory Committee, IUCN Bat Specialist Group, Bat Conservation Trust, Magyar Denevérgyűrűzési Tanács stb.).

A sárospataki Megyer-hegyen lévő Zsolnay-bánya a 2020 előtti években a fokozottan védett hosszúszárnyú denevér egyik nagyon fontos szálláshelyévé vált. 2018 őszén sikerült denevérbarát módon lezárni a veszélyes bejáratot (2018-ban még kb. 1000 példány volt itt). 2019-ben valószínűleg ennek a beavatkozásnak az eredménye volt, hogy a denevérek Mádra települtek át. 2020-ban az állomány nagyobb része visszatért ide.

A mádi Bomboly-bánya Felső-tárója 2020-ban is nemzetközi szinten kiemelkedő szálláshely volt a benne menedéket talált 6-7000, többségében fokozottan védett denevér jelenlétének köszönhetően (pl. nagy patkósdenevér, hosszúszárnyú és közönséges denevér). Itt korábban történt meg a vágatrendszer denevérbarát lezárása. Az állomány fejlődése egyértelműen a biztonságosabb és zavarásmentessé vált szálláskörülmények eredménye. Az állomány hosszú távú jövője szempontjából azonban aggodalomra ad okot, hogy a 2016-ban innen gyűjtött mintákból másfél évtizeddel a felfedezést követően, újra kimutatásra került a *Lloviu filovirus*. A mintagyűjtés és elemzés 2020-ban is intenzíven folyt a Szentágothai Kutatóközpont munkatársaival.

A Mogyorós-tetői üregrendszer állapotromlását sikerült megállítani a denevérvédelmi KEHOP-pályázat eredményeként. A bejárat átépítésével jelentősen nőtt a járatrendszerben élő denevérek biztonsága. A denevérállomány 2020-ban stabil volt.

A mádi Hosszú-táró és a füzérkajatai Kajati-táró denevérállományában és a tárók állapotában 2020-ban sem történt érdemi változás.

A korábban védelemre tervezett rudabányai Andrásy-altáró esetében igen jelentős kármegelőzési és kármentesítési beavatkozás történt 2017-ben, ennek eredményeit vizsgáltuk 2020-ban is. Tapasztalataink szerint a fokozottan védett kereknyergű patkósdenevérek nagy része a lezárás eredményeként – reméljük csak ideiglenesen – áttelepült egy közeli, nem lezárt táróba. Ennek a tárónak a bejárása alapján a denevérek itt is biztonságban vannak

(Villanytetői-táró). Rendszeres felmérésekkel elkezdtük előkészíteni ennek a mesterséges üregnek a védetté nyilvánítását. Ugyanezt végezzük a többi védelemre javasolt mesterséges üreg esetében is (Mária-bánya, Teréz-táró, 1926-os táró). Mindegyikben 2020-ban is értékes denevérállomány élt.

3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

Erdőrezervátumok

Erdőrezervátum neve	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Védőzóna (ha)	Kihirdető jogszabály
Alsó-hegy Erdőrezervátum	229,3	112,8	116,5	1/2000. KöM rendelet
Kelemér-Serényfalva Erdőrezervátum	328,7	71,9	256,8	12/2007. KvVM rendelet
Haragistya-Lófej Erdőrezervátum	612,2	259,9	352,3	1/2000. KöM rendelet
Nagy-oldal Erdőrezervátum	486,3	223,8	262,5	1/2000. KöM rendelet
Nagy-Sertéshegy Erdőrezervátum	411,9	65,8	346,1	3/2000. KöM rendelet

Országos Ökológiai Hálózat

Hálózati elem típusa	Terület (ha)
Magterület	128.152
Ökológiai folyosó	73.537
Pufferterület	56.066
Összesen	257.755

2020-ban egy település esetében került sor az ökológiai hálózat övezeteinek módosítására Igazgatóságunk működési területén, Szikszó Város Önkormányzatának kérésére. A nemzetgazdasági szintű beruházással érintett Hell ipari park területének bővítése érdekében magterület övezetből pufferterület övezetbe történt átsorolás. Működési területünkön az övezeti besorolásokkal összefüggésben üdvözlendők az olyan – természetvédelmi

szempontból jelentős – elhatározások a település -és területrendezési munkákban, amelyek során elkerülik a magterületet és az ökológiai folyosót (pl.: napelempark, turisztikai beruházások létesítése, beépítésre szánt területek kijelölése esetén).

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

Terület neve	Teljes terület (ha)	Max. támogatású terület (ha)
Bodrogköz MTÉT	41 179	38 543
Észak-Cserehát MTÉT	55 105	28 304
Összesen	96 284	66 847

A Vidékfejlesztési Program keretében az MTÉT előírascsoportokat is tartalmazó AKG felhívás alapján a gazdálkodók 2016. – 2020. közötti, illetve 2017. – 2021. közötti időszakokra vonatkozóan vállaltak kezelési kötelezettséget. 2020. év végén minden gazdálkodót nyilatkoztattak arról, hogy a tervek szerint további 2 évvel történő AKG időszak meghosszabbítása esetén, vállalni szándékoznak, vagy sem az MTÉT részvételüket, kötelezettségeket. A válaszokról sajnos nincs információnk. Igazgatóságunk az Észak-Cserehát MTÉT és Bodrogköz MTÉT területek koordinálását végzi. Mindkettő esetében az „MTÉT gyep hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” és az „MTÉT szántó hegy-és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal” c. programcsomagok voltak elérhetők. A gyepek esetében elsősorban a földön fészkelő fokozottan védett madárfajok (pl.: haris) fészkelő –és táplálkozó helyének fenntartása, megóvása, továbbá egyéb, a gyepterületekhez kötődő védett fajok élőhelyeinek biztosítása a cél. A szántó célprogramban résztvevők kímélő gazdálkodási technológiával – a növényvédőszeres korlátozott használatával, a megfelelő betakarítási és növényápolási technológiák alkalmazásával – a vadonélő madarakra, apróvadfajokra gyakorolt káros hatások csökkentéséhez járulnak hozzá. 2020-ban 37 db kaszálási bejelentő érkezett Igazgatóságunkra. Vélhetően Natura 2000 bejelentésként is küldtek néhány MTÉT kaszálási bejelentőt, ahol átfedés van Natura 2000 és MTÉT célprogramban résztvevő táblák között.

Az Agrárminisztériummal, a Magyar Államkincstárral, más nemzeti parkoknál dolgozó kollégákkal, a Megyei Kormányhivatalok ellenőrzést végző és lebonyolító munkatársaival, továbbá a falugazdászokkal és a gazdálkodókkal is folyamatos az együttműködés. A korábbi évekhez hasonlóan a tapasztalatunk az, hogy a gazdálkodók egy része a kaszálási bejelentések beküldését még mindig postai úton teszi meg. Az a személyes tapasztalat, hogy a kistelepüléseken élő gazdálkodóktól egyelőre nem várható el az elektronikus ügyintézésre való áttérés.

A korábbi évekhez hasonlóan 2020-ban is végeztünk helyszíni ellenőrzéseket a Kormányhivatalok helyszíni ellenőreivel, szakértőként. Együttműködési Megállapodás

keretében vettünk részt a bejárásokon, Natura 2000 és JFGK 2.,3. (Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények) célprogramok esetében.

AKG – MTÉT helyszíni ellenőrzés 2020-ban nem volt, de mivel a Magyar Államkincstár által megküldött térinformatikai adatok átadása hibásan érkezett Igazgatóságunkra, megkezdtuk az MTÉT területek ellenőrzését, így 2021-re áthúzódott 4 gazdálkodó eseti ellenőrzése. Natura 2000 és/vagy JFGK 2., 3. ellenőrzéseken összesen 89 esetben működünk közre, amelyből december 31-ig 87 szakértői lap lett elszámolásra küldve. A Magyar Államkincstár mind a 87 ellenőrzésről kiállította a Teljesítés Igazolási Bizonylatot részünkre. A helyszíni ellenőrzéseken a Természetvédelmi Őrszolgálat munkatársai voltak jelen, az ügyiratkezelés és a szakértői díjak elszámolása a Természetmegőrzési Osztályon zajlott. Az ellenőrzéseken – a természetvédelmi szempontok vizsgálata érdekében – az igazgatóságok szakértői részvételét a továbbiakban is indokoltnak tartjuk.

3.5. Területvásárlások, kisajátítások adatai (védetség szint helyreállítás, elővásárlási jog, pályázatok)

A védett természeti területek védetség szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Vsz.) hatálya alá tartozó területvásárlásra, valamint elővásárlási jog gyakorlására a tárgyévben nem került sor.

3.6. Saját vagyonkezelésű területek

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság használatra kiadott területeinek nagysága 2020. évben 2109,9790 ha volt, ebből pályázat nélkül került kiadásra 48,5845 ha.

Művelési ág	Tárgyévben vásárolt (ha)	Összkiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
			Ha	%	Ha	%
Szántó	0,0000	616,3978	564,0231	91,503	52,3748	8,497
Rét	0,0000	2 644,7022	1 257,0103	47,529	1 387,6919	52,471
Legelő	0,0000	2 572,6077	1 903,8902	74,006	668,7176	25,994
Kert	0,0000	0,0000	0,0000	0,000	0,0000	0,000
Szőlő	0,0000	4,6455	4,6455	100,000	0,0000	0,000
Gyümölcsös	0,0000	4,8680	4,8680	100,000	0,0000	0,000

Nádas	0,0000	23,6300	23,6300	100,000	0,0000	0,000
Halastó	0,0000	0,0000	0,0000	0,000	0,0000	0,000
Erdő	0,0000	6 552,5424	6 552,4935	99,999	0,0487	0,001
Fásított terület	0,0000	32,4971	31,3511	96,474	1,1460	3,526
Kivett	0,0000	1 142,3243	1 142,3243	100,000	0,0000	0,000
Összesen	0,0000	13 594,2150	11 484,2360	84,479	2 109,9790	15,52

*A „tárgyévben vásárolt” rovatban vagyonkezelői szerződéssel még nem rendelkező ingatlanok szerepelnek.

**A „Haszonbérbe adva” rovatban szereplő területek esetében 2020. évben megszűnt 2 haszonbérleti szerződés, valamint sor került 5 haszonbérleti szerződés felmondására. A haszonbérleti szerződések felmondása jelenleg is folyamatban van.

Területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

A tárgyévben az Igazgatóság nem kapott támogatást a Vszt. hatálya alá tartozó területek megvásárlására, ennek következtében nem került sor kisajátítást pótló adásvételi szerződés megkötésére, illetve kisajátítási eljárás lefolytatására sem. 2020-ban az Igazgatóság elővásárlási jogával sem élt.

A 2013-ban megkötött VK2013-271. számú természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés óta az időközben megvásárolt, állami tulajdonba került területekre vonatkozó vagyonkezelői jog rendezése érdekében 2020. októberében sor került VK-2020/7. számon a természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés kiegészítéséről szóló megállapodás megkötésére, melynek eredményeként 359,6473 ha terület került az Igazgatóság vagyonkezelésébe.

Haszonbérletek:

Igazgatóságunk a 2020. évben nem hirdetett meg haszonbérleti pályázatot. Pályáztatás nélkül 5 ha alatti területek haszonbérbe adása érdekében 4 esetben került sor szerződéskötésre. Haszonbérleti szerződést 5 esetben mondtunk fel, 2 haszonbérleti szerződés pedig lejárt. Három haszonbérleti szerződés esetében került sor a szerződések meghosszabbítására.

4. Kutatás és monitorozás (saját, illetve más szervvel végeztetett, külön megjelenítve)

4.1. Kutatás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Növénygenetikai vizsgálatok	Sramkó Gábor	ANP	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	1 250	*
2.	Puhatestűek felmérése	Farkas Roland	ZTE	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	350	*
3.	Szünantrópikus fajok vizsgálata	Dr. Boldogh Sándor (ANPI)	ANP	KEHOP	100	*
4.	Komplex chiropterológiai vizsgálatsorozat	Dr. Boldogh Sándor (ANPI)	ANP	KEHOP Saját forrás	100	*
5.	Nagyragadozó fajok állományainak felmérése	Szabó Ádám (ANPI)	ANPI működési területe	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	600	*

* A részletes eredmények alább találhatók

1. Növénygenetikai vizsgálatok (más szervvel végeztetett kutatás)

Nagy mennyiségű, a teljes genom majdnem 37.000 pontjáról származó lókuszt alapján lehetséges volt következtetéseket levonni a vizsgálatba bevont nyolc osztrák sárkányfű (*Dracocephalum austriacum*) populációról. A genetikai eredmények alapján az összes vizsgált populáció kellően magas genetikai tartalékokkal rendelkezik, hiszen viszonylag magas genetikai diverzitási értékek jellemzik.

A populációk elhelyezkedése a genetikai térben nagyjából tükrözi a földrajzi helyzetüket: azaz a térben egymáshoz közelebb lévő populációk egymáshoz a genetikai térben is közelebb vannak. Bizonyos populációk ugyanakkor jól elkülönülnek a többiektől a genetikai térben. Ilyen az arany-hegyi állomány is, ami nagy valószínűséggel alapító hatás és/vagy közelmúltbeli bottleneck miatt távolodott el a genetikai térben a többi populációtól. A közelmúltbeli bottleneck eseményre utal, hogy ez a populáció tér el leginkább a HWe-ban lévő állományra jellemző beltenyészettségi profiltól. A zabanyiki és barátok-szőlőkertje

populáció kevésbé tér el a többi magyarországi állománytól, míg a két távolabbi szlovákiai populáció (Jolsva és Szádelői-völgy) távolsága a földrajzi távolságból adódhat.

Az, hogy az egyes populációkra jellemző genetikai klaszterbe általában nagy magabiztossággal besorolhatók az egyedek, arra utal, hogy a populációk egymástól eléggé izoláltak, közöttük minimális génáramlás van (ha van egyáltalán). Ez alól kivételt képez a Farkasles, Szőlő-hegy és Domica hármasa, ahol esetleg génáramlás is lehet – bár ez akár antropogén eredetű is lehet.

Természetvédelmi menedzsment szempontjából egyértelműen hat csoportra oszthatók a populációk: (1) Domica, Szőlő-hegy és Farkasles; (2) Zabanyik és Barátok-szőlőkertje; (3) Jolsva; (4) Szádelői-völgy; (5) Arany-hegy; (6) Tohonya. Ezek a csoportok egy-egy genetikai egységnek tekinthetők. Egyértelműen az arany-hegyi populáció tűnik genetikai szempontból a legveszélyeztetettebbnek, mert itt a jelentős genetikai differenciáció valószínűleg közelmúltbeli bottleneck eseménnyel függ össze.

A tohonyai állomány homogén jellege, a többiekhez hasonló konzervációgenetikai mérőszámai, a Domica, Szőlő-hegy és Farkasles csoporthoz való közelsége, valamint az, hogy nem differenciálódott kifejezetten a többi populációtól (azaz nem érte alapító hatás) azt támasztja alá, hogy egy természetes állományról van szó. Azaz, noha szóbeszéd szintjén felmerült, hogy ültetett állományról van szó, ez nem bizonyíthatóan telepített állomány.

Mivel a populációk jelentősen nem távolodtak el egymástól (átlagos genetikai differenciáció – F_{st} – értéke: 0.096), nagy valószínűséggel keresztbeporozhatók annak veszélye nélkül, hogy a vérfrissítéses leromlás („outbreeding depression”) veszélye fenyegetné a populációkat. Mindazonáltal az esetleges természetvédelmi célú keresztbeporzást az egy menedzsment egységbe sorolt populációk között célszerű elvégezni. Igaz, a genetikai diverzitási adatok alapján egyedül az arany-hegyi állományt kellene mesterséges génáramlással esetleg erősíteni, amely mind a zabanyiki, mint a domicai csoport populációiból megtehető.

2. Puhatestűek felmérése (más szervvel végeztetett kutatás)

A Kovácsvágás, Sárospatak, Sátoraljaújhely és Mikóháza települések körüli területek természetközeli élőhelyein kifejezetten értékes élőhelyeket sikerült megvizsgálni és értékes csigafauna került elő. A területen megtalált egy fokozottan védett és 12 védett csigafaj jelzi a terület értékességét. A patakvölgyekben kifejezetten értékesek voltak a legmélyebben fekvő, vagy források alatt közvetlenül elhelyezkedő élőhelyek. A Mikóháza és Vágáshuta között elterülő, kis hegycsúcsokkal borított terület élőhelyei közül kiemelten érdekesek voltak az Osztra-hegy és a Préda-hegy kötörmelékes északi sziklaerdei.

Az értékes élőhelyek közül ki kell emelni a kovácsvágási Alsó-rét nedves élőhelykomplexét, a sárospataki Nyilazó-völgyben a Kanyar-forrás alatti égerest, a sátoraljaújhelyi Alsó-rét szélén eredő forrás alatt elterülő élőhelykomplexet és a rudabányácsi Kis-kút tocsogós égeresét. Ezeken az élőhelyeken további botanikai és zoológiai vizsgálatokat javasolt végezni, megvizsgálva annak a lehetőségét, hogy *ex lege* védelmet kaphassanak.

3. Szünantrópikus fajok vizsgálata (saját foglalkoztatott által végzett kutatás)

A vizsgálatsorozat célja az erős civilizációs hatások alatt álló élőhelyeken élő fajok ökológiai igényeinek feltárása és az itt jelentkező veszélyeztető tényezőknek a tisztázása, majd az

eredmények alapján hatékony természetvédelmi beavatkozások tervezése és kivitelezése. Vizsgált fajok/fajcsoportok: kiemelten az épületlakó fajok állományai (denevérek, madarak). A hosszú időszakot átölelő vizsgálsorozat aktuális feladatai 2020-ban is el lettek végezve (mikroklíma-mérések, állományok aktuális állapotának felmérése, értékelés stb.). A témakörben gyűjtött vizsgálati eredmények szakmai alapul szolgálnak több kármentesítési/kármegelőzési beavatkozáshoz, illetve a 2017. őszén indult és 2020-ban zárt denevérvédelmi KEHOP-pályázathoz. A pozitív eredmények alapján elvégzett denevérvédelmi beavatkozások módszertana követendő az ország más részein is.

4. Komplex chiropterológiai vizsgálsorozat (saját foglalkoztatott által végzett kutatás)

2020-ban is folytatódtak az 1988-ban elkezdett vizsgálsorozat aktuális felmérései. A vizsgálsorozat általános céljai között több nagyobb témát találunk. Így (i) az ANPI működési területén élő denevérfauna feltárása, az egyes fajok regionális helyzetének meghatározása és értékelése; (ii) hatékony denevérvédelmi módszerek kidolgozása és tesztelése; (iii) állományfelmérési módszerek kidolgozása különös tekintettel az erdei denevérfajokra; (iv) a *Pseudogymnoascus destructans* gomba okozta White-nosesyndrome (WNS) hazai vizsgálata; (v) parazitológiai és virológiai vizsgálatok általános célból, illetve az állományok túlélése szempontjából.

A vizsgálsorozat eredményei közvetlenül alapozzák meg a hazai EU-s jelentési kötelezettségeket, illetve több gyakorlati és adminisztratív denevérvédelmi intézkedést. A felmérési eredmények hangsúlyos részét képezik a 2020-ban lezárt denevérvédelmi KEHOP-pályázatnak. 2020-ban a vizsgálatok jelentős közvetlen természetmegőrzési és tudományos eredményekre vezettek, melyek között a legfontosabbak az alábbiak:

(a) rangos tudományos folyóiratban (PNAS, IF: 9,412) 2020-ban megjelent tanulmányban, érdemi hazai közreműködéssel sikerült tisztázni a több millió denevér pusztulásáért felelős *Pseudogymnoascus destructans* (White-nosesyndrome – WNS) szaporodási és transzmissziós, illetve a különböző rezervoárookban tapasztalható fejlődési dinamikáját;

(b) jelentős eredmények születtek a 2002-ben felfedezett, másfél évtizedre eltűnt, aztán 2016-ban Magyarországon újra felbukkant, jelentős denevérpusztulást okozó *Lloviuifilo virus* vizsgálatában, illetve a hazai helyzet feltárásában (fertőzöttségi arány, vektorok megtalálása stb.). 2020-ban közel 100 állatból (*Msch*) vérminta-vétel történt, melyek feldolgozása (PCR) azonnal, már a terepen megkezdődött. A teljes feldolgozás és az eredmények közzlése folyamatban van;

(c) az ANPI működési területének legjelentősebb denevérállományainak állapota követésre került, mely meghatározó részét képezi az állományváltozási trendanalízis elvégzésének. Az NBmR programban 2003-2018 között gyűjtött állományadatokat (épületlakó és telelőhelyek) adatainak kiértékelése a közelmúltban megtörtént (2019), így újabb értékelés elvégzése csak néhány év múlva lesz esedékes. Akkor egyértelműen megállapítható volt, hogy az országos adatok alapján a kis patkósdenevér állománya a vizsgált telelőhelyeken egyértelműen növekedett (éves átlagban $6,08 \pm 1,27\%$, $P < 0,01$; TRIM). A nagy patkósdenevér esetében azonban egyelőre nem volt semmilyen kimutatható állományváltozási tendencia. A nagy *Myotis* fajok telelő állománya viszont meredeken csökkent a vizsgálati időszak alatt (éves átlagban $-5,95 \pm 0,48\%$, $P < 0,05$; TRIM). A két éve elvégzett értékelés alapján a nagy

*Myotis*ok hazai épületlakó állománya is igen jelentősen csökkent a vizsgálati időszak alatt (átlagban évi $-6,81 \pm 1,02\%$, $P < 0,01$; TRIM), teljesen hasonlóan ahhoz, mint ahogy a telelőhelyeken tapasztalható volt. Néhány kiemelt jelentőségű lelőhelyen 2020-ban gyűjtött adatok tovább erősítik a korábban tapasztalt tendenciákat.

5. Nagyragadozók (hiúz, barna medve és farkas) állományainak vizsgálata (saját foglalkoztatott által végzett kutatás)

Hiúz (*Lynx lynx*)

2020-ban a faj előfordulásáról csekély mennyiségű információt sikerült gyűjteni, csak néhány alkalommal kerültek elő életjelei. A Zempléni Tájegységben ősszel kameracsapdás felvételt sikerült készíteni róla. A téli időszakban lábnyomai elvételre előfordultak, de nyomkövetést nem lehetett elvégezni. Az Aggteleki-karszton előfordulása nem bizonyított.

Barna medve (*Ursus arctos*)

2020-ban nem találtuk bizonyítható életjelét a fajnak.

Farkas (*Canis lupus*)

Három farka (25 pld) van jelen a Zempléni Tájegységben és kettő (12 pld) az Aggteleki Tájegységben. Háziállat állományban történt károkozásukat többször jelezték a gazdálkodók a Zempléni Tájegységből. Minden bejelentett esetet a Természetvédelmi Őrszolgálat munkatársai helyszíneltek, jegyzőkönyveztek.

Az állattartók részéről érezhető az információ hiány a védekezés, a káresemények megelőzésének lehetőségeiről, továbbá megnövekedett az érdeklődés a villanypásztor rendszerek alkalmazásának lehetőségeiről. A természetvédelmi kártalanítási keretből beszerzett eszközök ezt a munkát segítették.

4.2. Monitorozás (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Inváziós növényfajok monitorozása	ANPI: Visnyovszky Tamás	ANPI működési terület	Saját forrás	4000	*
2.	Védett növényfajok felmérése	ANPI: Virók Viktor, Szegedi Zsolt	ANPI működési terület	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	270,06	*

3.	Növény- társulások felmérése	1. részfeladat Horváth Soma	Jósvafő	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	200	*
		2. részfeladat Zemplén Ökotúra Kft. Szatmári Lajos	Füzér			
4.	Élőhely- térfépezés	1. részfeladat Vojtkó András	Tornaszent- jakab	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	1400	*
		2. részfeladat Zemplén Ökotúra Kft. Szatmári Lajos	Nagyhuta			
5.	Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése	Vojtkó András	ANPI működési terület	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	1000	*
6.	Erdődinamikai folyamatok vizsgálata	1. részfeladat: Frank Tamás	Aggtelek	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	1600	*
		2. részfeladat: Kozma Péter	Aggtelek			
7.	Egyenes- szárnyúak felmérése	Nagy Antal	ANPI működési terület	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	550	*
8.	Országos kételtű-hüllő monitorozás	Sárospataki Miklós	ANPI működési terület	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	1030	*
9.	Kételtűek és hüllők felmérése	1. részfeladat: ANPI: Izsó Ádám	ATE	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	700	*
		2. részfeladat: Száz Hárs Kft.	ANP			

		3. részfeladat: A Természet Szolgálatában Alapítvány Halpern Bálint	ZTE			
10.	Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése	ANPI: Huber Attila	ANPI működési terület	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	400	*
11.	Gémtelepek felmérése	Zemplén Ökotúra Kft. Szatmári Lajos	ANPI működési terület	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	700	*
12.	Madárfajok felmérése	1. részfeladat ANPI TÓ	ANPI működési terület	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	640 + 200+ 200	*
		2. részfeladat: ANPI: (TMO) Huber Attila	Szalonna	saját forrás		
		3. részfeladat: ANPI: (TMO) Huber Attila	Szalonna	saját forrás		
13.	Kisemlősök monitorozás bagolyköpet elemzéssel	1. részfeladat: Bioaqua Pro Kft.	ATE	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	500	*
		2. részfeladat: Farkas Roland	ATE			
14.	Emlősök felmérése	1. részfeladat: ANPI: Izsó Ádám	ANP	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	635	*

		2. részfeladat: ANPI: Virók Viktor	Jósvafő			
15.	Denevér- közösségek felmérése	1. részfeladat: Abaúj- Zemplén Értékeiért Közhasznú Egyesület Géczi István	ZTE	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	750	*
		2. részfeladat: Bioaqua Pro Kft. Kiss Béla	ATE			
16.	Keleméri Mohos-tavak TT területén végzett rekonstrukció vizsgálata	Magyar Biodiverzitás- kutató Társaság Papp Beáta	Keleméri Mohos-tavak TT	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	600	*
17.	Halközösségek vizsgálata	Antal László	országos	Természetvédelmi kártalanítási keret 2020	350	*
		Takács Péter			1 200	
		Sciap Kft.			550	
		Vas-Hal Kft.			350	
		Tóth Balázs			1 350	

1. Inváziós növényfajok monitorozása (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Összhangban a 1143/2014/EU rendelettel, a 2020-as évben folytatódott a mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*) működési területen való elterjedésének felmérése (több mint 430.000 ha-on). Megállapítható, hogy a bálványfa elsősorban települések belterületén gyakori. 2020 során befejeződött a teljes működési terület első felmérése. Eddig mintegy 1439 helyszínen lett kimutatva, cca. 38 ha teljes területfoglalással. A felmérési adatok nem csak jelenlét, hanem jelenlét/hiány adatokként is értelmezhetők.

A közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) eddigi 524 lelőhelye mellett, 2020-ban újabb 117 helyszínen lett regisztrálva a jelenléte. A tárgyévben befejeződött a teljes működési terület első felmérése. Rohamos térnyerése miatt és főleg a homokos talajon fellelt

állományok mérete alapján (az EU IAS listás fajok közül), ez a faj igényli a legnagyobb figyelmet és erőfeszítést. A felmérési adatok nem csak jelenlét, hanem jelenlét/hiány adatokként értelmezhetők.

A nem EU IAS listás fajok közül:

A japánkeserűfű-félék (*Fallopia x. bohemica*), a működési területen történő monitorozás során az ismert 892 helyszínen túl, a tárgyévben újabb 248 helyszínen, cca. 57 ha területfoglalással kerültek rögzítésre. A 2020. évben befejeződött a teljes működési terület első felmérése. A felmérési adatok nem csak jelenlét, hanem jelenlét/hiány adatokként értelmezhetők.

A kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) állományainak monitorozása folyamatos az ANP törzsterületén. A monitorozás során 2020-ban 1684,7 ha terület lett felmérve. Ez a monitorozás a KEHOP pályázat keretén belül történt, ami független az Agrárminisztérium rendes évi monitorozási programjától.

Tájegységekre bontva az alábbi megállapítások tehetők:

Az Aggteleki Tájegység területén:

- *Solidago canadensis* L. tömeges. A visszaszorítási munka eredményeként a védekezéssel érintett területen a további terjedés megállt, visszaszorulás tapasztalható.
- *Solidago gigantea* Aiton szórványos.
- *Amorpha fruticosa* L. az aggteleki határban néhol tömeges.
- *Fallopia sectio Reynoutria* szórványos.
- *Echinocystis lobata* Torr et Gray vízfolyások mellett szórványosan.
- *Ailanthus altissima* (Miller) Svingle Tornai-alsóhegyen tömeges, Szögliget községhatárban előfordul, Bódvarákón az Esztramos-orom alatt terjedőben.
- *Helianthus* ssp. Szórványos a Jósva- és a Bódva-völgyén terjed.
- *Robinia pseudoacacia* L. telepített erdei területeken állományalkotó, több település határában a gyepeken szórványos, vagy tömeges.
- *Acer negundo* L. néhány egyed, Aggtelek, Jósmafő községhatárban terjedőben.
- *Ambrosia artemisiifolia* L. az aggteleki, szinpetri-i, szini, szögligeti községhatár szántóin kritikus, az egész kezelési kerület földútjai mellett szórványos, (további terjedésének megakadályozását, a gyepek művelési ág megtartásával, szántók gyepként kezelésével vegyszermentesen lehetne biztosítani).
- *Parthenocissus* spp. szórványos.
- Adventív *Aster* fajok: a völgyek rontott gyepein gyakori.
- *Xanthium spinosum* vadföldeken, szántókon alkalmanként előfordul.
- *Bidens frondosa* L. az Aggtelek környéki vízállások partjain tömeges.

A Zempléni Tájegység területén:

- *Amorpha fruticosa* L. a Bodrogzugban tömeges, a Taktaközben, csatornák partján szórványosan (pl.: Taktaközi öntözőcsatorna), a Tokaji-hegyen is megjelent (Lencsés-völgy), a Bodroγκözben csatornák partján tömeges.
- *Acer negundo* L. a Bodrogzugban, de főleg a folyó menti galériaerdőkben, tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán kisebb foltokban megjelent (Csepegő-dűlő, Dobó-dűlő). A Bodroγκözben csatorna partokon néhol tömeges.
- *Acer saccharinum* L. a Bodrogzugban két dűlőből (Bodroγκeresztúr - Disznó-szállás, Tokaj – Bodroγκöz) a Tisza mentén egy dűlőből (Tokaj – Alsó-legelő) lehet már kimutatni a fajt. Erőteljes terjedése tapasztalható, illetve várható.
- *Fraxinus pennsylvanica* Marshall a Bodrogzugban, Bodroγκözben tömeges, folyamatosan terjed a Taktaközben (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna, Peres-kígyós-ér), illetve a Zempléni-hegység patakjainak alsóbb szinttájain (pl.: Tolcsva-patak).
- *Solidago canadensis* L. néhol tömeges, pl.: Tokaj – Közép-legelő, Telkibánya – Csenkő-patak-völgye, Hosszú-föld, Zemplénagárd – Papok-erdeje, stb.
- *Solidago gigantea* Aiton, a Hegyközben tömeges, a Központi-Zemplénben szórványos, pl.: Komlóska – Szkalka-rét.
- *Fallopia sectio Reynoutria* a Zemplénben néhol tömeges (pl.: Sátoraljaújhely – Zsolyomka, Tolcsva-patak, Bénye-patak) a Bodroγκentén (pl.: Felső-legelő, Tolcsva-patak) és a Taktaközben szórványos (pl.: Taktaközi-öntöző-csatorna), egy helyen tömeges: Tarcál – Nagy-szik.
- *Echinocystis lobata* Torr et Gray a Bodrogzugban, Tisza mentén tömeges, a Tokaji-hegy északi oldalán, Dél-Zemplénben szórványosan fordul elő.
- *Ailanthus altissima* (Miller) Svingle a Tokaji-hegyen egyre több helyen megjelenik (Tarcál - Citrom-bánya környéke, Ceke, Öreg-temető, Tokaj – Palota-dűlő, Dobó-dűlő, Verebes-dűlő stb.), máshol még szórványosan: Bodroγκeresztúr – Dereszla, Mád - Nagy-Padi-hegy, Legyesbénye környéke stb. Ezen felül a tájegység legtöbb településének belterületén jelen van, több településen tömeges.
- *Helianthus* ssp. vízfolyások mentén néhol tömeges (pl: Bénye-patak, Tolcsva-patak, Takta, Szerencs-patak).
- *Robinia pseudoacacia* L. telepített erdei területeken, egykori felhagyott szőlők helyén állományalkotó, több település határában a gyepeken szórványos, vagy tömeges.
- *Ambrosia artemisiifolia* L. a 2020-at megelőző évek felmérései szerint sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik. A Taktaközben, Felső-Bodroγκöz területén kifejezetten tömegessé vált. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi szántókon, Tisza-menti szántókon terjed.
- *Bidens frondosa* L. a Tisza és a Bodroγκ mentén tömeges, a Bodrogzug területén főleg a holt medrek parti zónájában, galériaerdőkben tömeges. Megjelent a Zempléni-hg. területén is, ahol legnagyobb károkat a forráslápok területén okoz (pl.: Komlói-völgyi láprétek).

- *Parthenocissus spp.* A Bodrog- és a Tisza-mentén szórványosan, illetve a Tokaji-hegy északi oldali területein is megjelent.
- *Abutilon theophrasti Medik.* sehol sem tömeges, de egyre több területen megjelenik. A Zempléni-hegységben létesített szórókon, vadföldeken, utak mellett, taktaközi, Tisza-menti szántókon (pl.: Bodrogközi-vár-dűlő, Alsó-legelő, Kis-virágos-dűlő, Kincstári-rétek-dűlő), Felső-Bodrogköz területén.
- *Elaeagnus angustifolia L.* a Tokaji-hegyen terjedőben, néhol már tömeges (pl.: Donárd, Kis-Garai), terjedőben: Tokaj - Nagy-Kopasz-dűlőben, a Tarcal - Bige és Téglás dűlőkben, valamint a Tokaj – Kereszt-hegyen.
- *Humulus scandens (Loureiro) Merrill.* a szerencsi ülepítő tavakon tömeges.
- *Elodea canadensis Michx.* a Bodrog-mentén szórványosan (pl.: Zsaró-ér, Felső-legelő).
- *Impatiens parviflora DC.* zempléni erdőkben, főként a völgytalpakon általánosan tömeges.
- *Aster spp.* a Bodrog-mentén, Tisza-mentén szórványosan, terjed.
- *Pinus nigra L.* a Tokaji-hegyen sztyeprét foltokon erőteljesen terjed.
- *Vitis riparia Michx.* a Bodrog és a Tisza-mentén tömeges.

2. Védett növényfajok felmérése (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Aconitum variegatum subsp. *gracile*: 2020-ban az aggteleki Nyilas állománya immár másodjára nem került elő. Ez az állomány valószínűleg kipusztult. A Nagy-völgyben és a Nagy-Nyilasoknál is jelentősen emelkedett a hajtásszám, míg a Fekete-tó völgyében közel változatlan. A Gyertyánkúti-réteken 2020-ban jelentős állomány-növekedés volt tapasztalható. A növekedés vélhetően több tényezőre vezethető vissza, melyek közül a 2020-as év kedvező csapadék-eloszlása és a korábban elvégzett felmérés kiemelendő. Az utóbbi tényező azért fontos, mert az alacsony vegetációban a meddő töveket könnyebben észre lehetett venni; bár igaz, hogy új állomány is előkerült. Szerencsére a Mátyás király kútjánál ismét növekedett a hajtásszám, melyet valószínűleg a vadnyomás csökkenése okozott.

Amygdalus nana: 2020-ban a szendrőládi állománynál mindkét foltban ismét emelkedett a hajtásszám és a foltok kiterjedése is nőtt. A 1. folton már nem található kivágott cserjék, de a 2. folt élőhelye továbbra is erősen cserjésedik a völgy felől. Aszalón a 2019-es felméréshez képest nőtt a foltok kiterjedése, különösen a nagyobbik esetében. Ennek megfelelően a nagyobbik foltnál a hajtásszám is jelentősen emelkedett, de a kisebb folt esetében kis mértékű csökkenés volt megfigyelhető. Nyár végén a nagyobb állományt gyomirtószerrel lefűjték. A Szikszói-hegyen a szűk mezsgyét rendszeresen égetik, és alkalmanként beleszántanak, erősen zavart. 2020-ban az állomány teljesen le volt szárazva. A területen ismét jelentősen emelkedett a hajtásszám, ami valószínűleg a zúzásnak is köszönhető. Az edelényi állomány csökkenése volt tapasztalható a hajtásszámban. Bodrogkisfaludnál a hajtásszám a 2019-es felméréshez képest kis mértékben emelkedett. A korábban is tapasztalt vadnyomás továbbra is jelentős. A megnövekedett vadállomány jelentős károkat okoz a termőhelyen a taposásával,

illetve a növények lerágásával. Az élőhelyet továbbá kismértékben veszélyezteti a beerdősülési folyamat, melyben a legnagyobb veszélyt a fenyő és akác terjedése jelenti.

Aster oleifolius: Az összborítás 2020-ban a legutóbbi felméréshez képest jelentős mértékben, közel 320 négyzetméterrel csökkent. Az állomány termőhelyének egy részén a cserjésedési folyamatok újraindultak, így a kézi, szelektív cserjeirtási munkálatok újra szükségesek a területen. Továbbra is veszélyt jelent a faj állományaira az egykori szőlőültetvények újra-telepítése. A faj 2020-ban szinte mindenhol generatív hajtásokat hozott, így a vegetatív hajtások fejlődése elmaradt, ami a borítás csökkenéséhez vezethetett.

Astragalus dasyanthus: A 2017-ben elvégzett felméréshez képest, 2020-ban növekedett az állomány, de elmaradt a korábbi felmérésekhez viszonyítva. A nagyobb állományok esetében (Bige-dűlő, Nagy-Kopasz) jelentős növekedés volt tapasztalható a 2019-es felméréshez képest. A két kisebb állomány esetében (Temető-domb, Téglás-dűlő) néhány egyedszám csökkenés, illetve növekedés volt tapasztalható. A Lencsés-tag esetében viszont teljesen eltűnt a 2017-ben még meglévő néhány töves állomány. A fajt számos tényező veszélyezteti.

Dracocephalum austriacum: 2020-ban a jósvafői Nagy-oldalon továbbra is csupán egyetlen tő került elő. A Tohonyán lévő állománynál a 2020-at megelőző évek felméréseihez képest jelentősen csökkent az egyedszám és a hajtásszám is. Ez azért is nehezen érthető, mert a többi állománynál növekedés vagy stagnálás volt tapasztalható. A virágzás intenzitása kissé emelkedett. A gallykerítés rossz állapotban van, de 2020-ban nem volt legelési kár és más zavaró hatás sem. A jósvafői Szőlő-hegyen a tőszám kis mértékben csökkent, de a virágzásintenzitás 2020-ban mutatta a monitorozás kezdete óta a második legmagasabb értéket. A Farkaslesnél a monitorozás kezdete óta tárgyévben volt a legmagasabb az egyedszám, elsősorban a tölgytelepítésen kívül emelkedett jelentősen. Emellett a virágzásintenzitás is csak 2008-ban mutatott nagyobb értéket, bár az árnyékolás miatt így is elmarad a többi állomány értékétől. A korábban jelzett gubacsdarázs faj kártétele nem volt észlelhető. Az Arany-hegyen az egyedszám kis mértékben emelkedett. A virágzásintenzitás az átlag körül mozgott. A területen nem volt tapasztalható semmilyen zavarás, de a rezgőnyár és tölgy továbbra is terjed. A Barátszóli-kerteknél a monitorozás kezdete óta 2020-ban volt a legtöbb egyed, és a virágzásintenzitás is magas értéket mutatott. A második, nyugati folt fölött fokozatosan zárul az erdő. A legnagyobb, Zabanyik-tetőn lévő populációjánál a tőszám tovább emelkedett. Az állományon földút vezet keresztül, mely pár éve le lett zárva, de ettől függetlenül továbbra is közlekednek rajta és jelentős taposást okoznak. Lovakkal is járnak a területen, ez is taposást okoz.

Echium maculatum: A Natura 2000 monitorozás keretében 2020-ban 44 lokalitást sikerült felmérni, melyből 40-nél volt megtalálható a faj.

Erythronium dens-canis: A bódvaszilasi állománynál az összes korábbi felméréshez képest jelentős visszaesés tapasztalható az egyedszámban és a virágzó tövek aránya is 2020-ban volt a legalacsonyabb. Zavaró hatás nem volt tapasztalható a területen. A jósvafői állománynál a 2017-es felméréshez képest ismét emelkedett az egyedszám és megközelíti a 2011-es értéket. Jelentősen emelkedett a virágzó egyedek aránya is. A területen nem volt tapasztalható zavarás, károsodás. A sűgői állomány esetében az egyedszám jelentősen csökkent, de sok virágzó egyed fordult elő.

Fritillaria meleagris: A 2020-as év sokkal kedvezőbb volt a faj számára, mint a 2017-es. Viszlón az állomány virágzó egyedeinek a száma az északi foltnál kissé emelkedett, a déli

foltoknál azonban tovább csökkent. Továbbra is problémát jelent, hogy a gyepeknek csak az elhanyagolható kisebb részét kaszálják. Bódvaszilason 2020-ban ismét emelkedett kis mértékben az egyedszám, de a 2008-as szintet nem érte el. Az élőhelyet rendszeresen kaszálják. A terület nagy része leégett, de ez nem érintette a cserjecsoportok közelében lévő töveket. Az élőhely szárazodása, valamint a rendszeres égetések veszélyeztetik az állományt. Bódvalenkén több ponton is előkerült, ahol korábban még nem volt megfigyelhető a faj. A nyugati részen egyáltalán nem voltak égetett részek. A virágzó egyedek száma közel megegyezik a legmagasabb 2008-as és 2011-es értékekkel. Tornaszentjakabon 2020-ban gazdagon virágzott az állomány, az egyedszám jelentősen emelkedett. Egyes erősen legeltetett részokról visszaszorult a faj. Szászfán az egyedszám jelentősen emelkedett, a 2019-es felmérés értékének is több mint kétszerese volt. Keleti részét és a Janka-patak melletti gyepet ismételten rendszeresen kaszálták, égetés 2020-ban nem volt tapasztalható. Tornaszentandrason is jelentős mértékben emelkedett az egyedszám, a felmérések kezdete óta 2020-ban volt a legmagasabb érték.

Galanthus nivalis: A Natura 2000 monitorozás keretében 2020-ban a faj 21 lokalitását sikerült felmérni.

Iris aphylla subsp. hungarica: 2020-ban a meszesi állománynál a meddő hajtások száma alig változott a 2017-es felméréshez képest. Ugyanakkor a monitorozás kezdete óta most volt a legtöbb virágzó hajtás. Az 1. foltra továbbra is igaz, hogy ezen a területen egyre inkább záródik a gyep. A 3. foltnál sokkal kevesebb hajtást volt, de ennek az oka nem ismert. A 4. folt 2020-ban nem került elő, ez a rész erősen cserjésedik. Az állományon jól látszik a genetikai fertőzés, sok *I. germanica* hibrid található a hegyen. Antropogén zavarás nem volt tapasztalható. A rakacaszendi állománynál jelentősen emelkedett a hajtásszám és a monitorozás kezdete óta most volt a legtöbb virágzó hajtás. Már nem legeltetnek a területen és a rally-versenyek látogatói sem tapossák le a töveket. A szendrőládi állománynál a virágzó hajtások száma a 2018-19-es két ismétléshez képest emelkedett, de a meddő hajtások száma közel a felére csökkent. A két kisebb állományt ez a változás nem érintette. Elképzelhető, hogy a csökkenést az aszályos tavasz okozhatta, mivel a nagy folt szinte talajnélküli sziklás élőhelyen fordul elő. A Kurityán melletti állománynál az eddigi stabil hajtásszám jelentősen lecsökkent. Cserjésedő terület, melyen a gyep is folyamatosan záródik. A hernádnémeti állománynál a kunhalom körül puffer terület lett kialakítva, melynek pozitív hatása jól látszik, a nőszirm folyamatosan terjed a puffer terület irányába. A hajtásszám ismét csökkent és virágzó hajtás egyáltalán nem volt. Antropogén zavarás nem volt észlelhető.

Lindernia procumbens: 2020 nyarán a 2019-es évihez képest több csapadék esett, így megfelelő iszapos felszín alakult ki a faj számára. Ugyanakkor ezek nagy része a nyár végére kiszáradt, így nem tudott nagy területen elterjedni. Ellenőrzésre került a Hernád-völgyben, a Sajó-völgyben, a Bódva-völgyben, a Sajó–Hernád-síkon, a Taktaközben és a Bodrogközben található összes korábbi előfordulási helye és számos újabb belvizes folt is. Összesen 22 lokalitásban fordult elő.

Lonicera nigra: 2020-ban az egyedszám jelentős mértékben csökkent. A konkurens cserjefajok, valamint a pionír jellegű elegendő fajok erősödése nem kedvező a faj számára, több példány esetében a már kiszáradt/elhalt egykori hajtások kerültek csak elő. A 2019-es felmérés során a jelentős egyedszám emelkedést vélhetőleg az állományba beleszámolt *Lonicera xylosteum* egyedei okozhatták. A korábbi kerítés napjainkra jelentősen

megrongálódott, és a vadak bejárása nem ütközik akadályba. Már észlelhető a vadragás a területen, ami esetleges fokozódásával veszélyeztető tényező lehet a faj számára.

Lycopodium spp.: A Natura 2000 monitorozás keretében 2020-ban a család három faja került felmérésre összesen 10 lokalitásban.

Parnassia palustris: 2020-ban egyetlen állomány sem került elő. Az aggteleki és szemerei populációt évek óta nem találjuk, de a regéci esetében is a második ismétlésnél nem került elő.

Pulsatilla grandis: A Natura 2000 monitorozás keretében 2020-ban 46 lokalitásban sikerült felmérni a fajt.

Thlaspi jankae: A Natura 2000 monitorozás keretében 2020-ban 18 lokalitás lett felkeresve, melyek közül 16-nál sikerült megtalálni a fajt. Újabb lokalitásokból is előkerült.

Trollius europaeus: 2020-ban a szászfai állománynál kis mértékben csökkent az egyedszám. A szemerei állománynál ismét két tő került elő. Mindkét állományra jellemző volt, hogy a tövek gyengén virágoztak és gyengén fejlettek voltak, valószínűleg a tavaszi aszály miatt.

3. Növénytársulások felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

1. részfeladat: Nyúlfarkfüves sziklagyep (*Seslerietum heufflerianae*)

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság folyó évi NBmR feladatai közé tartozott a Jósvafő-Oltárkőn található *Seslerietum heufflerianae* gyep felvételezése.

A mintavételi terület 100×25m kiterjedésű, az Oltárkő letörésének peremén található, a tetőerdő és a meredek lejtő karsztbokorerdeje közt található gyepes mozaikot mintázza. Az elmúlt három felvételi alkalom (2014, 2017, 2020) tanulsága alapján az alábbi trendek rajzolódnak ki, a frekvensebb jól felismerhető, tehát monitoringra alkalmas fajok esetében:

A társulás névadó faja, a *Sesleria heuffleriana*, illetve az egyik fontos sziklagyepi karakterfaj, a *Teucrium montanum* esetében stagnálás, illetve trendszerű emelkedés volt megfigyelhető, a frekvencia a nyúlfarkfű esetében gyakorlatilag stagnál, míg a gamandor esetében csökkenés (68%-4ől 48%-ra) volt tapasztalható. A *Fragaria viridis*, a *Vincetoxicum hirundinaria*, illetve az *Euphorbia cyparissias* zavarásjelző fajok, melyek közül egyedül a *Vince toxicum* átlagos borítása csökkent. A frekvencia a szamóca esetében stagnál (36%), a két másik faj esetében viszont emelkedik (Ec: 38, 78, 88%; Vh: 32, 36, 50%). A gyomfajok száma 3-ról (2017) 6-ra nőtt.

Ezek az adatok együttesen azt jelzik, hogy a területen általános, gyenge erélyű degradáció figyelhető meg. A főbb karakterfajok megvannak, borításuk esetenként növekszik, azonban a gyomok erősödő jelenléte egyelőre erősebb vektornak látszik a jövőre nézve. A degradáció oka elsősorban a nagyvad okozta kár (szarvas, vaddisznó), ugyanakkor nem lehet figyelmen kívül hagyni a klímaváltozás miatt fellépő száraz, forró időszakok számának növekedését sem.

2. részfeladat: Kárpáti nyílt szilikátsziklagyep (*Minuartio-Festucetum pseudodalmaticae*)

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozási Rendszer keretében, a Füzéri-vár oldalában korábban kijelölt 2 db 25 x 25 méteres mintaterületen 50 db 1 m²-es mikrokvadrátban vizsgálták a *Minuartio-Festucetum pseudodalmaticae* társulást. A felvételek alapján megállapítható, hogy az adott társulásban konstans faj a *Festuca pseudodalmatica* és az *Allium montanum*.

Szubkonstans az *Iris pumila*. Ez a korábbi felmérésektől kissé eltér, de az akkor szubkonstans kategóriába sorolt *Sedum acre* csupán egy mikrokvadrát híján került a gyakoriság (frekvencia) III-as kategóriájába. Szintén a gyűjtött adatokból olvasható ki, hogy a mintaterületen továbbra is alacsony a *Minuartia frutescens* konstanciája, azonban tovább nem csökkent. Szintén kimutatható, hogy a 2017-es felméréshez képest emelkedett az össz-fajsám, ami azzal magyarázható, hogy a 2020-as felmérést több éves aszályos időszak előzte meg, és a csapadékosabb nyár sok faj számára kedvezőbb volt, mint a 2017-es. Szintén jelentős változás, hogy nőtt a mohaborítás is. Ez szintén a csapadékosabb időjárás következménye lehetett. A vizsgált területen belül a védett fajok száma az évek során jelentősen nem változott, azonban a bejárások során egyértelműen megállapítható volt, hogy a teljes élőhely esetében egyedszámuk csökkent. Ennek oka a hegytetőn található vár bővítési munkáihoz köthető pusztítás. A mintaterületeken belül előforduló gyomfajok száma jellemzően nőtt. Ennek oka szintén a füzéri vár felújításához és a turizmushoz kapcsolható taposási hatás növekedése lehetett.

4. Élőhelyterképezés monitoring (más szervvel végeztetett monitorozás)

1. részfeladat: Élőhelyterképezés az NBmR keretében a Tornaszentjakab R-104 mintanegyzetben

2020-ban elkészült a TERK 5x5 104 Tornaszentjakab nevű NBmR mintanegyzet élőhelyterképe a hozzá kapcsolódó feltjellemezésekkel, felmérésre került a mintaterületen található inváziós fajok előfordulása, valamint összehasonlításra került a 2009-ben készült élőhelyterkép a 2020-as állapotokkal.

A térképezésre kijelölt terület patak völgyeivel és extenzív gazdálkodási típusaival minden a csereháti dombvidéki tájban jellegzetes élőhelytípust tartalmaz (extenzív szántók, parlagok, parlagokon kialakult másodlagos gyepek, patakmenti bokorfüzesek, ligeterdő maradványok, mocsárrétek, magaskórósok és sásrétek, dombvidéki erdők, fás legelők). A változásokra leggyorsabban és legnagyobb mértékben reagáló élőhelyek a patakok mentén kialakult láp- és mocsárrétek, melyek fokozatos kiszáradása és átalakulása tapasztalható. A települések közelében elterülő mozaikos gyp-szántó területeken, valamint a fás legelőkön fokról-fokra követhető végig a szukcesszió. Egyre nagyobb kiterjedésűek a főként galagonyából, vadrózsából és kökényből álló, erdeifenyő és akác spontán terjedésével tarkított cserjések. Az erdőterületeken, mivel hasonló ökológiai viszonyok között találhatóak, jól összehasonlítható a természetes és a tájidegen fafajú erdők struktúrája, diverzitása.

Összességében elmondható, hogy a mintaterület gyepeit az utóbbi 10 évben a kiszáradás miatti átalakulás, a beszántás és a kezelés hiánya miatti cserjésedés veszélyezteti. Természetességük egyre romlik, nagyon sok az eljellegtelenedett gypfolt. Az erdők tekintetében a cseres-kocsányos-tölgyesek az uralkodók, már ami a természetes erdőtürsulásokat illeti, de nagy kiterjedésűek a spontán kialakult, vagy telepített tájidegen fafajú erdők, főleg erdei fenyvesek és akácok. Utóbbi fafaj csaknem minden erdőállományban, cserjésben és olykor száraz gyepekben is nagyon terjed.

Az inváziós fertőzöttség is jóval nagyobb, mint 10 éve, mely főleg a magas aranyvessző és a parlagfű terjedésére vezethető vissza. Sajnos megjelent a *Parthenocissus inserta* és az *Acer*

negundo is, valamint településeken a japán keserűfű és újabban a településeken telepített *Pauwlonia elongata*.

2. részfeladat: Élőhelytérképezés az NBmR keretében a Nagyhuta T-096 mintanégyzetben

A legutóbbi térképezés óta eltelt 10 év legjelentősebb változásai az erdészeti tevékenységhez köthetők. Ebben az eltelt időszakban igen jelentős területeket vágtak le - továbbra is - a kvadrát területén. Nagy területen valósultak meg a fakitermelések függetlenül attól, hogy bükkös, avagy tölgyes erdők voltak-e a területen. Az erdővágás napjainkban is folyamatosan zajlik, így pontos kiterjedését is nehéz megállapítani. Összességében 28 különböző folt kódja változott meg, ebből 12 a végvágások következtében került fel a térképre és további 6 folt ugyancsak az erdőirtások fragmentáló hatása miatt alakult ki. Az erdőirtások miatti ilyen mértékű csökkenéshez hozzájárult az utóbbi években tapasztalható heves viharok előfordulása. A gyakran 70-100 km/órás szellőkésekkel kísért viharok könnyen, nagy területeken viharkárokat okoztak a megbontott erdőkben. Szintén jelentős területeket vett igénybe a kvadráton belül található két perlit bánya terjeszkedése (összesen kb. 10,9 hektár), illetve néhány esetben 10 évvel ezelőtti gyepek kezdtek becserjésedni, beerdősödni. Az erdőterület csökkenése összességében 80 hektár körüli. A pionír fafajok (éger, nyír, rezgő nyár) erdőszéli terjedése is tapasztalható. Mivel számos gyepfolt esetében nincs kezelés, a jövőben ezek aránya tovább fog csökkenni. Egy-két folt esetében az élőhelytípus került átsorolásra. Ez részben a vágásterületek beerdősülése következtében, részben az élőhelyfoltok alaposabb megismerése miatt történt. Szintén változásnak tekinthető a gyepek esetében, hogy azok kezelési módja alapvetően megváltozott. Míg korábban kaszálással kezelték e gyepeket, napjainkban inkább szárazúzással vágják le az éves biomasszát, azonban azt nem távolítják el a területről. Ez fajszegényedést okoz.

Összességében megállapítható, hogy a 10 évvel ezelőtti térképezéshez hasonlóan is a legjelentősebb változásokat a kvadrát területén az erdőterületek jelentős csökkenése jelentette.

5. Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

2020. évben 25 db mintanégyzet felmérése történt meg. Ebből 13 db új kijelölés, 12 db pedig ismétlés volt.

4030: Az eredeti kijelölés helyén az Aggtelek: Nagy-völgy-tetőn az élőhely teljesen beerdősödött, így a mintaterület tőle nyugatra, 1000 m-re az Aggtelek: Úrbéres-kaszáló nevű dűlőben a Kender-tónál lett kijelölve, tipikus alig cserjésedett területen, melyet rendszeresen kezelnek, szárazúznak, tehát több esély van az élőhely hosszútávú fennmaradására.

40A0: Az élőhelyek mindkét mintaterületen jó természetességi állapotúak, kevésbé veszélyeztetettek.

6110: Mindkét mintaterület a Bódvarákó: Esztramos-hegyen található, a felhagyott bánya udvarában lévő pionír fehér varjúhájás gyeppen. A 6110-3001 mintaterületen az elmúlt 8 évben nem észlelhető számottevő változás. Mindkét élőhely záródása és fajkészlete is nagyon alacsony.

6190: Az Esztramos-hegyen és a bodrogszegi Vár-hegyen található sziklagyepek természetes állapotúak, fajgazdagok. Utóbbin tapasztalható kis mértékben az árvalányhaj fajok terjedése,

ezért a sziklagyep átalakulása. A Súlyom-kövön és a Vércse-kövön az erős vadkár, elsősorban a muflonok rágása és taposása tapasztalható, valamint a sziklamászás, mint zavaró tényező.

6210: A Drahoson a kaszálás elmaradása miatt az élőhely gyomosodásnak indult. A Fonyi-réti-tagban eredetileg kijelölt mintaterületet intenzíven legeltetik szarvasmarhával, ezért a helyszín át lett téve a Fony: Egreszek dűlőre.

6230: Az 5 éve még legalább részben szőrfügyep jelleget mutató gyep 2020-ra teljesen átalakult, főleg a *Molinia coerulea* dominál benne, de erősen terjed az élőhelyen a *Betula pendula* és a *Tilia platyphyllos* is. Természetessége nem besorolható, mivel az eredeti szőrfüves gyepnek nyoma sincs.

6430: Eredetileg a magaskóróst a Tornanádaska: Téglá-szín nevű dűlőre jelölték, de ezt a területet a Bódva mentén kivitelezett gátépítés teljesen tönkretette, az élőhelyet megszüntette, ezért ez a mintaterület Bódvalenke: Kotra dűlőbe lett áthelyezve.

6440: Hidvégárdó: Alsó-réten került kijelölésre ez a fajgazdag mocsárrét, sok *Polygonum bistortá*val, kora tavasszal *Fritillaria meleagris*-szal. Fennmaradását a rendszeres kaszálás biztosítja.

6510: A Fonyi-réti-tagban eredetileg kijelölt mintaterületet intenzíven szarvasmarhával legeltetik, ezért az egykor fajgazdag gyepnek teljesen átalakultak. A négyzet át lett helyezve a Regéc: Nyugati-kertek alja nevű dűlőre. A Hejce: Ligetek nevű dűlőben az ismétlésre kijelölt mintaterületet 2020-ban már áthatolhatatlan sűrű cserjés borítja, itt az eredeti élőhely már nem volt felvételezhető. Az eredeti területtől ÉK-re 100m-re lett kijelölve új négyzet, ugyanabban a dűlőben. Sajnos a cserjésedés és a közeli vadászati szóró miatt ez is elég degradált.

6520: A Fonyi-réti-tagban eredetileg kijelölt mintaterületet intenzíven szarvasmarhával legeltetik, ezért a helyszín át lett téve a Regéc: Keleti kertek-alja nevű dűlőre.

7230: A bódvalenkei Partos-mocsár nevű dűlőben 8 éve még nagyon szép láprét volt, amelyet a rendszeres égetés 2-es „természetességűre” degradált. Az értékes fajok eltűntek, már karakterfajok is alig ismerhetők fel benne, valamint nagyon terjed a *Solidago canadensis* és a *Calamagrostis tisepegeios* az élőhelyen.

9130: A Füzér: Vágott-hegyen a 8 évvel ezelőtti felvétel lett megismételve. A mintaterületen valószínűleg kísérleti céllal lékeket vágtek, melyeket be is kerítettek. A másik mintaterületen a László-tanyai-tagban szálanként idős bükkfák kerültek kivágásra.

9180: Ez az élőhely már 2015-ben sem a Remete-hegyen került kijelölésre, mivel ott nem volt megfelelő kiterjedésű és természetességű élőhely, hanem a László-tanyai-tagban. Itt lett megismételve a felmérés. Jelentős változás nem történt.

91E0: 2020-ban égerláp és fűzláp lett felmérve a Hidvégárdó: Felső-Tapolca nevű dűlőben. Mindkét élőhely természetközeli állapotú, bár erős a vaddisznók általi taposás, dagonyázás, de ez talán a környék legjobb állapotban megmaradt égerlápja.

91H0: A Bodrogszegi Vár-hegy melegkedvelő tölgyese meglehetősen kis kiterjedésű, már csak maradványfoltjai vannak, ezért a mintaterület kijelölése elég nehézkes volt. A mintaterület mérete is a négyzet helyett téglalap alakú lett, azaz nem 100x100 m, hanem 80x150 m. Így is sajnos belekerült egy degradált akáccal fertőzött rész is.

6. Erdődinamikai folyamatok vizsgálata (más szervvel végeztetett monitorozás)

1. részfeladat: Természetvédelmi célú erdőszerkezeti és mikroélőhely felmérés az Aggteleki Kavicsbát ANPI vagyonkezelésében lévő erdőtömbjében

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő, természetes, „old-growth” jellegű rezgőnyárral elegyes tölgyesében a terület utolsó harmadának a felmérése történt meg. A felmérési adatokból jól látható, hogy egy átalakulási (szukcessziós) folyamat zajlik még a területen. A pionír erdő egy hosszabb életű fafajokkal jellemezhető elegyes lombos erdővé alakul át. A terület egyes részein még a pionír fafajok túlsúlya jellemző, nagyon erős pionír erdő jellegekkel (cserjés, borókás, felnyíló erdőfoltok), más részein már a tölgyes fafajokkal erősen dominálta klimax erdő jellemzői láthatók (idős, középkorú és fiatal, újulatkorú tölgyek, elegyarányában visszaszoruló pionírok). A vizsgált 45 hektár egészére közel 50%-os (49,5%) tölgy, és egy 38,5%-os pionír körlap-elegyarány a jellemző. A mikroélőhelyek közül a geszt és/vagy tükörfolt, a kéregzseb és a törzsodú fordult elő legnagyobb számban. Különleges élőhely a félig elhalt fa (FHF), amelynek egyedein megtalálhatóak a holtfára jellemző jellemzők (leváló kéreg, vagy különböző korhadtsági fokú holtfa részek stb.), de az élő egyed, hosszabb ideig fenntartja a fán lévő mikroélőhelyeket, miközben újabbak alakulnak ki. A legméretesebb FHF egyed egy kocsánytalan tölgy 44 cm-es mellmagassági átmérővel és 19 méteres magassággal.

Az összes fásszárú faj közül a rezgőnyár fordult elő legnagyobb tőszámban, a tölgyek közül a csertölgy dominált. A tölgyeknek összességében magasabb hektáronkénti körlapja van, mint összesen a pioníroknak, de a fajok versenyében a rezgőnyár győzött, minden fásszárú fajnál magasabb hektáronkénti körlapjával. A holtfa előfordulásra az álló holtfa és a facsonk nagyobb előfordulási aránya volt jellemző. A méretekre jellemző, hogy az álló holtfa maximális mellmagassági átmérője 39 cm, a facsonk max. átmérője 34 cm és a legvastagabb fekvő holtfa 47 cm-es volt.

A fatérképezés adatait érdemes a 2019-ben felvett másik két terület adataival együtt értékelni. A négy transzekt közül kettő pionír fafajok dominálta állományrészben került kijelölésre (TR01 és TR04), kettő pedig idősebb állományrészekben (TR02 és TR03). Eszerint a KST fordul elő a legnagyobb körlap-elegyarányban. A RNY csak a második. Csak a 2020. évi fatérképeket nézve is hasonló arányt találunk. A tabellákból látszik, hogy a négy transzekt jelentősen eltér mind tőszámban, mind elegyarányaiban. Ugyanakkor két, markánsan eltérő csoportba sorolhatók (TR01, TR04: pionírok; TR02, TR03: „klimaxszabb” állományok), amely tükrözi egyrészt a kijelölés szándékát, másrészt a részletekben mérhető eltérések (nyír megjelenése, a galagonyák, gyertyán, cser és cseresznye változatos darabszámai) is megmutatkoznak. A két pionírabb állapotot mutató transzektben szembeszökő a galagonyák és a gyertyán markáns különbsége. A két öregebb erdő képét mutató transzektben látható, hogy nagymérvű eltérést látunk a galagonyák, a cseresznye, a gyertyán, és a cser esetében.

A tölgyek és a cser esetében is jelentősek a területek közti különbségek; míg a 2019-ben felvett transzektben a cser elegyaránya 5, illetve 16% volt, a 2020-ban felvettekben ez az érték 26%-nak adódott, a tölgyek (kocsányos és kocsánytalan) együtt pedig 27,5 – 31%, illetve 22 – 14% elegyben fordultak elő. Ennek magyarázatát a későbbi újrafelvételek fogják meghozni.

A felmérés holtfára és mikrohabitatokra vonatkozó részét a későbbiekben kiterjesztve az erdőtömb tölgyekkel dominálta első részterületére még teljesebb, természetvédelmi szempontból rövidtávon olyan hasznos információkhoz juthatunk, mint az egész erdőtömb mikrohabitat kínálata, holtfa viszonyai. Hosszabb távon az ismételt felmérésekkel az erdődinamikai folyamatok megértéséhez kerülhetünk közelebb.

2. részfeladat: Éjjeli lepkék felmérése öt helyszínen az Aggteleki Kavicslát ANPI vagyonkezelésében lévő erdőrészeleiben

Az Aggteleki Kavicslát erdeiben végzett szinkron vödörscsapdás mintavételek eredményei azt mutatják, hogy az egyes mintavételi helyek éjjelilepke-közösségének fajszáma és fajösszetétele szoros összefüggést mutat az erdőállományok ökológiai, természetességi állapotával. A leginkább természetközeli állapotban lévő erdőkben (1., 2., 3. és 4. mintavételi hely) észlelt fajszámok jelentősen magasabbak, mint a rosszabb ökológiai állapotban lévő erdőben (5. mintavételi hely) észleltek. Az egyedszámokban nem volt ilyen jelentős különbség, és az észlelt egyedszámok nem hozhatók összefüggésbe az erdő ökológiai állapotával.

A vizsgált erdőállományok éjjelilepke-közösségének fajösszetétele azt mutatja, hogy a Kavicslátban lévő erdők legjelentősebb természetvédelmi értékét képviselő lepkefajai a pionír fafajokhoz (rezgő nyár, kecskefűz, nyír) kötődő (pl. *Notodonta torva*, *Leucodonta bicoloria*), illetve a dús aljnövényzetű erdőkben élő fajok (pl. *Apamea syriacatallosi*) közül kerülnek ki. Ezen kívül a melegebb mikroklímájú, tölgyek dominálta állományokban mediterrán faunaelemek is megjelennek (pl. *Peribatodas umbrarius*, *Dioszeghyana schmidtii*). Azoknak az erdőknek van a legértékesebb és legnagyobb fajszámú éjjelilepke-közössége, amelyek hosszú ideig mentesek voltak az erdészeti beavatkozásoktól (pl. 3. mintavételi hely). A legfajszegényebb lepkéközösség abban az erdőállományban volt (5. mintavételi hely), ahol jelentős mértékű erdészeti beavatkozás volt a korábbi időszakban, és ahol 2020-ban is folytak erdészeti munkálatok.

A kutatást végző szerv a Kavicslát erdeinek természetvédelmi kezelésére az alábbi javaslatokat tette:

- minél nagyobb területen hagyni kell a természetes erdődinamikai folyamatokat érvényesülni,
- csak olyan beavatkozások lehetnek indokoltak, amelyek a pionír fafajok és egyéb elegy fafajok egyedeinek megsegítését célozzák (az ilyen faegyedek mellől a tölgyeket és gyertyánokat el lehet távolítani), illetve az állományokon belül még meglévő kis tisztások tartós fennmaradását segítik elő.

7. Egyenesszárnyúak felmérése (közösség és közösségi jelentőségű fajok) (más szervezettel végeztetett monitorozás)

2020-ban az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság területén Natura 2000-es *Orthoptera* monitorozás során az Alsó-hegy (Komját), az Oltár-kő (Jósvafő), a Kopasz-tető (Jósvafő) és a Sátor-hegy (Sátoraljaújhely) *Stenobothrus eurasius* (eurázsiai rétisáska) állományai és a Nagy oldal mögötti rétek (Aggtelek) *Paracaloptenus caloptenoides* (álolaszsáska) állománya

volt vizsgálva. A közösségi mintavételekre az Oltár-kő (Jósvafő) és a Kopasz-tető (Jósvafő) területén került sor, a fajmonitoringgal párhuzamosan.

A közösségek vizsgálata során a területekre jellemző együtteseket sikerült mintavételezni. A korábbi vizsgálatokhoz képest az együttesek nem mutattak jelentős változást sem fajszám, sem kvantitatív összetételüket tekintve. A területeken veszélyeztető tényezők nem voltak, a területek korábban is regisztrált védett fajai a mintákból előkerültek.

A *Stenobothrus eurasius* minden vizsgált területen kimutatható volt. A Kopasz-tetőn és az Oltár-kővön hasonló denzitású populáció volt megtalálható de utóbbi nagy kiterjedése miatt jóval jelentősebb, több tízezer egyedre tehető. Az Alsó-hegyen (Komjáti) a tapasztalt kisebb átlagos denzitás ellenére is jelentős, mintegy 14000-14500 egyedre tehető állományt sikerült kimutatni. A vizsgált állományok közül a Sátor-hegyen (Sátoraljaújhely) élő a leginkább gyenge. Itt ismét csak 1-1- egyed volt kimutatható és a teljes állomány mérete is csak mintegy 20-30 egyedre volt becsülhető. A terület bár még őrzi az állományt, de az nem csak elszigetelt, hanem a területen belül is feldarabolódott és hosszú távú fennmaradása nem látszik biztosítva az aktuális tömegesség mellett.

A *Paracaloptenus caloptenoides* esetén a Nagy oldal mögötti két vizsgált tisztáson jelentős, mintegy 1000-1500 egyedet számláló állomány volt azonosítható. Ehhez hasonlóan nagy egyedsűrűségű állomány a 20 határköi töbör mellett volt eddig kimutatható. A faj területen való fennmaradása hosszú távon biztosítottnak látszik. Az élőhely szerkezetének megóvását az elvégzett cserjeirtás is segíti. A területen a *Pholidoptera transsylvanica* jelenléte is kimutatható volt, immár a *P. aptera*-val közösen.

8. Országos kétéltű-hüllő monitorozás (más szervvel végeztetett monitorozás)

2020-ban fajprotokoll alapú monitorozás az Aggteleki-karszt és a Zempléni-hegység területén az NBmR Kétéltű- és hüllő monitorozás metodikája alapján lett elvégezve, azonban a koronavírus járvány miatt nem minden helyszínen lehetett időben felmérni a fajok előfordulási adatait.

Az Aggteleki-karszt területén a 2001-2020 között zajlott közösségi szintű monitorozások során idáig összesen 10 kétéltű és 7 hüllőfaj jelenléte, míg a Zemplénben összesen 10 kétéltű és 5 hüllőfaj lett kimutatva. A 2020. évben végzett fajszintű monitorozás járulékos adataként az aggteleki monitoring élőhelyeken 2019-hez képest nem bukkant elő a zöld varangy és a zöld levelibéka, ellenben a rézsikló és az erdei sikló igen. A Zempléni-hegységben a fajszám nem mutatott változást. A megfigyelt egyedszámok esetében általános csökkenést vagy stagnálást lehetett rögzíteni. Ennek oka a tavaszi, nagyon aszályos időszakban, illetve sajnos a koronavírus-járvány miatti eltolódott felmérési időszakban kereshető.

Az Aggteleki-karszt és a Zempléni-hegység monitoring élőhelyeinek ökológiai jellemzőiben jelentős változás nem történt az elmúlt évekhez képest, ugyanakkor az egyre rendszeresebbé váló, a szaporodási időszakban történő aszályos, illetve szélsőséges időjárás és az ezzel összefüggő időnkénti vízhiány vagy hirtelen lezúduló csapadék a kétéltűfajok lokális állományainak nagyságát és a szaporodási sikerességüket nagymértékben csökkenti.

9. Kétéltűek és hüllők monitorozása (részben más szervvel végeztetett monitorozás)

1. részfeladat: Götefajok jelenlét/hiány vizsgálata

2020-ban az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Aggteleki Tájegységében összesen 9 élőhelyen történt götefajok kimutatására irányuló célzott keresés. Az alábbiakban felsorolt földrajzi egységeken - dűlőkön - történtek mintavételek 2020-ban: 1. Edelény belterület (Coburg kastélyt övező egykori Bódva-folyó holtmedre), 2. Aggtelek Mogyorós-bérc (Vízfakadás-forrás környéke), 3. Rudabánya Galyagosi-kopolya, 4. Felsőtelekes Cigányosi-bányató, 5. Izsófalva Kovácsok-réti anyaggödör, 6. Kurityán Kurityánteleti-bányató, 7. Izsófalva Kavicsosi-bányató, 8. Kurityán Kurityáni-bányató, 9. Kurityán Hencel-szögi-bányató. Az itt felsorolt vízterek közül a legtöbb esetében észlelhető volt halak jelenléte is.

A mintavételek április 25. és május 16. között történtek. Ebben az időszakban a fentiekben felsorolt 9 mintavételi helyről összesen 2 hazai götefaj 16 egyedét sikerült kimutatni. A pettyes göte (*Triturus vulgaris*) dominált a mintavételek során: a 13 befogott egyedből 8 példány hím, ill. 5 példány nőstény volt. A másik kimutatott faj a dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*) volt. A fajból mindössze 3 példányt sikerült begyűjteni, melyek közül 1 hím, ill. 2 nőstény volt.

Az Aggtelek Mogyorós-bérc dűlőn található mintavételi hely alkalmatlan adatgyűjtésre (kiszáradt). A többi mintavételi hely mintavételezésre alkalmas volt az adott időszakban. A faj- és ivar meghatározását követően minden egyed sértetlenül visszakerült természetes élőhelyére. Az eredmények alapján jól érzékelhető, hogy a halak jelenléte az egyes habitatok tekintetében negatív hatással van a götéek előfordulására. A másik fő veszélyforrást az egyre szárazabb tavaszi-nyári periódus jelenti, mely hatására egyes vízterek alkalmatlanná válnak a götéek szaporodásához: a víztömeg olyan mértékben lecsökkent vagy eltűnt az adott élőhelyen, hogy az még a lárvák átalakulása előtt kiszáradt.

2. részfeladat: Götefajok monitorozása az NBmR keretein belül palackcsapdázás segítségével

Két faj *Lissotriton vulgaris* (149 egyed), valamint a *Triturus dobrogicus* (13 egyed) fogása történt meg. A fajok jelenléte és egyedszáma az előzetes várakozásnak megfelel, az átlagostól eltérő, kiugró érték a 2019-es évhez viszonyítva nem volt tapasztalható. A Bódvaszilas község határába tartozó Acskó (Druga-mocsár) fogási eredményei javultak (23 egyed *Lissotriton vulgaris*), stabil populáció jelenléte bizonyítható.

3. részfeladat: *Vipera berus* felmérése

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (ANPI) működési területén előfordul a fokozottan védett keresztes vipera (*Vipera berus*), melynek állományai a Zempléni Tájegység területén található meg. A faj országos monitorozási rendszerének kialakítása és az előfordulási adatok egységes adatbázisba rendezése céljából a Természet Szolgálatában Alapítvány (TSZA) és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Kétéltű- és Hüllővédelmi Szakosztálya (MME KHVSZ) szakmai együttműködésbe kezdett. Az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztályával egyeztetett program keretében az illetékes Nemzeti Park Igazgatóságokkal együttműködő felek minden fellelhető adatforrást felkutatnak a keresztes viperák előfordulásával kapcsolatban, feldolgozva az elérhető irodalmi adatokat, illetve a fajt kutatók személyes észlelési adatait begyűjtve, valamint az Országos Kétéltű- és Hüllőtérképezés Program adatbázisában szereplő adatokat is kigyűjtik. Ezen túlmenően,

terepi bejárásokkal próbálják felkutatni a még fellelhető állományokat, monitorozandó az állományok nagyságát és változásait, valamint az élőhelyek állapotát, és a faj előfordulását negatívan befolyásoló tényezőket.

Az irodalmi adatok feldolgozása révén eddig 40 Borsod-Abaúj-Zemplén megyei helyszínt sikerült azonosítani, ahol valaha keresztes viperákat észleltek. A Magyar Természettudományi Múzeum Herpetológiai gyűjteményében 48 térségből származó keresztes vipera található. A korábban ezeken a helyszíneken dolgozó kutatóktól további 55 észlelési adatot sikerült begyűjteni. Az Országos Kételtű- és Hüllőtérképezés Program honlapjára 45 keresztes vipera adat érkezett be, melyek szintén fel lettek töltve, így 2020-ra már 112 megfigyelési adat származik a Zemplénből az Országos Kételtű- és Hüllőtérképezés Program honlapján lévő adatbázisban. A 2020-as év rendkívül aszályos téli és tavaszi viszonyai, valamint később a járványügyi korlátozások nem kedveztek a keresztes viperák észlelésének, így összesen 6 helyszínről 7 megfigyeléssel bővült a tudásunk a keresztes viperák előfordulásáról. A viperák közül 2 példány fiatal egyed, 2 hím és 5 nőstény volt.

10. Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

Az ANPI működési területén 2020-ban az adott évre kiadott protokollnak megfelelő módon zajlott a ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése.

A miskolci Csorba-tó esetében a korábbi években csak partról lett becsülve a fészkelő dankasirályok és küszvágó csérek száma, 2020-ban azonban csónakkal szisztematikusan bejárásra kerültek a fészkelő szigetek és így pontos számlálás történt. Az alábbi fajok esetében az ismert élőhelyek/telepek felmérése megtörtént, azaz nagyjából reális képünk van a működési területen költő állományról: nagy kócsag, kis kócsag, bakcsó, vörös gém, szürkegém, kanalagém, gulipán, gólyatöcs. Bizonyos fajok (pl. szerkők) esetében lehetnek még ismeretlen telepek, a potenciális élőhelyek egy része gyakorlatilag megközelíthetetlen, ami ellehetetlenítette azok felmérését. A Taktaközben több ismert gémtelep megszűnt 2019-ben, mert leégették kora tavasszal a fészkelőhelyként szolgáló nádast, így 2020-ban is a töredéke fészkel a néhány évvel ezelőtti állománynak.

Ritka, stabil költőhelyű fajok

Az ebbe a kategóriába tartozó fajok esetében a legáltalánosabb módszer elsősorban a gallyfészkek (uhu esetében kőbányák, sziklafalak, szakadópartok) keresése, majd fészkelési időszakon belüli visszaellenőrzése, illetve revírek keresése volt. A felmérés bizonyos szempontból torzított, hiszen míg egyes fajok (pl. parlagi sas, vándorsólyom, stb.) fészkelőhelyei könnyen azonosíthatók, mások fészkelőhelyeit lényegesen nehezebb megtalálni, vagy a fészkelési időszak kései volta miatt (pl. darázsólyv) a fészkek visszaellenőrzése alacsony határfokkal hoz eredményt. Az alábbi fajok esetében nagyjából reális a megadott állománynagyság a teljes működési területet nézve, azaz nincs, vagy nem sok olyan pár lehet, amit nem ismerünk: rétisas, békászó sas, parlagi sas, szirti sas, a kerecsensólyom, vándorsólyom, uhu. Bizonyos fajok esetében kapacitás hiányában kevés potenciális élőhely felmérése történt meg (pl. cigányréce, barátréce, fogoly, vörösnyakú vöcsök), ezen fajok esetében nem jelenthető ki, hogy nem fészkeltek 2020-ban az ANPI

működési területén, csak a felmért területeken nem kerültek elő. Más fajok esetében vannak teljesen felmértetlen területrészek is, ahol semmilyen adat nincs az adott faj állományáról (pl. uráli bagoly a Cserehátban, piros lábú cankó a Taktaközben és a Bodroglóközben). A billegető cankó esetében csak szórványadatok állnak rendelkezésre, állományfelmérés nem történt.

Telepesen költő madárfajok

No.	Faj	Biztosan fészkelő párok száma	Becsült fészkelő párok száma*	Veszélyeztető tényezők
1.	Feketenyakú vöcsök	0		
2.	Kárókatona	73		
3.	Kis kárókatona	0		
4.	Bakcsó		105	nádas égetése
5.	Üstökösgém	0		
6.	Kis kócsag		6	nádas égetése
7/a.	Nagy kócsag		30	nádas égetése
7/b.	Nagy kócsag		19	nádas égetése
7/c.	Nagy kócsag		12	nádas égetése
8.	Pásztorgém	0		
9/a.	Szürke gém	68		
9/b.	Szürke gém		1	
10/a.	Vörös gém		23	nádas égetése
10/b.	Vörös gém		4	nádas égetése
11.	Batla	0		
12/a.	Kanalasgém		14	nádas égetése
12/b.	Kanalasgém		6	nádas égetése
13.	Kék vércse	0		
14/a.	Gólyatöcs		2	
14/b.	Gólyatöcs		7-8	
15.	Gulipán		18-20	
16.	Székicsér	0		
17.	Feketeszárnýú székicsér	0		
18.	Szerecsensirály		1-2	
19/a.	Dankasirály	155		
19/b.	Dankasirály	588		
20.	Viharsirály	0		
21.	Sztyeppi sirály	0		
22.	Sárgalábú sirály	0		
23/a.	Küszvágó csér	44		
23/b.	Küszvágó csér	33		
23/c.	Küszvágó csér		1	

24.	Kis csér	0		
25.	Fattyúszerkő		14	
26.	Kormos szerkő	0		
27.	Fehérszárnyú szerkő	0		
28/a.	Csóka		8	
28/b.	Csóka		19	
28/c.	Csóka	11		
29/a.	Vetési varjú	14		
29/b.	Vetési varjú	1		
29/c.	Vetési varjú	9		
29/d.	Vetési varjú		20	
29/e.	Vetési varjú	16		
29/f.	Vetési varjú	8		
29/g.	Vetési varjú	3		
29/h.	Vetési varjú	13		
29/i.	Vetési varjú	8		
29/j.	Vetési varjú	23		
29/k.	Vetési varjú	95		
29/l.	Vetési varjú	7		
29/m.	Vetési varjú	123		

Ritka, stabil költőhelyű madárfajok

1: Faj megnevezése

2: Párok száma: költésbe kezdett párok száma. Értéke a sikeres, sikertelen és ismeretlen sorsú költések összege, illetve a biztos, valószínű és lehetséges költések összege (a két összeg, illetve a párok száma egyenlő szám).

3: Sikeres költések száma: a költésbe kezdett párok közül azok, melyek sikeresen neveltek fel fiókákat.

4: Sikertelen költések száma: a költésbe kezdett párok közül azok, melyek fészkelése valamely oknál fogva megghiúsult, akár tojásos, akár fiókás fészkalj esetében.

5: Ismeretlen sorsú költések száma: költésbe kezdett párok, melyekről nincs információ, de ide értjük a revíreket is.

Faj ¹	Párok száma ²	Biztos költések száma	Valószínű költések száma	Lehetséges költések száma	Sikeres költések száma ³	Sikertelen költések száma ⁴	Ismeretlen sorsú költések száma ⁵
Barátréce	0						
Cigányréce	6			6			6
Fogoly	0						
Vörösnyakú vöcsök	0						

Fekete gólya	41	31	2	8	12	14	15
Darázsölyv	33	7	3	23	5		28
Barna kánya	6	2		4	2		4
Vörös kánya	0						
Rétisas	8	8			5		3
Kígyászölyv	11	7	1	3	6		5
Hamvas rétihéja	0						
Kis héja	0						
Pusztai ölyv	0						
Békászó sas	13	12	1		10	2	1
Parlagi sas	25	25			11	8	6
Szirti sas	3	3			1	1	1
Törpesas	0						
Kerecsensólyom	4	4			3		1
Vándorsólyom	3	2	1		2		1
Haris	50			50			50
Daru	0						
Túzok	0						
Ugartyúk	0						
Széki lile	0						
Nagy goda	0						
Nagy póling	0						
Billegetőcankó	2			2			2
Piros lábú cankó	8		6	2			8
Uráli bagoly	32	3		29			32
Réti fülesbagoly	0						
Uhu	33	20	13		11		22
Fehérhátú fakopáncs	34			34			34
Szikipacsirta	0						
Vízirigó	5	2		3			5
Kis légykapó	0						

11. Gémtelepek felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

A vizsgálatok során a gémtelepek felmérése parti és légi számlálási módszerekkel történt. A gémtelep felmérések a tiszaladányi Sulymos, tarcali Kis-Ökör-tó és Hosszú-tó, szerencsi Pásztor-tó, sátoraljaújhelyi Néma-hegy-alja, múcsonyi Ragályi-szög és a karcsai Lábszár-mocsár területén történtek. A felmérések eredményeinek összesítése során megállapítható, hogy a 2020-as év (a 2019-es és az elmúlt 20-25 év tükrében is) kiemelkedően rossz év volt a taktaközi és bodrogközi gázlómadár fajok fészkelési sikere szempontjából. A fajok költési időszaka előtt olyan nádtüzek pusztítottak, melyek több száz (!) fészek pusztulásával - és ami még ennél is hátrányosabban érintette a fajokat - több alkalmas fészkelő hely

megsemmisülésével jártak. Szintén károsan érintette az egyik költőhelyet annak lekaszálása, részleges beszántása. Teljesen megsemmisült a szerencsi Pásztor-tó, a Kis-Ökör-tó keleti fele és a karcsai Lábszár-mocsár nádasa. A felmérésekből származó adatok jelentős aggodalomra adnak okot. Szinte az összes faj esetében az állomány nagyság csökkenés olyan drasztikus mértékű, hogy - amennyiben nem történik védelmi intézkedés e fajok érdekében - veszélybe kerül létük a vizsgált területen. Összességében közel a negyedére csökkent a Taktaközben költő, vizsgált gázlómadár párok száma és 2020-ban sem lehetett már kimutatni fészkelést a Bodrogszék területén. A múcsonyi kis elszigetelt telep esetében nem mutatható ki jelentős állomány nagyság változás. Ezen az élőhelyen 12 pár nagy kócsag (*Egretta alba*) fészkel.

Az elmúlt három évben, az ANPI taktaközi gémtelpeinek területéről regisztrált fészkelések száma

Faj	Fészkelő párok száma 2018	Fészkelő párok száma 2019	Fészkelő párok száma 2020	Tendencia
Nagy kócsag (<i>Egretta alba</i>)	392-410	79-81	33-36	Csökkenő
Kis kócsag (<i>Egretta garzetta</i>)	11-12	6-9	5-7	Csökkenő
Kanalasgém (<i>Platalea leucorodia</i>)	10-11	4	20	Csökkenő, majd növekvő
Bakcsó (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	231-236	315-320	100-110	Növekvő, majd csökkenő
Vörösgém (<i>Ardea purpurea</i>)	49-52	27-36	27	Csökkenő
A telepen költő összes faj esetében:	693-721	431-450	185-200	Jelentősen csökkenő

12. Madárfajok felmérése (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

1. részfeladat: Harisfelmérés

A Zempléni és az Aggteleki Tájegységben 2020-ban is teljes haris (*Crex crex*) állomány felmérés történt. 2020-ban a Bodrogszéken az árvíz időpontja és hossza miatt, nagyon kevés helyen történt észlelés. A korábbi években tapasztaltaknál jóval kisebb számban volt jelen a faj Sátoraljaújhely környékén (ahol a fészkelőhely egy része szintén víz alá került) és a Cserehátban is. A magasabb térszíneken - a hasonló adottságú évek korábbi tapasztalataival ellentétben - nem észleltük az állomány növekedését.

2020-ban rendkívül gyenge éve volt a harisoknak, a működési területünkön 50 revírt sikerült lehatárolni. Az országos állományadatok egyelőre nem ismeretesek, de a korábbi években a hazai állomány 45-50%-a is az Igazgatóság működési területén költött. Mindez komoly felelősséget ró ránk a hatékony állomány-megőrzési intézkedéseket illetően (károk megelőzése, kompenzáció, hatósági korlátozás stb.).

2. részfeladat: CES

Április 17. és július 10. között a területen a CES (Constant effort ringing in Europe – magyar megfelelőjeként Állandó Ráfordítású Gyűrűzés) standard protokollja alapján történt a munka. 2020-ban összesen 19 madárfaj 130 egyede lett megjelölve, azaz mind fajszám, mind a gyűrűzött madarak száma tekintetében 2004 óta az egyik leggyengébb évet zártuk. A tárgyévben gyűrűzött és visszafogott „régiszerű” öreg madarak összesített száma átlagos volt, viszont soha nem volt még ilyen kevés a fiatal madarak száma, mint 2020-ban. Az összesített gyenge CES eredmény tehát elsősorban a fiatal madarak hiányának volt köszönhető, melyek ráadásul jóval később kezdtek megjelenni az átlagosnál (május dereka helyett június elején). A CES időszakában 2004-2020 között a három leggyakoribb faj a barátka, a vörösbegy és a széncinege volt. Mind a barátka, mint a széncinege esetében a fiatalok száma tárgyévben volt a legalacsonyabb a CES program 2004-es kezdete óta. A vörösbegy esetén is elmaradt a fiatalok száma az átlagostól, de ennél a fajnál 2004 óta voltak már ennél gyengébb költési sikerre utaló évek is. Az említetteken túl nagyon kevés volt a fiatalok száma további gyakoribb fajok esetében is, mint a fekete rigónál, a kisposztánál, vagy a kék cinegénél. Az eredmények tehát arra utalnak, hogy számos fajnál gyenge volt a költési siker, amiben közrejátszhatott az áprilisi aszály, illetve utána a hűvös, csapadékos május, mely sok költést tönkretett. A CES során egy új faj került elő, a zöld küllő egy fiatal példánya.

3. részfeladat Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás (részben saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

A madárgyűrűző állomás őszi munkája 2020-ban szokatlanul rövid volt, augusztus 18-a és október 15-e között összesen 59 napig tartott. A munkát sajnos a tervezettnél mintegy 2,5 héttel hamarabb kellett befejezni a Bódva áradása miatt. Az őszi időszakban összesen 59 faj 4915 egyede lett megjelölve, ami mind egyedszám, mind fajszám tekintetében a 2004 óta tartó Actio Hungarica időszak egyik leggyengébb eredménye. A körülmények hasonlóak voltak a 2019-es, rekord egyedszámot hozó évhez: a 29-32-es, illetve a pásztánál levő hálók szomszédságában levő mintegy 1,5 ha-os szántóföldre a Császtai Bors vezér Vadásztársaság 2020-ban is napraforgót vetett, mely vadföldként végig lábon maradt a gyűrűző állomás működésének időszakában. Itt, ebben a tárgyévben is táplálkozó cinege és pintycsapatok jelentek meg, de összességében jóval kisebb számban, mint 2019-ben.

A gyűrűzött madarak száma az időszak nagy részében alatta maradt a korábbi évek átlagának. Különösen a szeptember végi időszakra volt ez igaz, amikor a vonulási csúcs kezdete szokott lenni, ennek oka részben az esős időjárás lehetett. Ebben az időszakban a leggyakoribb fajok mindegyike kis számban került be a hálóba. Augusztusban, az első héten a fogás jóval átlag feletti volt, de szeptember közepén is jobban megközelítette az átlagos mennyiséget, október elején pedig kicsit meg is haladta azt. A legnagyobb számban tárgyévben is vörösbegyek

lettek befogva, de ezen faj szempontjából a 2004. óta tartó AH időszak leggyengébb eredménye volt a 2020. évi. Torzítja azonban az eredményt, hogy október második felében, amikor még javában zajlik a faj vonulása, már nem működött a gyűrűző állomás. Augusztusban, az első napokban az átlagosnál valamivel több vörösbegy repült a hálókba, majd a fogás egészen szeptember közepéig az átlagos alatt alakult. Feltűnően kevés volt belőlük szeptember végén és október elején, amikor a faj vonulási csúcsa szokott lenni. Az átlagoshoz közeli számban csak szeptember közepén és október 10-e körül jelentek meg a vörösbegyek. A barátkák esetében nemcsak a CES eredmény volt gyenge, de ősszel is kevés volt belőle. A fogások száma különösen augusztus végén és szeptember elején volt alatta a korábbi évek átlagának, és csak szeptember 20-a körül haladta meg kissé az átlagos mennyiséget. A faj vonulási csúcsa tárgyévben kicsit későbbre tolódott. A színcinegéknek 2020 az egyik leggyengébb éve volt, a kékcinegék száma viszont összességében átlagosan alakult. Mindkét fajból a legtöbbet augusztus 20-a környékén fogott a háló, amikor nagy számban jártak fiatal egyedek a napraforgó táblára táplálkozni. Később azonban a számuk töredékére csökkent és október közepéig nem is jelentek meg újra nagyobb számban a területen (még a napraforgó táblán sem).

A 2019-es évet egyes pintyfélék soha nem látott számban történő megjelenése jellemezte, melyek szintén a napraforgó táblára jártak táplálkozni. 2020-ban azonban az ugyanoda ültetett napraforgó tábla ellenére jóval kevesebb pintyvet fogtak a hálók. Különösen igaz volt ez a zöldikékre, melyek egészen szeptember végéig csak elvétve kerültek hálókba. 2020-ban az egyedek zöme októberben került meg, de számuk így is töredéke volt a 2019-esnek. Erdei pintyeket viszont augusztus végétől folyamatosan fogott a háló, de számuk csak szeptember végétől közelítette meg a 2019-es mennyiséget. A gyűrűzött madarak száma összességében csak ennek a két pintyfajnak köszönhetően haladta meg az eddigi leggyengébb 2010-es évét. A leggyakoribb fajok mellett ugyanis egy sor további faj esetében 2004 óta a leggyengébb, vagy egyik leggyengébb fogási eredményt hozta a 2020-as év. Ezek az alábbiak voltak: barátcinege, csilpcsalp füzike, csuszka, erdei szürkebegy, énekes rigó, fekete rigó, fitisz füzike, hegyi fakusz, kerti geze, kerti poszáta, kispozáta, kormos légykapó, meggyvágó, mezei poszáta, mezei veréb, nagy fülemüle, tövisszűrő gébics, ökörszem, sárgafejű királyka, szajkó. Néhány további faj esetében is az átlagosnál kevesebb lett befogva, mint a kerti rozsdafarkúból, a citromsármányból és az őszapóból.

Októberben a tervezettnél korábbi befejezésnek köszönhetően a téli madárvendégek közül mindössze néhány csíz került meg, melyek jelentősebb csapatai 2020-ban már szeptember közepétől megfigyelhetőek voltak.

A gyűrűző állomáson 1986 óta megjelölt madarak száma a 2020-as év eredményeinek figyelembe vételével meghaladta a 182 ezret.

13. Kisemlős monitorozás bagolyköpet elemzéssel (más szervvel végeztetett monitorozás)

1. részfeladat: Kisemlős monitorozás bagolyköpet elemzéssel 1.

A tárgyévben az ANPI működési területének összesen 18 lelőhelyéről gyűjtött köpetek feldolgozása történt meg (összesen 790 zsákmányállat, 24 emlősfaj a 4 *Apodemus* és a 2 *Mus* fajjal együtt). Mivel 2020-ban is nagyon kevés gyöngybagoly-költést ismertek, ezért korábbi évekből származó köpeteket is elemzésbe vontak. Az összes 2020-ban meghatározott

maradványt egyedi azonosítóval elcsomagolták. Megtörtént a lelőhelyek diverzitási értékeinek kiszámítása (H), illetve a kimutatott fajok értékelése is. Kiemelkedő természetvédelmi jelentőségű kisémlős-faj nem került elő, a denevérek aránya azonban magasabb az országos átlagnál (1,26%). Ebből a fajcsoportból meg kell említeni a fokozottan védett tavi denevér (*Myotis dasycneme*) előkerülését bagolyköpetből, mely a területen kifejezetten ritka.

2. részfeladat: Kisémlős monitorozás bagolyköpet elemzéssel 2.

A 2020. év folyamán a korábbi bagolyköpet gyűjtőhelyeken a gyűjtések nem vezettek eredményre, a korábbi élő- illetve előfordulási helyeiről a gyöngybagoly gyakorlatilag eltűnt, életnyomaival nem találkoztak, köpeteit nem gyűjthették. Ennél az oknál fogva 2020-ban a korábbi években begyűjtött köpetek kerültek elemzésre. A gyűjtésekből 12 faj illetve fajcsoport 1527 kisémlős példánya került elő. A fajok között faunisztikai érdekesség ezúttal nem akadt, a helyileg ritkább fajok közül megemlítendő a *Neomys anomalus* és a *Muscardinus avellanarius*.

14. Emlősök felmérése (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

1. részfeladat: Pele-fajok monitorozása (saját foglalkoztatott által végzett monitorozás)

2020-ban összesen 5 alkalommal történt ellenőrzés a Szögliget Vidomáj-pusztán létesített peleodú telepen. Az ellenőrzések az alábbi időpontokban történtek: 2020.05.17., 2020.06.29., 2020.07.14., 2020.08.28., ill. 2020.09.14. A telep odúinak átvizsgálása a nappali órákban folyt, megfelelő időjárási viszonyok mellett (napsütéses, tiszta idő), minimális zavarást okozva a foglalt odúk „lakói” számára.

A telep létesítésekor 50 odú került kihelyezésre, ez a szám azonban 2020 szeptemberére 43-ra redukálódott: két odú a korábbi években tűnt el (16 és 31 számú), ezeket már az első felmérések (2013) során sem találták meg. Két odú 2018-ban már nem került elő többé (45 és 49 számú). 2020-ban további két odú megsemmisült (47 és 48 számú: darabokban a talajon), egy pedig eltűnt (8). A talajon darabokban megtalált odúk javítása nem volt lehetséges. Talajra kerülésük és rongálódásuk körülményei tisztázatlanok.

Az odútelepen található 43 odú közül négyben sikerült mogyorós pelét (*Muscardinus avellanarius*) megfigyelni, de életjelek több odúban is előfordultak.

2. részfeladat: Ürgemonitoring

A jósvafői Lófej-völgyben található mintaterületen 2020-ban ismét több lakott lyukat sikerült kimutatni, de még így is alacsonynak számít ez az érték. A teljes területen 89 lyuk, míg a mintaterületen 31 volt. 2019-ben a teljes területen 41 lyuk (2018-ban 152-t), míg a mintaterületen 16 (2018-ban 41) került rögzítésre. Zavarás nem volt tapasztalható a területen, az élőhely karbantartott, kezelt.

15. Denevérközösségek felmérése (más szervvel végeztetett monitorozás)

1. részfeladat: Denevérközösségek felmérése a Zempléni Tájegységben

A monitorozás folyamán felmérésre került 54 nyári denevérszállásként funkcionáló épület (két esetben épületegyüttes) közül 53. Egy helyszín (Göncruszka, református templom)

technikai okokból - nem volt elérhető templomkulcs - kimaradt, a hét földalatti szálláshelyből szintén kimaradt egy (Mád, Bomboly-bánya, Alsó-táró), (szintén technikai okból, a bejárat zárszerkezetét tönkretették). A megbízásban szereplőkön kívül 8 egyéb bánya és táró, valamint egy épület került felmérésre. A Zempléni Tájegységben, 2019-hez hasonlóan, ismételten 19 denevér faj egyedei lettek egyértelműen azonosítva. Ismételten megfigyelésre került a *Rhinolophus euryale* egy példánya, immár másodszor.

A monitorozásba bevont élőhelyek, és az azokat igénybe vevő fajok faji jellemzőiből adódóan nagyon nagyok a különbségek az egyes fajok előfordulási gyakorisága és az adott faj egyedszáma között.

A *Miniopterus schreibersii* egyetlen nyári kolóniával (Bomboly) volt jelen, viszont egyedszáma (5 000 ill. 7 000) megközelíti az összes többi faj észlelt együttes egyedszámát.

A *Myotis emarginatus* (minimum 2 360) a Hegyalja és a Bodrogek területén koncentrálódik, de ennek fele egy szálláshelyen, Bodrogeresztúron. Állománya 2019-hez képest megfeleződött. Ennek ellenére továbbra is a második legnagyobb állományú a tájegységben.

A *Myotis myotis* állománya (1 585) szintén egy helyre (Bomboly) koncentrálódik, bár *Myotis myotis/blythii* és *Myotis blythii* kisebb kolóniái még találhatóak a Zempléni-hegység térségében (548 egyed körül). Állományuk 2019-hez (2 500) képest csökkent.

A *Rhinolophus ferrumequinum* (nyári és telelő együtt 1 383, 2019-ben 1 458) elsősorban a hegyvidékhez kötődik, viszont koncentrált nagy nyári kolóniái a Bodrog mellett találhatóak.

A *Rhinolophus hipposideros* (nyári és telelő együtt 468, 2019-ben 371) elsősorban a hegyvidékhez kötődik. E faj esetében is az egyedek többsége 2 előfordulási helyre (Füzérradvány, Mikóháza) koncentrálódik, és jelentős növekedést mutat.

Két faj tekinthető általánosan elterjedtnek, viszont kisebb észlelt egyedszámmal. Az *Eptesicus serotinus* (kb. 330, 2019-ben kb.320) mindenütt jelen van, de nagyobb kolóniái a Hernád-völgyben jellemzőek. A *Plecotus austriacus* (kb. 289, 2019-ben kb. 370) állománya és nagyobb kolóniái egyenletesen oszlanak meg.

Egy-egy ismert nyári szaporodó helyén, de a szokásos állomány nagyság töredékével volt jelen a *Pipistrellus pipistrellus* (rejtekhelye valószínűleg beázott) és a *Myotis dasycneme*.

A tipikusan erdei élőhelyekhez kötődő fajokat (*Barbastella barbastellus*, *Myotis bechsteinii*, *Myotis brandtii*, *Myotis daubentonii*, *Myotis nattereri*, *Plecotus auritus*) egy-két telelő példány képviselte.

A 2020-ban észlelt állomány nagyságok a korábbi évekhez hasonlóak (kisebb növekedéssel-csökkenéssel). Két faj (*Myotis emarginatus*, *Myotis myotis*) 2019-es állománya kiugróan nagy volt. A *Rhinolophus hipposideros* esetében figyelhető meg növekvő tendencia.

Rendkívül fontos, hogy az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság részéről folyamatos legyen a kapcsolattartás, rendszeres az ellenőrzés a helyszínek és tulajdonosaik esetében. Csak így van esély a még meglévő kolóniák hosszú távon is eredményes megőrzésére.

2. részfeladat: Denevérközösségek felmérése az Aggteleki Tájegységben

A tárgyévben a COVID-19 járvány miatt az NBmR- keretében végzett denevérfelméréseket speciális követelmények figyelembe vételével kellett végezni. Épületlakó állományok felmérése során az egy helyszínen a felmérők száma nem haladhatta meg a 2 főt, illetve a felmérő csapat létszáma egy adott felmérési napon nem haladhatta meg a 3 főt. A szálláshelyen eltöltött idő minimalizálására kellett törekedni, a felmérés időtartama nem

haladhatta meg a 15 percet. A felmérések során tilos volt a denevérek kézbevétele vagy 1 méteren belüli megközelítése. Nászbarlangok monitorozására hálós befogással nem kerülhetett sor.

2020-ban a program keretében a barlangi szaporodó állományok esetében 11 helyszínen történt felmérés, 14 helyszínen a telelő denevérek, míg 18 helyen az épületekben nyári szállást foglaló közösségek lettek felmérve. A területen tapasztalható állományalakulások összhangban vannak az országos trendekkel. Az elmúlt években jelentős előrelépés történt több fontos denevérszállás stabilizálásában, 2020-ban kiemelkedő fontosságú volt ezen beavatkozások hatásának monitorozása. Több denevérszálláson mikroklimatikus adatok gyűjtése is folyt, amiket a klímaváltozás denevérekre gyakorolt hatásainak jobb megértéséhez, illetve a szálláshelyeket érintő beavatkozások értékeléséhez lehet felhasználni.

A felmérési eredmények 2020-ban is megerősítették azt, hogy a jó állapotú szállás- és táplálkozóhelyeknek köszönhetően a denevérfauna fajgazdag és jelentős a területen. A nagy és kereknyergű patkósok, valamint a csonkafülű denevérek állományai, közösségei nemzetközi szinten mérve is jelentősek.

16. A Keleméri Mohos-tavak TT területén végzett rekonstrukció vizsgálata (más szervvel végeztetett monitorozás)

2019 nyarán a Kismohoson rögzítésre került a fák ritkítása előtti alapállapot. 2020 márciusában megtörtént a faegyedek tervezett ritkítása. 2020. júliusában megismétlésre került a mintavétel. A transztek kihelyezése viszonylag pontos volt, az első transzekt esetében lett egy kvadráttal több felvétele. Mindhárom transzektben néhány fajjal kevesebb lett regisztrálva, mint 2019-ben. Jelentős változások egyelőre nem történtek. Az első transzekt mentén 10%, a második mentén 3%, a harmadiknál mindössze 1,5% körül csökkent az átlagos mohaborítás. Az edényes növények borítása alig változott, ami kimondottan pozitív, mivel a megnövekvő fény miatt ezek elburjánzására lehet számítani. A pH mindhárom transzekt mentén nőtt, a vezetőképesség viszont csökkent. Különösen az első transzekt mentén jelentős a változás. A vízszint az első két transzekt mentén néhány cm-t süllyedt, viszont a harmadik mentén kissé emelkedett.

A három transzekt mentén 2019-ben 28, 2020-ban 25 mohafaj előfordulását regisztrálták, köztük öt tőzegmoha fajtát. A tőzegmohák mellett leggyakoribb faj a *Polytrichum commune* volt. Megemlítendő az *Amblystegium radicale* mohafaj előfordulása néhány kvadrátban, amely hazánkban védett. Jelentős változások egyelőre nem történtek, ami bizakodásra ad okot, hogy a bekövetkező változások nem lesznek túlságosan drasztikusak.

17. Halközösségek vizsgálata

1. részfeladat: Halközösségek vizsgálata az NBmR protokollja alapján 7 lokalitásban (Dr. Antal László)

2020 szeptembere során a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer halak élőlénycsoportra irányuló vizsgálataiban a Gerje kettő, a Körös-ér négy, valamint a Perje egy szakaszán történt a halközösség monitorozása. A mintavétel a legfrissebb NBmR protokoll alapján történt (Sallai et al. 2019). Mivel mind a három vízfolyás minden szakasza a

River1 és River2 kategóriát képviselte, így a mintavételi stratégiát az alábbiak jellemezték: 150 méter mintavételi hossz, a víz folyási irányával szemben gázolva haladás, Hans Grassl IG 200/2b akkumulátoros mintavételi eszköz.

A Perje abonyi szakasza a mintavételre nem volt alkalmas. A 2020. március 5-én tartott egyeztetésnek megfelelően azonban az eredetihez közel eső, mintavételre alkalmas szakaszok lettek kijelölve, és ott történt a halközösség vizsgálata.

A Gerje két mintahelyéről összesen 8 faj 354 egyede került elő. Ezek közül a védett fajok 3, a 275/2004 (X. 8.) kormányrendelet 2/A melléklete szerint közösségi jelentőségű állatfajok 2, míg az idegenhonos fajok száma 4 volt.

A Kőrös-éren vizsgált 4 mintavételi helyen összesen 7 halfaj 479 egyede lett kimutatva. Ezek közül 2 védett, 2 a 275/2004 (X. 8.) kormányrendelet 2/A melléklete szerint közösségi jelentőségű állatfajok közé tartozott, illetve 3 volt idegenhonos.

A Perjén vizsgált 1 mintavételi helyen összesen 5 faj 147 egyede lett azonosítva. Ezek közül 2 volt védett, 2 a 275/2004 (X. 8.) kormányrendelet 2/A melléklete szerint közösségi jelentőségű állatfajok közé tartozott, 2 pedig idegenhonos volt.

Az ökológiai állapotértékelés alapján meghatározható, hogy a három vízfolyás összes szakasza rossz ökológiai állapotot képvisel. Mindezek alapján a vizsgált vízterek közül a Gerje, a Kőrös-ér, valamint a Perje környezetében az antropogén hatások mérséklése (csökkentett mezőgazdasági aktivitás és nagyobb pufferzónák, valamint nagyobb tisztítási hatékonyságú szennyvíztisztítók) javasolt a halközösség, illetve az egész élőhely regenerálódása érdekében. A vízterek zömének degradáltságát a természeti értékesség mérőszámai, valamint a diverzitási indexek is alátámasztották.

Elsőként került kimutatásra az inváziós amurgéb megjelenése a Gerjén és a Perjén, valamint a Kőrös-éren a felsőbb szakaszok felé való terjedése lett detektálva. Az amurgéb ökológiai sajátosságait ismerve, az említett alföldi degradált állapotú kisvízfolyások kitűnő életteret biztosítanak számára, így beavatkozások nélkül az élőhelyek további romlása prognosztizálható.

Az adatokból jól látszik, hogy a vizsgált vízfolyásszakaszok halfaunáját többnyire az inváziós fajok alkotják, arányuk helyenként a 80%-ot is meghaladja. Habár a vízfolyásokon általában előkerülő védett vágócsík és rétcsík valamelyest – életmódjából eredően – kevésbé érzékeny az inváziós fajok konkurenciájára, idővel ezek populációinak fennmaradása – az antropogén terhelésekkel együttesen – kétséges lehet.

A funkcionális jellemzők alapján megállapítható, hogy a degradált ökológiai állapotot jellemző csoportok voltak dominánsak. Az alföldi kisvízfolyásokra jellemző őshonos stagnofil specialista fajok kis fajszerű természetes közösségei helyett az inváziós euritóp zavarástűrő faunaelemek alkotják a közösség döntő hányadát. Habár az e faunaelemek tömegessége a diverzitási értékeket néhány esetben megnövelte, a sokféleség ilyen jellegű növekedése ökológiailag nem kívánatos (pseudodiverzitás). Mindezek alátámasztják az alföldi kisvízfolyások sérülékenységét és veszélyeztetettségét.

2. részfeladat: Halközösségek vizsgálata az NBmR protokollja alapján 12 lokalitásban (Dr. Takács Péter)

A 2020. évben az Agrárminisztérium Környezetügyért, Agrárfejlesztésért és Hungarikumokért felelős államtitkársága megbízást adott az Alpári-Holt-Tisza, a Csukás-éri-

főcsatorna, a Lakiteleki-Holt-Tisza, a Tőzegetes és a Velencei-tó Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében történő halfaunisztikai felmérésére. A Tőzegetesen és a Csukás-éri-főcsatornán gázolva, míg a Velencei-tavon és a két holtmederben csónakból történt a halászat. A halfaunisztikai vizsgálatok akkumulátoros elektromos halászgépekkel történtek 2020. szeptember 3-án, illetve szeptember 17-én.

A faunisztikai vizsgálatok eredményeként az öt víztér összesen 12 vizsgált mintahelyéről összesen 24 faj 3259 egyede került elő. A legfajgazdagabbnak az Alpári-Holt-Tisza bizonyult összesen 17 fajjal, amit a Lakiteleki-Holt-Tisza és a Velencei-tó követett 16 és 13 halfajjal. A Csukás-éri-főcsatornából 8, a Tőzegetesből 3 halfaj jelenléte lett kimutatva. A felmérések során védett, egy fokozottan védett és három közösségi jelentőségű Natura 2000-es jelölőfaj került elő. A védett szivárványos ökle négy víztérből (Alpári-holt-Tisza, Lakiteleki-holt-Tisza, Csukás-éri-főcsatorna, és Velencei-tó), míg a balin két (Alpári-, és Lakiteleki-Holt-Tisza), a fokozottan védett lápi póc egy mintahelyről (Tőzegetes) került elő. Az előkerült egyedek igen nagy arányát idegenhonos fajok adták. A legnagyobb egyedszámban ezek közül az ezüstkárász volt jelen a vizsgált vízterekben, de viszonylag jelentős számban került elő a razbóra és a fekete törpeharcsa is. A faunisztikai adatok felhasználásával megállapítható volt a halegyütteseket alkotó fajok guildék szerinti aránya, illetve az állományok diverzitás értéke is. A vizsgált vízterek halállományait az omnivor táplálkozású, metafitikus életmódú, ívási preferenciáik alapján fitofil és fito-litofil fajok dominanciája volt jellemző.

A felmért mintavételi területekről kimutatott halállományok Shannon-Wiener és Simpson diverzitási értékszámai 1,08 és 2,03, illetve 2,88 és 6,18 között szórtak. A legmagasabb diverzitási értékszámokat mind két értékszám esetében az Alpári-Holt-Tisza halállománya mutatta, míg a legalacsonyabbat a Tőzegetes. Ugyanakkor a fokozottan védett lápi póc itt élő stabil állománya miatt ez a terület kiemelt természetvédelmi értékkel bír.

3. részfeladat: Halközösségek vizsgálata az NBmR protokollja alapján 11 lokalitásban (SCIAP Kft.)

A felmérés eredményeként a Körtvélyesi-Holt-Tisza két mintaegységében összesen 20 faj 580 egyede lett meghatározva. A korábbi mintavételekhez viszonyítva új fajként került elő az idegenhonos folyami géb. A 275/2004 (X. 8.) kormányrendelet 2/A melléklete szerint közösségi jelentőségű állatfajok közé 3 faj tartozik (*Cobitis elongatoides*, *Rhodeus amarus*, *Leuciscus aspius*).

A Mártélyi-Holt-Tisza két mintaegységében összesen 18 faj 518 egyede lett meghatározva. A korábbi mintavételekhez viszonyítva új fajként került elő az idegenhonos folyami géb. A 275/2004 (X. 8.) kormányrendelet 2/A melléklete szerint közösségi jelentőségű állatfajok közé két faj tartozik: *Cobitis elongatoides*, *Leuciscus aspius*. A korábbi mintavételekhez viszonyítva a védett fajok közül nem került elő a *Rhodeus amarus*, *Misgurnus fossilis*, *Gymnocephalus baloni*.

A Mámai-Holt-Tisza négy mintaegységében 19 faj 1653 egyede lett meghatározva. A korábbi mintavételekhez viszonyítva új fajként került elő az *Abramis brama*, *Blicca bjoerkna*, *Hypophthalmichthys molitrix*, *Tinca tinca*. A természetvédelmi oltalom alatt álló, és a 275/2004 (X. 8.) kormányrendelet 2/A melléklete szerint közösségi jelentőségű állatfajok közé egy faj (*Rhodeus amarus*) tartozik.

A Sulymostó I. hullámtéri holtmederből a mintavételek eredményeként összesen 11 faj 736 egyede lett meghatározva. Az NBmR 2014. évi mintavételével összevetve új fajként került elő a *Ctenopharyngodon idella* nagyszámú, 0+ korosztályú példánya. A természetvédelmi oltalom alatt álló, és a 275/2004 (X. 8.) kormányrendelet 2/A melléklete szerint közösségi jelentőségű állatfajok közé sorolható fajok száma egy (*Rhodeus amarus*). A korábbi vizsgálatokhoz viszonyítva nem került elő a *Misgurnus fossilis*.

A Sulymostó II. hullámtéri holtmederből a mintavételek eredményeként összesen 10 faj 1026 egyede lett meghatározva. Az NBmR 2014. évi mintavételével összevetve új fajként került elő a *Ctenopharyngodon idella* és a *Hypophthalmichthys molitrix* nagyszámú 0+ korosztályú példánya. A területen védett fajt nem lehetett kimutatni. Így nem került elő a 2014. évi NBmR vizsgálat során kimutatott *Cobitis elongatoides*.

A Sasér mintavételi egységében a mintavételek eredményeként összesen 12 faj 69 egyede lett meghatározva. Az NBmR 2014. évi mintavételével összevetve új fajként került elő az *Abramis brama*, *Alburnus alburnus*, *Blicca bjoerkna*, *Cyprinus carpio*, *Lepomis gibbosus*, *Pseudorasbora parva*, *Rhodeus amarus*, *Rutilus rutilus*, *Scardinius erythrophthalmus*. A 275/2004 (X. 8.) kormányrendelet 2/A melléklete szerint közösségi jelentőségű állatfajok közé egy faj (*Rhodeus amarus*) tartozik. A 2014. évi vizsgálat során kimutatott védett *Misgurnus fossilis* és *Cobitis elongatoides* fajok jelenlétét jelen vizsgálat nem erősítette meg.

A legmagasabb a két Sulymostó abundanciája volt, azonban ezt alapvetően az invazív busa-, amur-, razbóraiivadék kiemelkedően magas egyedszáma adta. Az abundancia a viszonylag zárt Sasérben volt a legalacsonyabb. Emellett kisebb abundanciaérték jellemzi a Mártélyi-Holt-Tisza északi ágát, a Mámai-Holt-Tisza növényesedett zártabb mintavételi területeit.

A relatív gyakoriság értékeket vizsgálva sajnos az állapítható meg, hogy szinte kivétel nélkül mindegyik vizsgált területen az idegenhonos, többnyire invazív fajok dominánsak. Különösen érvényes ez a hullámtéri holtmedrekre. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy ezen vizek természetvédelmi értéke erősen kérdőjelessé válik. Ráadásul a 2020. évi mintavétel eredménye azt bizonyítja, hogy a fekete törpeharcsa, ezüst kárász dominancia helyett, bizonyos feltételek mellett egyre inkább lehet számítani a két busafaj, illetve az amur terjedésére. Ugyanakkor ez a Tisza szempontjából is súlyos következményekkel jár, hiszen míg az előbbi fajok számára a vízfolyás nem jelent ideális élőhelyet, addig az utóbbiak kifejezett egyedei kifejezetten a vízfolyás típusú élőhelyeket preferálják.

Mind a táplálkozási csoportok, mind a szaporodási guildek alapján a Körtvélyesi-Holt-Tisza halközössége a leginkább kiegyensúlyozott. A funkcionális jellemzők komolyabb eltérései jól jelzik a kisvízes időszakok és az áradások közötti jelentős fluktuáció hatását, amely alapvetően a pionír fajok jelen esetben sajnos elsősorban a zavarástűrő invazív fajok – számára nyújt kedvező élőhelyi feltételeket.

A hat vizsgált holtmeder diverzitásrendezése szerint legmagasabb a diverzitása a Körtvélyesi-Holt-Tiszának. Ezt követi a Mámai-, majd a Mártélyi-Holt-Tisza. A legalacsonyabb a Sulymostó II. diverzitása, ennél kissé magasabb a Sulymostó I.-é. A Sasér diverzitása nem rendezhető. Itt a ritka fajok tekintetében alacsonyabb a diverzitás, mint a Körtvélyesi-, Mámai- és Mártélyi-Holt-Tiszán, ugyanakkor a tömeges fajok tekintetében valamennyi vizsgált víztérnél itt a legmagasabb a diverzitás értéke.

4. részfeladat: Halközösségek vizsgálata az NBmR protokollja alapján 7 lokalitásban (VAS-HAL Bt.)

2020. szeptember 1-jén és 4-én a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer keretében a Bán-patakon, a Csernyen, a Szinván és Garadnán végzett halállomány felmérések alkalmával összesen 8 halfaj összesen 624 egyedét sikerült megfogni. Felmérések során négy védett halfaj előfordulását sikerült igazolni: kárpáti küllő, kövicsík, szivárványos ökle, vágócsík. A fokozottan védett kárpáti márnát a Bán-patak és Csernely egy-egy mintavételi szakaszán sikerült kimutatni. A kárpáti márna, a szivárványos ökle és a vágócsík egyúttal közösségi jelentőségű, NATURA 2000 jelölő halfajok. Örvendetes, hogy a korábbi felmérésekkel ellentétben a most végzett felmérések során idegenhonos halfajok egyedeit nem sikerült kimutatni egyetlen halászat során sem.

5. részfeladat: Halközösségek vizsgálata az NBmR protokollja alapján 7 lokalitásban (Dr. Tóth Balázs)

A Körös mentén 21 ponton végeztek mintavételt. Természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű fajok is előkerültek: a védett szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*) és a vágócsík (*Cobitis elongatoides*). Mindkét faj szerepel a közösségi jelentőségű fajok között (*Annex II.*). Több helyen találtak a balinnal (*Leuciscus aspius*). A balin az élőhelyvédelmi irányelv II., és V. mellékletében is szerepel. Sajnálatos módon sok idegenhonos halfaj fordult elő a mintázott területeken. Gyakori a fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*), az ezüstkárász (*Carassius gibelio*), a naphal (*Lepomis gibbosus*) és a tarka géb (*Proterorhinus semilunaris*). Előfordul a razbóra (*Pseudorasbora parva*), az amurgéb (*Perccottus glenii*), illetve a folyami géb (*Neogobius fluviatilis*) és az amur (*Ctenopharyngodon idella*) egy-egy példánya is előkerült. Az egyes vízterek között jelentős különbségek mutatkoztak. Több mintavételi ponton megfigyelhető volt a meder erős benőttsege, illetve feliszapolódása. Ez egyrészt a mintavételt nehezítette, másrészt az ilyen jellegű élőhelyek igen fajszegénynek bizonyultak. A mintázott élőhelyek közül a leginkább veszélyeztetett az Erdőzugi-Holt-Körös és a Harcsászugi-Holt-Körös, amelyeken a benőttség majdnem lehetetlenné tette a mintavételt. Várható, hogy ezek az élőhelyek előbb-utóbb teljesen feltöltődnek, és mint hal élőhelyek megszűnnek. A 2020. évi NBmR felmérés a Kolon-tavon és környékén, három helyszín mintázásával összesen hét halfaj 223 egyedének fogását eredményezte. A hét fajból egy fokozottan védett közösségi jelentőségű (*Umbra krameri*), egy védett (*Leucaspius delineatus*), és egy idegenhonos halfaj (*Ameiurus melas*) volt. A fekete törpeharcsa fogott egyedszámának korábbi adatokhoz képest történő növekedése, a faj állomány nagysága időközben végbement növekedésére utal. Korábbi adatokhoz képest szintén jelentősebb változás a réticsík (*Misgurnus fossilis*) kimutatásának hiánya. Emellett további két fajt (*Rhodeus amarus*, *Rutilus rutilus*), melyeket korábban kis egyedszámmal figyeltek meg, szintén nem sikerült detektálni. A lápi póc mellett a terület más értékes lápi halfajoknak (*Carassius carassius*, *Tinca tinca*) is élőhelyet biztosít. E halfajok hosszú távú fennmaradását hátrányosan érintheti az élőhelyek minőségének éghajlatváltozással járó csökkenő vízellátottsága és feltöltődése, valamint az inváziós fekete törpeharcsa állomány növekedése és terjeszkedése.

Az Inérháti-főcsatorna egy mesterséges vizes élőhely, melyet egykori lápok vízrendezésével kapcsolatosan alakítottak ki. Csipkés (2014) felmérése is arra utal, hogy korábban a természetesen honos lápi fajok populációi jelen lehettek a térségben. Az idegenhonos,

invázióra hajlamos halfajok (amurgéb, razbóra) elterjedése azonban az észlelési küszöb alá csökkent a fokozottan védett lápi póc Inérháti-főcsatornában élő populációját. Az Inérháti-főcsatornán két helyen történt mintavétel (Tiszadob, Tiszaújváros). Összesen 104 halegyed lett meghatározva. Egy védett, Natura 2000 jelölő faj (*Misgurnus fossilis*) egy példányát sikerült megfogni, míg két inváziós faj (*Pseudorasbora parva*, *Percottus glenii*) számos egyede szintén előkerült.

Az Egyeki-Holt-Tisza egyeki mintavételi helyéről 6 faj 160 példánya került a mintába. Ezek között hazai védettségi státusszal rendelkező, vagy az élőhelyvédelmi irányelvben szereplő faj nem került elő. Az őshonos és idegenhonos fajok aránya még viszonylag kedvező, az idegenhonos fajok együttes relatív egyedszáma 20%, idegenhonos fajok az amurgéb (*Percottus glenii*) és a naphal (*Lepomis gibbosus*). Az amurgéb jelenléte, állományának növekedése erősen negatív hatással bírhat a holtág őshonos halaira.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok modulonként

2020 során nem történt a Biotika adatbázisba feltöltés, mivel az Agrárminisztérium ezt nem kérte.

Modul neve	Betöltött adatok mennyisége	Betöltésre előkészített adatok
Ingatlan nyilvántartás		
a, Földrészlet	cca. 19 129*	nem értelmezhető
b, Alrészlet	cca. 23 183*	nem értelmezhető
c, Geometria	cca. 118 278*	nem értelmezhető
Vagyonkezelési		
a, Saját vagyonkezelés	cca. 3154*	naprakész
b, Szerződés	cca. 64*	naprakész
Egyedi tájérték	cca. 3 227*	3 664 **
Biotika	81.122	971.971 (ebből 2020-ben gyűjtött: 55.630)
Összesen	cca. *	

*OKIR-TIR rendszer feltöltés és tesztelés alatt

** Agrárminisztérium minőségbiztosítása után a maradék 437 adat betöltésre kerülhet.

4.4. Jelentési kötelezettség (EU, nemzetközi egyezmény, nemzetközi szervezet)

2020-ban a fajok és élőhelyek esetében jelentési kötelezettség nem volt.

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1.A) Természetvédelmi kezelési tervek (meglévő, elmúlt évben készült)

A kezelési tervek elkészítéséért, szakmai koordinációért az ANPI Természetmegőrzési Osztálya felelős. Tárgyévben új természetvédelmi kezelési terv nem készült.

5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek (meglévő, elmúlt évben készült)

2020-ban a madárvédelmi területek kivételével az Igazgatóság összes kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területének van már fenntartási terve. A különleges madárvédelmi területek fenntartási tervei 2021-ben készülnek el.

2020-ban aktualizálásra kerültek a következő területek fenntartási tervei:

HUBN20087 Baskói-rétek, HUBN20089 Füzéri Pál-hegy, HUBN20088 Regéci Vár-hegy, HUBN20084 Központi Zempléni-hegység, HUBN20085 Északi-Zempléni-hegység, HUBN20092 Telkibányai Király-hegy.

Eddig elkészült fenntartási tervek:

Site neve	Fenntartási terv (előrehaladási jelentés)	Fenntartási terv (zárójelentés)	Egyeztető tárgyalások	Forrás
HUAN20002 Rakaca-völgy és oldalvölgyei	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20003 Bódva-völgy és Sas-patak völgye	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM

				rendelet szerint
HUAN20004 Hernád-völgy és Sajóládi-erdő	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20005 Szuha- völgy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN20006 Sajó- völgy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20081 Long- erdő	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20074 Tállyai Patócs-hegy – Sátor- hegy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20077 Erdőbényei- Olaszliszkai magyar nőszirmos	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20090 Komlóscai Mogyorós-tető és Zsidó-rét	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM

				rendelet szerint
HUBN20075 Sárospataki Mandulás	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN21009 Mádi Kakas-hegy	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN21008 Mádi Bomboly-bánya	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20093 Bózsvai Temető-alja	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUAN21007 Bózsva-patak	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20082 FelsőregmeciRonyva	+	+	+	EMVA Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás 43/2012 (V.3.) VM rendelet szerint
HUBN20071 Bodrogzug és Bodrog-hullámtere	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi

				<p>kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015</p>
HUBN20072 Tokaji Kopasz-hegy	+	+	+	<p>A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015</p>
HUBN20078 Pácini Mosonna-erdő	+	+	+	<p>A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és</p>

				kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUBN20079 Révleányvári-erdők	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/667/1/2015
HUAN20001 Aggteleki-karszt	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20087 Baskói-	+	+	+	A fenntartási terv a

rétek				Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20089 Füzéri Pál-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/608/1/2016
HUBN20088 Regéci Vár-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium kötségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat

				keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20092 Telkibányai Király-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20085 Északi-Zempléni-hegység	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok

				ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20084 Központi-Zempléni-hegység	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/559/2/2017
HUBN20073 Bodrogszegi Vár-hegy	+	+	+	A fenntartási terv a Földművelésügyi Minisztérium költségvetési fejezet „Természetvédelmi kártalanítás” elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat keretéből elvégzendő természetvédelmi állapot felmérési, kármegelőzési és kezelési intézkedések meghatározására irányuló feladatok ellátásának keretében készült. TMF/150/3/2019

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés (élőhelyek és területegységek szerinti bontásban)

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Az Igazgatóság működési területén a gyepeknek kiemelkedő ökológiai és tájképi jelentősége van. Mivel ezek a többségében hagyományos gazdálkodás által kialakított és fenntartott, védett és közösségi jelentőségű fajok jelentős állományainak életfeltételeket nyújtó területek, biztosítják a biodiverzitás és a tájkép szempontjából is rendkívül fontos mozaikos élőhely- és tájszerkezetet. A nyílt gyepes területek számos védett ragadozómadár táplálkozó helyei, többek között az országos jelentőségű állománnyal rendelkező parlagi sasnak (*Aquila heliaca*) és a békászó sasnak (*Aquila pomarina*). Ezeknek a fajoknak az életfeltételeit jelentősen veszélyezteti a nagytestű ragadozó madarak fontos táplálékforrását jelentő ürge (*Spermophilus citellus*) állományainak drasztikus csökkenése. Számos olyan gyepes élőhelyhez kötött védett, illetve közösségi jelentőségű állat- és növényfaj van, amelynek hazai állománya teljes egészében, vagy nagy részben az Igazgatóság működési területén található. Ilyen például a tornai vértő (*Onosma tornense*), az osztrák sárkányfü (*Dracocephalum austriacum*), amelyek hazánkban kizárólag az Aggteleki-karszton fordulnak elő, a janka sallangvirág (*Himantoglossum jankae*), a bennszülött magyar nőszirm (*Irisaphylla subsp. hungarica*), az illatos csengettyűvirág (*Adenophora liliifolia*), az állatfajok közül az erdélyi avarszöcske (*Pholidoptera transsylvanica*), az eurázsiai rétisáska (*Stenobothrus eurasius*), a Stys-tarsza (*Isophya stysi*). A ritka, illetve eltűnőben lévő fajok közül feltétlenül megemlítendő a gömbös kosbor (*Traunstein eraglobosa*), az állatfajok közül a vérfű hangyaboglárka, (*Maculinea teleius*), a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), a harántfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*), és a hasas törpecsiga (*Vertigo moulissiana*). Természetvédelmi szempontból szintén jelentősek a sztyepprétek védett és jelölő karakterfajai, mint például a piros kígyószisz (*Echium maculatum*) és a leánykőöröcsin (*Pulsatilla grandis*).

A gyepes élőhelyek kiterjedését csökkentő, ökológiai funkcióinak érvényesülését veszélyeztető, korlátozó és degradációhoz vezető tényezők és folyamatok a gyepes élőhelyek jelentős részét érintik és aktív beavatkozást igényelnek. Az Igazgatóság működési területén lévő gyepeket jellemzően a hagyományos tájgazdálkodás hozta létre és tartotta fenn. A legeltetés és kaszálóként való használat visszaszorulása a gyepszervezet megváltozását és a szukcessziós folyamatok (cserjésedés, fafajok megjelenése és növekvő térfoglalása a gyepeken) akadálytalan érvényesülését eredményezte, mindezek következményeként az egybefüggő füves területek kiterjedése csökkent, florisztikai összetétele elszegényedett, természetvédelmi szempontból értékes fajok populációi tűntek el a cserjésedett, fásodott területekről. A térfoglaló cserje- illetve fafajok csak kisebb része őshonos, többségében tájidegen (pl. akác, erdei- és fekete fenyő) és idegenhonos fajok térfoglalása tapasztalható, amelyek jelentős része inváziós faj. A szukcesszió jellemzően nem hozott létre a fajgazdag gyepek helyén természetvédelmi szempontból értéket képviselő más típusú élőhelyeket, ezért a szukcessziós folyamatok visszaszorításával és a térfoglaló cserje- és fafajok egyedeinek

eltávolításával elsősorban az eredeti élőhelyi állapot megőrzése, illetve aktív élőhely-fejlesztési beavatkozásokkal történő visszaállítása a természetvédelmi cél.

Az élőhelyek többségét a természetes szukcesszióból adódó változások mellett a 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső IAS fajok veszélyeztetik. Ezen fajok felmérése és monitorozása folyamatosan megtörtént, melynek eredményei a 4.2. fejezetben részletesen be vannak mutatva.

A karsztos fennsíki és a hegyi rétek egy kisebb részét a területen gazdálkodók kaszálással, ahol a cserjésedés miatt szükséges volt, szárazúzással kezelték és kis kiterjedésben extenzív legeltetés is megvalósult.

Az Igazgatóság működési területén természetvédelmi szempontból jelentős vizes élőhelyek találhatóak. Ezek közül kiemelendők a világörökség részét képező és részben Ramsari területnek minősülő Aggteleki Nemzeti Park területén lévő állóvizek és vízfolyások, a Keleméri Mohos-tavak területe, a nagy részben Ramsari terület Bodrogzug, a Long-erdő, valamint a Zempléni Tájvédelmi Körzetben lévő patakok. A vizes élőhelyek vízellátottsága az elmúlt időszakban egyre inkább ingadozott, számos veszélyeztető körülmény hat ezekre az élőhelyekre (klímaváltozás, tápláló vízforrások vízhozamának csökkenése), eutrofizáció, szukcesziós folyamatok, idegenhonos inváziós fajok terjedése; túlszaporodott nagyvadállomány. A nyílt vizes élőhelyek beszűkülése az eutrofizációs folyamatok mellett az inváziós növényfajok térhódításának tudható be. Ezt a folyamatot erősíti a klímaváltozás miatt megváltozott csapadékeloszlás, hóolvadás következtében időben eltolódott (jeges ár), vagy megszűnt (zöldár) árvizek hatása. Az egykori holtmedrek feltöltődése azok megszűnéséhez vezet, továbbá a potenciális fészkelő- és táplálkozóterületet jelentő part menti részeket özönnövényfajok töltötték fel. E fajok sűrű egyedszáma a nyílt vízfelületek megközelítését is lehetetlenné teszi.

A Keleméri Mohos-tavak TT Igazgatóságunk és az egész ország egyik kiemelkedő természeti értéke, melynek megőrzése Igazgatóságunk feladata. E feladat végrehajtása érdekében természetvédelmi célú kezelési beavatkozások szükségesek. A Nagy-Mohoson az 1920-as években egy lecsapoló árkot létesítettek. Egy korábbi élőhelyrekonstrukciós munka során az árok láphoz csatlakozó részét agyaggal eltömítették. Az elmúlt évek során ennek állapota drasztikusan romlott, így a korábbi elzárás már nem megfelelő, a víz folyamatosan elfolyik. Emiatt feltétlen szükség lenne a vízlevezető árok ismételt lezárására, a terület agyaggal történő feltöltésére, ugyanis a nád ismét intenzíven terjedni kezdett. Legnagyobb feladatnak számít a lápok körül található lag-zóna kotrása. Ez a nyílt vízi rész segít abban, hogy az úszó tőzegmohaláp ne „üljön le”. Amennyiben ez bekövetkezik, a területen felgyorsulhat a szukcesszió, így veszélybe kerülnek a természeti értékek.

A jósavfői Tergerszem-tó medre az utóbbi évtizedekben jelentős mértékben feliszapolódott. Ennek eredményeképp a meder szélén egyre terjed a mocsári növényzet (vízi harmatkása, ágas békabuzogány) és a mederben a hínárnövényzet (úszó békaszőlő) a nyílt vízfelület rovására.

A Bodrogzug területén megvalósult beruházások folytán a vízellátás javult, azonban a terület vízellátásának gerincét képező Bodrozugi I. és II. főcsatorna Bodrog folyóba bekötése

feltétlenül szükséges. A Long-erdő TT területén lévő régi műtárgyak akadályozzák a víz áramlását, a vízállások feltöltődtek és jelenleg nincsenek összeköttetésben a Bodrog folyóval. A szerencsi cukorgyári ülepítőtavak területén olyan vizes élőhely alakult ki, amely számos közösségi jelentőségű és védett madárfajnak is háborítatlan élőhelyet biztosít. A folyamatos vízellátás biztosítása érdekében beavatkozás szükséges. A Zempléni Tájvédelmi Körzet patakokban és vízfolyásokban gazdag, amelyek ökológiai zöld folyosó szerepét is betöltik amellet, hogy a medrek, illetve a parti sávok sok védett fajnak biztosítanak élőhelyet, ivóhelyet. A hosszirányú átjárhatóság, a mesterséges bukók, a változó vízmélység, a feltöltődés és más tényezők miatt a természetes állapothoz képest romlott.

A különböző hegyvidéki és ártéri erdőtársulások, valamint erdei tisztások, vízállások, változatos élőhelyeket biztosítanak számos védett, illetve közösségi jelentőségű fajnak, azonban az erdőállomány természetességi állapota többségében kedvezőtlennek mondható.

Az erdők hosszú távú fennmaradása, természetes megújulása érdekében az őshonos állomány korosztályszerkezetének minél nagyobb széthúzása szükséges, amely szálalóvágásokkal és szálalásokkal történhet, a Pro Silva erdőkezelés elvei szerint. Ez a tevékenység nem az erdőtervekben biztosított fakitermelési lehetőségek teljes kihasználását, hanem az erdők és az erdőlakó fajok védelmét, megőrzését tekinti prioritásnak.

Az erdők természetes szerkezete, a stabil ökoszisztéma, a változatos élőhelyszerkezet, az erdei élővilág biológiai diverzitásának alapja. A természetes erdők jellemzője többek között az őshonos fajösszetétel, a természetes megújulást biztosító korosztályeloszlás, elegyesség és színtezettség. Az erdőszerkezeti változatosság bővítése a korosztályszerkezet megváltoztatása és ezáltal a természetes erdődinamikai folyamatok érvényre juttatása, több évtizedes tervszerű tevékenységet igénylő folyamat, amelynek alapja a fejlesztési időszakban a sürgős beavatkozások elvégzésével és az erdészeti infrastruktúra kialakításával teremthető meg.

A tájidegen és idegenhonos fafajok jelenléte és terjedése, a termőhelyet és az ökoszisztémát károsító hatása jelentős problémát jelent. A tájidegen fafajok egyrészt az ún. kultúrerdők (pl. fenyvesek, akácosok) és a faültetvények (nemesnyár) formájában, valamint az őshonos állományokban – legnagyobb arányban az átmeneti erdőkben – mozaikos, vagy szórványos elhelyezkedésben vannak jelen. Az Aggteleki tájegységben a tájidegen akác és fenyőfélék jelenléte jellemző, az inváziós fajok közül a bálványfa terjedése jelenti a legnagyobb problémát. A Zempléni tájegységben a tájidegen fajok közül a nemesnyár ültetvényerdők foglalják el a legnagyobb területet a Bodrogzug TBTK és a Long-erdő TT területén, a hegy- és dombvidéki erdő területeken pedig elsősorban a fehér akác állományai vannak jelen. Az inváziós fafajok közül elsősorban az amerikai kőris terjedése fenyegeti az őshonos állományokat, amelynek a természetes felújításokra gyakorolt allelopatikus hatása is jelentős. Az ártéri területeken különösen nagy problémát jelent a gyalogakác terjedése, amely az erdők mesterséges felújítása során víz- és tápanyag-konkurrenciát is jelent. Az özönnövény-fajok jelentette nyomás az ártéri területeken hatalmas, a folyók által szállított propagulumok folyamatos fertőzést jelentenek.

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

Az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő 13594,2150 ha területből 11484,2360 ha van saját használatban, ebből az Aggteleki Tájegységben 39 községhatárban 6762,8056 ha, a Zempléni Tájegységben 39 községhatárban 4721,4304 ha.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság használatra kiadott területeinek nagysága 2020. évben 2109,9790 ha volt, ebből pályázatás nélkül került kiadásra 48,5845 ha.

A saját használatban lévő és haszonbérbe adott területek művelési áganként az egyes tájegységekben:

Aggteleki Tájegység:

<i>Művelési ág</i>	<i>Összkiterjedés (ha)</i>	<i>Saját használatban</i>		<i>Haszonbérbe adva</i>	
		<i>ha</i>	<i>%</i>	<i>ha</i>	<i>%</i>
Szántó	491,8585	461,9130	93,912	29,9455	6,088
Rét	389,4881	385,5023	98,977	3,9858	1,023
Legelő	1 601,0239	1 452,7273	90,737	148,2966	9,263
Szőlő	4,6455	4,6455	100,000	0,0000	0,000
Gyümölcsös	4,6132	4,6132	100,000	0,0000	0,000
Erdő	4 229,3172	4 229,2684	99,999	0,0487	0,001
Fásított terület	12,2189	12,2189	100,000	0,0000	0,000
Kivett	211,9170	211,9170	100,000	0,0000	0,000
Összesen	6 945,0823	6 762,8056	97,375	182,2766	2,625

*A tárgyévben vásárolt ingatlanok nem szerepelnek a tájegységben.

**A „Haszonbérbe adva” rovatban szereplő területek esetében 2020. évben megszűnt 2 haszonbérleti szerződés.

Zempléni Tájegység:

<i>Művelési ág</i>	<i>Összkiterjedés (ha)</i>	<i>Saját használatban</i>		<i>Haszonbérbe adva</i>	
		<i>ha</i>	<i>%</i>	<i>ha</i>	<i>%</i>
Szántó	124,5393	102,1100	81,990	22,4293	18,010
Rét	2 255,2142	871,5081	38,644	1 383,7061	61,356
Legelő	971,5838	451,1629	46,436	520,4210	53,564
Gyümölcsös	0,2548	0,2548	100,000	0,0000	0,000
Nádas	23,6300	23,6300	100,000	0,0000	0,000
Erdő	2 323,2252	2 323,2252	100,000	0,0000	0,000
Fásított	20,2782	19,1322	94,349	1,1460	5,651

terület					
Kivett	930,4072	930,4072	100,000	0,0000	0,000
Összesen	6 649,1327	4 721,4304	71,008	1 927,7024	28,992

*A tárgyévben vásárolt ingatlanok nem szerepelnek a tájegységeknél

**A „Haszonbérbe adva” rovatban szereplő területek esetében 2020. évben 5 haszonbérleti szerződés felmondására került sor. A haszonbérleti szerződések felmondása jelenleg is folyamatban van.

Igazgatóságunk kapacitásainak határai között folyamatosan törekszik a saját használat és kezelés kiterjesztésére, mert ez biztosítja leginkább a védett területek megfelelő kezelését és a természeti értékek megóvását.

A két tájegység között a kezeléshez szükséges feltételekben továbbra is jelentős különbség van, és ez tükröződik a kezelés, illetve a hasznosítás módjában is. A korábbi KEOP pályázati forrásból történt gépbeszerzésnek köszönhetően az Aggteleki Tájegységben 2020. évben a saját vagyonkezelésben lévő területek szinte teljes egészében (97,3750 %) saját használatban és kezelésben voltak, mindössze 182,2766 ha volt haszonbérbe adva. A saját kezelési infrastruktúrával csak a tárgyév végére rendelkező Zempléni Tájegységben a saját használat aránya összességében 71,008 % volt, 1927,7024 ha terület haszonbérbe adással lett hasznosítva. Az erdők, fásított területek, szőlők, gyümölcsösök, nádasok és kivett területek esetében mindkét tájegységben a saját használat aránya gyakorlatilag 100 %-os, a szántók esetében pedig meghaladja a 80 %-ot.

Az Aggteleki Tájegységben a rét művelési ágú területek 98,977 %-a (385,5023 ha), a legelő művelési ágú területek 90,737 %-a (1452,7273 ha), míg a Zempléni Tájegységben a rét művelési ágú területek 38,644 %-a (871,5081 ha), a legelő művelési ágú területek 46,436 %-a (451,1629 ha) volt saját használatban.

Művelési ágat tekintve tehát a két tájegységben legeltetésre, kaszálásra 1257,0104 ha rét és 1903,8963 ha legelőterület állna rendelkezésre, de tisztában kell lenni a ténnyel, hogy a földhivatali nyilvántartás szerinti művelési ágak sok esetben nem a valós természetbeni állapotot és területhasznosítást tükrözik. A területek egy része inváziós és őshonos fásszárú fajokkal a becserjésedés, beerdősülés valamelyik stádiumában van. A KEHOP program keretében megvalósítandó pályázatainkban kiemelt cél mind a két tájegységben egy nagy léptékű rehabilitáció megvalósítása és a helyreállított területek hosszú távú fenntartását is biztosító infrastruktúra megteremtése.

A saját használatban lévő területeken 2020. évben – a két tájegységeken - elvégzett kezelési tevékenységet az alábbiakban részletezzük.

Aggteleki Tájegység

Az Aggteleki Tájegység (továbbiakban: ATE) a saját vagyonkezelésben lévő - elsősorban a védett természeti területeken elhelyezkedő - erdő, rét, legelő, szántó és külterjes gyümölcsös művelési ágú területek fenntartásával, kezelésével kapcsolatos feladatokat látja el. A saját vagyonkezelésben és használatban lévő területekből **4569,47 ha** az erdőtervezett erdő, illetve van még 44,71 ha olyan tervezett terület, amely egyéb művelési ágban van, emiatt erre a területre jelenleg az Igazgatóság nincs erdőgazdálkodóként bejegyezve. A földhivatali nyilvántartás szerint a vagyonkezelt területen 4229,3172 ha erdő művelési ágú terület található, illetve további 340,1528 ha egyéb művelési ágú területen folytatunk erdőgazdálkodási tevékenységet. A fennmaradó egyéb művelési ágú (nem erdőként nyilvántartott), saját használatban lévő területek nagysága **2375,6123 ha**. Ennek a területnek közel felén, cc. 900 - 1000 ha-on folytatunk rendszeres területkezelési tevékenységet, ezen túl az Északerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő 96,26 ha - rét, legelő művelési ágú - területre van érvényes együttműködési megállapodásunk, melynek keretében pásztoroló legeltetéssel, kaszálással és takarmány termeléssel hasznosítjuk a területet.

A rét, legelő és szántó területeken végzett kezeléssel egyúttal a hucul loállomány téli takarmány szükségletét is elő tudjuk állítani, az időjárástól függő mennyiségben.

Kaszálóként hasznosított területek

Gyep, legelő és kaszálóterületek kezelése, fenntartása:

Összesen 853,29 ha-on (757,03 saját, 96,26 együttműködési megállapodás) végeztünk gépi beavatkozású kezeléseket, illetve a hucul loállománnyal 228,23 ha-on legeltettünk. A kezelt gyepeken 430,49 hektáron kaszálás, rendkezelés, bálázás történt, melynek 80 %-át saját gépekkel, 20 %-át vállalkozókkal végeztettünk. A fennmaradó 422,8 ha-on – legelőápolás, tisztító kaszálás, szárzúzás történt – melyet pályázat és szerződéskötés után vállalkozókkal végeztettünk.

Hucul lovakkal legeltetett terület az Aggteleki Tájegységben

Szántóföldek művelése:

A szántóföldi művelésre alkalmas területből 82,08 ha műveltünk, ebből 31,00 ha-on termeltünk szemestakarmányt – takarmányzab (6,00 ha), kukorica (25,00 ha) – a kukoricával bevetett területből 14,52 ha lett betakarítva, a fennmaradó terület vadföldként lett hasznosítva. Élelő egyéb keveréket 52,08 ha-on természetítettünk. Vállalkozó munkáját csak a vetéshez és aratáshoz vettük igénybe.

A 2020-as év első hónapjai kevésbé aszályosan alakultak, mint az előző évben, ez megmutatkozott a betakarított szemes és szálas takarmány mennyiségében egyaránt. A kukorica elvetése után csapadékosabb időjárás következett, így kifejezetten jónak mondható termést sikerült betakarítani. Az őszi csapadékosabb időjárás viszont nem kedvezett a betakarítások elvégzésekor.

A 2020-ban betakarított takarmány mennyisége az alábbiak szerint alakult:

A gyepeken, kaszálókon betakarított mennyiség:

- szalma körbála 418 db
- széna körbála 2260 db

A szántókon termelt mennyiségek:

- takarmányzab 130 q
- takarmánykukorica 1430 q

A fenti mennyiségek adták-adják a lóállomány számára a 2020-2021. évi téli takarmány bázisát.

Területmérés és adminisztrálás:

A tájegységbenl fő egyéb feladatai mellett folyamatosan végzett területazonosítási méréseket (határazonosítás, határkijelölés) és térképi adminisztrációs feladatokat. Ennek során a kezelt erdő és mezőgazdasági területek, a vad által okozott károk felmérése történik, melynek a pályázatokban való elszámolhatóság, és a területkezelési bémunkák elszámolása kapcsán van fontos szerepe.

Zempléni Tájegység

2020. év elején kedvező talajviszonyok mellett került sor a gyalogakácosok kezelésére, gyepterületté történő visszaalakítására.

A tavaszi árvíz után kezdődhetett el a legeltetéses kezelése ezeknek a területeknek, terv szerint 250 fős szarvasmarha állománnyal, amely egy kisebb vízszintemelkedés miatt (haszonbérbe adott területről álltak át) egy további 250 fős gulyával bővült. Ezt követően végül további árvíz miatt a gulyákat idő előtt el kellett távolítani a területekről. A marhák pihenő- és itatóhelyeit a korábban gyalogakáccal borított, majd lezúzott területeken alakítjuk ki.

A kaszálások viszont a szükséges eszközpark Covid-19 járvány miatti késése miatt, majd a csapadékos nyár következtében további hátrányt szenvedtek. A kaszálással érintett terület 260,78 ha volt, kevés terület esetén kerülhetett sor további kaszálásra, ezért a kaszálás halmozott területe 296,23 ha lett csupán. A csapadékos időjárás miatt a bálaszám viszont jelentős volt, 2748 db 125*150 cm-es körbálát állítottunk elő.

A gyepterületek rekonstrukciójához szükséges fásításból történő fakitermelések végzésére igen szűk keresztmetszetben áll rendelkezésre idő, elsősorban a ki- és bejutásokhoz, valamint a faanyag szállításához megfelelő talajviszonyok miatt.

Szántóterületeinkre az ugaroltatás volt a jellemző, nyár végi szárazzással, majd őszi-téli talajelő-készítésekkel (altalaj-lazítás, majd szántás). A nagyobb táblákat megosztó mezővédő erdősávok helyének tárcsázása is megtörtént.

5.3. Élőhely-rehabilitáció (helyszín, az élőhely típusa, forrása, kezdete, várható befejezése)

Aggteleki Tájegység

A KEHOP projekt kapcsán a *Solidago canadensis* faj ellen mechanikai és vegyszeres visszaszorítási tevékenységet végeztünk, melyet az 5.5. fejezet ír le részletesen.

Az ATE munkatársai a parlagfű gépi technológiával végzett mechanikai irtásában is részt vettek, a napi területkezelési feladatokkal egy ütemben, illetve szükség szerint célirányosan, kiemelten fókuszálva az erősebben fertőzött községhatárookra.

Fásításból történő fakitermelés és ehhez kapcsolódó cserjeirtás, aprítékolás 5 helyrajzi számot érintett, összesen 12,18 ha területtel. A következő években a területeket géppel fogjuk szárzúzni, a gyepes élőhelyekre jellemző kaszálható állapot eléréséig.

Ezen túl erdőterületeinken is végeztünk olyan beavatkozásokat (szerkezetátalakítás – elsősorban nem őshonos fafajokból álló erdőrészek átalakítása, egyéb termelés – elsősorban őshonos fafajú állományokból nem őshonos fafajok eltávolítása stb.), melyek részletezésére az erdőterületekkel foglalkozó 5.7. fejezetben kerül sor.

Zempléni Tájegység

A gyepterületeken 2020. év elején, megfelelő talajviszonyok mellett kerülhetett sor további, évtizedek óta nem kezelt gyalogakácos szárzúzására (3,20 ha), jelentős területeken pedig a korábbi években kezelt egykori több méter magas, egybefüggő gyalogakácosok újrakezelésére (34,25 ha). Az őszi csapadékos időszak azonban ezt a fajta tevékenységünket jelentősen hátráltatta. A kisebb-nagyobb árvizek, az átázott talajviszonyok a szukcessziós folyamatok visszaszorítását akadályozta, ezért a korábbi években megszokott mérték alatt sikerült csupán a kezeléseket elvégezni. A gyepterületi inváziós fafajok visszaszorítása több apró folton összességében 5,57 hektáron, míg az őshonos fafajok visszaszorítása 19,70 hektáron valósulhatott csak meg. A szukcesszív folyamatok eredményeként bekövetkezett területcsökkenést továbbra is elsősorban a lakossági gyűjtésre alapozott fakitermelésekkel végeztük. Ennek üteme az év első hónapjaiban is csupán kielégítő volt, az őszi időszak csapadékos időjárásában – a gyepok védelme érdekében – a gyűjtést többször felfüggesztettük, majd leállítottuk. Fásításból történő fakitermeléssel összesen 972,78 m³-t termeltünk ki.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek (fajok és élőhelyek szerinti bontásban, feltüntetve a helyszínt)

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Klímaváltozás:

2020-ban csak adatgyűjtés történt, adatelemzést és értékelést nem végeztünk (legutóbb 2016-ban történt részletes feldolgozás). Az adatgyűjtés folyamatosan zajlik Jósvafőn, az Országos Meteorológiai Szolgálat mérőállomásán, ahonnan a Szolgálat rendszeresen rendelkezésünkre bocsátja az adatokat. Saját adatgyűjtés történik a denevérvédelmi célú beavatkozások tervezése és hatásmonitoringja keretében kitüntetett denevérszállásokon. Itt programozható thermohigrométerekkel történik a szálláshelyek belső részén a léghőmérséklet (°C) és a relative páratartalom (%RH) mérése 30-60 perces mintázási gyakorisággal. Jelenleg 12 szálláshelyen (bányaváratok, épületek), illetve 1 mesterséges denevérodúban (moduláris odú) történik az adatgyűjtés. A meteorológiai adatok szerint 2020 az 1981-2010-es időszak átlagánál 1,2 Celsius-fokkal volt melegebb, ezzel az 1901-től vezetett hőmérsékleti rangsorban (a 2000-es év mellé) a hatodik helyre került. A 2020-as év hazai hőmérsékleti viszonyai tehát jól illeszkednek a globálisan melegedő trendbe. 2020 időjárását enyhe évkezdet, aszályos és egyben fagyos tavasz, szélsőséges csapadékeloszlású nyár és ősz, majd enyhe december jellemezte. A 2020-as tél a harmadik legmelegebb, míg a tavasz a harmadik legszárazabb lett az 1901-gyel kezdődő rangsorban. Hőhullámok előfordulása az Igazgatóság működési területén nem volt tapasztalható.

Az elmúlt években több védelmi célú beavatkozás történt a túlmelegedésre hajlamos denevéres szálláshelyeken (kiszellőző rendszer kiépítése, sötét színű tetők világos tónusúra történő átfestése stb.). 2020-ban végzett rendszeres adatgyűjtéssel ezeknek a beavatkozásoknak a hatásait is monitoroztuk. A denevérek utódnevelése szempontjából leginkább a nyári hőmérsékleti adottságoknak van jelentősége. Az épületekben élő denevérállományok esetében nem fordult elő túlmelegedés.

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Növények:

Boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A faj számára jól láthatóan kedvezőtlenek a klímaváltozás okozta szélsőséges klimatikus viszonyok. Ez elsősorban a virágzás intenzitásának és a termésképződésnek a csökkenését okozta. 2020-ban a jósvafői Kajta-bércen történt állományellenőrzés. A fenyvesben lévő tövek a letermelés óta nem kerültek elő, de szerencsére korábban ennek az erdőrészletnek a szélén előkerült három fiatal tő. 2020-ban az erdőrészlet szélén lévő pásztaban a cserjeirtást követően újabb két tövet sikerült megfigyelni. Ugyanakkor az idős tövek egyrésze egyáltalán nem hajtott ki, vagy kevés hajtást fejlesztett.

Eredmény, hatásosság: A faj állománya alacsony szinten stabilnak mondható.

Osztrák sárkányfű (*Dracocephalum austriacum*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A jósvafői Nagy-oldalon található egyetlen tő nyáron már nem került elő, de a legnagyobb, zabanyik-hegyi állomány dinamikusan fejlődik. Utóbbinál továbbra is problémát jelent a keresztülhaladó földút forgalma. 2020-ban elkészült a Gömör-Tornai-karszton található populációk genomikai vizsgálata, melynek a részletei a 4. fejezetben olvashatók.

Eredmény, hatásosság: A faj természetvédelmi helyzete kedvezőnek mondható. Az állományok mérete növekvő vagy stagnáló tendenciát mutat.

Tornai vértő (*Onosma tornense*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A faj védelme érdekében 2020-ban sikerült végrehajtani a tervezett munkát a bálványfa (*Ailanthus altissima*) irtásával kapcsolatban, mely az egyik legfertőzöttebb, 67 ha-os tornanádaskai területet érintette.

Eredmény, hatásosság: A visszaszorítási munka eredményes volt, az élőhely kímélete mellett.

További tájegységi természetvédelmi kezelések: Érzékeny növényfajok élőhelyén célzott kezelések történtek olyan állományoknál, ahol kis területen, kézi munkavégzésre volt szükség pl. csengettyűvirág.

csengettyűvirág (<i>Adenophora liliifolia</i>)	Regéc: Gyertyán-kúti-rét Füzér: Drahos Aggtelek: Csiszár-nyitás	A területen számos más fokozottan védett és védett növényfaj is előfordul. Továbbra is kézi kaszálással és szelektív cserjeirtással tartjuk fenn a terület legértékesebb részeit, melyek fokozottan védett növények élőhelyei.
számos hegyi réti és lápréti faj (pl. <i>Dactylorhiza majalis</i> , <i>Gentiana pneumonanthe</i> , <i>Gladiolus imbricatus</i>)	Fony: Cicés-rét	Sziklás élőhely, mely nehezen kezelhető, 2020-ban az élőhely kézi kaszálását és a széna lehordását végeztük el.

Állatok:

Alpesi gőte (*Triturus alpestris*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Anker araszoló (*Erannis ankerari*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Barát- és cigányréce (*Aythya ferina*) (*Aythya nyroca*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban nem történt a fajokra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2020-ban nem történt a fajokra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2020-ban nem történt a fajokra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Csíkos szöcskegér (*Sicista subtilis*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: védett.

Védelmi intézkedés helye: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Földalatti szálláshelyeken élő, illetve erdő- és épületlakó denevérfajok védelme:

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban a COVID-19 járvány miatt csökkentett intenzitással, de folyt fajmegőrzési tevékenység.

Védelem foka: védett és fokozottan védett fajok.

Védelmi intézkedés helye: Néhány nagy kolóniánál történtek kármentesítési és kármegelőzési program keretében végzett beavatkozások (takarítások, kisebb-nagyobb védelmi intézkedések – Szőlősardó, Pányok, Perkupa, Szinpetri, edelényi L'Huillier-Coburg Kastély, Viszló, Kelemér, Suhogy, Tokaj, Lácacséke). Lakossági kérésre denevérvédelmi intézkedések történtek (kitelepítés – kizárás, mentés) 5 alkalommal (Tiszakarád, Tokaj, Sárospatak, Miskolc, Szinpetri). A korábban beszerzett 100 db denevérodú kihelyezése folytatódott.

Eredmény, hatásosság: A denevérkolóniák stabilak voltak 2020-ban.

Dobozi pikkelyescsiga (*Hygromia kovacsi*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Farkas (*Canis lupus*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés. Folyamatos állománykövetés történt életnyomok és mozgásérzékelős kamerák segítségével. Ahol konfliktus történt farkas és állattenyésztő gazdák közt, ott a riasztásban és védekezésben segítséget nyújtott az ANPI.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: Zempléni és Aggteleki Tájegységben. (A fajjal kapcsolatos információk a 4.1-es fejezetnél szerepelnek.)

Eredmény, hatásosság: Növekvő állománya volt megfigyelhető.

Fehér gólya (*Ciconia ciconia*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés. A természetvédelmi kártalanítási keretből kapott összegből 2020. évben legyártásra került 10 db fészektartó állvány.

Az állványok az alábbi táblázatban felsorolt fészkekhez lettek felhasználva:

Ssz.	Település	Utca, hrsz.	EOV_X	EOV_Y	Elvégzett munka 2020-ban
1.	Alsóregmec	Temető kapujánál	840002	350448	tartó nélküli fészkek állványozása és műfészkek kihelyezés
2.	Bodrogkisfalud	Kossuth út Y elágazás, a Postával szemben	822313	317469	tartó nélküli fészkek állványozása és műfészkek kihelyezés
3.	Bodrogolaszi	Fő út - Parókia előtti oszlop	833666	329914	tartó nélküli fészkek állványozása és műfészkek kihelyezés
4.	Felsőzsolca	Szent-István út 88/1 hrsz - Tornaterem mellett a Sajó-parton	784717	307580	lakossági kérésre tartó és műfészkek kihelyezés az önkormányzat által állított önálló tartóoszlopra
5.	Sárospatak	Füzeséri kanyar - volt gátórház mellett	839442	332544	tartó nélküli fészkek állványozása és műfészkek kihelyezés
6.	Széphalom	Kazinczy u. 268.	840564	347107	tartó nélküli fészkek állványozása és műfészkek kihelyezés
7.	Tokaj	Klapka u. Csokonai sarka	826198	310148	tartó nélküli fészkek állványozása és műfészkek kihelyezés
8.	Tokaj	Óvár u. 4.	825994	311421	régi tartó cseréje újra és műfészkek

					kihelyezés
9.	Tokaj	Serház u. 4.	825938	311682	régi tartó cseréje újra és műfészek kihelyezés
10.	Zemplénagárd	Nyilaki u. 26.	873975	339268	tartó nélküli fészek állványozása és műfészek kihelyezés

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Zempléni Tájegységének területén 2020-ban 403 fehér gólyafészek lett regisztrálva. 224 fészekben lakott gólyapár, de további 179 lakatlan fészek, és 7 fészkekezdemény is felmérésre került. Az Aggteleki Tájegység területén 93 gólyafészek lett regisztrálva, ebből 72 lakott és 21 lakatlan. A gólyaállomány megőrzésében kulcsfontosságú a több évtizedig használatos gólyafészek védelme. A Zempléni Tájegységben 403 fészekből és kezdeményből 351 található villanyoszlopon. 2020-ban 8 fészek alatt nem volt fészektartó. 36 fészek alatt régi típusú fészektartó állvány található.

Eredmény, hatásosság: Mindkét tájegységben enyhe növekedés volt megfigyelhető a lakott fészek számát illetően.

Gyöngybagoly (*Tyto alba*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés. A tevékenység legfontosabb célja a költőállomány védelme.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A faj gyakran telepedik meg épületekben, ezért rendszeresen történik épülettakarítás (felhalmozódó köpetek, hulladékok letakarítása), mely alapvetően szolgálja az épületlakó fajoknak a kezelők általi elfogadását. Bár nagyobb számban kerültek kihelyezésre költőládák (45 darab üzemelt 2020-ban), az állományt inkább a hagyományosabb költőhelyeken kell megtartani. Rendszeresen történt sérült gyöngybaglyok mentése, a veszélyeztetett költések átmeneti vagy végleges áttelepítése.

Eredmény, hatásosság: A denevérfelmérésekhez kapcsolódóan, mintegy 120 településen a gyöngybaglyok felmérése is megtörtént, de 2020-ban egyetlen helyen sem került elő a faj.

Haris (*Crex crex*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban volt a fajra vonatkozó természetvédelmi intézkedés. 2020-ban is kiemelt figyelmet fordított az Igazgatóság a haris állományának felmérésére.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A Zempléni Tájegységben az állomány teljes felmérése volt megcélozva: A Bodrogszigeten 2019-hez hasonlóan, 2020-ban is az árvíz időpontja és hossza miatt a korábbi revírek töredékét sikerült regisztrálni, ezzel együtt a magasabb térszíneken - a hasonló adottságú évek korábbi tapasztalataival ellentétben – nem volt észlelhető az állomány növekedése, sőt, az állományban drasztikus visszaesés történt.

Eredmény, hatásosság: 2019-ben 46 revír, 2020-ban 25 revír volt a Zempléni Tájegységben. 2020-ban az Aggteleki Tájegységben további 25 revírt sikerült kimutatni.

Hiúz (*Lynx lynx*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: A fajjal kapcsolatos információk a 4.1-es fejezetnél szerepelnek.

Eredmény, hatásosság: Alkalmi előfordulású.

Nagy szikibagoly (*Gortyna borelii*)

Fajmegőrzési intézkedés: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Védelem foka: fokozottan védett.

Védelmi intézkedés helye: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

Eredmény, hatásosság: 2020-ban nem történt a fajra vonatkozóan természetvédelmi (fajmegőrzési) tevékenység.

2020-ban az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat a Zempléni Tájegységben három magas természeti értékű területen - Fony: Tekenős és Cicés-rét, illetve Regéc: Bohó-rét - végzett természetvédelmi területkezelést. Ezek a területek távoli, járművel nehezen megközelíthető helyen találhatóak, gépi kezelésük kedvezőtlen mind a természeti értékekre, mind a gépekre vonatkozóan.

A kezelendő élőhelyfoltok kiválasztásánál figyelembe lett véve az utolsó kezelés időpontja, a kezelés elmaradásának természeti értékekre gyakorolt hatása, valamint a csekély rendelkezésre álló erőforrás (elsősorban a ráfordítható idő és létszám) minél hatékonyabb kihasználhatósága.

A kezelt élőhelyfoltok méretének megválasztásának köszönhetően a teljes munkamenetet el lehetett végezni, nem maradtak félbehagyott foltok, az eltávolított növényi biomassza mindenholon lehordásra került.

Az elvégzett tevékenység érvényes hatósági engedélyek birtokában, azok előírásait betartva, illetve a területek kezelőivel történt egyeztetéseket követően került sor az alábbiak szerint:

Dátum	Település	Terület	Tevékenység	Kezelt terület (ha)	Részvevők (fő)	Időtartam (óra)
2020.02.07.	Fony	Cicés-rét	Bokrok kivágása, kaszálás, levágott bokrok, széna lehordása	0,10	2	4

2020.09.15.	Fony	Tekenős	Fák, bokrok kivágása, lehordása, kaszálás, szénalehordás	0,05	6	6
2020.09.29.	Regéc	Bohó-rét	Kaszálás	0,33	3	5
2020.10.09.	Regéc	Bohó-rét	Kaszálás	0,11	1	5
2020.10.14.	Regéc	Bohó-rét	Kaszálás	0,10	1	4
2020.10.20.	Regéc	Bohó-rét	Kaszálás	0,10	1	5
2020.11.10.	Regéc	Bohó-rét	Szénagyűjtés, szénalehordás	0,20	3	5
2020.11.26.	Regéc	Bohó-rét	Szénagyűjtés, szénalehordás	0,20	6	5
2020.11.30.	Regéc	Bohó-rét	Kaszálás, gyűjtés, szénalehordás	0,05	1	4
2020.12.09.	Regéc	Bohó-rét	Szénagyűjtés, szénalehordás	0,30	7	5

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

2020.02.14.-én az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság feljelentést tett a NÉBIH felé egy elpusztult rétisas miatt, ami a vizsgálat alapján karbofurán mérgezés áldozata lett. Az elkövető ismeretlen. Az eset kapcsán nyomozás indult, de nem vezetett eredményre.

2020.04.20-án eljárás indult két tetten ért személy ellen, akik engedély nélkül tükörhálóval halásztak Tiszaladányban Natura 2000 területen. A hálójukba akadt és elpusztult egy fokozottan védett cigányréce (*Aythya nyroca*). Az elkövetőket 750 000 Ft természetvédelmi bírság megfizetésére kötelezték. Természetkárosítás miatt nem indított eljárást a rendőrség, mivel a cselekmény nem a védett természeti érték elpusztítására irányult. Így a pusztítás gondatlanságból történt. Az elpusztított fokozottan védett faj 1 példány volt, így nem érte el azt az értékhatárt, ami miatt a természetkárosítás bűncselekmény gondatlan alakzata miatt eljárást indíthattak volna az elkövetőkkel szemben.

A Zempléni Tájegységben költő vándorsólyom pár költése sikertelen volt a fiókák eltűnése miatt 2019-ben. Itt a terepi ellenőrzés során felmerült a gyanú, hogy a fiókákat kiszedték a fészkekből, de ennek tényét nem sikerült igazolni. 2020. évben a költőhelyet az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat fokozottan ellenőrizte. Jogsértés nem történt, a sólyom pár rendben kirepítette két fiókáját.

2020.08.18-án lakossági bejelentést követően a Természetvédelmi Őrszolgálat Halmaj határában egy röpképtelen, fiatal parlagi sast fogott be. A madarat a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság Sasközpontjába szállították. A vizsgálatok alapján mérgezést szenvedett madarat sikeres gyógykezelését követően szabadon engedték.

5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)
héja	baromfi	2020 évben több alkalommal (Rakaca)		nem ismert pontosan	rendszeresen visszatérő probléma, nem történt pontos adatközlés
héja	baromfi	2020 évben több alkalommal (Edelény)		nem ismert pontosan	rendszeresen visszatérő probléma, nem történt pontos adatközlés
hód	tőrendszer parti fásszárú növényzet	2020. április. 03.	0,05		500.000
farkas	kutya	2020. február 11.	-	0	nem történt károkozás
farkas	racka juh	2020. július 15.	-	9	500.000
farkas	szarvasmarha	2020. július 15	-	3	300.000
farkas	szarvasmarha	2020. augusztus 06.	-	1	165.000
farkas	szarvasmarha	2020. augusztus 11.	-	1	165.000

A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszíni-bejárás (I/N)	az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése az NPI szerint
2020-ban több alkalommal (Héja –Rakaca) héjacsapda, illetve védőháló került kihelyezésre (csirkekifutó)	igen	100 % de nem történt pontos érték megadás	nem volt megelőző intézkedés, a tulajdonos az ANPI segítségét kérte, mivel önállóan nem tudta megoldani (beteg, idős néni)
héjacsapda került kihelyezésre (Héja –	igen	100 % de nem történt pontos érték megadás	nem volt megelőző intézkedés, a tulajdonos

Edelény)			az ANPI segítségét kérte
2020. április 03. - Mikóháza	igen	100%	nem volt megelőző intézkedés, a tulajdonos az ANPI-tól kért segítséget
2020. február 11. - Füzér	igen	a bejelentés valós volt, károkozás nem történt	nem volt megelőzés, a kutya szabadon volt engedve
2020. július 15. - Baskó	igen	100 %	nem felelt meg
2020. július 15. - Baskó	igen	100 %	nem felelt meg
2020. augusztus 06. - Fony	igen	100 %	nem felelt meg
2020. augusztus 11. - Fony	igen	100 %	nem felelt meg

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Kezelési intézkedések:

Széles körben elterjedt fajok féken tartása

Az Aggteleki Nemzeti Park gyepi esetében a felsorolt inváziós fajok közül a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) van jelen a legnagyobb területen, illetve természetvédelmi kezelés nélkül a legdinamikusabban terjedne. Az előbbieket miatt ez az a faj, amelyik az ANPI által vagyonkezelte területek szempontjából is a legnagyobb területen jelent problémát. Ezért a faj visszaszorítása érdekében történt 2020-ban is a legnagyobb erőfeszítés.

Az ANPI saját vagyonkezelésben lévő területein 11. éve történik a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) visszaszorítására, a szárzúzás mellett vegyszeres irtás is.

2020-ban 855,5 ha (első kezelés 698,28 ha + második kezelés 157,22 ha) területen történt vegyszeres kezelés (egy foltot évente többször is kezelni kell a sarjak felnövekedése, valamint elhagyási hiba miatt).

A 2020-ban felhasznált hatóanyag mennyisége 43,9 liter Glialka Star 3,2%-os oldata volt. (A fent jelzett terület egyszeri totális gyomirtásához felhasznált hatóanyag mennyiség (2-6 liter/ha) 1711- 5133 liter hatóanyag lenne. Ez is mutatja, hogy a pontpermetezéssel vegyszeres kezelés, megfelelő szakértelem mellett, összehasonlíthatatlanul kisebb környezeti terhelést jelent, mint a mezőgazdasági gyakorlatban, napjainkban általánosan használt technológiák alkalmazása.)

Folytatódott a mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima* /Miller/ Svingle) további terjedésének megakadályozására és a vegyszeres visszaszorítást megelőző mechanikus gyengítés gyakorlatának kidolgozására kijelölt kísérleti parcella kezelése az Esztramos-hegyen. Ugyanitt 2019-hez hasonlóan, közel 6 ha-on történt vegyszeres visszaszorítás.

2020 során megkezdődött a Tornai-alsóhegyen nagy területeket borító mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima* /Miller/ Svingle) vegyszeres visszaszorítása. Megállapítható, hogy az eredeti felmérés által valószínűsített bálványfa mennyiség többszöröse volt fellelhető a kijelölt területen. A teljes terület, mely a munka során kezeléssel és ellenőrzéssel érintett 61,3

ha kiterjedésű volt. A munkaterületen lévő bálványfa telepek túlnyomó többségét sikeresen kezeltük. Ez 2020-ban 22,4 ha terület vegyszeres kezelését jelentette.

A 2020-as év során még az ártéri keserűfű (*Fallopia sectio Reynoutria*), és a sokvirágú napraforgó (*Helianthus ssp.*) kisebb állományainak vegyszeres visszaszorítására került sor, elsősorban az ANP kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis L.*) elleni védekezésre kijelölt területein.

A visszaszorítási és monitorozási munkálatokat 2 fő végezte összesen 306 terepnapon.

Külön kiemelő a Bodrogzug kérdése ahol a zöldjuhar (*Acer negundo L.*), amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica Marshall*), gyalogakác (*Amorpha fruticosa L.*) okozta problémák csökkentésére Igazgatóságunk szintén KEHOP pályázat keretében tesz erőfeszítéseket.

(Az Igazgatóság működési területén megjelenő inváziós fajok felsorolását lásd az 4.2. fejezetben.)

Az V. melléklet táblázatában az elvégzett gyakorlati tevékenységeket foglaltuk össze.

5.6. Génmegőrzés

5.6.1. Génmegőrzési tevékenység ismertetése állatok esetében (beleértve a hagyományos magyar kutyafajtákkal kapcsolatos tevékenységeket, illetve az igazgatóság által a különböző haszonállat fajokból és fajtákból tartott nukleusz és génmegőrzési állományokat)

5.6.1.1. Hucul ménes

A **hucul ménes** fejlesztését az évekkel korábban kialakított stratégia, ménesgazdálkodási koncepció mentén tudatos tenyésztői és állattartási tevékenységgel fejlesztettük. Jelenleg a saját vagyongazdálkodásban lévő lóállomány összesen 196 egyedből áll, ebből **190 db hucul**, 5 db magyar hidegvérű és egy egyéb.

Hucul állomány:

Kanca:	122
tenyészkanca	95
egyéb kanca	5
kanca csikó	22
Mén:	58
fedezőmén	21
egyéb mén	16
mén csikó	21
Herélt:	10

Magyarországon a hucul fajta (törzskönyvi ellenőrzésben) jelenleg kb. 330-370 tenyészkancával rendelkezik, ami a fenyegetettségi szintek alapján védendőnek tekinthető. Az elmúlt években végrehajtott tenyésztői és állományfejlesztési munka eredményeként jelenleg az Igazgatóság tenyészetében lévő 122 kanca minden egyedéről elmondható, hogy a fajta legmagasabb genetikai értékét képviseli, ebből 95 egyed pedig tenyészállat. A nukleusz állomány mellett a törzsállomány is jelentős a génmegőrzés szempontjából.

A törzsállomány szinten tartásához, a feleslegessé vált egyedeket - elsősorban a méneket és a herélteket - hobbi ló tartók és magántenyésztők felé értékesítjük.

A tenyésztői tevékenység szakmai színvonalának növelése érdekében 2020. évben a *Póni és Kislótenyésztők Országos Egyesülete* készségvizsgáin közel 40 lovat bíráltak küllemük alapján, illetve ősszel 6 egyed sikeres ménvizsgát tett.

Ménvonalak

A hucul fajtának hét geneológiai vonala épült fel: A Goral, a Hroby, a Prislop (ami oldalága a Goralnak), az Ousor, a Pietrosu, a Polan és a Gurgul geneológiai vonal.

A jósvafői törzstenyészet tulajdonában jelenleg 20 + 1 tarka fedezőmén van, ezek közül (6 db) Hroby, (1 db) Goral, (4 db) Ousor, (3 db) Prislop, (3 db) Gurgul, (2 db) Polan és (2 db) Pietrosu geneológiai vonalakat képviselik. Az állomány döntő többsége a Hroby és Ousor geneológiai vonalat képviseli, ebből adódóan javasolt lenne a többi vonal arányának növelése, főleg a Goral és Polan ménvonalak esetében.

Hucul ménék

Vérvonalfrissítés

A korábbi években megkezdett vérvonalfrissítést 2020. évben is folytattuk. Jelenleg még mindig az Árvácska és Aspiráns kancasaládba tartozó egyedek teszik ki a kancaállomány

döntő többségét, ettől függetlenül a ritka kancacsaládokat tekintve, tovább javult az arány. Az utóbbi években az alábbi kancacsaládokhoz tartozó nőnemű egyedek születtek, illetve kerültek az állományba: 2 egyed 882 Gelnica, további 1 egyed Panca, 12 Sarata, 4 Kitca, 5 Plosca, 86 Deremoxa, Wolga.

Hucul népszerűsítése, versenyzés

A génmegőrzési, tenyésztési célok megvalósítása, az egyedek teljesítmény felmérése és minősítése, valamint a hucul lófajta népszerűsítése érdekében is szükséges a versenyeken, bemutatókon való részvétel. A versenyzés alapvető problémája a költségeken kívül, hogy saját lovas sport klub létrehozásának feltételei az Igazgatóságnál jelenleg nem adóttak.

2020 évben a pandémiás helyzet kialakulása miatt nem vettünk részt semmilyen rendezvényen.

A ménes fenntartásával megvalósított génmegőrzés költséges tevékenység, a lótarással kapcsolatos bevételek (lovas turizmus, lóeladás) ehhez képest elenyészőek. Az állattartás adminisztrációjához kapcsolódó költségek szintén magasak - vérvételek, lótenyésztéshez kapcsolódó költségek, honosítás, származás ellenőrzés, lóútlevelel kapcsolatos költségek – éppen ezért az ehhez kapcsolódó állami támogatások igénybevételei lehetőségének megteremtése feltétlenül indokolt és szükséges lenne.

Az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet alapján a támogatás célja az állatállományokat veszélyeztető egyes állatbetegségek felszámolása, figyelemmel kísérése, valamint egyes zoonózisok megelőzése. Az állat-egészségügyi szolgáltatáshoz kapcsolt támogatást az a *természetes vagy jogi személy* veheti igénybe, aki/amely megfelel a 702/2014/EU rendelet I. mellékletében megfogalmazott mikro-, kis- és középvállalkozás meghatározásának. Emiatt, sajnálatos módon a nemzeti park igazgatóságok elesnek ettől a támogatástól.

5.6.1.2. Magyar kuvasz

Az Igazgatóság hagyományos magyar kutyaajtával nem rendelkezik.

5.6.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Az Igazgatóság egyéb állatállománnyal nem rendelkezik.

5.6.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében (igazgatóság által fenntartott tájfajta gyümölcsös kertek, egyéb génmegőrző bemutató kertek, génmegőrzéshez kapcsolódó beruházások stb.)

Gyümölcsösök fenntartása, kezelése:

Összesen 21,69 ha felhagyott, külterjes gyümölcsös van az Igazgatóság vagyonkezelésében, melyek az időjárástól függően egyszeri vagy többszöri kézi kaszálást igényelnek. A feladatot csak kétkézi munkaerővel lehet elvégezni, amit 2020. évben 2-4 fő közfoglalkoztatott munkaerő bevonásával sikerült megoldani, igaz csak egyszeri kaszálás valósult meg.

A korábban elkezdett ritkítási (kidőlt, elszáradt, törött fák) feladatokat tárgyévben is elvégeztük, hiszen továbbra is kiemelt feladatnak tekintjük a többszáz éves tájhonos gyümölcsfajták megőrzését. A tárgyévben viszonylag jó termés volt a gyümölcsösökben, amit rajtunk kívülálló okok miatt nem sikerült betakarítani.

A tájfajták megőrzése érdekében - következő lépésként - elkezdtek egy génmegőrző gyümölcsfa anyatelep és bemutató kert kialakításának előkészítő munkáit Szinpetri község határában, melynek keretében a terület (cc. 1,10 ha) talajelőkészítése – a szántásokkal (2 alkalom) megkezdődött. A nyár folyamán és az ősszel a területelőkészítési munkákat folytattuk, illetve a terület körbekerítésének engedélyeztetése is megtörtént.

5.7. Erdőterületek, erdőgazdálkodás

5.7.1. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

A nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületeken a gazdálkodás a vonatkozó jogszabályokban leírtaknak (erdőtörvény, természetvédelmi törvény, stb.) megfelelően történik, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság - mint természetvédelmi kezelésért felelős szerv - szakmai iránymutatásai szerint. Fontos, elsősorban a jövőre nézve történő előrelépésként értelmezhető az Alkotmánybíróság Határozata, mely az erdőtörvény korábbi drasztikus megváltoztatásának és káros természetvédelmi hozadékaik nagyobb részének vetett véget.

2020. év folyamán két erdőtervezési körzetre történt adatszolgáltatás: a szendrői erdőtervezési körzet 10.295 hektáros területén 2383 erdő- és egyéb részletet vizsgáltunk meg, míg az alsó-hegyközi erdőtervezési körzet 7818 hektáros területére többszöri adatszolgáltatással és kezelési javaslattal éltünk 1783 erdő- és egyéb részlet területére. Az alsó-hegyközi erdőtervezési körzetben – a Covid-19 járvány jelentette veszély (és ennek figyelembe vételével többször kért halasztási kérelmünk) ellenére az erdőrészlet-szintű egyeztető tárgyalások az év végén megkezdődtek. Egyes nagyobb területű gazdálkodókkal külön kiscsoportos foglalkozások mellett megtartott személyes tárgyalásaink, majd a 2021-re

áthúzódó leírólapok böngészésének egyértelmű tanulsága, hogy ez a fajta tárgyalási forma nem hatékony.

Elsősorban a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály megkeresésére, csekélyebb részben erdőt telepíteni szándékozó gazdálkodók kérésére 496 esetben közöltünk adatot, szabályozási javaslatot.

5.7.2. Erdőrezervátum felmérésének főbb eredményei (tárgy, kutató, helyszín, forrása, forrás nagysága és főbb eredményei)

Az utóbbi évtizedekben Európa több országában jelöltek ki természetes szerkezetű, fajösszetételű erdőterületeket annak érdekében, hogy ott emberi beavatkozás nélkül, a természetes folyamatok hosszútávon, zavartalanul érvényesülhessenek, valamint megismerhetőek, kutathatóak, illetve bemutathatóak legyenek.

Az erdőrezervátumok országos jelentőségű védett természeti területnek minősülnek.

Az erdőrezervátumok két részből állnak:

Egy **magterület**ből, amely alapvetően emberi beavatkozás mentes, és teljes gazdasági korlátozás alá esik. Az erdőrezervátum magterülete fokozottan védett, ott semmiféle beavatkozás nem megengedett.

A magterületet úgynevezett **védőzóna** veszi körül, amelyben csak olyan erdészeti beavatkozások folytathatók, amelyek a magterület védelmét biztosító folyamatokat még időlegesen sem csökkentik. Ezek az erdőgazdálkodásnak a természetkímélő módozatai (pl. szálalás, szálaló vágás, készletgondozó használat).

Az Igazgatóság saját vagyonnevelésében - és az Aggteleki Tájegységben - lévő erdőterületei közül erdőrezervátum mindössze a Bódvaszilas 3A és 3B erdőrészeket érinti 35,30 ha mértékben (erdőrezervátum védőzóna).

Az Igazgatóság területén található erdőrezervátumokra vonatkozó részletes adatokat lásd a 3.3. fejezetben.

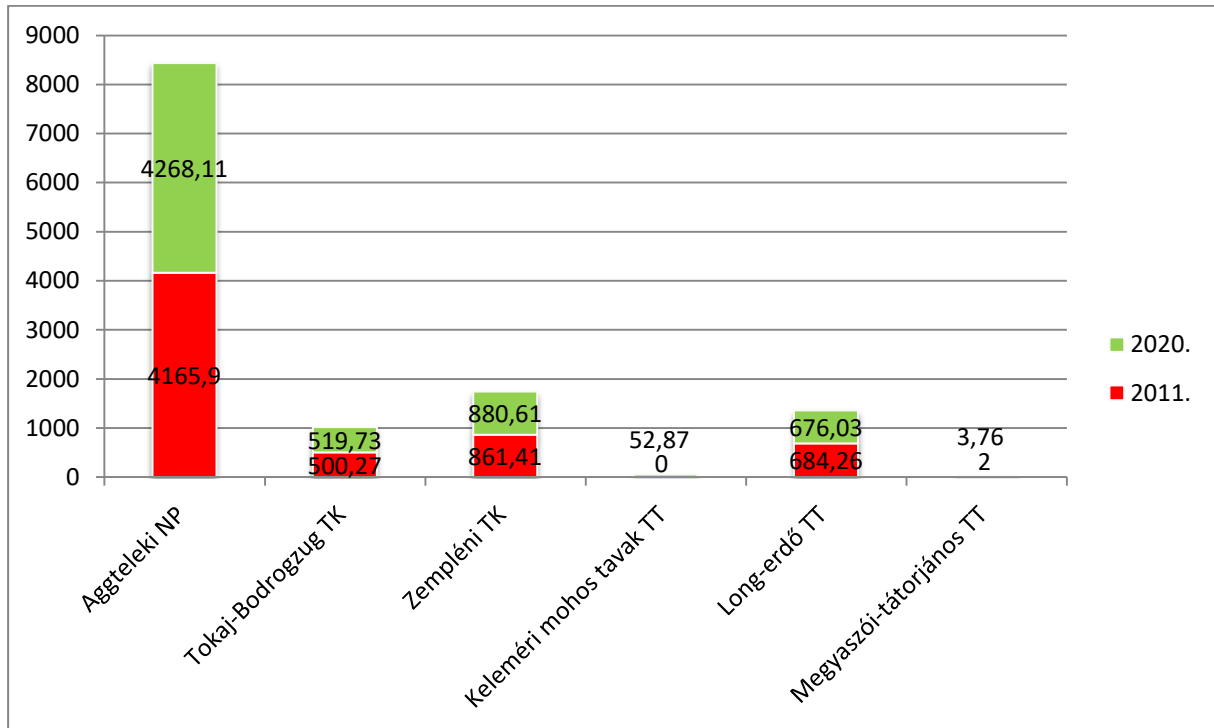
Terveink között szerepel ezen területek monitorozása, melyhez a szükséges technikai eszközök beszerzése pályázati források bevonásával 2019. évben valósult meg. A működtetéshez szükséges szoftver, a kiegészítő eszközök és a Tablet is megvásárlásra kerültek.

5.7.3. Saját vagyonnevelésben lévő erdőterületek kezelése

A saját vagyonnevelésben álló erdőkben végzett természetvédelmi célú erdőkezelési munkák rövid elemzése előbb a nemzeti park igazgatóság teljes területére vonatkoztatva kerül elvégzésre, rendhagyó módon az előző évtizedben bekövetkezett változások adatainak

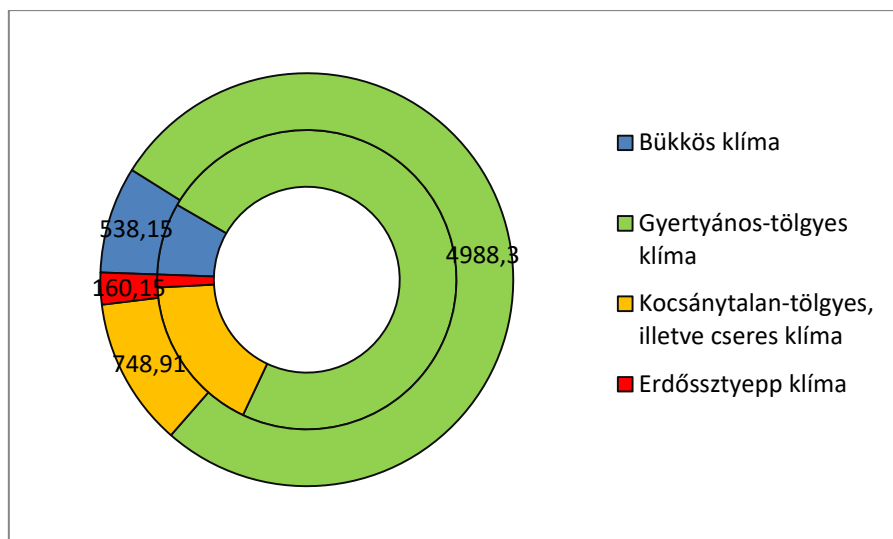
prezentációjával. Ezt követően kerül sor a két tájegység (Aggteleki és Zempléni) adatainak bemutatására.

Az erdőterületeink egy nemzeti park, két tájvédelmi körzet és három természetvédelmi területen belül helyezkednek el.

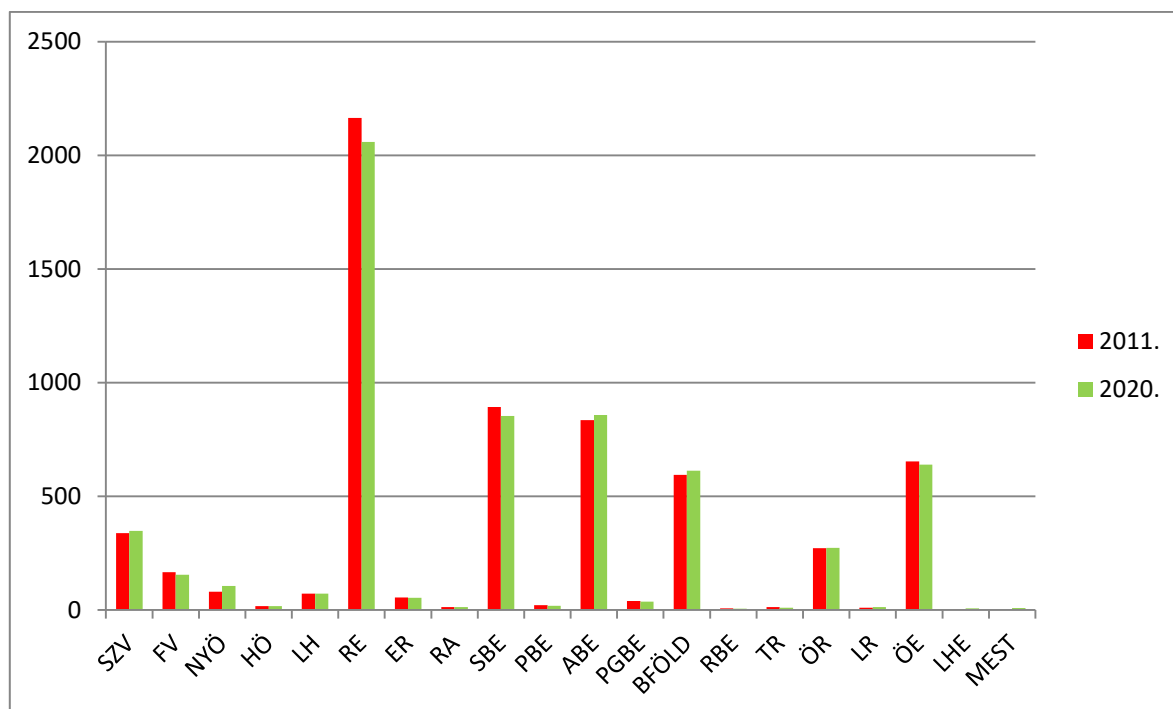
A Long-erdő TT kivételével az erdősültség minden területen nőtt. A Long-erdő TT tömbjében az erdőtervezés során a természetben korábban is meglévő, de térképi alakzattal kérésünkre csak az új erdőterv határozatban már megjelenő nyiladékok csökkentették jellemzően az erdőrészletek területét. Ugyanitt szintén nem képezik már az erdőrészletek szegélyeit a természetes körülmények között fátlan, de amerikai kőrissel feltöltődött tavak, mocsarak partjai.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyonkezelésben lévő erdőterületei főként az Aggteleki-karszt, valamint a Tokaj-Eperjesi-hegység hegy- és dombvidékein terülnek el. Kisebb területarányt képviselnek a Bodrogszeg erdei. Ez a földrajzi elhelyezkedés a termőhelyi viszonyok sokaságát határozza meg. Az erdők mezoklimatikus viszonyai az erdészeti klímaosztályozás alapján kerülnek bemutatásra az alábbi diagram alapján, melyben a belső gyűrű a 2011. évi, a külső a 2020. évi arányokat jeleníti meg. A 10 év alatt bekövetkező változás itt inkább az időközben lezajlott erdőtervezések adatmódosító hatására vezethető vissza.

Bükkös klímaövbbe az erdők 6%-a tartozik. Meghatározó, közel 60%-os aránya a gyertyános-tölgyes klímaövbbe tartozó erdőknek van. Itt érdekességként meg kell említeni a Long-erdő TT területét, ahol az ártéri mocsárvilág és az erdők közé simuló tavak lényegesen humidabbá teszik az alföldi erdő klimatikus viszonyait. Kocsánytalan-tölgyes, illetve cseres klímaövbbe a szárazabb, névadó cseres-kocsánytalan tölgyesek területe tartozik, míg a legszárazabb erdőssztyepp klímába csupán az erdeink 1-2%-a tartozik.

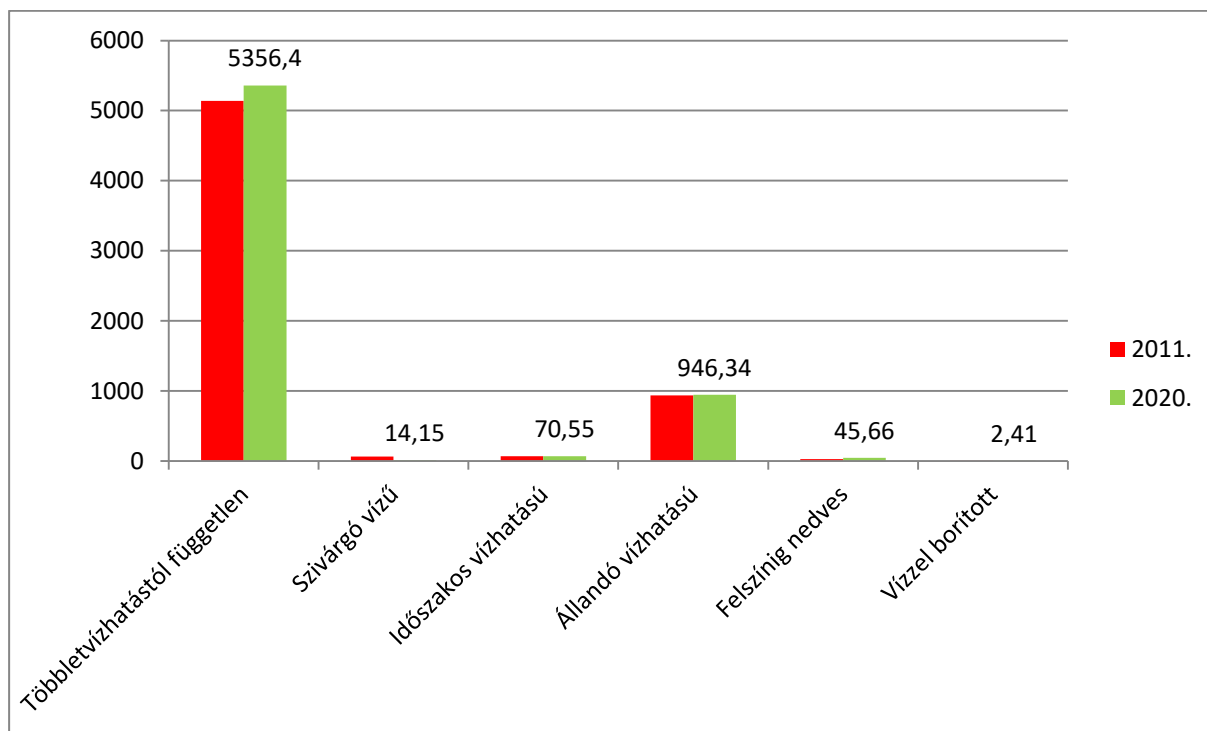
Erdeink talajtípusaiban ugyanúgy megmutatkozik az alapkőzet, mint a rajtuk álló erdők, vagy éppen a folyók hatása.

A rendzina talaj a mészkő alapkőzet sajátja, kétezer hektárt meghaladó területéből több, mint a fele igen sekély, vagy sekély termőrétégű. A barna erdőtalajok (savanyú, nem podzolos barna erdőtalaj, podzolos barna erdőtalaj, agyagbemosódásos barna erdőtalaj, pszeudoglejes

barna erdőtalaj) kialakulásban meghatározó az erdők, a földre hulló és a gombák által elbontott szervesanyag hatása. A fák tenyészetére nézve kedvezőbb talajtípusaik közel 2400 hektáros területfoglalással vannak jelen erdeinkben. A különböző öntéstalajoknak csak csekély hányadát teszik ki a hegy- és dombvidéki égerligetek talajai, jellemzően a Bodrog és a Tisza árterületének talaján növő erdeink televényei.

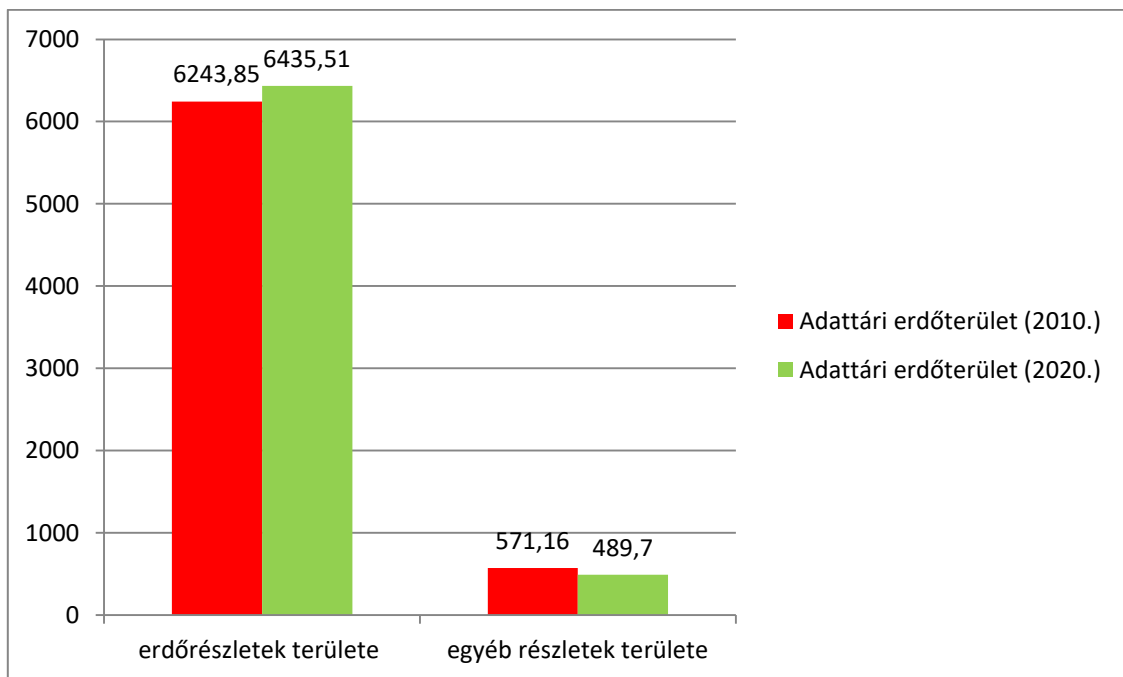
Az erdők életében meghatározó továbbá a többletvíz jelenléte, vagy éppen annak hiánya. A többletvízhatástól független talajokon álló erdők kizárólag csapadék által juthatnak vízhez, amelyet az erdőtalaj tárol. Erdeink termőhelyének meghatározó hidrológiai típusa, majd 84%-os területfoglalással. Hegy- és dombvidékeinken a talaj felső rétegében oxigénben viszonylag dús többletvíz, a szivárgó víz jellemezhet egy-egy lejtőlábi, völgyben elhelyezkedő erdőrészletet. Különleges növénytakaságok termőhelye lehet, érdemes őket megbecsülni, bár területi kiterjedésük csekély. Árterek közepmagas fekvésében, időszakos árvízi elöntéssel és áprilisban 150-220 cm mélyen elhelyezkedő talajvízszinten jellemzett erdőtalajaink 70 hektáros kiterjedésben találhatóak meg. Árterek legkedvezőbb termőhelyeit az állandó vízhatású talajok jellemzik, ahol a tenyészidőszak nagy részében a fák gyökereinek állandóan elérhető közelségében található meg a többletvíz, Igazgatóságunk erdeinek 950 hektárnyi területén. Árterek mély fekvésű területein az áprilisi talajvízszint 50-80 cm között található 45 hektárnyi területfoglalással, felszínig nedves hidrológiai kategóriával. A vízzel borított erdeink csekély területi kiterjedésűek, ez a termőhely már inkább a lápok, mint az erdők világa.

Saját vagyongazdálkodásban lévő erdők területe:

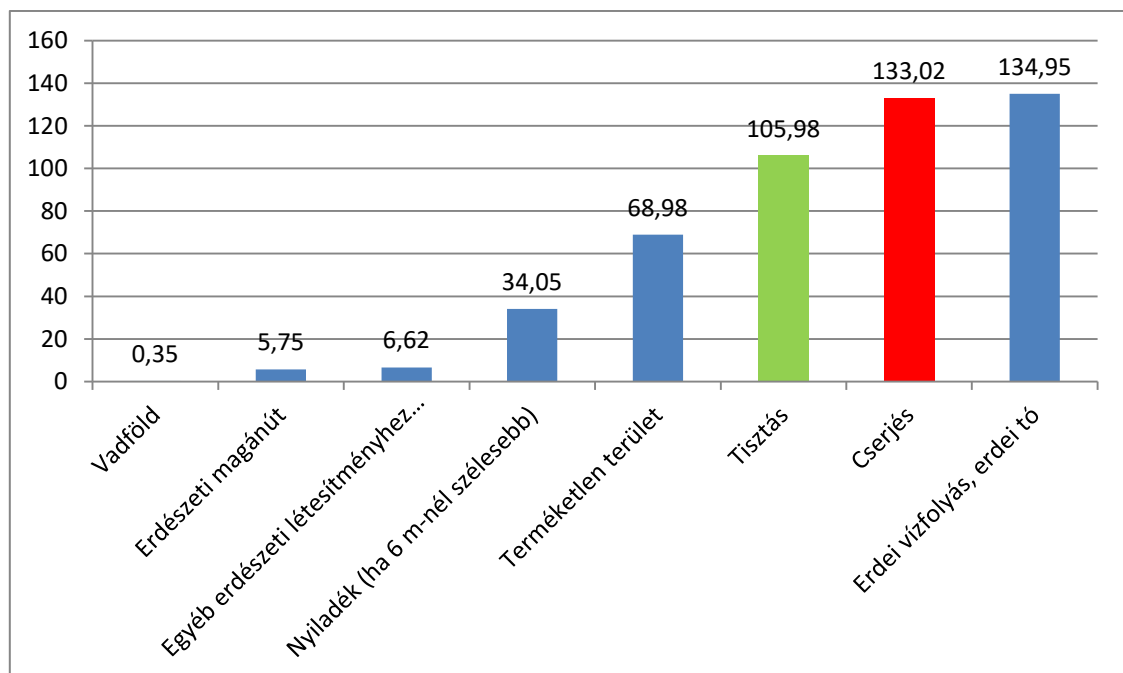
Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 6925,21 ha területen bejegyzett erdőgazdálkodó. Az Adattári (erdőtervezett) erdők területe 10 év alatt 110 hektáros területnövekményt mutat. A

kedvezőnek tűnő képet árnyalja az erdőrészek illetve az egyéb részek (tisztások, nyiladékok, terméketlen kopárok, vízfelületek stb.) arányaiban bekövetkező változás:

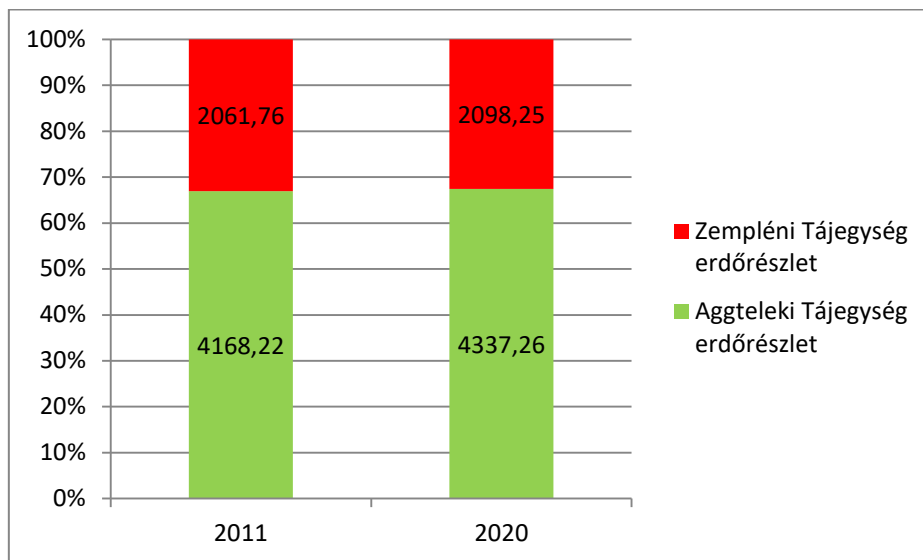
Az erdőrészek területe több, mint 190 hektárral nőtt, míg az egyéb részek területe több, mint 80 hektárral csökkent. És bár ebben a két adatban az erdőtervezések során tett térképi pontosítás is benne van, de egyértelmű figyelmeztetésként kell, hogy szolgáljon az egykori gyepterületek beerdősülésének folyamatos veszélyére és a tisztások fenntartásának fontosságára.

Az egyéb részek területe számos természeti érték utolsó mentsvára, ezért ezek kicsit részletesebb elemzésével is érdemes foglalkozni:

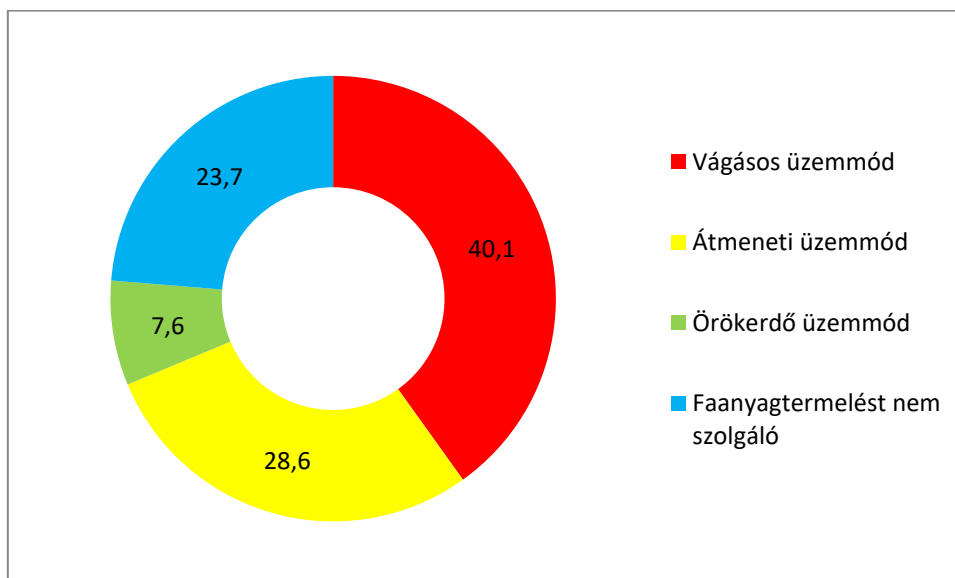

A fenti diagramban két oszlop került kiemelésre, az erdei tisztások és cserjések területe. Mint az látható, a jellemzően egykori tisztásokat rejtő cserjések területe már meghaladja a tisztásokét, köztük sok olyan tisztás területét, amely az Igazgatóságunk kérésére csupán az erdőtervezők jó szándékának köszönhetően nem erdőtervezett erdő. Ez utóbbiak tisztássá történő visszaalakítása több területen KEHOP forrásból jelenleg is zajlik.

A két tájegység erdőrészletei területének arányában jelentős változás nem történt az előző 10 év alatt, az egy harmad, két harmad arány változatlan.

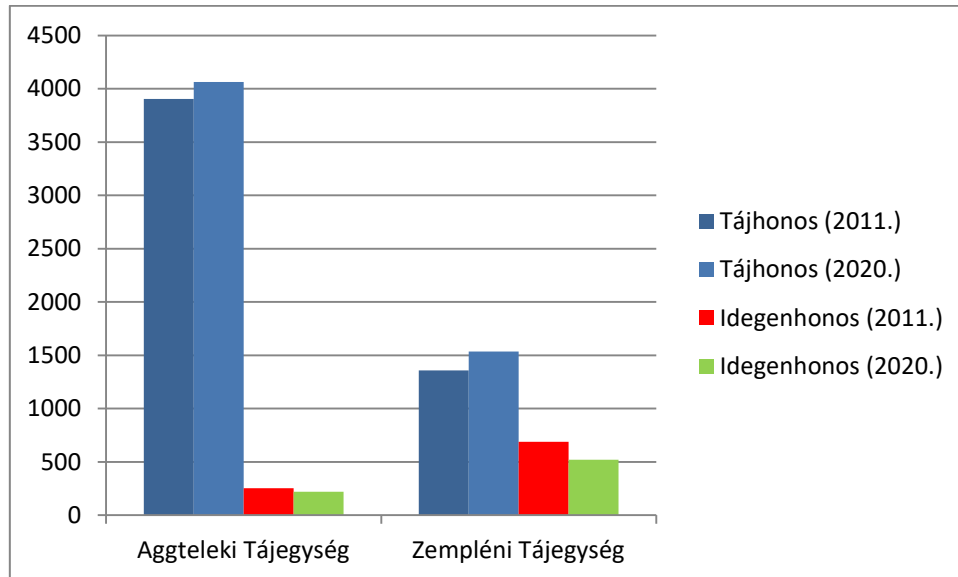

Az erdőterületek üzem mód szerinti besorolásában a nevezéktan az előző 10 év folyamán változott, továbbá gazdálkodásunkra jelentős hatása egyelőre nincs, ezért a jelenlegi állapot kerül bemutatásra.

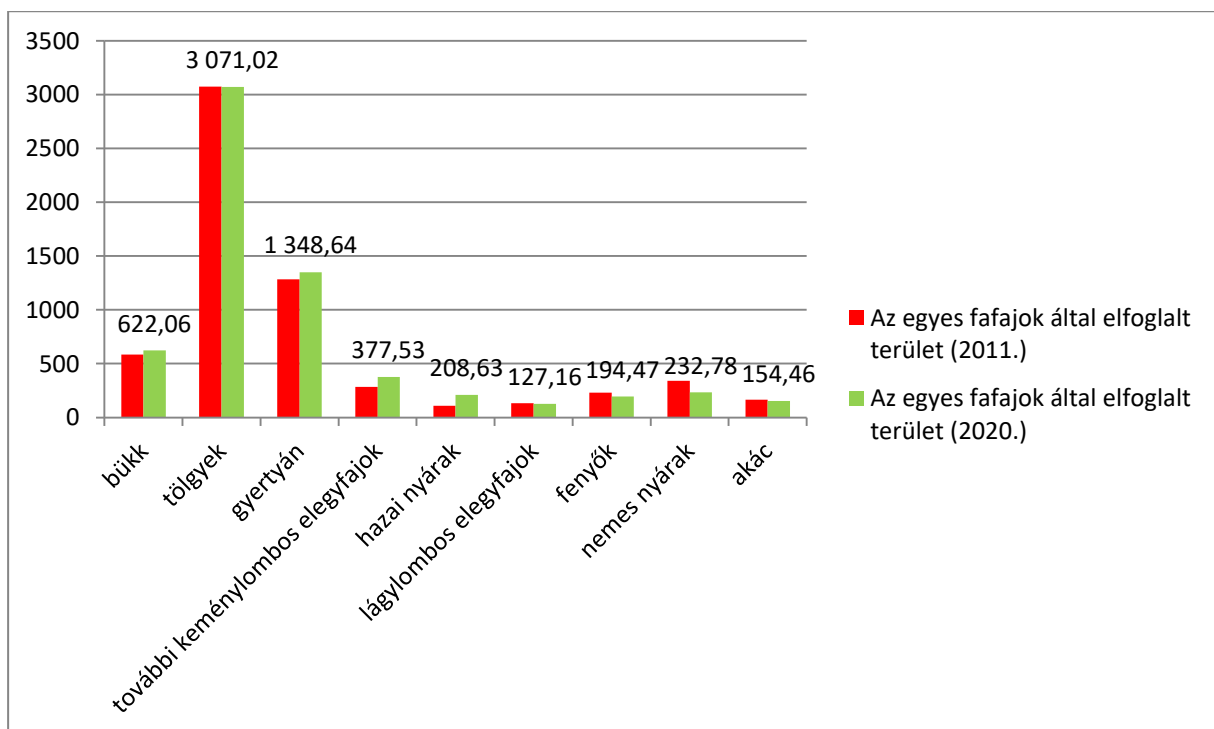

Saját vagyongazdálkodásban lévő erdők fajeloszlása:

Az elmúlt 10 évben végrehajtott fakitermelésekkel az idegenhonos fafajok visszaszorítása látványos mértékben haladt, ezzel együtt a tájhonos fafajok által elfoglalt terület nőtt.

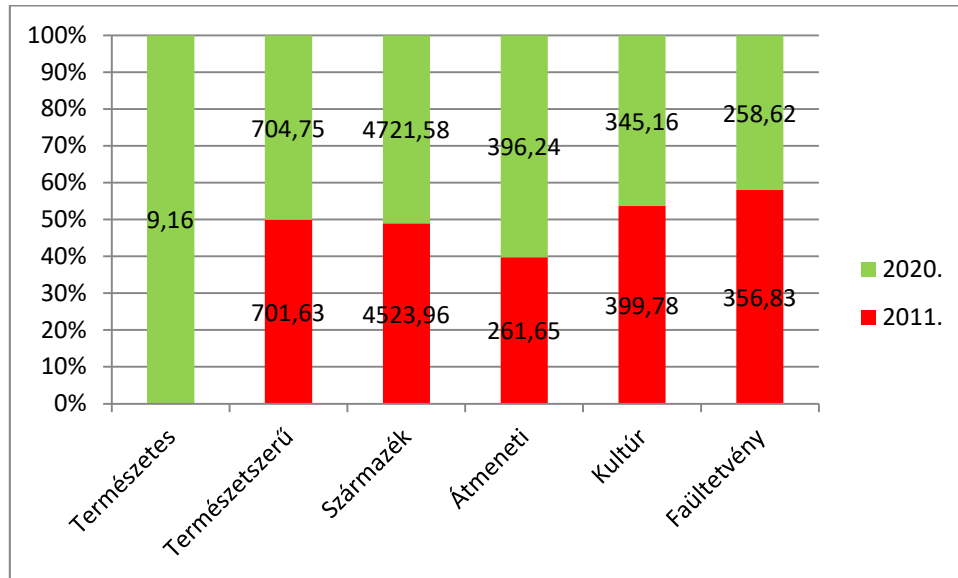

Ha az egyes fafajok eloszlásának szintjén vizsgáljuk az Igazgatóság erdeinek fajösszetételében bekövetkezett változást, az eredmény már kevésbé látványos, de talán még érzékelhető:

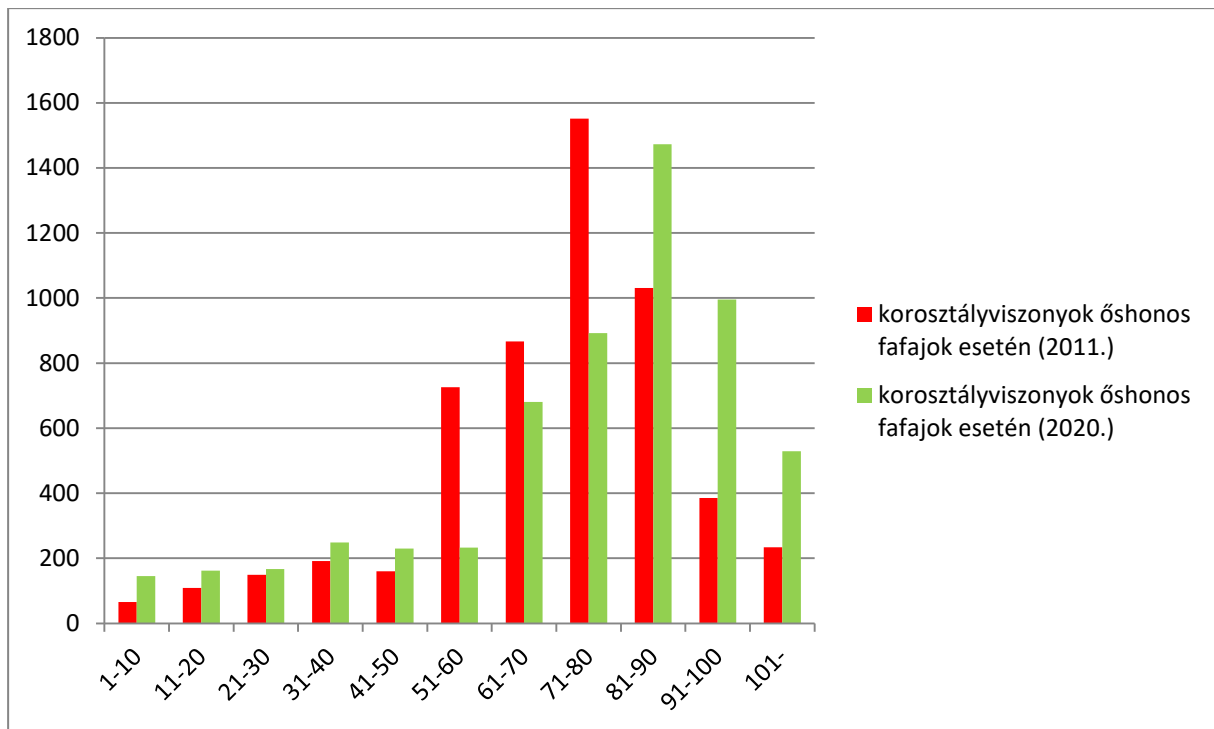
Ezzel együtt erdeink természetessége javul. Az erdőtörvény szerinti kategóriákat vizsgálva a természetvédelmi szempontból kedvező folyamatok itt is nyomon követhetőek: az első három

természetességi kategóriában közel 210 hektárral nőtt erdeink természetessége, míg a két legalsó természetességi kategóriát jelentő faültetvény és kultúr erdők területi kiterjedését több, mint 150 hektárral csökkentettük. Egyedül az átmeneti erdők kategóriájában találunk kedvezőtlen folyamatot, jellemzően a természetes erdőszerkezet elemeinek nagy részét nélkülöző spontán beerdősült tisztások erdőként történő belépésével rontja az eredményeinket.

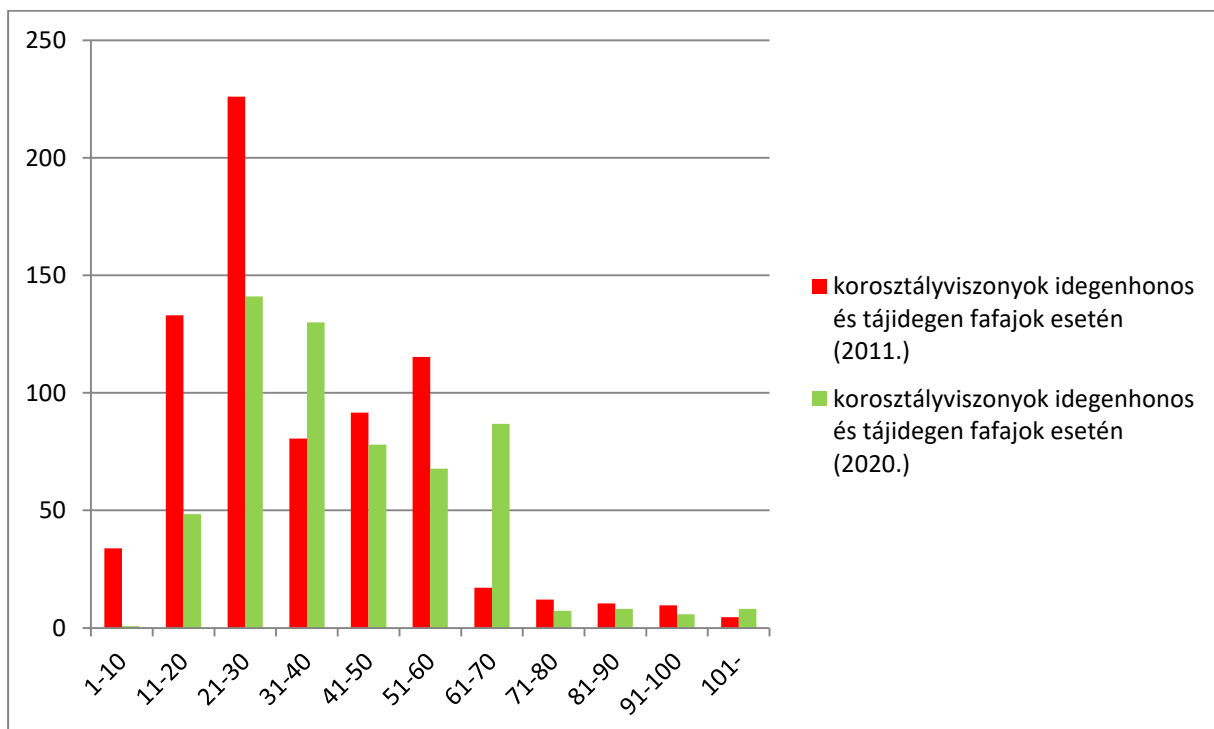
Magyarország hegy- és dombvidéki erdeire jellemző korosztályeloszlást találunk az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság saját vagyionkezelésű, őshonos erdei fafajai által meghatározott erdőtársulásaiban. Az utóbbi évtizedek alacsony volumenű fahasználatai miatt a fiatal korosztályok jelentős elmaradást mutatnak az ideális korosztályviszonyoktól. Szintén feltűnő az idős erdők hiánya és a Trianoni békediktátum, majd a gazdasági világválság és a II. világháború kiváltotta erdőkielég okozta túlhasználat miatt is.

Ideális korosztályszerkezetet akkor látnánk, ha minden egyes korosztály (így a legfiatalabbak esetén is) közel azonos területnagysággal lenne jelen. E cél megvalósításában lényeges előrelépés nem történt, amint az a diagramon is látható, alapvetően csak a korosztályok tolódtak odébb 10 év alatt. Azonban nem azt tekintjük ideális erdőállapotnak, ha kizárólag idős erdeink vannak, hanem olyan állapotot, ahol – lehetőleg minél kisebb területen belül – minden korosztály képviseltetni magát; ebből a szempontból vizsgálva viszont a fiatalabb korosztályok esetén jelentős elmaradás mutatkozik.

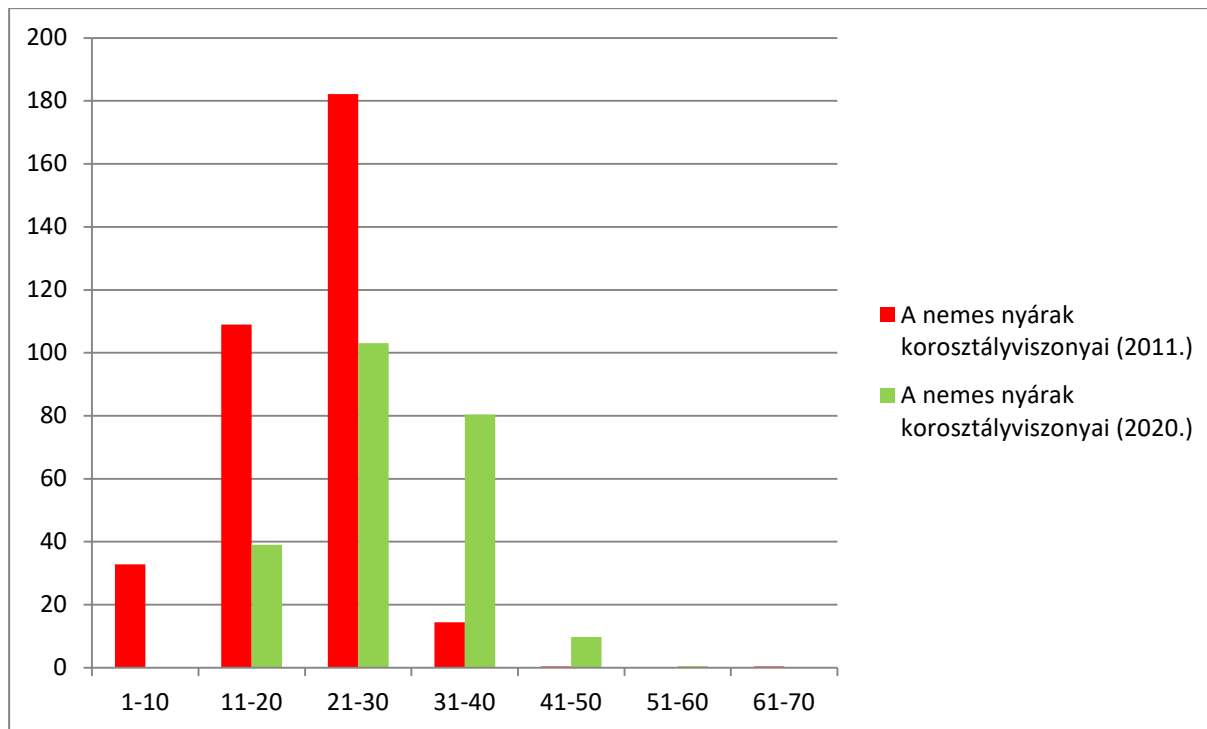
Ez az elmaradás egyértelmű, azonban az erdőtervekben leírt korosztályok szintjén egy-két évtizedig még nem jelennek meg azok az eredményeink, melyeket jellemzően a növedékfokozó gyérítések során elvégzett, újulatteremtő, vagy újulatmentő, nem homogenizáló jellegű beavatkozásokkal értünk el.

Érdeemes külön foglalkozni a nem ős- vagy tájthonos fafajok korosztályösszetételével is, ami összességében kicsit kusza képet mutat:

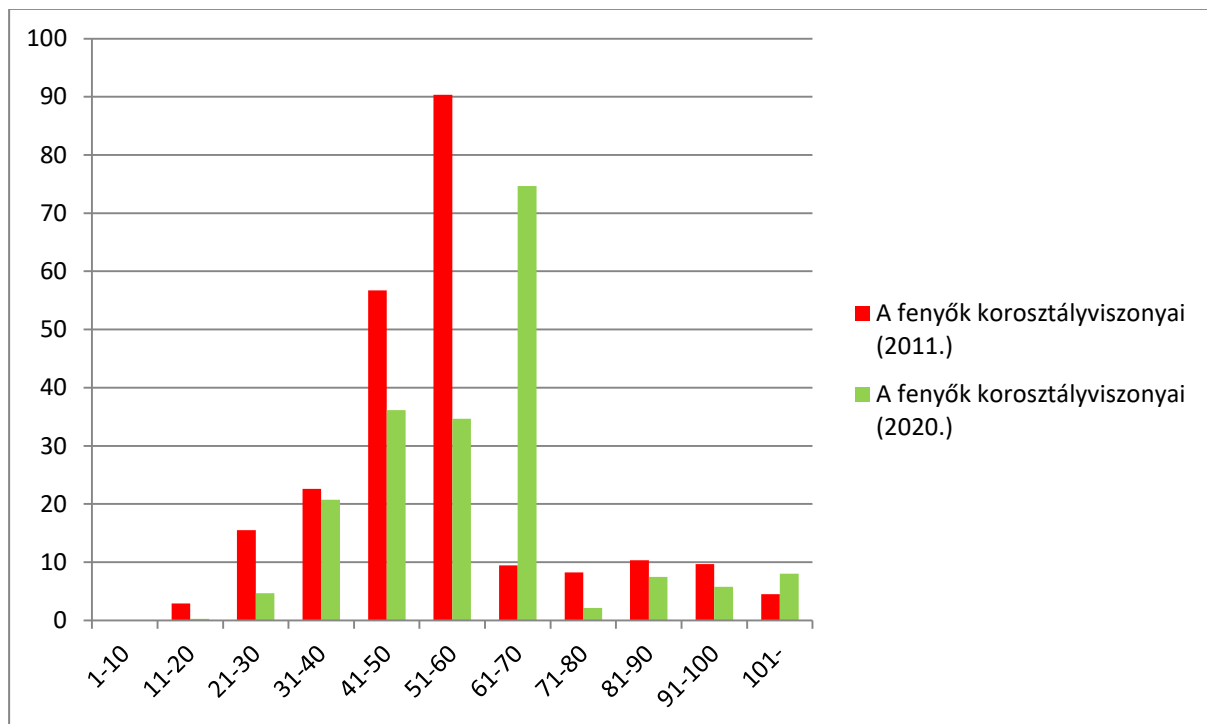
A fenti diagramból kitűnik, hogy – természetesen – tájidegen vagy idegenhonos fafaj ültetése nem történt az előző 10 évben, valamint a 11-20 és a 21-30 éves korosztályok tekintetében

jelentős visszaesés látható. Ez egyértelműen a nemes nyárok területén történt erdőszerkezet-átalakító munkáknak tudható be. A diagram kifésülése, értelmezhetősége érdekében a főbb fafajcsoportokat külön bontva érdemes a 10 év alatt bekövetkezett változásokat megvizsgálni:

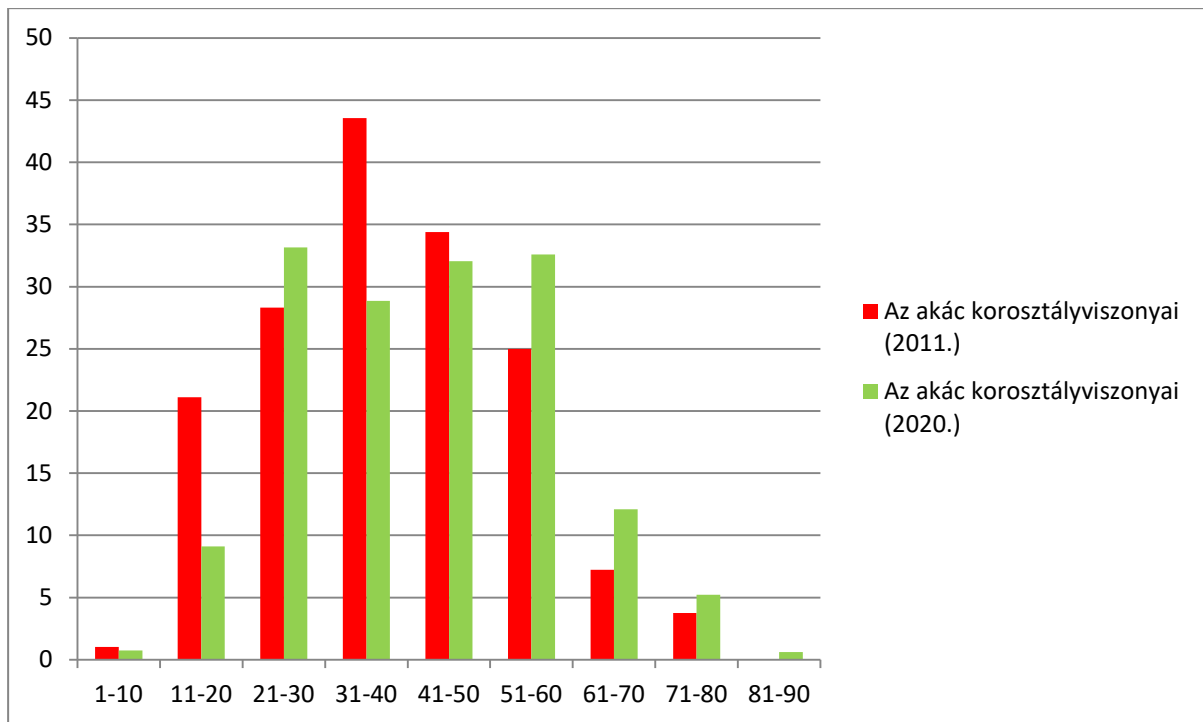

A nemes nyár klónok által elfoglalt 2011. évi 340 hektáros területi kiterjedést 10 év alatt közel a harmadával, 110 hektárral csökkentettük.

Fenyő fafajok esetén 230 hektáros területfoglalást egy évtized alatt 15%-kal csökkentettük:

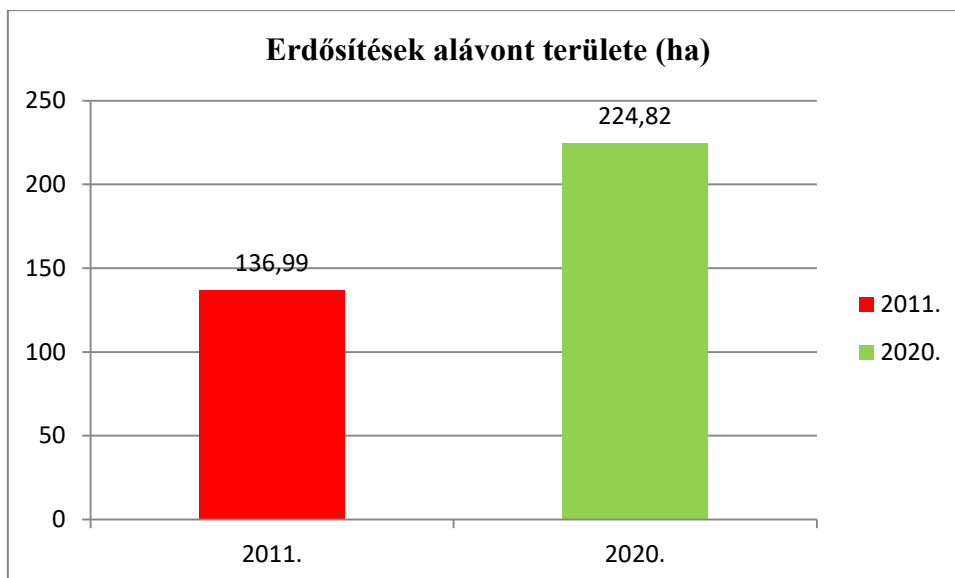

Más gazdálkodókhöz hasonlóan az inváziós akáccal mi is küzdünk, eredményeink ezen a területen a legszerényebbek, a faegyedek által elfoglalt, közel 165 hektáros területet csupán 10 hektárral tudtuk csökkenteni:

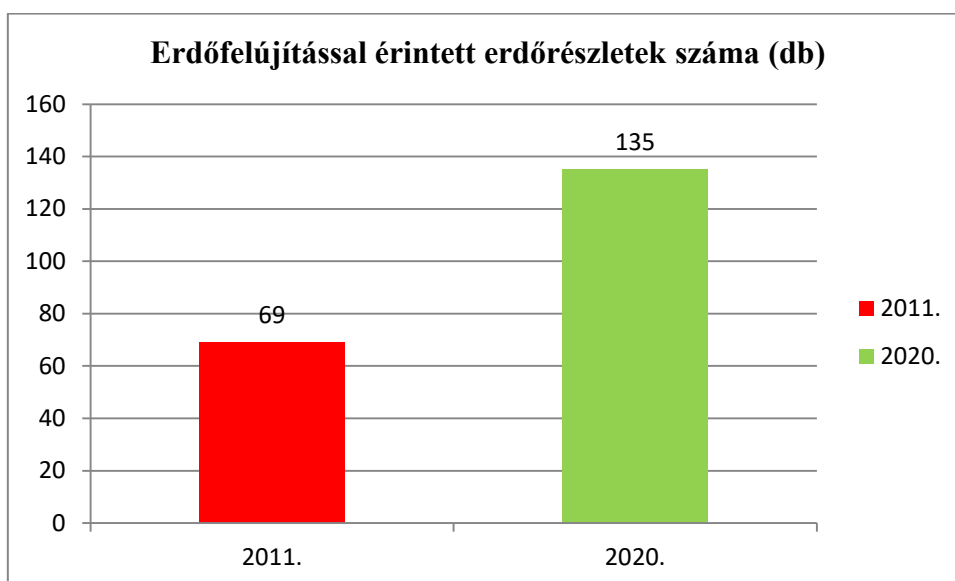

Az előző oldalak alapján - bármely szegmenst is vizsgáljuk - látható, hogy a megkezdett munkánkból még a java hátravan. Emiatt is nehezen érthető, ha mindebből sokan csak azt látják, hogy az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság ismét kitermelt 10.000 m³ fát, vagy éppen azt, hogy ebből mennyi bevétele származott. Érdemes tehát e két szám mögé is tekinteni és figyelemmel lenni arra, hogy tájidegen és idegenhonos fafajból, azok visszaszorítása érdekében közel 150.000 m³ kitermelése várat még magára, továbbá arra, hogy az így keletkezett bevételekből kerül finanszírozásra az erdők felújítása is.

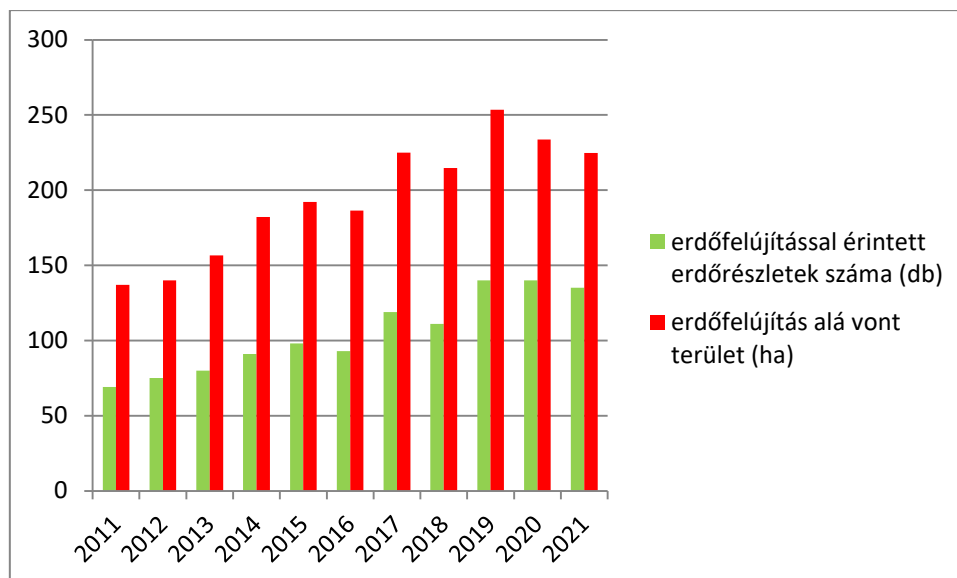
Az erdőfelújításaink területe 10 év alatt 64%-kal nőtt, bár ehhez a számadathoz hozzátartozik, hogy a folyamatos erdőfelújítások befejezetté válásával, azok kikerülnek a statisztikai adatainkból.

Ezzel együtt az erdőfelújítással érintett erdőrészek darabszáma is változott, közel a kétszeresére, 96%-kal nőtt.

Amennyiben a két fenti diagram arányszámait vizsgáljuk, láthatjuk, hogy egy-egy beavatkozás területe a 2011. évi közel 2 ha/erdőrészletről 1,67 ha/erdőrészletre csökkent úgy, hogy a nemes nyárasokban végzett tarvágásoktól azt várhattuk volna (azt szoktuk meg), hogy ezt az átlagot emelni fogja. Amint ebből is látható, a nemes nyárasokban végzett tarvágásaink is főként visszafogott részterületeken zajlanak.

Az erdőfelújításaink területe folyamatosan növekvő tendenciát mutat, illetve egy-egy év visszaeséseiből az is látható, hogy az erdősítési, pótlási és erdősítés-ápolási munkáinknak köszönhetően a folyamatos erdősítéseink jelentős része felel meg a befejezés feltételeinek.

A két tájegységben elvégzett munkák:

	<i>Aggteleki Tájegység (ha)</i>	<i>Zempléni Tájegység (ha)</i>	<i>ANPI összesen (ha)</i>
Erdőművelés			
<i>Folyamatos erdősítések</i>			
Erdősítések első kivitele	0,50	15,03	15,53
Erdősítések pótlása (érintett terület)	2,44	7,58	10,02
Erdősítések ápolása (halmozott terület)	5,84	193,06	198,90
<i>ebből kézi ápolás</i>	5,84	95,99	101,83
<i>ebből gépi ápolás</i>	0,00	97,07	97,07
<i>Befejezett erdősítések ápolása</i>			
<i>ebből kézi ápolás</i>	2,03	0,00	2,03
<i>ebből gépi ápolás</i>	0,00	0,00	0,00
Erdőhasználat			
Tisztítások	2,08	0,00	2,08
Gyérítések	14,41	27,46	41,87
Tarvágások	0,57	15,90	16,47
Felújító- és szálalóvágások	145,33	1,69	147,02
Egészségügyi termelések	0,00	5,14	5,14
Egyéb fakitermelések	289,41	110,64	400,05
Szálalás	0,00	32,85	32,85
Erdészeti munkával érintett összes terület:	462,61	409,35	871,96

A természetvédelmi erdőkezelés melléktermékeként faanyag is keletkezett, amelynek választékolása során a legnagyobb értékkihozatalra törekedtünk. A kitermelt nettó faanyagra vonatkozó adatokat az alábbi táblázat szemlélteti:

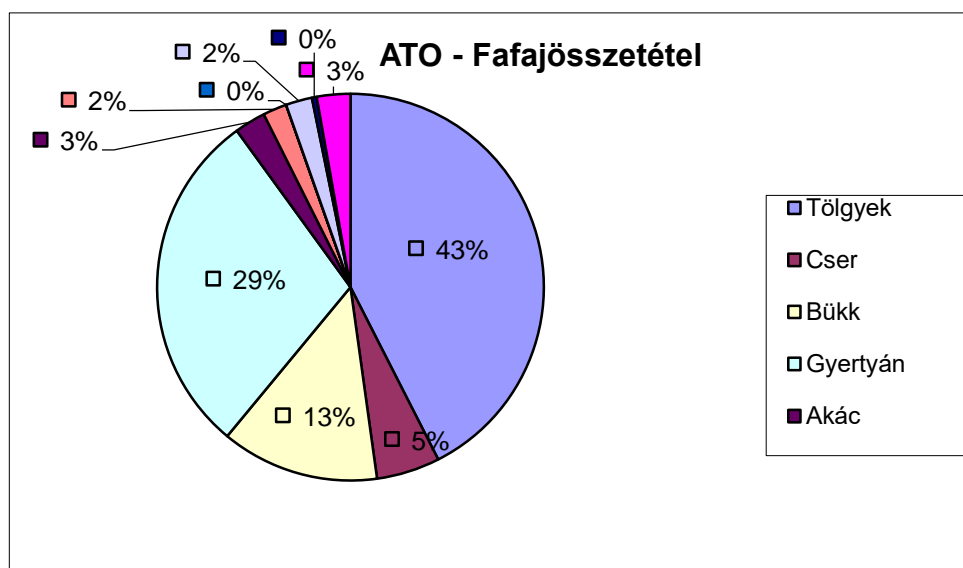
A két tájegységben kitermelt mennyiség:

Választék megnevezése	Aggteleki Tájegység (nettó m ³)	Zempléni Tájegység (nettó m ³)	ANPI összesen (nettó m ³)
Hengeres fa	0	5492,44	5492,44
Sarangolt választék	1554	1960,73	3514,73
MINDÖSSZESEN:	1554	7453,17	9007,17

A Zempléni Tájegység magas iparifa-kihozatala továbbra is a nemes nyár termeléseknek köszönhető. A nemes nyáras fakitermeléseinket (elsősorban a csökkenő fakitermelő vállalkozói létszám miatt) lábon eladással értékesítettük. Természeti adottságaink okán nemes nyáras állományokat kizárólag a Zempléni Tájegységben találunk. A Zempléni Tájegység adatai nem tartalmazzák továbbá a földön fekvő holtfaként visszahagyott (jellemzően erdei és feketefenyő, valamint fehér akác fajok) jellegénél fogva nem készletezett, mintegy 713 bruttó m³ faanyagát.

Az Aggteleki Tájegység saját vagyongazdálkodású erdőterületei

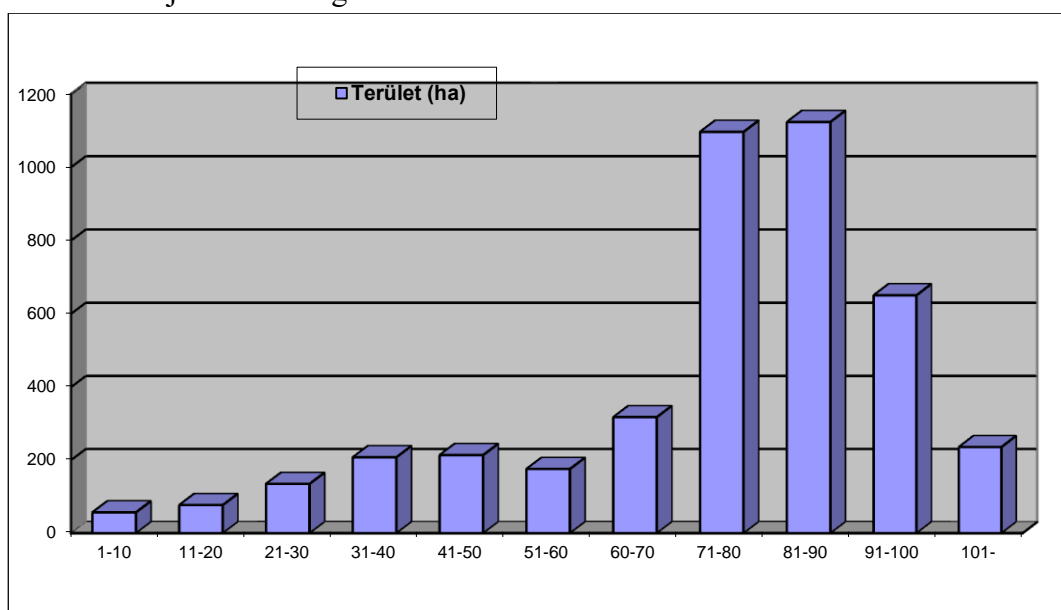
Az Aggteleki Tájegységben **4570,91 ha** saját vagyongazdálkodású erdőterületen folyik erdőgazdálkodási/erdőkezelési tevékenység. Igyekszünk a *folyamatos erdőborítást* biztosító (örökerdő üzem mód) vagy az azt megközelítő, de mindenképpen természetközeli erdőgazdálkodási - erdőkezelési tevékenységet folytatni – *lékes, foltos, csoportos gyérítések, szálalóvágások, szálalások, szerkezetátalakítások* stb. – valamint az erdőtervekben is rögzített természetvédelmi és Natura 2000 céloknak megfelelően kezelni az erdőket.

Aggteleki Tájegység fafajösszetétele

A Tájegység fafajösszetételét vizsgálva láthatjuk, hogy jellemzően őshonos fafajokból áll, az erdőterületek mindössze 3 %-a akácos és 3 %-a fenyő fafajokkal borított, ami kifejezetten kedvezőnek mondható.

A korosztályeloszlás diagramja markánsan szemlélteti, hogy a 60-100 évig terjedő korosztályokban jelentős többlet halmozódott fel, melynek kiegyenlítése csak hosszú távon valósítható meg. Az alkalmazott módszerek és kezelések kapcsán kialakuló erdők változatosabb kor és térszerkezetűek lesznek, így már nem csak az erdőrészeket között, hanem az erdőrészekben belül is meg fog történni a korosztályok széthúzóda, illetve változatosabb fafaj szerkezet fog kialakulni.

Az Aggteleki Tájegységben levő erdők korosztályeloszlása

Fahasználatok tervezése és végrehajtása:

Tervezés:

A 2020. évi erdőgazdálkodási terv készítése során – faállomány-becslés (törzsenkénti felvétel) és jelölés történt összesen 462,95 ha-on, 2866 nettó m³ mennyiségben, az alábbiak szerint:

- SZV jelölés: 16 db erdőrészlet 136,17 ha 2134 m³
- FVB jelölés: 1 db erdőrészlet 9,16 ha 217 m³
- ET jelölés: 54 db erdőrészlet 289,41 ha 107 m³
- KGH jelölés: 2 db erdőrészlet 13,23 ha 174 m³
- TRV jelölés: 1 db erdőrészlet 0,57 ha 44 m³
- TKGY és NFGY jelölés: 6 db erdőrészlet 14,41 ha 193 m³

Összesen: 80 db erdőrészlet 462,95 ha 2866 m³

Végrehajtás:

A Tájegységben az éves fahasználatok során 1935 bruttó m³ faanyag került kitermelésre, mely tűzifaként került értékesítésre. Ebből cc. 200 m³ tűzifa az épületeink fűtésére lett felhasználva, az Igazgatóság dolgozói által vásárolt tűzifa mennyisége cc. 300 m³ volt, illetve az önkormányzatok szociális tűzifa programban cc. 100 m³-t vásároltak, a fennmaradó mennyiséget a környező települések lakossága felé értékesítettük. Ezzel jelentős mértékben hozzájárultunk az elmaradott térség olcsóbb tűzifával történő ellátásához, annál is inkább mivel a fenti mennyiség cc. 32 %-a lakossági gyűjtésben (még alacsonyabb áron) került értékesítésre.

Szálalóvágásos - lékes felújítás

Erdőtelepítések, erdőfelújítások:

Erdőfelújítás nyolc erdőrészletben folyt Bódvarákó, Martonyi, Perkupa és Szalonna községhatároiban, összesen 8,78 ha területen. Zömében nem őshonos fafajok (akác) tarvágása utáni mesterséges erdőfelújítása történt (szerkezetátalakítás), a felújítások célállománytípusa minden esetben őshonos típusú (GY-KTT, B-GY-KTT...). Ebből pótlás négy erdőrészletben volt, 2,44 ha érintett területtel, ahol összesen 5.000 db csemete lett elültetve. Első kivétel egy erdőrészletben történt 0,57 ha-on 3900 db csemete elültetésével..

Akác tarvágás utáni szerkezetátalakítás

Őszi erdőápolási munka (sarlózás, tuskósarj leverés stb.) - 7 db erdőrészletben folyt, 7,87 ha halmozott területtel.

Vadvédelmi kerítés építése nem történt, de kihelyezésre került 100 db egyedi védelmet biztosító védőháló.

Károsodott területek nagysága:

Az összes erdőterületet vizsgálva megállapítható, hogy különböző kárformák szinte minden erdőrészletben előfordulnak, de a kár mértéke csak a gyenge (30 % alatti) szintet éri el. Az előforduló károsítások általában a fafajokra általában jellemző kárformákat mutatják.

Taplók, golyvák-, rákos sebek - tölgyön

Külön kell említést tenni a vadkárra vonatkozóan. Sajnos itt sokkal rosszabb a helyzet, mint az egyéb kárformák esetében. Valamilyen mértékben minden fiatal erdőrésztben jelentkezik, és számos esetben a kritikus mértéket is eléri. Sürgető feladat a vadlétszám jelentős mértékű apasztása, amíg ez nem történik meg sajnos csak a költséges kerítésépítés marad egyetlen védekezési lehetőségként.

Folyamatosan visszarágott gyertyán csemete

Az Erdészeti Hatóság felé adatszolgáltatást végeztünk, éves elvégzett tevékenység bejelentő (évi egy alkalom), éves tervezett tevékenység bejelentő (évi 3-4 alkalom).

Mag- és csemetetermelés a tájegység területén nem történt.

Erdőfelújítási hátralék nem keletkezett, illetve bírság ebben az évben nem került kiszabásra.

„A természetvédelmi erdőkezelést és a becserjésedéssel veszélyeztetett védett gyepek rehabilitációját elősegítő infrastruktúra fejlesztése az ANPI területén” című KEHOP pályázatunk 2016-ban került elfogadásra, a projekt megvalósítás költsége 365 MFt.

A projekt megvalósítási szakasza 2017. második felében indult, attól kezdődően folyamatosan léptek be a megvalósításban részt vevő dolgozók, 2017. novemberétől egy erdőmérnök, 2018. januártól egy erdésztechnikus, illetve 2018. március 1.-től egy újabb területkezelési munkatárs (erdészeti gépkezelő). Ezzel párhuzamosan az erdészeti területkezelésben alkalmazandó gépek és eszközök beszerzése is folyamatos volt, sajnos a közbeszerzési eljárás

a vártnál is nehezkesebben működött, így a terepjáró gépjárművek érkezése csak 2021 első negyedévében várható. A többi gép (tehergépkocsi, traktor), illetve eszköz (erdészeti szárzúzó, aprítékológép, hasítógép, faanyagszállító pótkocsi, kötélpálya, aprítékszállító pótkocsi) viszont megérkeztek, és napi használatban vannak.

Faanyagszállító tehergépkocsi

Valtra-típusú erdészeti traktor és erdészeti szárzúzó

Faanyagszállító pótkocsi

A 2020-as évben a projekt keretében előhely-rehabilitációs tevékenységet is végeztünk:

- *tarvágásos szerkezetátalakítás* - 0,57 ha-on történt, a területet az akác fafaj letermelése után őshonos fafajokkal újjítottuk fel,
- *fásításból fakitermelés* (gyepterület rekonstrukció) - 12,18 ha-on történt,
- nem őshonos főfafajú, illetve nem őshonos fafajokat is tartalmazó állományokban *egyéb termelés* - 289,41 ha-on valósult meg – ahol a nem őshonos fafajok eltávolítása történt annak érdekében, hogy állományaik fokozatosan alakuljanak át, őshonos fafajúvá.

A fentiekben leírtaknak megfelelően az erdőkezelés, illetve erdőgazdálkodás a természetvédelmi célokkal összhangban, azokat teljes mértékben figyelembe véve zajlott 2020-ban is.

Az erdők kapcsán jelentkező kezelési, őrzési és ellenőrzési feladatokat a tájegységvezető, az erdészeti csoportvezető, három kerületvezető erdész, egy fő erdészeti gépkezelő és egy fő adminisztrációs feladatokat ellátó személy végzi. A fakitermelési, szállítási és erdőművelési munkák megvalósítása nagyobb részt helyi vállalkozók bevonásával történt.

A Zempléni Tájegység saját vagyonkezelésű erdőterületei

A Zempléni Tájegységben a saját vagyonkezelésben lévő erdeink területi kiterjedése 2354,3 ha, melyből 2098,25 ha az erdőrészletek területe. A tájegységben található erdők természetessége lényegesen elmarad az Aggteleki Tájegységétől: igen jelentős az idegenhonos és ezen felül az intenzíven terjedő fafajok területaránya.

2020-ban tarvágással és egészségügyi termeléssel érintett (terület és m³):

2020-ban a tarvágással érintett terület nagysága 15,90 ha kiterjedésű volt, ami az idő- és vízjárási viszonyok miatt jelentősen elmaradt az ideális szinttől. Tarvágás keretében nettó 5.403,61 m³ faanyag került kitermelésre.

Egészségügyi termelést 5,14 ha területen folytattunk, ez kizárólag a Tokaji-hegyen lévő, erdei és fekete fenyőket érintette. Mivel a fák meredek oldalakon kerültek kitermelésre (egykori kopárfásítások területe), ezért a kitermelt faanyag felkészítés nélkül a helyszínen lett hagyva a talaj termőrétegének megfogására, pótlására. Összes bruttó fatömegük 152 m³.

Egyéb termelések keretében is végeztünk erdei és fekete fenyő, valamint akác kitermelést teljes faanyagát a földön hagyva, amelyek teljes fatömege bruttó 419 m³ volt. Egyéb termelésként főleg amerikai kőris visszaszorítása is történt ártéri területekről, messze a tervezett mérték alatti teljesítéssel, tekintettel arra, hogy a csapadékos időjárás következtében előbb az erdőrészek megközelítése, később az árvizek miatt már a fakitermelés is lehetetlenné vált. Ezek összes mennyisége 237,43 m³ volt.

Az előzőekhez hasonlóan törzskiválasztó gyérités keretében is történt táj- és idegenhonos fafajok kitermelése a Tokaji-hegyen a faanyag visszahagyásával, bruttó 142 m³ kitermelésével.

A növedékfokozó gyéritések 1.363,7 m³-es mennyisége derékhadát a nemes nyáras állományok sematikus gyéritéseiből kikerült faanyag adja.

Szálalóvágásaink során nagyobb mértékben szeretnénk volna kihasználni a tölgyeknél jelentkező tölgymakktermés és az afrikai sertéspestis kettős előnyét, azonban a csapadékos időjárás és az árvizek ebben megakadályoztak minket. Szálalóvágás keretében így nettó 248,2 m³ faanyag került kitermelésre.

A szálalások (készletgondozó használatok) esetében hasonló volt a helyzet, a végül nettó 193,84 m³-es termelési volument időjárási okok miatt nem tudtuk növelni.

Az élőmunka-erő hiánya továbbra is érzékelhető, így 2020. évben a Zempléni Tájegység területén az összes fakitermelés 87 %-át, 6.503 m³ nettó fatömeget a lábbon eladott nemes nyárasok és füzesek tették ki.

Károsodott terület nagysága és oka:

A 2020. év során 156,38 hektár területre jelentettünk be erdőkárt elsősorban abiotikus károk (aszály, víz), másodsorban – mivel a valós kár felmérésére nincsenek pontos eszközeink – tölgy csipkés poloska okozta kár miatt.

Felújítási és telepítési terület és fafajai:

Erdőtelepítés nem történt.

Az erdőfelújítások során 15,03 ha területen történt első kivitel 68.400 db fekete nyár, szürke nyár, magyar kőris, vénic szil és fehér fűz csemetékkal, míg a pótlások 7,58 ha-os érintett területén 39.850 db csemetét használtunk fel az előző fajokon felül még kocsánytalan tölgy csemetével. Az eredetileg tervezett, nagyobb területű első kivitelek és pótlások az árvizek miatt nem kerülhettek elvégzésre.

Mind az első kiviteli, mind a pótlási, továbbá az erdősítések kézi és gépi ápolását saját munkaerővel, saját eszközökkel végeztük. Az ápolási munkákat szintén jelentősen hátráltatták a csapadékos időjárás következtében kialakult árvizek és az utánuk visszamaradó vízborítás.

Mag- csemetetermelés:

Mag- és csemetetermelés a tájegység területén nem történt.

Erdőfelújítási hátralék területe:

Erdőfelújítási hátralék nem keletkezett.

Hatóság által kiszabott bírság összege:

Bírság a tárgyévben nem került kiszabásra.

Saját megvalósítású erdőkezelés területe és résztvevő dolgozók száma:

Erdőkezelés fakitermeléssel és erdőfelújítások ültetésével, ápolásával történt. Erdőkezeléssel érintett terület 409,35 ha volt. Az erdőkezelési munkák tervezésében, irányításában, végrehajtásában 11 fő fizikai állományú munkás, 4 fő traktoros, 3 fő erdész és 1 fő tájegységvezető vett részt.

Nagy örömmel vettük a KEHOP pályázati forrásból beszerzett eszközök érkezését, melyek várhatóan az erdészeti jellegű munkáink során is nagy hasznunkra lesznek.

A fentiekben leírtaknak megfelelően az erdők természetvédelmi kezelése, illetve a természetvédelmi célú erdőgazdálkodás a természetvédelmi előírásokkal és célokkal összhangban, azokat teljes mértékben figyelembe véve zajlott a 2020. évben is.

5.8. Vadászterületek, vadgazdálkodás

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. 03. 01. - 2037. 02. 28. közötti időszakban egy vadászterületen látja el a Földtulajdonosi Közösség közös képviselőjét. A 654502. számú vadászterület – Martonyi területe: 3 330 ha.

A 654502. számú vadászterületen az ANPI 1751,579 ha-on gyakorolja a vagyonkezelői jogokat, ami a becsült terület 55,43 %-a. A területet haszonbérlet útján hasznosítjuk, a bérlő a „Császtai Bors vezér Vadásztársaság” – 2020-ban 842,1 Ft/ha éves bérleti díjat fizet.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2019-ben a kialakult áldatlan és vállalhatatlan helyzetre tekintettel felmondta a Földtulajdonosi Közösség közös képviselői feladatait a 4 450 ha-os 658100. számú Fónyi vadászterületen. A megválasztott új közös képviselőnek 2020. 12. 21-én átadtuk a Földtulajdonosi Közösség dokumentumait (895 db).

A 658100. számú vadászterületen az ANPI 1 248,5522 ha-on gyakorolja a vagyonkezelői jogokat, ami a becsült terület 28,57 %-a. A területet haszonbérlet (ideiglenesen bírósági felhatalmazással) útján hasznosítják, a bérlő a „Fony és Környéke Földtulajdonosok Vadászati Egyesülete” 920 Ft/ha éves bérleti díjat fizet. 2017-től nem kerültek kifizetésre a földtulajdonosok, az elhúzódó jogi viták miatt.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 37 vadászterület Földtulajdonosi Közösségében képviseli - a Magyar Állam - mint tulajdonos érdekeit.

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2017. 03. 01. - 2037. 02. 28. közötti időszakban két vadászterületen szerezte meg a vadászati jogot:

651700. számú vadászterület – Aggtelek, területe:	3 540 ha
658901. számú vadászterület – Bodrog-zug, területe:	4 810 ha

A 651700. számú vadászterületet a Földtulajdonosok Közössége haszonbérbe adta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságnak, 800 Ft/ha éves bérleti díjért:

A vadászterületen a 2020-as vadászévben, vadállomány szabályozás keretében elejtésre került 20 db gímszarvas bika (ebből 1 db ezüst-, és 1 db bronzérmes minősítést kapott), 50 db gímszarvas tarvad, 17 db őzbak, 30 db őz tarvad, illetve 56 db róka és 6 db borz.

Az ASP járvány megfékezése céljából, diagnosztikai kilövésre, és teljes megsemmisítésre került 52 db vaddisznó. Elhullva találtunk 14 db vaddisznót.

A vadászterületet a NÉBIH ASP szempontjából Szigorúan Korlátozott Területté (SZKT) nyilvánította.

Az afrikai sertéspestis monitoring keretében 52 db vér és mandula mintát és 14 db egyéb maradványt küldtünk vizsgálatra.

Részt vettünk a róka immunizációs programban, 2 db rókát vizsgáltattunk meg.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 1 fő hivatásos vadász (aki egyben a vadászati csoportvezető is) végzi.

A vadállomány elejtését bérvadászok felé értékesítjük.

Az árbevétel nettó 18 090 000 Ft.

A 658901. számú vadászterületet a Földtulajdonosok Közössége haszonbérbe adta az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságnak, 400 Ft/ha éves bérleti díjért:

A 2020-as árvizek majdnem lenullázták a vadállományt, jelentős részük elpusztult, vagy elmenekült.

A vadászterületen a 2020-as vadászévben, vadállomány szabályozás keretében elejtésre került 2 db gímszarvas bika (ebből 1 db ezüstérmes minősítést kapott), 2 db gímszarvas tarvad, 4 db őzbak, 10 db őz tarvad, illetve 5 db róka, 3 db kóbor macska, 1 db kóbor kutya és 1 db aranyakál. A területen 1 db vaddisznó diagnosztikai elejtése történt és 7 db vaddisznót találtunk elhullva.

A vadászterületet a NÉBIH ASP szempontjából Szigorúan Korlátozott Területté (SZKT) nyilvánította.

A sertéspestis monitoring keretében 1 db vér és mandula mintát és 7 db egyéb maradványt küldtünk vizsgálatra.

Részt vettünk a róka immunizációs programban, 2 db rókát vizsgáltattunk meg.

A vadászati, vadgazdálkodási tevékenységet 1 fő tájegységvezető, 1 fő erdész és önként vállalással 2 fő szakszemélyzet végzi.

Az értékesíthető vadállományt (1 db ezüstérmes gímbika) bérvadász felé értékesítettük. Az elejtett vad húsa is értékesítésre került.

Az árbevétel nettó 1 369 420 Ft.

5.9. Halgazdálkodási vízterületek

a) Az ANPI különleges rendeltetésűvé nem nyilvánított halgazdálkodási vízterületei (ezen vízterületek halgazdálkodási jogát az Igazgatóság a hatályos halászati törvény hatályba lépése előtt kapta meg). Ezen vízterületek védett természeti területeket, illetve Natura 2000 területeket érintenek, az alábbi táblázatban részletezettek szerint.

Az ANPI halászati vízterületeinek megnevezése és víztérkódja	Víztér neve	Érintett ingatlanok	Természetvédelmi besorolás
Bódva-és Hernád-völgyi kisvízfolyások	Abodi-patak	Abod 067, Szendrő 0363, 0395	Natura 2000 terület
	Bakóc-patak	Alsószuha 042, 053	Natura 2000 terület
	Balajti-patak	Edelény 0185, 0189	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Barakonyi-patak	Meszes 066/1, Rakacaszend 0132, Tornabarakony 048, 052	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
	Bátor-patak	Gagybátor 044, 083, Gagyvendégi 029, 042, 097, Rakaca 0122, 0144	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
	Csörgős-patak	Felsőkelecsény 037, 06, Felsőnyárad 046/1, 046/3, 086, Ragály 026, 035, 085, Zubogy 017, 067	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
	Damaki-patak	Damak 02, 047, 066, Edelény 0260, 0304, 0341,	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Debréte-patak	Debréte 045/2, 045/7b, Rakacaszend 064, 082,	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
	Garadna-patak	Garadna 015, 067, 068, Hernádpetri 0116, 0131, 031, Hernádvécs 05, 059	részben Natura 2000 terület
	Imola-patak	Imola 014/4, 040, Zubogy 092	részben Natura 2000 terület

Janka-patak	Pamlény 093/2, 094, Szászfa 064	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Juhász-patak	Bódvaszilas 038, 039, Tornaszentandrás 060, 079/1	nem védett, nem Natura 2000 terület
Kányi-patak	Büttös 050, 076, Kány 073, 080	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
Keleméri-patak	Gömörszőlős 034, 053, 055, 064, Hét 054, Kelemér 054, 056, 099, Serényfalva 0109, 013/2, 015	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Keresztétei-patak	Keresztéte, 016, 021, 025, 033, 034/3, 035, 099, Szászfa 013/2, 013/1, 049, 053	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Korlát-patak	Szuhafő 07	ex lege védett lápterület, Natura 2000 terület
Ormos-patak	Izsófalva 0196, 0202, Ormosbánya 03, Rudabánya 0 124, 0131	nem védett, nem Natura 2000 terület
Pasnyag-patak	Komjáti 030, 061, 067/2, Tornanádaska 056/1, 056/2,	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Potranyik-patak	Bódvarákó 016, 025, Szögliget 0138, 047	részben ex lege védett lápterület, részben Natura 2000 terület
Rét-patak	Égerszög 010, 023/11, Perkupa 0125, 028, 05, Szőlősardó 076, Varbóc 046	részben Aggteleki Nemzeti Park, részben Natura 2000 terület
Sas-patak	Bódvalenke 072, Hidvégardó 017, 028, 07, Perece 0155, 0172, Tornaszentjakab 0106, 0126, 017, 042, 05, 19, Viszló 045	részben ex lege védett lápterület, teljes hossza Natura 2000 terület
Szuhogy-patak	Szendrő 0256, 0309, Suhogy 011, 014, 066	részben ex lege védett lápterület
Telekes-patak	Alsótelekes 07, Felsőtelekes 056, 058, 095, Perkupa 0126/2, 015, Szendrő 0172	
Vadász-patak	Abaújlak 09, Abaújszolnok 012, Alsóvadász 02, 050, Felsővadász 028, 080, Gadna 048, 08, Homrogd 048, 078, Irota 0107, 013, 051, 060,	részben Natura 2000 terület

		Kupa 018, 050, Lak 0107, 0131, Monaj 062, 082, Onga 0327/1, Selyeb 042, 06, Szakácsi 024, Szikszó 0150, 071, 072, 080, Tomor 027, 04, 046	
	Varbóc-patak	Varbóc 034, Perkupa 0121, 058	részben Aggteleki Nemzeti Park, részben Natura 2000 terület
	Vasonca	Alsógagy 059, 065, 072 085, Baktakék 04, 048, Beret 017, 031, Csenyéte 011, 015 043, Detek 029, Halmaj 0100/1, 035, 039, Kázsmárk 021, 05, Léh 026, 051, Rásonysápberencs 032, Szentistvánbaksa 019	részben Natura 2000 terület
	Vecsem-patak	Bódvaszilás 014, 025/1	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Verbéna-patak	Galvács 030/1, 030/2, 08, Szendrő 0419, 0455, 0461	részben ex lege védett lápterület
	Viszlói-patak	Rakaca 056, Viszló 088	részben ex lege védett lápterület
	Ziliz-patak	Hangács 0154, Nyomár 026, 064, 066, 070, Ziliz 019, 023, 026, 064	nem védett, nem Natura 2000 terület
	Zsuponyó-patak	Dubicsány 063, Putnok 0116	részben Natura 2000 terület
Hosszú-tó (05-039-1-1)	Hosszú-tó	Sátoraljaújhely 0109/d, 0111/b	Long-erdő TT

b) Védett természeti területet (ide értve az ex lege védett lápterületeket is) érintő egyéb vízterek, ahol nem az ANPI halgazdálkodási jog gyakorlója:

Halgazdálkodási vízterület neve	Víztér kód
Alsóberecki-holtág	05-086-1
Bisó-patak	05-201-1-1
Bodrog	05-004-1-1
Bódva	05-008-1-1
Bózsva-patak (forrástól a Nyíri-patakig)	05-103-1-1

Hódos-tó	05-044-1
Jósva-patak (Nagy-Tohonya torkolatig), Kecő-patak, Tohonya-patak	05-016-1-1
Jósva-patak (Nagy-Tohonya-torkolattól a Bódváig)	05-017-1-1
Kapronca-ér	05-084-1
Kemence-patak	05-105-1-1
Kengyel-tó	Nincs víztér kódja
Kis-Nádas-tó	05-040-1
Kőkapui-tó	05-185-1-4
Körtvélyesi-holtág	05-050-1-4
Ménes-patak	05-108-1-1
Mocsolya-tavak	05-047-1
Nyíri-patak	05-192-1-1
Ósua-patak	05-104-1-1
Prügyi-főcsatorna	05-158-1-1
Rakaca-patak	05-014-1-1
Senyő-patak	05-107-1-1
Sulymos-tó	05-049-1
Szerencs-patak	05-010-1-1
Szuha-patak	05-011-1-1
Taktaközi-öntöző-főcsatorna	05-088-1-1
Tolcsva-patak	05-106-1-1
Vajdácskai-holtág	05-038-1-1

5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

Azon különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek – beleértve a különleges rendeltetésre javasolt halgazdálkodási vízterületeket is – releváns adatai, amelyek az ANPI működési területén találhatók.

2016 folyamán az alábbi vízterületeket különleges rendeltetésűvé nyilvánították:

Alsó-Macskás-tó (05-247-2-1)
Cukorgyári ülepítő tó (05-248-2-1)
Disznó-szállási-vizek (05-249-2-1)
Faragó-szállási mocsarak (05-250-2-1)
Fehér-tó (05-251-2-1)
Felső-Macskás-tó (05-252-2-1)
Fenyéri-tó (05-253-2-1)
Füzes-tó és alsó-réti kistavak (05-254-2-1)
Hamarla-tó és kubikmedrek (05-255-2-1)
Iván-árok (05-256-2-1)
Kásod-tó és kásodi-kistavak (05-257-2-1)
Kis-Balota-mocsár (05-259-2-1)
Kis-Nádas-tó és Nádas-ér (05-260-2-1)
Kis-Szada-tó (05-261-2-1)
Kis-Szitnya (05-262-2-1)
Kis-Tökös-tó (05-263-2-1)
Longi-ér (05-265-2-1)
Macska-ér és Bodrog-fokok (05-266-2-1)
Macskás-ér (05-267-2-1)
Macskási-Kis-tó (05-268-2-1)
Macskás-tó (05-269-2-1)
Madármegfigyelő-vizek (05-270-2-1)
Máté-Homoki-berkek (05-271-2-1)
Minta-tó (05-272-2-1)
Nádas-tó (05-273-2-1)
Nagy-Gazos-mocsár (05-274-2-1)
Nagy-Szitnya (05-275-2-1)
Nagy-tó-csatorna (05-276-2-1)
Nagy-Tökös-tó (05-277-2-1)
Nemtudom-tó (05-278-2-1)
Ó-Kovács-tó és Dévéresi-csatorna (05-279-2-1)
Olaszliszkai sarlómedrek (05-280-2-1)
Orr-tó (05-281-2-1)
Orr-zugi-mocsarak (05-282-2-1)
Remencei-kisvizek (05-284-2-1)
Remence-tó (05-285-2-1)
Sáros-tó (05-287-2-1)
Fekete-tó (05-051-2-1)
Bogdány-tó (05-208-2-1)
Kakukk-tó (05-210-2-1)
Ménes-patak (05-108-2-1)
Tengerszem-tó (05-237-2-1)
Kemence-patak (05-105-2-1)
Ares-tó (05-042-2-4)
Kapitány-tó (05-048-2-1)
Kerek-tó (05-040-2-1)

Nagy-Nádas-tó (05-043-2-1)
Nagy-tó (05-042-2-1)
Zsaró-ér (05-083-2-1)

Az ANPI Zempléni Tájegységének halgazdálkodási vízterületein a kutatási célú halászaton felül feltétlenül fontosnak érezzük az idegenhonos fajok szelektív horgászatát/halászatát, a hagyományos halászati módok bemutatását, megőrzését, továbbá néhány vízterület esetén horgászati lehetőség biztosítását is.

5.9.2. Védett természeti területen található halastavak

Védett természeti területen nem található halastó az Igazgatóság működési területén.

5.10. Természetvédelmi mentőtevékenység

Alapvetően a Természetvédelmi Őrszolgálat és a Természetmegőrzési Osztály munkatársai által végzett tevékenység. A lakossági vagy a központi ügyeletről (112) beérkezett bejelentésekkel kapcsolatos intézkedések késedelem nélkül megtörténnek. A mentőtevékenységgel kapcsolatos lakossági visszajelzések a korábbiakhoz hasonlóan kivétel nélkül pozitívak.

A sérült madarakat elsősorban a Mályi Madármentő Állomáson helyezzük el, ahonnan az esetek többségében a Hortobágyi Madárkórházba kerülnek az állatok. A Mályi Madármentő Központ vezetője nem állatorvos, így ott nem tudnak állatorvosi ellátást biztosítani (műtét, rtg stb.). Azok az egyedek kerülnek továbbszállításra, amelyek a mentéshez kapcsolódó állatorvosi ellátás és vizsgálat után is további állatorvosi kezelésre szorulnak, illetve hosszú idejű vagy teljes élettartamig tartó tartásuk szükséges. Ezért van az, hogy a Mentőközpontban főleg a mentett fiókákat, a kisebb sérülésből felgyógyuló lábadozókat, illetve a néhány napos ellátás után elengedhető egyedeket tartják. Az egyébként egészséges, megfelelő fejlettségi szintig felnevelt gólyafiókák egy idő után szintén Hortobágyra kerülnek, hogy csapatban lehessen repatriálásukról gondoskodni.

A fokozottan védett fajok esetében, ha az állapotuk indokolja, vagy azonnali műtéti beavatkozásra van szükség, a Fővárosi Állat és Növénykertbe történik a beszállítás. Egyes esetekben a HNPI Góréstanyára kerültek a madarak.

A mentőtevékenységeket végző, fent felsorolt szervezetekkel az Igazgatóság megállapodással nem rendelkezik.

A denevérek többségének mentését, vizsgálatát és gondozását a Természetmegőrzési Osztály munkatársa végzi.

2020-ban az alábbi védett és fokozottan védett fajok kerültek begyűjtésre:

Fajnév	Példányszám	Az intézkedés után ebből biztosan elhullott
<i>Accipiter gentilis</i>	3	1
<i>Accipiter nisus</i>	6	2
<i>Alcedo atthis</i>	1	
<i>Asio otus</i>	4	
<i>Athene noctua</i>	28	3
<i>Aquila heliaca</i>	1	
<i>Ardea alba</i>	1	1
<i>Ardea cinerea</i>	1	1
<i>Bubo bubo</i>	2	1
<i>Buteo buteo</i>	32	10
<i>Castor fiber</i>	2	1
<i>Canis lupus</i>	1	1
<i>Carduelis carduelis</i>	1	
<i>Ciconia ciconia</i>	55	19
<i>Ciconia nigra</i>	1	
<i>Circus aeruginosus</i>	1	
<i>Coracias garrulus</i>	1	
<i>Corvus frugilegus</i>	1	
<i>Cyanistes caeruleus</i>	1	
<i>Cygnus olor</i>	4	
<i>Delichon urbica</i>	6	1
<i>Dendrocopos major</i>	1	1
<i>Dendrocopus medius</i>	1	
<i>Eptesicus serotinus</i>	1	
<i>Erinaceus roumanicus</i>	1	1
<i>Falco tinnunculus</i>	15	4
<i>Fringilla coelebs</i>	1	
<i>Grus grus</i>	1	
<i>Hirundo rustica</i>	4	
<i>Lanius collurio</i>	2	
<i>Lutra lutra</i>	1	
<i>Lycosa singoriensis</i>	1	
<i>Nyctalus noctula</i>	3	
<i>Nycticorax nycticorax</i>	2	
<i>Parus major</i>	2	1
<i>Passer domesticus</i>	2	
<i>Phoenicurus ochruros</i>	2	
<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	116	2
<i>Pipistrellus kuhlii</i>	2	2
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	4	
<i>Plecotus austriacus</i>	6	1
<i>Sciurus vulgaris</i>	3	
<i>Streptopelia decaocto</i>	2	
<i>Strix aluco</i>	4	
<i>Strix uralensis</i>	3	1

<i>Turdus merula</i>	1	
<i>Turdus viscivorus</i>	1	
<i>Tyto alba</i>	3	1
<i>Upupa epops</i>	1	

A mentési tevékenységnek jelentős az erőforrásigénye. A bejelentések jelentős része nem védett és/vagy vadászható fajokkal kapcsolatos megkeresés. Mivel a bejelentők egy része nem rendelkezik megfelelő fajismerettel, minden bejelentés ellenőrzést/intézkedést igényel.

A mentő tevékenység egyértelműen segíti a pozitív megítélését az ANPI tevékenységének. A szociális vagy egyéb média is előszeretettel adja közre, és széles körben vált ki érdeklődést.

6. Tájvédelem

6.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)

A tájértékek felmérése 2001-2019-ben történt meg az ANPI működési területén. A munka az MSZ 20381:2009 Természetvédelem Egyedi tájértékek kataszterezése című magyar szabványnak megfelelő módon zajlott. Az ANPI működési területén 2015-2019-ben felmért, összesen 8 település (Mád, Tállya, Erdőbénye, Sátoraljaújhely, Újcsalános, Sóstófalva, Kisrozvág, Bodrogkeresztúr) felméréseinek a II. mellékletben felsorolt adatai irányszámok, mert azok feldolgozása folyamatban van, az Agrárminisztérium minőségbiztosítására várnak.

A mindösszesen 3664 felmért egyedi tájérték településenkénti eloszlása – megjegyzésekkel együtt - a II. sz. mellékletben található.

6.2. Településrendezési eszközök és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

2020-ban településrendezési eszközökkel, településrendezési tervekkel kapcsolatban, az alábbi típusú és számú ügyben vett részt az Igazgatóság.

Településrendezési tervek (trt.)

Közreműködés típusa	Ügyek száma
trt. módosítás, előzetes adatszolgáltatás	14
trt. környezeti értékelés, szükségességének vizsgálata	19
trt. teljes terv – adatszolgáltatás	0
trt. teljes terv, vagy módosítás - véleményezési szakasz	2
trt. tárgyalásos eljárás	19

trt. elfogadott	4
Összesen	58

Több esetben is (11 alkalom) érkezett értesítés olyan települések rendezési munkájáról, amely módosítási helyszínek a BNPI működési területére esnek (pl.: Miskolc, Mályi, Ónod, Sajószentpéter, Kazincbarcika), ezek az esetek nem kerültek feltüntetésre a táblázatban. Az ügyiratok áttételre kerültek, amennyiben a BNPI nem kapott megkeresést, az Önkormányzatok pedig értesítést kaptak.

Észrevételezett problémák a településrendezési eszközök készítése során

A véleményezési dokumentációkban leggyakrabban előforduló „problémák”, – a teljesség igénye nélkül – az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- védett terület közelében lőtér kialakításával kapcsolatosan a kiszolgáló épületeket védett területen szándékoztak elhelyezni (Tarcal) - a rendezési terv módosítása nem valósult meg, az Állami Főépítész döntése alapján;
- ökológiai hálózat övezetének ábrázolása hiányos – javítása lett kérve;
- nem a MaTRT. szerinti övezeti megnevezések használata;
- biológiai aktivitásérték számítás kismértékű pontatlansága;
- egyes területi kategóriák, övezetek határainak téves ábrázolása, feltüntetése (ökológiai hálózat, tájképvédelmi terület övezete, Natura 2000 terület határvonala);
- hiányzó, hibás, vagy nem következetes jelmagyarázat a szerkezeti, szabályozási tervekben.

Megyei Területrendezési Tervek készítésével kapcsolatos feladatok

A fentebb felsoroltakon kívül Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiója készítése kapcsán, december végén kérték Igazgatóságunk véleményét, amely 2021. januárban meg lett küldve. Elkészült 2020. tavaszán a B.-A.-Z. Megyei Területrendezési Terv.

Egyéb, településrendezéssel kapcsolatos feladatok

- Alkotmánybírósági eljárásban nem vettünk részt.
- Törvényességi felügyeleti eljárást 2020-ban nem kezdeményeztünk.
- A B.-A.-Z. Megyei Területrendezési Tervvel, Területfejlesztési Konceptióval kapcsolatos feladatok el lettek végezve.

Településképi Arculati Kézikönyvek (TAK) és Településképi Rendeletek (TKR) készítésében történő részvétel, 2019-ben

<i>A településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletekkel kapcsolatos feladatok</i> Települések száma összesen: 260	<i>Kimenő ügyiratok száma 2020-ban.</i>
adatszolgáltatás a településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek készítéséhez	0

településképi arculati kézikönyvek véleményezése	0
településképi rendeletek véleményezése	0
módosított TKR véleményezése	10
beérkezett végleges településképi arculati kézikönyv letöltése	3 (bejövő)
beérkezett végleges településképi rendelet letöltése	9 (bejövő)
Összesen 2020-ban:	22

A településképi arculati kézikönyvekkel (TAK) és településképi rendeletekkel (TKR) kapcsolatos feladat folyamatos, nagy része 2017-2019-ben el lett végezve. 2020-ban 12 végleges TAK és TKR dokumentum lett letöltve. Látható, hogy a kézikönyvek és rendeletek elhelyezése a Lechner Tudásközpont elektronikus felületére folyamatos, így 2021-ben is folytatódik. A települések módosításokat is végeznek a dokumentumokon. 4 település (Abaújszántó, Encs, Erdőbénye, Füzer) csak adatszolgáltatást kért TAK és TKR készítéshez (még 2018-ban, vagy korábban), azonban véleményezésre még mindig nem küldték a dokumentumokat, illetve a Lechner Tudásközpont elektronikus felületén sem helyezték el.

Építészeti Tájégségi Arculati Kézikönyvvel kapcsolatos feladatok

Igazgatóságunk működési területe esetében 2020. évben nem volt ilyen ügyintézés.

6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

Közreműködés típusa	Ügyek száma
elfogadott integrált településfejlesztési stratégia	0
integrált településfejlesztési stratégia véleményezés	0
településfejlesztési koncepció – adatszolgáltatás	0
elfogadott településfejlesztési koncepció	0
Összesen	0

Itt jegyezzük meg, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Koncepciójának készítése elkezdődött 2020-ban (ld.6.2. pont)

6.4. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Az Igazgatóságnak 2020-ban nem volt olyan projektje, amely kifejezetten tájvédelmi célok megvalósulását célozta meg.

7. Projektek (természetvédelmi, informatikai, turisztikai stb. projektek célja, előrehaladása, eredményei)

A támogatással megvalósuló projektekkel kapcsolatos feladatok szakszerű és hatékony ellátásáról a Pályázatkezelési Osztály gondoskodik, amely a pályázatok menedzselése terén szolgáltató jellegű feladatokat ellátó szervezeti egység, munkáját a gazdasági igazgató közvetlen irányítása mellett önállóan végzi. Működési feltételeit elsősorban pályázati forrásból fedezi.

Ellátandó fő feladatok: az Igazgatóság számára releváns pályázati lehetőségek figyelése, erről az érintettek tájékoztatása, pályázatok szabályos és határidőre történő benyújtásának koordinálása, releváns esetekben kapcsolattartás a konzorciumi partnerekkel, az előkészítésben érintett intézményekkel, szolgáltatókkal; a nyertes projektek szabályos és határidőre történő megvalósításának koordinációja, támogatása, a projektek teljes ügyvitel-szervezési feladatainak ellátása; benyújtott, futó, továbbá a lezárt, fenntartandó pályázatok nyilvántartása, fenntartási jelentések benyújtása.

A projektekkel kapcsolatos részletes információkat az I. számú mellékletként csatolt táblázat foglalja össze.

2020. évi futó projektek:

2020-ban 11 db futó projektje volt az Igazgatóságnak, ebből 2016-ban indult 5 KEHOP természetvédelmi projekt, 2019. őszén 1 magyar-szlovák-román-ukrán INTERREG projekt, mely a nagyragadozókat vizsgálja, természetvédelmi jellegű. 2020-ban 2 db, magyar-szlovák együttműködésben megvalósuló, turisztikai jellegű INTERREG projekt állt megvalósítás alatt, továbbá a Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program keretében 3 projektet valósítottunk meg.

A futó projektek címei a következők (részletezésük az I. sz. mellékletben található):

- 1) KEHOP-4.1.0-15-2016-00028 Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 1.237.291.478 Ft)
- 2) KEHOP-4.1.0-15-2016-00049 Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett gyepterületek legeltetéssel történő természetvédelmi kezeléséhez szükséges állattartási infrastruktúra fejlesztése (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 650.000.000 Ft)
- 3) KEHOP-4.1.0-15-2016-00051 A természetvédelmi erdőkezelést és a becserjésedéssel veszélyeztetett védett gyepek rehabilitációját elősegítő infrastruktúra fejlesztése az ANPI területén (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 363.297.510 Ft)
- 4) KEHOP-4.1.0-15-2016-00061 Kipusztulással veszélyeztetett Natura 2000 jelölő denevérfajok in-situ megőrzését szolgáló gyakorlati védelmi beavatkozások az ANPI működési területén (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 172.124.592 Ft)
A projektet 2020-ban sikeresen lezártuk, minden betervezett tevékenységet megvalósítottunk.
- 5) KEHOP-4.2.0-15-2016-00010 A területi jelenlét és a természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi

- őrszolgálatának komplex fejlesztésével (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 199.000.000 Ft)
- 6) SKHU/1601/1.1/035 Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki és Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban / Medical/ wellness tourism development in the world heritage caves of the Aggtelek and Slovak Karst (Főkedvezményezett: ANPI, partner: Státna Ochrana Prírody SR; projekt összköltsége: 1.616.098,4 EUR, melyből ANPI költségvetése: 1.303.524,4 EUR)
 - 7) SKHU6/1601/1.1/038 Vizi élményútvonal megvalósítása a Bodrog és eredetfolyói mentén/Creation of a water amusement trail on the river Bodrog and its tributaries (Főkedvezményezett: ANPI, partner: Obec Oborín - Abara Község; projekt összköltsége: 2.612.644 EUR, melyből ANPI költségvetése: 2.109.124 EUR). A projektet 2020-ban eredményesen lezártuk, minden betervezett tevékenységet megvalósítottunk.
 - 8) HUSKROUA/1702/6.1/0010 Ökológiai folyosók a Kárpátokban / Open Borders for Wildlife in the Carpathians (Főkedvezményezett: WWF Romania, partnerek: SOS/Birdlife Slovakia (SK), Rachiv Eco Tour (UA), ANPI (HU); Projekt összköltsége: 1.636.011,24 EUR melyből ANPI költségvetése 339.755 EUR. Időtartam: 36 hónap.
 - 9) Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program JÉGHÁT_T/65 (2018) Szögligeti Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló korszerűsítése (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 34.000.000 Ft) A projektet 2020-ban eredményesen lezártuk, minden betervezett tevékenységet megvalósítottunk.
 - 10) Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program MK_GPF/151/1/2020 „Kövirózsa apartmanház korszerűsítése” (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 17.500.000 Ft). A projektet 2020-ban eredményesen lezártuk, minden betervezett tevékenységet megvalósítottunk.
 - 11) Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program MK_TSZ/209/3 (2020) „Tengerszem Szálló és Oktatási Központ felújításának beszerzési és tervezési feladatai” (Kedvezményezett: ANPI, projekt összköltsége: 6.011.000 Ft). A projektet 2020-ban lezártuk.

Befejezett, de 2020-ban fenntartással érintett projektjeink, melyek esetében fenntartási jelentés benyújtási kötelezettségünk volt:

- 1) KEOP-3.1.2/2F/09-11-2013-0017
- 2) KEHOP-4.1.0-15-2016-00015
- 3) KEHOP-4.1.0-15-2016-00019
- 4) SKHU6/1601/1.1/065

A fenti felsorolásból egyértelmű, hogy az Igazgatóság mind a hazai, mind a nemzetközi - különösen a határ menti - pályázati konstrukciók adta lehetőségeket igyekszik kiaknázni a tevékenységéhez kapcsolódó szakmai tevékenység, továbbá az eszközpark és az infrastruktúra fejlesztésének megvalósítása érdekében.

8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

8.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

Összes ügyiratszám 2020

Főszám: 1922 db – Alszám: 11008 db

Összesen: 12930

Igazgatóságunk a tárgyévben a Corir ügyiratkezelő rendszert használta, de folyamatban volt egy új, követelményeknek jobban megfelelő ügyiratkezelő rendszer bevezetése.

Jelenleg már a Poszeidon (EKEIDR) Irat és Dokumentumkezelő rendszert használja az Igazgatóság.

A postai küldemények száma továbbra is fokozatos csökkenést mutat. A megkeresések jelentős részét az Igazgatóság központi e-mail címére (info.anp@t-online.hu) küldik. Az e-mailen érkezett levelekre általában e-mailen küldünk választ is. A Minisztériummal történő kommunikáció során szintén az e-mail tekinthető az elsődleges kommunikációs csatornának. Hozzávetőleg a tárgyévben a hagyományos papíralapon intézett ügyek aránya 35%-ra csökkent. Az ügyek közel 65%-át elektronikusan intézi az Igazgatóság.

Az Igazgatóság egyre szélesebb körben használja az elektronikus ügyintézés által nyújtott lehetőségeket. A hatóságok rendszerint Hivatali Kapun küldik megkereséseiket, melynek a használata lehetőséget biztosít arra, hogy a hatóságok egyszerűbben és gyorsabban keressék meg az Igazgatóságot és folytassák le az eljárásokat. Néhány esetben fordul elő, hogy a HR-es Hivatali Kapun érkezik megkeresés a hatóságoktól, vagy más szervezethez intézett levél érkezik hozzánk.

Az elektronikus ügyintézés hatékony megvalósítása érdekében E-ügyintézés célú, minősített tanúsítványokkal rendelkezünk. A jogszabályi előírásoknak megfelelően elektronikus ügyintézési szolgáltatás keretében küldjük meg beadványainkat, így különösen a halgazdálkodási, az erdészeti, valamint a vadászati hatósághoz tartozó kérelmeinket. A rendőrségi ügyintézés során ÁNYK, és inNOVA űrlapok alkalmazására is sor kerül.

Az elektronikus ügyintézés biztosítása érdekében az Igazgatóság csatlakozott az e-Papír szolgáltatáshoz, amely által lehetővé vált a Natura 2000 gyepterületen történő kaszálási bejelentések, a barlangokkal kapcsolatos vagyonkezelői hozzájárulások, az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozatok elektronikus intézése, valamint a közérdekű adatok igénylésének, a panaszoknak és egyéb kérelmeknek az elektronikus benyújtása.

Az ügyfeleinkre vonatkozó naprakész és releváns adatok biztosítása érdekében csatlakoztunk a Rendelkezési Nyilvántartáshoz. A Személyreszabott Ügyintézési Felülethez szintén csatlakoztunk, megtörtént az ügyleírások publikálása, illetve az egyes ügyek intézéséhez szükséges elektronikus ügyintézési szolgáltatások elérhetővé tétele is.

Az e-HR hatékonyságának növelését, valamint a munkáltatói intézkedések elektronikus megküldését szolgálja az új iratkezelési rendszer, amely által lehetővé válik az elektronikus aláírás használata, valamint a humánpolitikai iratok közvetlen kiküldése.

A humánpolitikai feladatokat ellátó kollégáink rendelkeznek ügyintézői jogosultsággal az Ügyfélkapus regisztrációs alkalmazás használatához. Az Igazgatóság valamennyi foglalkoztatottja rendelkezik Ügyfélkapu azonosítóval, valamint az újonnan felvételre kerülő kollégák tájékoztatása is megtörténik a rendszer használata érdekében ellátandó teendőkről, így az Ügyfélkapu regisztráció szükségességéről.

8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés/adatszolgáltatás a hatóságok számára (természetvédelmi-, környezetvédelmi-, erdészeti-, földügyi hatóság, önkormányzat, Államkincstár stb bontásban)

	szakmai vélemény	adatszolgáltatás
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	1 db	661 db
Pest Megyei Kormányhivatal Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	0 db	11 db
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály	0 db	4 db
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztály	0 db	5 db
B-A-Z Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály	0 db	0 db
B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (vízvédelem/vízügy)	2 db	2 db

B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (tűzvédelem)	0 db	0 db
Önkormányzatok	1 db	12 db
általános	1 db	1 db
Településrendezési terv TAK; TKR*	0 db	14 db
Magyar Államkinctár	0 db	5 db
NFA/Nemzeti Földalapkezelő Szervezet; NFK/Nemzeti Földügyi Központ; MNV Zrt. /Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.	0 db	9 db
ASP (tájegységi fővadászok, vadászatra jogosultak)	0 db	1 db

*Véleményezés 10 db

A hatósági eljárások keretében történő megkeresések kapcsán megállapítható, hogy mind az elsőfokú, mind a másodfokú hatóság rendszeresen megkereste Igazgatóságunkat. Néhány esetben fordult elő, hogy adatkérés nélkül hoztak határozatot, melyről a határozat kézhezvételekor értesültünk. Ebből kifolyólag természetkárosításra, valamint védett természeti érték veszélyeztetésére azonban nem került sor.

A 2015. évi jogszabályi változások következtében az Igazgatóság működési területe vonatkozásában illetékességgel rendelkező Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség beolvadással megszűnt, teljes szervezetével integrálásra került a kormányhivatalba, jogutódja a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya lett. 2017. január 1. napjától a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatalának Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya látta el. 2018. évben a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma nagyobb mértékű (24 %-os) növekedést mutatott. 2019-ben 13,5%-kal csökkent a megkeresések száma. 2020. március 1. napjától a területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya látja el. Tárgyévben 14%-kal nőtt a megkeresések száma.

A másodfokú hatóságként, vagy több Kormányhivatal illetékességi területét is lefedő engedélyezési eljárások keretében eljáró Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, 2020. március 1. napjától Pest Megyei Kormányhivatal

Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya, több esetben kereste meg Igazgatóságunkat, ezek száma kismértében csökkent (-15%).

Az Igazgatóság ügyiratforgalma szempontjából a természetvédelmi hatóságtól érkező megkeresések mellett kiemelendő a vadászati, halászati és földművelésügyi hatóság által küldött megkeresések száma. A 2015. április 1-ei átalakítás következtében az addigi Földművelésügyi Igazgatóság és Erdészeti Igazgatóság megnevezésű szakigazgatási szervek egyesítése révén létrejött a Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztálya, amely 2017. január 1. napjától a Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatalának Agrárügyi Főosztályaként működik. 2018. évben az Agrárügyi Főosztálytól érkező megkeresések, a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma kismértékű (14 %-os) csökkenést mutatott. 2019-ben jelentősen csökkent a megkeresések száma (-75%). 2020. március 1. napjától a Kormányhivatal Agrárügyi Főosztálya járt el, mely esetben a tárgyévben a megkeresések, valamint a hatóság számára történő szakmai vélemények, adatszolgáltatások száma tovább csökkent, mintegy 35%-kal. 2020. év második felében többször tapasztaltuk, hogy a védett természeti területet nem érintő, Natura 2000 területen elhelyezkedő erdőrészetek kapcsán tett erdőgazdálkodói bejelentésekkel összefüggésben nem minden esetben érkezik megkeresés a Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály felé, így ezen erdőgazdálkodási tevékenységekről nincs tudomásunk, nem állt módunkban adatszolgáltatással és korlátozási javaslattal élni.

Egyéb hatósági megkeresések (Kormányhivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály; B-A-Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság) száma hasonló mértékű volt az előző évekhez képest.

Az Önkormányzatoktól érkező megkeresések döntő többsége a településrendezési tervekhez nyújtott adatszolgáltatások, valamint a településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatban adtuk ki véleményt. Ezen szakmai vélemények és adatszolgáltatások száma jelentősen lecsökkent, a korábbi évekhez képest mintegy 80 %-os volt a csökkenés. A településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek jelentős hányadban már 2017-2019. között elkészült, így az ezekkel járó feladatok csökkennek.

2018-ban új elemként jelentek meg az afrikai sertéspestis (ASP) ártalmatlanításra szolgáló gödör létesítésével kapcsolatban beérkezett megkeresések. A tájegységi fővadászok, valamint a vadászatra jogosult vadásztársaságok 2018-ban 45 esetben egyeztettek az Igazgatósággal létesítendő hullagödrök helyszínével kapcsolatban. 2019-ben tovább folytatódott az afrikai sertéspestissel (ASP) kapcsolatos adatszolgáltatása Igazgatóságunknak, mindösszesen 29 esetben. 2020-ban mindösszesen 1 adatszolgáltatásunk volt az afrikai sertéspestis ártalmatlanításra szolgáló gödör létesítésével kapcsolatban.

8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára: természetvédelmi szakmai főosztályok, Költségvetési, HEO stb. bontásban

	jelentés	adatszolgáltatás
--	----------	------------------

Személyügyi és Igazgatási Főosztály	1 db	32 db
Költségvetési Főosztály	0 db	48 db
Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár	4 db	37 db
Természetmegőrzési Főosztály	5 db	3 db
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	18 db	33 db
Földvagyon-gazdálkodási Főosztály	2 db	4 db

8.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Egyéb levelezés	1600 db
Kérelem	580 db

Kifejezetten a fenti megnevezések alapján rendszerünk nem képes adatot szolgáltatni.

Az ügyfelekkel történő levelezés jelentős részét az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó megkeresések, a területbérlésre és használatra irányuló megkeresések, a kaszálási bejelentések, valamint a turisztikai célú levelezések képezték. A földvásárlással kapcsolatos levelezések száma a tárgyévben lecsökkent.

Az ügyfeleink által küldött megkeresések esetében is tapasztalható, hogy a postai küldemények száma fokozatosan csökken, és egyre inkább előtérbe kerül az e-mail, mint kommunikációs csatorna használata. Az e-Papír szolgáltatás bevezetése szintén az elektronikusan és hagyományos papíralapon intézhető ügyek arányának változását okozza, ugyanis egyre többen élnek az e-Papír szolgáltatás lehetőségével.

8.2. Szabálysértés

Szabálysértési feljelentés 4 esetben történt. Tulajdon elleni szabálysértés miatt 3, felhívással szembeni engedetlenség miatt 1 alkalommal került rá sor.

8.3. Természetvédelmi bírság

1. A **természetvédelmi hatóság** felé **62 esetben** történt bejelentés engedély nélküli, vagy engedélytől eltérő módon történő tevékenység miatt, az alábbiak szerint:

Egyedi határozat megsértése 3, gyepfeltörés 11, engedély nélküli terület helyreállítás 3, fakivágás 5, bejelentés nélküli, vagy engedély nélküli kaszálás 3, engedély nélküli közlekedés 5, engedély nélküli technikai sport védett területen 1, engedély nélküli területhasználat 1, gyűjtés 6, vadászati létesítmény 1, hulladéklerakás 4, Natura 2000 gyepkezelési előírások megszegése 9, terület állapotának jogellenes megváltoztatása 6, ásványgyűjtés 1, faanyag eltulajdonítása 2, engedély nélküli vízitúra 1.

Konkrét károkozással érintett ügyek:

Egy esetben fokozottan védett és Natura 2000 gyepek károsítása a Zemplén Rally során.

2. **Erdészeti hatóság** felé **3 esetben**: Engedély nélküli fásításból történő fakitermelés
3. **Területileg illetékes önkormányzat jegyzője, körjegyzője 10 esetben lett értesítve**: Illegális hulladék-elhelyezés
4. **Budapest Főváros Kormányhivatala felé 1 esetben**: Fokozottan védett faj elpusztítása,
5. **Halászati hatóság** felé **12 esetben**: Engedély nélküli horgászat és halászat
6. **Légügyi hatóság** felé **1 esetben**: Engedély nélküli technikai sport végzése
7. **Katasztrófavédelmi Igazgatóság** felé **1 esetben**: Egyedi határozat megsértése
8. **Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal** felé **3 esetben**: Szállítójegy nélküli faanyag szállítás.

Bírság*	Alkalom	Összeg (Ft)
Természetvédelmi bírság	13	2.325.000
Erdővédelmi/erdőgazdálkodási bírság	1	10.000
Halvédelmi bírság	7	200.000
Örökségvédelmi bírság	1	140.000
Eljárási bírság	1	80.000
Szabálysértési bírság	5	200.000
Figyelmeztetés (hatósági határozattal)	1	0
Végrehajtási bírság	1	50.000
<u>Összesen</u>	33	3.005.000

* Csak az ANP Igazgatóságához érkezett visszajelzések alapján!

8.4. Büntető ügyek

Büntető feljelentés megtételére 6 esetben került sor az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatára részéről: engedély nélküli fakivágás és eltulajdonítás miatt 2, orvhalászat, állatkínzás, halászat miatt 3, illegális mohagyűjtés miatt 1 esetben.

8.5. Polgári perek

A 2020. évben kezdődő, folyamatban lévő és befejezett ügyek:

A 2020. évben a lejárt tartozásokból eredő követelésekkel összefüggésben tovább folytak peres eljárásaink.

5 haszonbérleti szerződés felmondása folyamatban van, ugyanis a bérlő nem fogadta el a szerződések azonnali hatályú felmondását.

9. Természetvédelmi Őrszolgálat

9.1. Alapadatok

9.1.1. Személyi feltételek

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma az alábbiak szerint alakult 2020 évben:

ANPI Természetvédelmi Őrszolgálata	*14 fő
Aggteleki Tájegység	7 fő
Zempléni Tájegység	7 fő
Őrszolgálati asszisztens	1 fő

(*2020. december 31.- állapot szerint)

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálata végzettség szerint:

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
14	0	14

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma nem változott a 2020. évben.

A személyi állomány minden tagja felsőfokú végzettséggel rendelkezik, lefedve a tevékenységhez szükséges összes lényeges szakterületet, így ebből a szempontból megfelelő a rendelkezésre álló szakismeret.

Az adminisztrációs feladatokat 1 fő munkatárs látja el, aki a természetvédelmi őrszolgálat-vezetőhöz hasonlóan a Természetmegőrzési Osztályhoz került munkavégzésre az átszervezést követően.

A Természetvédelmi Őrszolgálat létszáma a feladatokhoz továbbra is alacsony maradt, amit tovább nehezített egy őr kolléga tartós betegállománya.

Aggteleki Tájegység (7 fő)

Egy fő természetvédelmi őrszolgálat-vezetői, illetve 1 fő (természetvédelmi őrszolgálat-vezető helyettes) továbbra is vadászati feladatokat lát el, így csak erősen korlátozott keretek között vesz részt az őrszolgálat terepi tevékenységében.

Zempléni Tájegység (7 fő)

A Zempléni Tájegység természetvédelmi tájegység vezetője közreműködik a hatósági eljárások, illetve egyéb feladatok ügyintézésében.

A Természetvédelmi Őrszolgálat adminisztratív tevékenységét 1 fő felsőfokú végzettségű munkatárs segítette ld. fent.

A szervezeti egységhez kapcsolódó területi fizika jellegű kezelési feladatokat az Őrszolgálat tagjai, valamint más szervezeti egységek dolgozói végezték el.

9.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálata rendelkezik a jogszabályban előírt egyenruházattal.

A taktikai felszerelés elhasználódott, ezért azok pótlása, cseréje aktuálissá vált.

Az Őrszolgálat jármű ellátottsága továbbra sem elégséges. 2020 évben nem növekedett a járművek száma, továbbra sincs állandó jármű az Aggteleki Tájegységben a vadgazdálkodásra használt őrszolgálati jármű kiváltására.

A KEHOP forrásból a járműállomány részleges cseréje kilátásban van, így arra már tervek szerint 2018. évben sor került volna, de közbeszerzési nehézségek miatt elmaradt. Várhatóan 2021 év során realizálódik.

A meglévő vízi járművek megfelelnek a használati követelményeknek, az ANPI működési területén található felszíni élővizek ellenőrzésének technikai feltételei rendelkezésre állnak.

Jelenleg csak a gumicsónak szorul felújításra.

7 fő rendelkezik hajóvezetői képesítéssel, így a vízi szolgálatellátás feltételei minden szempontból adottak. 5 fő szerzett úszómunkagép kezelői képesítést.

A vízi járművek, illetve ehhez szükséges egyéb eszközök tárolása a tokaji MAHART kikötőben megoldott.

A Természetvédelmi Őrszolgálat irodai elhelyezése az Aggteleki Tájegységben és a Zempléni Tájegységben is megoldott.

A Zempléni Tájegységben nincs kormányzati hálózati elérhetőség, illetve VPN nem áll az őrszolgálat rendelkezésre. Ezért a TIR nem elérhető.

Jármű ellátottság:

Típus	Aggteleki Tájéegység	Zempléni Tájéegység
Land Rover Defender 90	1	1
Suzuki Jimny	1	2
Ford Ranger	2	1
Land Rover 130	-	1
HONDA 125 enduro mkp	1	-
motorcsónak + motor	1	4
Kenu	-	2

Informatika:

A KEHOP fejlesztésekből beszerzett informatikai eszközökkel megoldódott az Őrszolgálat teljes körű ellátása.

Összességében elmondható hogy a terepi informatika háttér hardver tekintetében megfelelő. A feladat ellátáshoz szükséges egységes szoftverrendszer kialakítása még folyamatban, de terepi szoftverek tekintetében előrelépés történt az OpenBioMaps, Digiterra TopoXpress programokkal.

Az Őrszolgálat rendelkezik a hatósági- és egyéb feladatok ellátásához szükséges, megfelelő minőségű fényképezőgépekkel, a KEHOP forrásból ezek az eszközök fejlesztése 2019 évben maradéktalanul megtörtént.

A távcső ellátottság hiányos, illetve a 2008. évben központi forrásból beszerzett MINOX távcsövek nagy része már elhasználódott, ezek cseréje még hátralévő része a KEHOP keretében megvalósuló őrszolgálati fejlesztésnek.

Összességében ez a felszerelés biztosítja a feladatellátás eszköz szükségletét.

Az Őrszolgálat terepi kommunikációs készülékekkel történő ellátása KEHOP forrásból megvalósult, így 2020 évre már teljes lett az őrszolgálat kommunikációs felszereltsége.

A terepi kommunikációs eszközök egy része nagy pontosságú terepi térinformatikai eszköz is egyben.

Az Őrszolgálat kommunikációs lehetőségei alapvetően jók, de a Zempléni Tájéegység fejlesztésre szorul a csoport kommunikációs eszközök terén.

Az Aggteleki Tájéegység minden természetvédelmi őre rendelkezik kézi EDR rádióval, 2 db gépjárműben van állandó telepítésű GATEWAY készülék. A Zempléni Tájéegységben 1 db kézi rádió áll rendelkezésre, 2 db gépjárműben van állandó telepítésű GATEWAY készülék. Szükséges lenne a Zempléni Tájéegység őreinek kézi EDR készülékkel való ellátása. Az EDR készülékek működéséhez szükségessé vált egyes amortizálódott részek pótlása (antennák).

A KEHOP forrás terhére történő finanszírozásból beszerzésre kerül 1 db nagyteljesítményű, távolságmérővel ellátott hőkamera, illetve folyamatban van még egy kisebb teljesítményű készülék beszerzése.

Az Aggteleki Tájegységbe 2020 év végére szintén KEHOP forrásból beszerzésre került egy drón is. Ennek terepi üzembe állítására már nem került sor az év végéig. A Zempléni Tájegységben lévő más forrásból beszerzett drónt alkalmazták 2019 évben.

További fejlesztési igény lenne a későbbiekben a tájegységekben a drónok számának növelése, illetve személyi, vagy jármű felszerelésként kisebb kézi hőkamerákkal történő ellátás.

A tervezett KEHOP őrszolgálati bázishely meghiúsulása miatt nem valósult meg a saját vízi járművek használatához szükséges kikötőpont sem. Ennek kiváltására 2020 évben a MAHART Zrt.-vel történt megállapodás alapján létrejött egy együttműködésen alapuló kikötő-használati lehetőség, amely lehetővé tette az ANPI vízi járműveinek vízen történő tárolását, illetve biztosít egy szolgálati férőhelyet, valamint egy raktárhelyiséget a szezonban tárolandó eszközöknek (evezők, mentőmellények, kötelező felszerelések).

9.1.3. Polgári természetőrök

A polgári természetőri szolgálat újraszervezése 7 fővel megtörtént. A tanfolyam és vizsga szervezése 2020-ban a vírushelyzet miatt nem valósult meg.

9.2. Feladatellátás

9.2.1. Hatósági feladatellátás

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatának hatósági feladatellátása sokrétű. A természetvédelmi szabályok betartásának ellenőrzése mellett, minden olyan jogsértés esetén fellépnek, ami a hatáskörüket érinti, illetve hatáskör hiány esetén az illetékes hatóságot értesítik.

Az Őrszolgálat által kezdeményezett hatósági eljárások zöme az erdővédelmi-, halászati-, környezetvédelmi ágazati jogsértések észlelése esetén történik a természetvédelmi szabályokat sértő cselekmények mellett.

A természetvédelmi vonatkozású esetek között a leggyakoribb a Natura 2000 területekre vonatkozó-, vagy egyéb terület használathoz köthető szabályok megsértése miatt tett hatósági intézkedés.

Kisebb súllyal szerepel a szabálysértés, illetve a bűncselekmény.

A korábban kialakított, az ellenőrzési tevékenységet támogató, hatósági határozatok elektronikus nyilvántartó rendszere folyamatos karbantartással működik.

Továbbra is jelentős feladat a védett természeti területeken és Natura 2000 területeken a fahasználatok ellenőrzése (erdőben, fásításban), amelyet az Őrszolgálat rendszeresen és dokumentáltan végez.

A 2020. évben a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai munkaidőkeretben látták el feladatukat.

A Természetvédelmi Őrszolgálat bejelentései alapján, az ANP Igazgatóságra beérkezett ügyiratok szerint, **33** esetben összesen **3.005.000 Ft** értékben szabtak ki bírságot, illetve **1** esetben **figyelmeztetést**.

A Természetvédelmi Őrszolgálat által intézett ügyiratok száma: **1136** db (2019 évben 1210 db).

Természetvédelmi Őrszolgálat közreműködésével intézett ügyiratok száma: **1226** db (2019 évben 1024 db.)

Összesen: **2362** db (2019 évben 2434 db.)

A hatósági feladatok ellátása elsősorban a terepi tevékenység során észlelt jogellenes cselekményekkel kapcsolatos intézkedésekhez, megelőző akciókhoz, hatósági felkérésekhez, illetve állampolgári bejelentésekhez kapcsolódnak. Ehhez még hozzájön az ügyek kapcsán keletkezett adminisztráció.

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálatához közvetlenül **367** lakossági bejelentés érkezett, ami azonos nagyságrendű a megelőző évvel. (**370**) Ennek közel fele hivatali időn kívül (**177**), mintegy $\frac{2}{3}$ -uk (**223**) mentő tevékenység miatt érkezett. A mentő tevékenység **37** %-a fokozottan védett fajok egyedére/egyedeire irányult (**84** eset).

9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

Az ANPI Természetvédelmi Őrszolgálat együttműködik minden olyan hatósággal, akinek jogkörének, hatáskörének természetvédelmi őrszolgálatához köthető feladata van, vagy tevékenysége során védett- illetve Natura 2000 területet érint. (Kormányhivatal különböző ágazatai, szervezeti egységei)

Írásos megállapodás van érvényben a Rendőrséggel, Katasztrófavédelemmel, Polgárőrséggel, Magyar Államkincstárral.

A társadalmi szervezetek közül a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettel és a Mályi Természetvédelmi Egyesület-Madármentő Állomással leggyakoribb a közös fellépés. (Madármérgezések, madármentések)

Az együttműködés leggyakoribb formái: MÁK szakértői közreműködés, tervezett közös szolgálat- vagy akció, helyszíni szemle, illetve eseti kölcsönös segítségnyújtás.

A 2020. évben **61** közös szolgálatellátásra (2019 évben 77 eset), valamint **28** akcióra került sor. (2019. évben 22 alkalom).

Nagy segítséget jelentett, hogy 2020. évben is az ORFK Készenléti Rendőrséggel, illetve a B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitánysággal 2 alkalommal sikerült légi rendészeti ellenőrzés során gyakorlatilag a teljes működési területet lerepülni, és ezzel a védett és Natura 2000 területek általános állapotát felmérni, dokumentálni, illetve az akciók során eredményesen beavatkozni illegális cselekményekkel kapcsolatban. Ezzel a lehetőséggel a védelmi szint jelentősen nőtt a területen, ami bizonyos tevékenységek kapcsán ellensúlyozta a létszám és technikai problémákat.

Az agrártámogatási szakértői ellenőrzésre (Államkincstár) a 2020-es gazdálkodási évre vonatkoztatva **87** esetben került sor. A 2019-es évhez hasonlóan is jelentős erőforrásokat kötött le. A szakértői közreműködések számából számított bevétel összege **4.350.000 Ft.** (A 5 db. ellenőrzés 2021 évre csúszott át, de ennek visszaigazolása is megtörtént.)

Az ellenőrzések előkészítése és lebonyolítása, illetve a jelentések megküldése a szerződésnek megfelelően történt.

9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

Az Őrszolgálat az ANPI alaptevékenységéhez kapcsolódóan számos tevékenységben működik közre az oktatás, bemutatás, vagyonkezelés és a természetvédelmi kezelés egyéb szakterületein.

Vagyonkezelési tevékenységi körben egyik kiemelt feladatként végzi a haszonbérbe adott területek tervezett ellenőrzését. Ennek során a 2020. évben a tervezett ellenőrzéseken kívül 46 eseti ellenőrzést végzett. Az eseti ellenőrzés, nem az éves ellenőrzési terv szerinti ellenőrzési forma, hanem a napi munka során szűrőpróbaszerűen, nem az egész birtoktestre kiterjedő-, adatlappal dokumentált ellenőrzési mód. Az elsődleges célja a nem megfelelő használati módok kiszűrése, a tervezett ellenőrzések alanyainak kiválasztásához.

Az Őrszolgálat tagjai végzik a haszonbérbe adott területek korábban még a Minisztérium által meghatározott ellenőrzési feladatait, birtokba adását, illetve visszavételét, továbbá a bérlőkkel történő napi kapcsolattartást.

A haszonbérbe adott területek ellenőrzése mellett továbbra is feladat a saját kezelésben lévő területek állapotának ellenőrzése is, mely feladat az Igazgatóság kezelésében lévő külterületi ingatlanokat érintő, dokumentált tevékenység.

A 2020. évi ellenőrzések eredményeinek kiértékelése jelenleg még folyamatban van.

Az Őrszolgálat végzi a saját vagyonkezelésű területek, ingatlanok, épületek, vagyontárgyak

vagyonvédelmi ellenőrzését, valamint riasztás esetén történő ellenőrzését munkaidőn kívül.

A 2020. év során a Természetvédelmi Őrszolgálat **36.900** (2019 évben 39.576) biotikai adatot gyűjtött az ANPI működési területén, illetve közreműködött egyes fajfelmérési programokban is.

Az oktatási tevékenység keretében több alkalommal működött közre csoportok vezetésében.

Az ANPI bemutatási tevékenységei között az Őrszolgálat képesítéssel rendelkező tagjai közreműködtek a bodrogzugi bemutatóhely útvonalainak úszó munkagéppel történő karbantartásában.

Az Őrszolgálat tagjai szakszemélyzetként a vadgazdálkodási tevékenységben is részt vesznek.

Az Aggteleki Tájegységben az Őrszolgálat részt vesz a közfoglalkoztatási program koordinálásában.

2020 évben a "Tisztítsuk meg az Országot" programban mindkét tájegységben részt vett az Őrszolgálat az ANPI saját vagyonkezelésben lévő területek hulladékmentesítésében.

10. Költségvetés és vagyon

10.1. Kiadások (területkezelésre, védett természeti területek, nem védett Natura 2000 területek)

Megnevezés	Eredeti előirányzat (Ft)	Módosított előirányzat (Ft)	Teljesítés (Ft)
Személyi juttatások	758 850 000	833 022 030	763 010 079
Munkaadókat terhelő járulékok	129 500 000	151 215 038	140 528 000
Dologi kiadások	407 530 000	704 550 518	530 823 574
Egyéb működési célú kiadások	0	617 229 638	570 704 137
<i>Működési célú kiadások összesen</i>	<i>1 295 880 000</i>	<i>2 306 017 224</i>	<i>2 005 065 790</i>
Beruházások	6 560 000	1 266 100 763	908 473 022
Felújítások		13 335 000	13 335 000
<i>Felhalmozási célú kiadások összesen</i>	<i>6 560 000</i>	<i>1 279 435 763</i>	<i>921 808 022</i>
Kiadások összesen	1 302 440 000	3 585 452 987	2 926 873 812

Az éves előirányzat módosítások alakulása (Ft):

Kormányzati hatáskörben	
Bevételi előirányzat	7 400 000
- Költségvetési támogatás	7 400 000
Kiadási előirányzat	7 400 000
- Egyéb működési kiadások	7 400 000
Irányító szervei hatáskörben	
Bevételi előirányzat	69 041 709
- Felhalmozási bevétel	4 830 709
- Költségvetési támogatás	64 211 000
Kiadási előirányzat	69 041 709
-Dologi kiadás	38 496 060
- Beruházások	20 045 649
- Felújítások	10 500 000
Intézményi hatáskörben	
Bevételi előirányzat	2 206 571 278
- Működési célú támogatások	161 411 905
- Felhalmozási célú támogatások	593 936 252
- Előirányzat maradvány igénybevétele	1 451 223 121
Kiadási előirányzat	2 206 571 278
- Személyi juttatások	74 172 030
- Munkaadókat terhelő járulék	21 715 038
- Dologi kiadások	258 524 458
- Egyéb működési kiadások	609 829 638
- Beruházások	1 239 495 114
- Felújítások	2 835 000
MINDÖSSZESEN	2 283 012 987

Az előirányzat túlteljesítésünk nagyrészt kötött felhasználásra, egyszeri jelleggel megvalósított feladatok, projektek következtében állt elő.

A személyi juttatások előirányzatának alakulása

Személyi juttatásainknál és a munkaadókat terhelő járuléainknál a módosított előirányzat meghaladta az eredetit –10, illetve 17%-kal –, melynek oka a projektek személyi juttatása.

A dologi kiadások

A dologi kiadásaink módosított előirányzata az eredeti előirányzat 173 %-át érte el. A tárgyévben a legjelentősebb növekedés a szakmai tevékenységet segítő és az egyéb

szolgáltatások között következett be, ennek oka elsősorban a pályázati pénzekből megvalósult természetvédelmi kutatások lebonyolításának költségei. A többlet költségek növelték az előzetesen felszámított általános forgalmi adó összegét is. Szintén jelentős a készletek beszerzésének összege, itt részben a tovább értékesítési célból vásárolt készletek, részben a karbantartási anyagok, tisztítószeres szerepelnek. Szintén jelentős költségeket jelentettek a természetvédelmi célokat szem előtt tartó bevételek megteremtése érdekében felmerült kiadásaink (erdőgazdálkodás, vadászat, turisztika). További jelentős összeggel szerepelnek a működéshez szorosan kapcsolódó üzemeltetési és rezszi költségek, amely bruttó értékeit az alábbi táblázat szemlélteti:

Megnevezés	Összeg (Ft)
Hajtó-és kenőanyag beszerzése	35 655 946
Nem adatátvételi célú távközlési díjak	4 658 134
Gázenergia-szolgáltatás díja	14 136 173
Villamosenergia-szolgáltatás díja	24 273 656
Víz és csatornadíjak	4 195 142

A dologi kiadásaink teljesítése azonban csak a módosított előirányzat 75%-át érte el, mivel a bevételi elmaradásunk miatti forrás hiányt elsősorban a dologi kiadások megtakarításával kompenzáltuk.

A felhalmozási kiadások

2020-ban intézményi beruházásunk teljesítése 908 473 022 Ft volt, ebből az ÁFA összege 187 693 525 Ft, a nettó beruházásaink összetételét az alábbi táblázat tartalmazza (Ft):

Forrás megnevezése	Immateriális javak	Ingatlanok	Informatikai eszközök	Egyéb tárgyi eszközök	Összesen
INTERREG pályázatok	16 030 350	5 396 480	0	72 140 037	93 566 867
KEHOP pályázatok	0	23 442 947	0	541 286 950	564 729 897
Természetvédelmi kártalanítás	3 205 800	0	252 780	6 053 813	9 512 395
Téry Ödön	0	29 534 036	0	4 045 111	33 579 147
Egyéb forrás	3 751 042	750 000	6 203 783	8 686 366	19 391 191

Összesen	22 987 192	59 123 463	6 456 563	632 212 279	720 779 497
-----------------	-------------------	-------------------	------------------	--------------------	--------------------

A beruházási kiadások túlteljesítése nagyrészt pályázatok, kisebb részt a Természetvédelmi kártalanítási keret terhére történt beruházások következtében állt elő.

10.2. Bevételek (forrás: költségvetési, EMVA, KEOP, LIFE, IPA, ETE, stb. saját termékekből, védjegyes termékekből származó bevételek)

Megnevezés	Eredeti előirányzat (Ft)	Teljesítés (Ft)
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	90 000 000	251 411 905
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	593 936 252
Működési bevételek	476 800 000	369 421 045
Felhalmozási bevételek	0	4 830 709
<i>Költségvetési bevételek</i>	<i>566 800 000</i>	<i>1 219 599 911</i>
Költségvetési támogatás	735 640 000	807 251 000
Előirányzat maradvány igénybevétele	0	1 451 223 121
<i>Finanszírozási bevételek</i>	<i>735 640 000</i>	<i>2 258 474 121</i>
Bevételek összesen	1 302 440 000	3 478 074 032

Az Igazgatóság 2020. évi bevételeinek alakulását az alábbi táblázat szemlélteti:

Sor-szám	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Index % (teljesítés/módosított előirányzat)
1.	Működési bevételek	476 800 000	476 800 000	369 421 045	77
2.	Felhalmozási bevételek		4 830 709	4 830 709	100
3.	Működési célú támogatások államháztartáson belülről (projekttámogatások, agrártámogatások)	90 000 000	251 411 905	251 411 905	100
4.	Működési célú pénzeszköz átvétel (Európai Unió)				

5.	Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (projekttámogatás)		593 936 252	593 936 252	100
6.	Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel (Európai Unió, munkáltatói kölcsön visszatérülés)				
7.	Előző évi költségvetési maradvány igénybevétele		1 451 223 121	1 451 223 121	100
8.	Központi, irányítószeri támogatás	735 640 000	807 251 000	807 251 000	100
	BEVÉTELEK ÖSSZESEN	1 302 440 000	3 585 452 987	3 478 074 032	97

Az Igazgatóság a 2020. évben saját, illetve nemzeti parki védjegyes terméket nem forgalmazott, ezáltal ilyen termékek értékesítéséből bevétele nem keletkezett.

Bevételek alakulása

Az intézményi működési bevételek és felhalmozási bevételek

Az Igazgatóság az eredeti 566 800 000 Ft költségvetési bevételek előirányzatát 1 219 599 911 Ft-ra teljesítette. Az eredeti előirányzat és a teljesítés adatai között az alábbi eltérések adódtak (Ft):

Működési célú támogatások	161 411 905
Felhalmozási célú támogatások	593 936 252
Működési bevétel	- 107 378 955
Felhalmozási bevétel	4 830 709

Össességében a bevételi többletek 99,4%-a pályázatok következtében realizálódott.

Működési bevétel többlet

A saját működési bevételi tervünket tárgyévben 77%-ra sikerült teljesíteni. A korábbi években „húzóágazatnak” számító idegenforgalom bevételein belül a barlanglátogatásból származó bevétel csökkent leginkább a Covid következtében. A faanyag értékesítés bevétele is elmaradt a tervezettől, ennek oka elsősorban a kedvezőtlen időjárás, illetve a fakitermelők hiánya. A további bevételeinket is befolyásolta a vírus helyzet, így az ajándékcikk árusításból és a

szálláshely szolgáltatásból származó bevételekre is hatással volt, az utóbbit még a felújítások miatti zárva tartás is sújtotta. A bevételek összetételét az alábbiak szemléltetik:

Megnevezés	Ft
Ajándékcikk értékesítés	6 286 435
Erdőgazdálkodás	74 232 680
Vadászat, vadászati bérlet	16 089 818
Barlang bevétel	135 541 529
Állattani értékek bemutatása	3 088 811
Ló értékesítés	3 680 000
Szálláshelyek bevételei	2 585 768
Zemplén vízi-túra	3 307 174
Épület bérbeadás	6 871 623
Egyéb bérleti díj	2 799 184
Haszonbérleti díjak	10 270 480
Egyéb bevétel	30 972 556
ÁFA bevétel	73 694 987
Összesen	369 421 045

Felhalmozási bevétel többlete

A felhalmozási bevételeink a feleslegessé vált járműveink értékesítéséből adódtak.

Működési célú támogatások többlete

Ez a növekedés pályázatok következtében állt elő, legnagyobb részét az INTERREG pályázatok okozták.

Felhalmozási célú támogatások többlete

Egyszeri bevételi többlet szintén nagyrészt az INTERREG programok keretében adódott.

Előirányzat maradvány igénybevétele

Nagy részben a KEHOP pályázatok korábbi években megkapott előlegének felhasználása következtében realizálódott.

10.3. Vagyon

10.3.1. Befektetett eszközök

Az Immateriális javak és tárgyi eszközök állományának alakulása (2020.12.31.)

Megnevezés	Bruttó érték (eFt)	Écs (eFt)	Nettó érték (eFt)
Immateriális javak összesen:	88 146	65 397	22 748
Földek	1 060 834	0	1 060 833
Telkek	17 523	0	17 523
Épületek	1 745 807	462 527	1 283 280
Építmények	2 800 938	789 605	2 011 333
Ingtalanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok	5 839	1 949	3 890
Ingtalanok összesen:	5 630 941	1 254 081	4 376 860
Ügyviteli és számítástechnikai eszközök	115 986	107 345	8 641
Gépek, berendezések	1 228 115	610 470	617 645
Képzőművészeti alkotások	6 537	0	6 537
Járművek	781 130	460 567	320 563
Gépek, berend.felszer. összesen	2 131 768	1 178 382	953 387
Tenyészállatok	64 448	38 532	25 916
Beruházások, felújítások	0	0	0
ÖSSZESEN:	7 915 303	2 536 391	5 378 912

Befektetett eszközök állományának alakulása

Megnevezés	Érték (eFt)
Immateriális javak	22 749
Tárgyi eszközök	5 356 163
Befektetett eszközök összesen	5 378 912

10.3.2. Forgóeszközök

Megnevezés	Érték (eFt)
Készletek	103 876
Követelések	25 062 80
Pénzeszközök	757 759

10.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Központi épület	1	0
Szolgálati lakás	5	0
Állattartó épület	1	0
Egyéb állattartó építmény	1	0
Tanya	0	0

* A turisztikai létesítmények a 11.1. táblázatban kerülnek részletezésre.

10.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági járművek (traktor, rakodó)+ tartozékai	110	67
Autóbusz	2	0
Gépjárművek (szgk, tgg)	40	2
Motorkerékpár	3	0
Kerékpár	50	0
Vízi jármű	33	26
Nyomkövető	2	0
Utánfutó	9	5
Terepi komm. eszköz + tartozékok	75	2
Kézi távcső	43	0
Altatópuska	1	0
Számítógép	215	0

11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

	Száma	Férőhely/befogadó-képesség (fő)
Látogató/oktató központ	4	Aggtelek 20 fő Vörös-tó 50 fő Kúria Oktatóközpont 45 fő Pavletits-ház 20 fő

11.1.2. Tanösvények

Tanösvény	10	Max. 30 fő/csoport (A Kincskereső játékösvénynél max. 10 fő)	<p>Tanösvényeinken rendszeres kaszálás, karbantartás folyt 2020-ban. A tanösvények jelzései is felújításra kerültek.</p> <p>A <i>Baradla ösvény</i> állapota megfelelő. Kísérő kiadvány újraszerkesztése és nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>Tohonya-Kurisztlan ösvény</i> állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak. Felújításra van szükség. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>Fürkészs ösvény</i> állapota megfelelő. Kísérő kiadvány újraszerkesztése és nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>Szádvár ösvény</i> állomás- és pihenőhelyei fejlesztésre szorulnak. Felújításra van szükség. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>Kincskereső játékösvény</i> továbbra is jó állapotú, kísérő kiadvánnyal is rendelkezik. 2020-ban a járványhelyzet miatt csak 2 hónapon keresztül volt látogatható.</p> <p>A <i>Bódva-völgyi tanösvény</i> 2020-ban nem került kihelyezésre. Állomástáblái a madárgyűrűző állomás működésének idején időszakosan kerülnek kihelyezésre, állapotuk megfelelő.</p>
-----------	----	--	--

			<p>A <i>Bokorlabirintus</i> 2020-ban nem került kiépítésre, mivel a járványügyi intézkedések miatt nem érkezett gyermekcsoport a madárgyűrűző állomásra.</p> <p>A <i>Zöld határ ösvény</i> teljes szakasza felújításra szorul a magyar oldalon, indítótáblával sem rendelkezik. Jelzése az MTSZ előírásoknak megfelelően ZT-re változott.</p> <p>KEHOP pályázat keretében került kiépítésre a <i>Huculok nyomán ösvény</i> a Kúria Oktatóközponttól a jósvafői Hucul ménes karámjához 6 táblával. Kísérő kiadvány nyomtatása indokolt.</p> <p>A <i>Bodrogzugi vizitúra ösvény</i> állapota kielégítő.</p>
--	--	--	---

11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek (pl. tájházak, arborétumok, geológia, barlangi bemutatóhelyek)

Egyéb bemutatóhelyek (pl. kiállítások)				
Név	Cím	Befogadó-képesség	Kiállítás témája	Látogathatóság
Művészetek Magtára	Bódvaszilás	80 fő	„Magban az erő”, „Herman Ottó öröksége” – állandó kiállítások 2018. nyarán bezárásra kerültek.	nem látogatható
Mohos-ház	Kelemér	40 fő	A keleméri Mohos-tavak természeti értékeit és a település történetét bemutató kiállítás	állandó, előzetes bejelentkezéssel látogatható
Kessler Hubert Emlékház	Jósvafő	20 fő	Kessler Hubert életét és munkásságát, valamint a Baradla-barlang kutatástörténetét bemutató kiállítás	állandó, díjmentesen látogatható

Halászlát bemutatóház, vizibázis	Zalkod	20 fő	Halászlátot bemutató állandó kiállítás	Április 15. és október 15. között
Méhészeti bemutatóház	Szegi	20 fő	Méhészeti bemutatóhely	Április 15. és október 15. között
Long-erdei ház	Sátoraljaújhely külterület	30 fő	Terepi foglalkoztatóközpont. Vízi, kerékpáros és lovasturisztikai állomáshely	Április 15. és október 15. között
Tájházak				
Név	Cím	Befogadó-képesség	Kiállítás témája	Látogathatóság
Tájház – Boldogkővár alja	Boldogkővár alja	20 fő	A Zemplén természeti értékeit, valamint egy helytörténeti gyűjteményt bemutató kiállítás 2018-ban bezárásra került.	nem látogatható
Barlangi bemutatóhelyek				
Túra neve	Bejárat címe	Túra hossza, időtartama	A túra jellemzői	Látogathatóság
Baradla-barlang				
A Világörökség részét képező felszín alatti világ legjelentősebb képviselője a közel 30 km összhosszúságú Baradla–Domica-barlangrendszer, melynek 5,3 km-es szakasza, a Domica-barlang, Szlovákia területe alatt húzódik. A több bejáratú Baradla nemcsak a térségnek, de hazánkban is kiemelkedő – legrégebben kutatott, legismertebb, évszázadok óta látogatott – barlangtani értéke. A turisztikailag hasznosított barlangban 5 különböző túra van.				
Aggteleki rövidtúra	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	1 km/60 perc	A barlang legismertebb és egyben leglátogatottabb szakasza. Zenehallgatás a	Az év minden napján – kivéve

			Hangversenyteremben.	december 24. és 26. között – látogatható. 2020. 03. 13-tól 2020. 06.22-ig, majd 2020. 11. 11-től a COVID miatt nem látogatható.
Jósvafői rövidtúra	3758 Jósvafő, Tengersizem oldal 3.	1,4 km/60 perc	A túra első 400 m-es szakasza inkább sziklabarlang, cseppkő nem/alig található benne. Útisméltéses túra, 700 m után visszafordulnak a vendégek és ugyanazon az úton sétálnak végig még egyszer. Zenehallgatás az Óriások termében.	Az év minden napján – kivéve december 24. és 26. között – látogatható. 2020. 03. 13-tól 2020. 06.22-ig, majd 2020. 11. 11-től a COVID miatt nem látogatható.
Vörös-tói középtúra	3759 Aggtelek, Külterület	2,3 km/100 perc	A Baradla-barlang leghosszabb, villanyvilágítással ellátott szakasza. Ezen az útvonalon látható Magyarország legmagasabb állócseppöve, a Csillagvizsgáló. Zenehallgatás az Óriások termében.	Az év minden napján – kivéve december 24. és 26. között – látogatható. 2020. 03. 13-tól 2020. 06.22-ig, majd 2020. 11. 11-től a COVID miatt nem

				látogatható.
Hosszútúra	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	7 km/4-5 óra	Legkönnyebben teljesíthető kalandtúra. A túra első része megegyezik az aggteleki rövidtúra útvonalával, az utolsó szakasza pedig a vörös-tói középtúra útvonalával. A két kivilágított szakasz közötti 4 km kiépítetlen szakaszon elektromos lámpákkal lehet közlekedni. 10 év alatt nem látogatható.	Nem látogatható.
Speciális túra	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	9 km/6-7 óra	A túra útvonala megegyezik a hosszútúra útvonalával, de kiegészül a Baradla-barlang egyik különleges – és gyakran aktív patakos – oldalágának, a Retek-ágnak egy közel 1 km-es szakaszával. 14 év alatt nem látogatható.	Nem látogatható.
Béke-barlang				
Az Aggtelek határában emelkedő Szomor-hegy lábától egészen Jósvalfőig húzódó Béke-barlang – közel 7 km-es hosszúságával – az Aggteleki-karszt második leghosszabb barlangrendszere. Bizonyos szempontból nyugodtan tekinthető a Baradla kisebbik testvérének.				
Túra a Béke-barlangban	3759 Aggtelek, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4 km/2-3 óra. Barlangban: 2 km/2-3 óra	A Béke-barlang hazánk cseppkövekben egyik leggazdagabb barlangja. A túra vörös és fehér cseppkőzászlók és drapériák, valamint lépcsőzetes medencesort alkotó hófehér mésztufagátak között vezet a Kötélhágcsós- szifonig. Nehéznek számító túra, jó állóképességet igényel. 14 év alatt nem látogatható.	Nem látogatható.

Kossuth-barlang

A barlang Jósvafő község határában, a völgynek is nevet adó Nagy-Tohonya-forrás mellett nyílik a felszínre, melynek létezését már korábban is sejtették, feltárni azonban csak 1956-ban sikerült Kessler Hubert vezetésével. Hosszúsága közel 1600 m, 1982 óta fokozottan védett, képződményekben ugyan szegényebb, azonban hidrológiai szempontból kiemelkedő jelentőségű barlang.

Túra a Kossuth-barlangban	3758 Jósvafő, Külterület	Felszínen: oda-vissza 1 km/60 perc. Barlangban: oda-vissza 1,2 km/2-3 óra	A barlang különleges, erőteljes eróziós formakincsek jellemzik. A túra nagy részében a patak dübörgése, morajlása hallatszik. A túra egy részében feszített drótkötelen kell mászni. Kifejezetten nehéz túra, jó kondíció és mászókézség szükséges. 14 év alatt nem látogatható.	Nem látogatható.
---------------------------	--------------------------	--	--	------------------

Meteor-barlang

Az Alsó-hegyen lévő, fokozottan védett Meteor-barlang Bódvaszilas községtől ÉNy-ra található, bejárata az országos kék turistajelzésen közelíthető meg, mely egy töbör aljában, a sziklafal tövében nyílik. Időszakosan aktív víznyelőbarlang.

Túra a Meteor-barlangban	3763 Bódvaszilas, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4,5 km/2-3 óra. Barlangban: oda-vissza 800 m/3 óra	Omladéktömbök között kúszva-mászva, aknába szerelt létrákon keresztül halad a túraútvonal. A túra a monumentális Titánok csarnokáig vezet, ahonnan visszafordulva, ugyanazon az útvonalon kell visszajutni a bejáratához. A Titánok csarnokának páratlan a cseppkőgazdagsága is. Ez a túra a legnehezebb, igazi extrém túra. Jó kondíció és mászókézség szükséges hozzá. 14 év alatt nem látogatható.	Nem látogatható.
--------------------------	------------------------------	---	---	------------------

Rákóczi-barlang				
A fokozottan védett Rákóczi-barlang bejárata egy – az Esztramos-hegy ÉNy-i oldalában nyitott – vasérckutató táróban nyílik. A karsztvidék egyik látványos kiépített barlangja egyedülálló a képződmények tömeges előfordulása és azok sokszínűsége miatt.				
Túra a Rákóczi-barlangban	3764 Bódvarákó, Külterület	Táróban: oda-vissza 400 m/20 perc. Barlangban: oda-vissza 300 m/40 perc	A barlangot egy vasérckutató tárón keresztül lehet megközelíteni. Különleges borsókövek borítják az oldalfalakat. Nagyon sok, és rendkívül változatos formájú képződmény figyelhető meg. Kristálytisza tavakat lehet látni a túraútvonalon.	Előzetes bejelentkezéssel, meghatározott napokon látogatható. 2020. 03. 13-tól a COVID miatt nem látogatható.
Vass Imre-barlang				
Az Aggteleki-karszt egyik jelentősebb üregrendszere Jósvafőtől északnyugatra, a Tohonya-völgy É-i végén nyíló, a Kis-Tohonya-forrás felszín alatti vízrendszerében kialakult Vass Imre-barlang. A barlang kiemelkedő értékét mutatja, hogy 12 ha felszíni területével együtt már 1958-ban védelem alá került, 1982 óta pedig fokozottan védett természeti érték, amit a képződmények gazdagsága, különleges tektonikai és hidrológiai viszonyai indokolják. A karszt egyik legjobban vizsgált barlangja.				
Fogattal a Vass Imre-barlanghoz	3758 Jósvafő, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4 km/1 óra. Barlangban: oda-vissza 500 m/45 perc	A barlang bejáratáig és vissza lovaskocsival lehet utazni. Nagyon sok, és rendkívül változatos formájú képződmény figyelhető meg. Zászlócseppkövek, szalmacseppkövek, cseppkőlefolyások, valamint a gravitációval dacoló légies görbecseppkövek figyelhetőek meg. Leglátványosabb képződménye, a 8 m magas Narancs-zuhatag.	Előzetes bejelentkezéssel, meghatározott napokon látogatható. 2020. 03. 13-tól a COVID miatt nem látogatható.
Földalatti természetismeret és földrajzóra a	3758 Jósvafő, Külterület	Felszínen: oda-vissza 4 km/1 óra. Barlangban:	Ez a túratípus a környezeti nevelési programon belül van, a barlangot gyalogosan lehet megközelíteni.	Előzetes bejelentkezéssel, iskolai

Vass Imre-barlangban		oda-vissza 500 m/45 perc	Barlangon belül ugyanaz, mint a „Fogattal a Vass Imre-barlanghoz” túránál.	időszakban látogatható. 2020. 03. 13-tól a COVID miatt nem látogatható.
Egyéb				
Név	Cím	Befogadó- képesség	Témája	Látogat- hatóság
Geológiai időlépegető	3759 Aggtelek, Baradla oldal 3.	3 x 20 fő	A Gömör-Tornai-karszt földtörténete	állandó
Madár- megfigyelő torony	Szalonna 0122/7	10 fő	Rakaca-víztározó és annak élővilága	állandó

11.1.4. Erdei iskolai helyszínek

<u>Név</u>	<u>Cím</u>	<u>Max. résztvevő gyermekek száma:</u>	<u>Erdei Iskola program címe:</u>
Szalamandra Erdei Iskola	<u>Szalamandra</u> <u>-ház, 3762</u> <u>Szögliget</u> <u>külterület</u>	<u>50 fő</u>	<u>Alsós: Az Aggteleki-karszt</u> <u>értékei</u> <u>Felsős: Az Aggteleki-karszt</u> <u>értékei</u>

11.1.5. Szálláshelyek

Név	Cím	Férőhely/ befogadóképesség	Állapot rövid leírása	Kihasználtság (%)
Tengerszem Szálló és Oktatási Központ	3758 Jósvafő, Tengersze m oldal 2.	43 fő	A szálloda 1999-ben teljes felújításra került, jelenlegi állapota jó, a hozzá kapcsolódó étterem 2017-től ismét üzemel. 2016. szeptember 14-től bérleti formában magánvállalkozó üzemelteti.	
Kemping és Turistaszálló	3759 Aggtelek, Baradla oldal 1.	turistaszálló: 31 fő, faházak: 5 db 6 személyes apartmanház, 13 db 4 személyes faház, 6 db 7 személyes rönkfaház, sátras kemping: 120 fő	A létesítményt 2012. április 1-től bérleti formában magánvállalkozó üzemelteti. 2018-tól az éttermet is üzemelteti.	
Kövirózsa Apartmanház	3759 Aggtelek, Deák F. u. 20.	16 fő	A létesítmény 2002-ben épült. A 4 apartmanból álló üdülőház 2005 novemberétől üzemel, mint szálláshely. 2020. 03. 13-tól 2020. 10. 18-ig felújítás miatt-, 2020. 11. 11-től a COVID miatt nem fogadott vendéget.	8,68%
Szalamandra-ház	Szögliget, külterület	turistaszálló: 60 fő	2002-ben került az ANPI tulajdonába. 2009-2011-ben KEOP pályázat keretein belül (Erdei iskola infrastruktúrafejlesztés) sor került az udvar beépítésére (szabadtéri foglalkoztató, erdő háza, víz háza, kő	4,75%

			háza, mező háza egységek kialakítása). 2019. 10. 01-től 2020. 06. 22-ig, felújítás miatt-, 2020. 11. 11-től a COVID miatt nem fogadott vendéget.	
--	--	--	--	--

	Vendég szám (fő)	Vendégéj	Átlag tartózkodási idő (nap)	Kihasználtság (%)	Bevétel (Ft)
Kövírózsa Apartmanház	212	424	2	8,68	1.546.050.-
Szalamandra-ház	429	590	1,38	4,75	1.410.200.-
Összesen	641	1014	1,69	6,71	2.956.250.-

A 2019. évi statisztikákhoz képest az alábbiak szerint változtak a kihasználtsági mutatók (a bevétel arányában):

Kövírózsa Apartmanház: -62,8%

Szalamandra-ház: -84,5%

(2020-ban a két szálláshely felújítás és a COVID miatt elrendelt korlátozások miatt az év nagyobb részében nem fogadott vendéget.)

11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

Aggteleki Tájegység

„Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett gyepterületek legeltetéssel történő természetvédelmi célú kezeléséhez szükséges állattartási infrastruktúra fejlesztése” című **KEHOP-4.1.0-15-2016-00049 sz.** pályázat keretében készült el a **Huculok nyomán ösvény**. Az ösvény Jósmafőről, a Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis épületétől indul és a hucul ménes Gergés-bércen található karámjához vezet. A 6 állomáson elhelyezett

tájékoztató tábla segítségével a terület természeti értékeibe, a ménes életébe és a tájat egykor alakító hagyományos gazdálkodásba nyerhet betekintést az érdeklődő.

Zempléni Tájegység

A Zempléni Tájegység területén 2020. évben 4 ingatlan került felújításra egy INTERREG pályázat keretein belül, ezek az ingatlanok a környezeti neveléshez és az ökoturizmushoz kapcsolódnak.

Sárospatak, Pavletits-ház / Komplex természetvédelmi interaktív foglalkoztató és látogatóközpont

20 fő fogadására alkalmas természetiskola oktatóhely óvodás és általános iskolás korosztályok számára. A foglalkozások során rávilágítunk az ember és a természet kapcsolatára, a nemzeti parkok feladataira, szerepére, a természetvédelem problémáira. Programjainkon a gyerekek játékos módon sajátíthatnak el környezeti és természetvédelmi ismereteket.

Téma: a Zempléni Tájegység természeti és kulturális értékeinek bemutatása - az ember és a természet kapcsolata.

Az ingatlan bérlemény, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Sárospatak Önkormányzatától bérli az épületet.

Long-erdei ház / Terepi foglalkoztató központ

30 fő fogadására alkalmas természetiskola oktatóhely általános iskolás korosztály számára. A foglalkozások során rávilágítunk az ember és a természet kapcsolatára, a nemzeti parkok feladataira, szerepére, a természetvédelem problémáira. Programjainkon a gyerekek játékos módon sajátíthatnak el környezeti és természetvédelmi ismereteket.

Téma: a Zempléni Tájegység természeti és kulturális értékeinek bemutatása - az ember és a természet kapcsolata.

Az ingatlan vízitúra kikötőpont is egyben.

Szegi Méhészeti bemutatóház / Vízitúra kikötőpont

20 fő fogadására alkalmas vízitúra kikötőpont és méhészeti bemutatóhely.

Zalkodi Halászati bemutatóház, vizibázis / Vízitúra kikötőpont

20 fő fogadására alkalmas vízitúra kikötőpont és halászati bemutatóhely.

11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

Az Igazgatóság által üzemeltetett 3, naponta látogatható barlangban, 5 különböző hosszúságú és nehézségű túrából lehet választani.

Túratípusok:

Naponta látogatható túrák: Baradla-barlang/aggteleki rövidtúra, jósvafői rövidtúra, vörös-tói középtúra, túra a Rákóczi-barlangban, túra a Vass Imre-barlangban.

	Túraszám	Látogatószám
Aggteleki rövidtúra	1 017	46 264 fő
Jósvafői rövidtúra	238	3 161 fő
Vörös-tói középtúra	607	23 005 fő
Rákóczi-barlang	10	68 fő
Vass Imre-barlang	0	0 fő
Összesen:	1 872 túra	72 498 fő

A barlangban 2020-ban nem tartottunk esküvőt, illetve koncert sem került megrendezésre.

11.2.2. Szakvezetési túrák, speciális túrák (pl. fotós túrák, kalandtúrák)

Az Aggteleki, valamint a Zempléni Tájegységben környezeti nevelési program keretében szemléletformálás céljából szervezett, interaktív elemekkel kiegészített diákoknak szóló túrákat indítunk, valamint szakmai célközönségnek (pedagógusok, óvópedagógusok, felsőoktatási intézményben tanulók) meghirdetett szakmai túrákat szervezünk.

Az Aggteleki Tájegységben a természeti és kultúrtörténeti értékeket mutatják be ökoturisztikai túráink. 2-3-4 órás túrák közül választhat az érdeklődő, az éves eseménynaptárból vagy a honlapon meghirdetett túrák közül, melyek előzetes bejelentkezéssel vehetők igénybe.

Túratípusok: Barangolás a Baradla-barlang tetején, Szentjánosbogár túra, Forró nyári naplementék, Szarvasbögés túra, Geotúra az Országos Geotóp Napok keretében, illetve egyéb vezetett túrák a kijelölt tanösvényeken, illetve jelzett turistautakon.

Speciális kalandtúrák, túratípusok: Baradla-barlang/hosszútúra; Baradla-barlang/speciális túra; Túra a Béke-barlangban; Túra a Kossuth-barlangban; Túra a Meteor-barlangban.

Fotóstúra: 2020. évben nem volt vezetett fotóstúrára jelentkező, így túra nem indult.

11.2.3. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény

Nyílt nap, jeles nap, egyéb saját szervezésű rendezvény

Őrszolgálati nap- Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások

Őrszolgálati Nap Zempléni Tájegység

Víz Világnapja- Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások

Meteorológiai Világnap- Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások
Műemlékvédelmi Világnap
Föld Napja- Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások
Madarak és Fák Napja- Kúria Oktatóközpont és kihelyezett foglalkozások
Környezetvédelmi Világnap
Takarítási Világnap
Állatok Világnapja
Nyílt Napok (iskolák számára)
Rajzpályázat
Családi napok
FAFF Teljesítménytúra

11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák

Erdei iskolák: a Környezeti nevelési csoport által biztosított „Az Aggteleki-karszt értékei” című erdei iskolai programok.

Erdei óvodát Igazgatóságunk külön nem üzemeltet, óvodáknak szánt programjaink nem bentlakásos erdei óvoda tevékenységek.

11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások (pl. természetvédelmi táborok, kulturális jellegű rendezvények, kézműves foglalkozások)

Természetvédelmi tábor, saját szervezésű természetismereti tábor;

Csónak- és kenu túra;

Egyéb rendezvények (interaktív bemutató standok, Zöld Sziget, szakmai-módszertani programok, előadások, terepi foglalkozások, szakmai programok biztosítása más szervezésű táborokban, témanapok, óvodás programok, manótúra, természetismereti versenyek zsűrizése, kitelepülések stb.);

Játszóházak;

Egyéb környezeti nevelési programok (vetélkedő, családi nap, stb.);

Baradla manó túra;

Mikulástúra;

Zöld Sziget rendezvény (Aggtelek, Sajószentpéter, Miskolc, Budapest);

Szakmai-módszertani napok, Jósvalő (felnőtt program, szakmai és módszertani rendezvények, főként az együttműködő iskolák pedagógusai részére);

Előadás, terepi vizsgálódás, témanap (főként osztálykirándulásokhoz kötődő szakmai programok);

Terepgyakorlatok (középfiskolások és egyetemisták részére);

Versenyek zsűrizése;

Óvodás Program (különböző óvodás foglalkozások, játékos terepi programok).

11.2.5. Kiadványok

Képeslap (Világörökség témában) 148x105 méretű (28.000 db)

Képeslap (Világörökség témában) 210x105 méretű (24.000 db)

Világörökség – Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai című könyv 2. átdolgozott kiadása (2.000 db – magyar nyelven)

Erdőmánia: füzet, 148x210 mm (A/5 méret), 12 oldal, 1500 db

Kalandok a Zemplénben és a Bodrogtöbben: füzet, A/5, 20 oldal, 2000 db

Irány a Bodrogtöveg: füzet, A/5, 8 oldal, 10000 db; magyar, angol és szlovák nyelven

Gyógyító barlangok: leporelló, 105x210 mm, 6 oldal, 60000 db; magyar, szlovák, angol, német, orosz, lengyel, francia nyelven

A barlangok gyógyhatása: leporelló, 105x210 mm, 8 oldal, 10000 db; magyar, szlovák, angol nyelven

Közös értékünk, a gyógyító Baradla-Domica-barlangrendszer: könyv, 230x160 mm, 64 oldal, 3000 db; magyar, szlovák, angol nyelven

A kiadványok a látogatók közvetlen tájékoztatását szolgálják, ezért a terjesztés azokon a pontokon zajlik – közvetlenül hozzáférhető formában: polcon, kiadványtárolóban – ahová a vendég először megérkezik: Információs iroda - Aggtelek, barlangpénztárak, szálláshelyek. A kiadványokat eljuttatjuk együttműködő partnereinknek is (szállásadók, turisztikai szolgáltatók, Nemzeti Parki Termék Védjegyes termelők).

A kiadványokat azokon a rendezvényeken is terjesztjük, ahol az Igazgatóság képviseletében kiállítunk, standolunk. (Utazás Kiállítás, Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, OMÉK, egyéb fesztiválok, rendezvények stb. Lásd: 11.3)

11.2.6. Látogatóstatisztika

Szolgáltatás	Összesen (fő)
<i>Barlangtúrák, barlangi rendezvények</i>	72 518
Naponta induló túrák Baradla-barlang: 72 430 Rákóczi-barlang: 68 Vass Imre-barlang: 0	72 498
Barlangi kalandtúrák Baradla-barlang: 8 fő Béke-barlang: 0 fő Kossuth-barlang: 12 fő Meteor-barlang: 0	20
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)	0
Barlangi esküvő	0

Egyéb barlangi rendezvények	0
Ökoturisztikai programok, szolgáltatások, rendezvények	3 993
Ökoturisztikai felszíni túra, szakvezetett túra	260
Rendezvény	87
Csónak- és kenu túra	3394
Egyéb ökoturisztikai programok (Mikulástúra, Baradlamanó 228 fő, játszóházak 24fő, stb.)	252
Környezeti nevelési programok, szolgáltatások, rendezvények	1481
Nyílt nap, jeles nap	35
Erdei iskolai program	0
Természetvédelmi táborok	183
Egyéb környezeti nevelési programok	1263
Bemutatóhelyek, látogatóközpontok	21 815
Művészetek Magtára Bódvaszilás	0
Kessler Hubert Emlékház	Kb. 10 000
Vörös-tói Látogatóközpont	0
Aggteleki Látogatóközpont/Információs iroda	11 815
Mohos-ház	0
Boldogkőváraljai Tájház	0
Tanösvények, játékösvények	2 651
Baradla ösvény	Kb. 500
Tohonya-Kuriszlán ösvény	Kb. 300
Szádvár ösvény	Kb. 400
Bódva-völgyi Tanösvény	0
Bokorlabirintus	0
Fürkész ösvény	Kb. 1 000
Kincskereső játékösvény	451
Összesen (regisztrált)	90 258
Összesen (becsült)	12 200
Mindösszesen	102 458

11.3. Társadalmi kapcsolatok

Kiállítás, bemutató, vásár	
Mackófarsang – Fővárosi Növény- és Állatkert, 2020. 01. 30. Budapest	
VII. Miskolci Bagolyfesztély - Miskolci Egyetem, 2020. 02.01.	
Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, 2020. 09. 10-13. Gödöllő	
Megjelenések száma (hirdetés, papír alapú cikk):	9 db
anp.hu honlapon	86 új cikk
Rádió, televízió (interjú, forgatás, videó)	38 db
Facebook bejegyzések:	260 db
Az interneten 2020-ban 165 db magyar és 11 db külföldi turisztikai cikk foglalkozott az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal.	
Egyéb: konferencia, esemény, képzés	
-	
Honlap címe www.anp.hu , www.anp.nemzetipark.gov.hu ,	

11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 2013-ban, pályázati úton az alábbi két termelő és két szolgáltató vonatkozásában adott 5 éves időtartamra Aggteleki Nemzeti Parki Termék Védjegy használati jogosultságot. 2018-ban minden védjegyes lejáró jogosultsága újabb 5 évre meghosszabbításra került.

A jogosultak a 2018-ban végzett ellenőrzések során is magas színvonalon teljesítettek:

Gömör-Tornai Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Bt. – Jósvafő, szálláshely szolgáltatás

Efficient Gazdasági Tanácsadó és Szolgáltató Kft. – Trizs, szálláshely szolgáltatás

Koltayné Zsoldos Krisztina – Aggtelek, helyi termék

Fruktárium Gömör-Tornai Kft. – Trizs, helyi termék

2016. évben - változatlan feltételekkel - új pályázatás történt 10 eredményes pályázóval:

Kovács Gyula, Csicsörke Lekvár – Bodrogkeresztúr, helyi termék

Ambrus János – Sajólád, helyi termék

Vajda György – Kéked, helyi termék

Szintai Attila – Szendrő, helyi termék

Ácsné Danyi Ilona, Fruktárium –Trizs, helyi termék

Gondáné Kiss Mária – Erdőbénye, helyi termék – 2018-ban véglegesen megszüntette tevékenységét, jogosultsága megszűnt
Vécsei Vilmos – Martonyi, helyi termék
Gömöri Népfőiskolai Egyesület – Putnok, képzőművész kategória
Fodor Katalin Judit – Gömörszőlős, képzőművész kategória
Jeroen van Drunen, Klunen Magyarország Kft. – Irota, képzőművész kategória

2017. évben - változatlan feltételekkel - új pályáztatás történt 13 eredményes pályázóval:

Kovács Gyula – Bodrogkeresztúr, lekvár, helyi termék
Nagyné Tóth Aranka – Sajókaza, méz, helyi termék
Szászi József – Erdőbénye, méz, helyi termék
Koltayné Zsoldos Krisztina – Aggtelek, méz, lekvár és gombakészítmények, helyi termék
Kökényessy György – Sátoraljaújhely, almaecet, helyi termék
Hercegfalvi Ildikó – Tokaj, méz, virágpórá, helyi termék
Kapuvári Miklós János – Tokaj, sajt, juhtúró, helyi termék
Susztrik Jenő – Sátoraljaújhely, lekvár, helyi termék
Polácsikné Lénárt Márta- Edelény, mézeskalács, helyi termék
H. Petkovics Katalin – Sajókaza, gyöngyszövött ékszerek, képzőművész kategória
Sajókazai Faluvédő Egyesület PRAKTIKA Kézműves Műhely – Sajókaza, foltvarrás hímzés
Hudák István – Tokaj, kishordók, képzőművész kategória
Antal-Major Vendégház – Tornaszentjakab, szálláshely és ökoturisztikai szolgáltatás

A jogosultak a 2020-ban végzett ellenőrzések során a követelményeket magas színvonalon teljesítették.

Az Agrárminisztérium országos rendezvényén (Magyar Nemzeti Parkok Hete nyitórendezvény, 2020. szeptember 10-13. Gödöllő) lehetőség nyílt a védjegyes partnereknek a személyes részvételre, illetve termékeik kiállítására, árusítására.

Az anp.hu turisztikai honlapon részletesen bemutatásra kerültek a védjegyes partnerek.

A Baradla-barlang aggteleki fogadóterületén található *Mesterségek utcájában* termelőink területhasználati díj megfizetése nélkül árusíthatják termékeiket.

11.4. Tervezett fejlesztések (2021)

2020-ban, a koronavírus miatt kialakult helyzet következtében, a tervezett fejlesztéseink nem vagy csak részben valósultak meg, ezért ezeket – a pénzügyi helyzettől függően – 2021-ben szeretnénk megvalósítani.

Bemutatóhelyek, látogató- és oktatóközpontok:

A bemutatóhelyek folyamatos karbantartásra, valamint fejlesztésre szorulnak, a karbantartásokat az év folyamán szükség szerint elvégezzük.

Interaktív kiállítás a Vörös-tói Látogatóközpontban: A hiánypótló kiállítás terveink szerint a Látogatóközpont előadótermében foglalna helyet. Témája a Világörökség címet viselő barlangok és a nemzeti park általános bemutatása (természeti és kultúrtörténeti);

A Szalamandra udvar foglalkoztatóinak felújítása és továbbfejlesztése mezítlábas ösvénnyel: Az erdei iskolaként is működő szálláshelyünkön számos kültéri foglalkoztató és interaktív játékelem található, melyeket szükséges felújítani. A mezítlábas ösvénnyel ezt kívánjuk bővíteni, illetve a tapasztalati tanulás egy újabb színhelyét kívánjuk megvalósítani;

A keleméri Mohos-ház kisebb felújítása;

Élményláda kihelyezése a Vass Imre-barlanghoz, nagyobb létszámú csoportok esetén önálló foglalkozáshoz;

Tanösvények esetében a fejlesztés és a 2019-ben megkezdett felújítások folytatása nagyon fontos, egyre sürgetőbb.

2021-ben a Szádvár ösvény indítótábláját szeretnénk lecserélni;

A Zöld határ ösvény teljes felújításra szorul: indítótábláját és több állomástáblát pótolni kell. Az állomásokhoz kapcsolódó interaktív elemek részben pótlásra, részben felújításra szorulnak;

A tanösvényekhez elektronikus formában elérhető leporellók (5 db) készítését tervezzük;

Az aggteleki sziklafalra vezető lépcső, korlátok felújítása;

Kültéri információs táblarendszer felújítása, fejlesztése, eurotáblák felújítása, korszerűsítése;

Hangtechnikai eszközök cseréje a Baradla-barlanghoz kapcsolódó kültéri fogadóhelyeinken;

Hangtechnikai kábelcsere a Baradla-barlang, Óriások-terméhez tartozó hangrendszerénél.

Az audioguide rendszer letöltéséhez szükséges a megbízható és nagy sáv szélességű internet, melyet a Vörös-tói Látogatóközpont esetében jelenleg nem tudunk biztosítani térorő hiányában, ezért szeretnénk itt műholdas internethálózatot kiépíteni, kiépíttetni.

A Zempléni Tájegység területén 2020. évben átadásra került környezeti neveléshez kapcsolódó ingatlanokban a kialakult járványügyi helyzet következtében sajnos nem volt lehetőség környezeti nevelési programok megvalósítására 2020-ban. 2021. elején közel 60, a Zempléni Tájegység területén működő oktatási intézménnyel vettük fel a kapcsolatot ajánlva környezeti nevelési programjainkat. Bízunk benne, hogy a jelen járványügyi helyzet mielőbb normalizálódik és fogadhatjuk a gyermekeket programjainkon.

A Bodrozug vízitúra útvonalait 2020. évben a járványügyi helyzet miatt sajnos csak a megszokottnál későbbi időpontban tudtuk megnyitni a látogatók számára, de ennek ellenére a látogatottság a szezon végére nagyon szépen alakult. 2021. évben az ökoturizmushoz kapcsolódó fő célkitűzésünk ennek a látogatószámnak a növelése, valamint négy új tanösvény kialakítása a Zemplén és a Bodrozug területén.

11.5. Együttműködési megállapodások

2019-2020-as tanévben 23 iskolával kötöttünk együttműködési megállapodást. 2020-2021-es tanévben nem kötöttünk együttműködési megállapodást.

A Vasutas Természetjáró Baráti Körrel írásbeli megállapodásunk nincs, azonban 2015. óta közösen szervezzük, illetve bonyolítjuk le az egyre nagyobb ismertségnek örvendő, barlangi szakasszal egybekötött teljesítménytúrát.

11.6. Fontosabb események

Legfontosabb eseményként kiemelendő, hogy Igazgatóságunk 2020-ban ünnepelte fennállásának 35. évfordulóját, valamint 25 éve lettek a Világörökség részévé nyilvánítva az Aggteleki- és a Szlovák-karszt barlangjai. A kettős évforduló kapcsán több rendezvényből álló rendezvénysorozattal szeretnénk volna megemlékezni, azonban sajnos ez a rendezvénysorozat elmaradt. Az évfordulók kapcsán végül 2 alkalommal nyereményjátékkal egybekötött kvízzjátékot hirdettünk, melyeken google űrlap beküldésével lehetett részt venni. Az első nyereményjáték esetében mindkét jubileumra (ANP valamint Világörökség) megemlékeztünk négyfordulós, felnőtt és gyermek kategóriában meghirdetett kvízszorozatunkkal, melyen közel 90 fő vett részt. A második egyfordulós nyereményjátékon, amelyet a Világörökség évfordulója kapcsán indítottunk, kvízzjátékunk űrlapját 69-en küldték vissza.

Három időpontban szervezett Szentjánosbogár túránkon 45 fő vett részt.

Baradlamanó túránk egyre népszerűbb a családok körében. A rövid szezon ellenére is több mint 200-an igényelték ezt a túratípust.

2020-ban a járványügyi helyzet miatt rendhagyó időpontban, augusztus 1-én indult a „Föld alatt, föld felett” teljesítménytúra, immár 6. alkalommal. A nemzeti park jubileumára való tekintettel a 10, 20, 30 és 50 km-es távok mellett 35 km-es távot is hirdettünk. A rendezvény 87 fő részvételével zajlott. A teljesítménytúra barlangi szakaszt (vörös-tói középtúra) is magába foglal.

Október 3-án tartottuk geotóp napi túránkat, melynek helyszíne a jósvafői Tohonya-völgy és a Gergés-lápa voltak. A felszíni túrát a Vass Imre-barlang megtekintése egészítette ki. A túrán 54 fő vett részt.

12. Közfoglalkoztatás

12.1. Alapfeladatok, személyi feltételek

Az Igazgatóság a 2020. évi országos közfoglalkoztatási programban 22 főnek szeretett volna munkalehetőséget adni.

A program célcsoportja a környéken élő emberek, akik csak időszakosan, vagy egyáltalán nem tudnak elhelyezkedni. Szerettünk volna az emberek megélhetésén segíteni, munkát adni nekik. Sajnos nem tudtuk feltölteni a pályázat szerinti létszámot, így 2020. július 1-től átlagosan 14 fő közfoglalkoztatásban részt vevő dolgozónak tudtunk munkát adni.

Alapfeladatok:

- Parkfenntartási munkák - az ANPI kezelésében lévő fogadóépületek és bemutatóhelyek környezetének folyamatos rendezése (szemétszedés, kaszálás), a fenntartott épületek takarítása;
- Műszaki-karbantartási munkák - az ANPI kezelésében lévő épületállomány fenntartási-, karbantartási munkái, takarítása;
- Természetvédelmi területkezelési munkák, területek karbantartása, állatok őrzése, gondozása, ápolása;
- Adminisztrációs munka, a programhoz kapcsolódó feladatok ellátása, egyéb adatok rögzítése, kezelése.

12.2. Elvégzett feladatok

A feladatok széleskörűek voltak, a környéken élő munkanélküli emberek alkalmazásával sok kisebb volumenű feladatot meg tudtunk oldani, és ezzel egyben a helyiek megélhetésén is tudunk segíteni.

Az általunk foglalkoztatott dolgozók aktívan részt vettek a parkfenntartási-, területkezelési-, állatgondozási-, műszaki karbantartási-, és takarítási, fertőtlenítési munkákban. Munkájukkal, az épületek, építmények, barlangok állagmegóvásával, a védett területek gondozásával elősegítették, hogy fellendüljön majd az idegenforgalom, és ezáltal emelkedjen az életszínvonal.

12.3. Tapasztalatok

Az Igazgatóságnál a program 2020. július 1. napjával indult, emellett a környékbeli önkormányzatoknál 2020.03.1-jén. Aki a megélhetése miatt hosszabb távra tervez, az már 2020. márciusában élt a lehetőséggel, és elhelyezkedett. Emiatt nem tudtuk feltölteni a pályázat szerinti létszámot, 2020. július 1-től a tárgyévben átlagosan 14 fő közfoglalkoztatásban részt vevő dolgozónak tudtunk munkát adni, a pályázatban igényelt 22 fő helyett.

12.4. Javaslatok

Az Igazgatóság a 2020. évi tapasztalatok alapján nem kíván a közeljövőben a programban részt venni, ezért javaslatunk sincs a programmal kapcsolatban.

13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

„Jósvafőért” Alapítvány és Jósvafői Egyházközség

A Jósvafői Református Egyházközség, a „Jósvafőért” Alapítvány és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság együttműködésében Jósvafőn, az Ady E. u. 4. alatti, volt Parókia épületegyüttesében működik a "JÓSVÁ" Erdei Iskolai Bázishely. Az ANPI a természetvédelmi ismeretterjesztés, környezeti nevelés, mint alapfeladatok ellátásában való együttműködés keretében szakmailag és kedvezményes túralehetőségekkel támogatja a bázishely munkáját.

Miskolc Városi Vadaspark

Sérült madarak szakszerű ellátásának és kezelésének, valamint a természetvédelmi tudatformálás elősegítése érdekében kialakított együttműködés. A közös munka eredményeként kialakított volierekbe több mint 400 sérült madarat szállítottunk be az elmúlt években.

Mályi Természetvédelmi Egyesület

Az ANPI kiállítóként és előadóként meghívás esetén részt vesz a Mályi Természetvédelmi Fesztiválon. Az egyesület által végzett madármentő és gyógyászati tevékenységben is rendszeres az együttműködés.

Póni és Kislótenyésztők Országos Egyesülete

A hucul lófajta hazai fenntartója 1991 óta kíséri figyelemmel és támogatja e ritka fajta magyarországi tenyésztését. Az ANPI az egyesület munkájában aktívan részt vesz és lehetőségeihez mérten támogatást nyújt az ott folyó munkákhoz. (pl. Ménkatalógus és Hucul méneskönyv kiadása).

Magyar Patkolókovácsok Egyesülete

Együttműködés a hucul ménes állományának patkolásában, turisztikai együttműködés rendezvények lebonyolításában.

Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány (Miskolc)

Több évre visszatekintő kapcsolatot tartunk fenn, amelynek keretében közösen csatlakoztunk az „Ökoturizmus Közép- és Kelet-Európa bioszféra rezervátumaiban” című programhoz. (Lásd külföldi partnerek.)

Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (Budapest – Jósvafő)

Az együttműködések legfontosabb területe az illetékességi terület természeti értékeinek feltárása és megőrzése. Jelentős az ismeretterjesztés területén végzett együttműködés (pl. Natura 2000 kibővített természetvédelmi vándorkiállítás, Gólyavédelmi Kiállítás, Ciconia Hungarica Oktatási Program, Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás).

Nemzeti Filmtörténeti Élménypark (Ózd)

Az új létesítménnyel marketing együttműködés valósul meg.

Gömöri Környezet és Tájfejlesztő Egyesület (Szuhafő)

Partnerség az évente megrendezett Gömöri Gyümölcsfesztivál lebonyolításában. (2020-ban nem került sor a rendezvényre.)

BAZ.-megyei Környezetvédelmi és Területfejlesztési Kht. (Gömörszőlős)

Közös, ill. kölcsönös kiadvány- és ajándéktárgy forgalmazás. Közös rendezvény-szervezések.

Szádvárért Baráti Kör

Évente részt veszünk a Baráti Kör Szádvár romjainál folytatott felújítási, állagmegóvási, területrendezési munkáiban, kedvezményes szállást biztosítunk az önkénteseknek.

Varázslatos Magyarország Természetfotó Nonprofit Kft.

Több évre visszatekintő kapcsolatot tartunk fenn a nemzeti parkokban történő természetfotózás segítésére.

Magyar Földtani Végegylet

Országos Geotóp Napok közös szervezése

Szlovák-karszt Kerékpárklub (Slovenský cykloklub Slovenský kras so sídlom v Gemerskej Hôrke)

Turisztikai együttműködés. A partnerrel az Igazgatóság közös, határon átnyúló kerékpártúrát szervez minden év júliusának második felében. (2020-ban nem került sor a rendezvényre.)

Vasutas Természetjáró Baráti Kör, Bánréve

Turisztikai együttműködés. A partnerrel az Igazgatóság közös teljesítménytúrát szervez minden év júniusának végén (2020-ban a járványhelyzet miatt augusztus elején indult a túra). A teljesítménytúra barlangi és felszíni szakaszt is tartalmaz.

Aktív kapcsolatban vagyunk a barlangász szakmával, akik kutatásokat végeznek, adataikat átadják nekünk.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Szlovák-karszt Nemzeti Park	Szlovákia	Folyamatos kapcsolat az egyes szakterületeken.
Turisztikai Információs Központ	Szlovákia (Rozsnyó)	Folyamatos kapcsolat az egyes szakterületeken.
Kárpát Eurorégió	Szlovákia (Kassa)	Együttműködés turisztikai szolgáltatók adatbázisának cseréjében, egymás marketing kiadványainak terjesztésében.

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Magyar Turisztikai Ügynökség	Budapest	Együttműködés turisztikai marketing területén. A franchise rendszerben működő aggteleki Tourinform iroda névhasználati szerződését 2019. 01. 31-én felmondtuk. Az iroda a továbbiakban Információs iroda néven működik.
Szlovák Természetvédelmi Örök Szövetsége (SRA)	Szlovákia	Tapasztalatcsere a szlovákiai természetvédelmi örökkel.
ŠOP SR	Szlovákia (Besztercebánya)	A Szlovák Természetvédelmi Hivatallal két évente megújított együttműködési megállapodást kötünk
Szlovák Barlangok Igazgatósága	Szlovákia (Liptószentmiklós)	Folyamatos kapcsolat napi munkában, kutatásban és barlangvédelmi projekteken.
Kelet-Szlovákiai Múzeum	Kassa Szlovákia	Együttműködés a Hernád és Sajó, és vízgyűjtői flóra és fauna kutatásában interreg projektek keretében
Magyar Természetjáró Szövetség	Budapest	MTSZ kártyával kedvezményes jegy váltására biztosítunk lehetőséget egyes túráink esetében.

B.A.Z. Megyei Természetjárók Szövetsége	Miskolc	A turistautak kijelölése, karbantartása ügyében évtizedes, jól működő együttműködés van a megyei szövetség és tagegyesületei, valamint az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság között.
Csereháti Településszövetség „Históriavölgy”	Boldva	Együttműködés turisztikai marketing területén a 2012-ben megnyitott Históriavölgy projekt kapcsán.
MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Közhasznú Kft.	Miskolc	Együttműködés turisztikai marketing területén. A Miskolc Pass turisztikai kártya tulajdonosai részére 20% kedvezményt biztosítunk a Vöröstorói barlangtúra árából.
MIVÍZ – Barlangfürdő	Miskolctapolca	Együttműködés turisztikai marketing területén. 2012-ben kerültek felújításra a kölcsönös tájékoztató táblák.
Mammoth Cave National Park	Kentucky	Rendszeresen időpontokban kölcsönös tanulmányutak a természetvédelmi kezelés és a barlangturizmus tárgykörében.
Wieliczka Sóbánya Turisztikai Kft	Lengyelország (Wieliczka)	Együttműködés turisztikai marketing területén. 2012-ben felújításra kerültek a kölcsönös tájékoztató táblák.
Lengyel hucul tenyésztők	Lengyelország (Gładyszów)	Részvétel a hucul lovas rendezvényen, versenyeken.
Kastélysziget	Edelény	A 2014-ban megnyílt, nagyszabású turisztikai projekt keretében megújult kastély előzetes marketingjében való részvétel. Kölcsönösen 20% kedvezményt biztosítunk egyes programjaink árából.
Slovensky Hucul Klub	Szlovákia (Sihla-Breznóbánya)	Együttműködés INTERREG pályázatban, a hucul lófajta népszerűsítését szolgáló marketingben.
Gömöri Ifjúsági Társaság	Szlovákia (Várhosszúrét)	Turisztikai marketing együttműködés.
CEEWEB for Biodiversity	Budapest	Turisztikai marketing együttműködés.
WWF Magyarország	Budapest	Szakmai együttműködés nagyragadozó kutatásban.

Füzéradvány Károlyi kastély és Tájképi kert	Füzéradvány	Kölcsönösen 20% kedvezményt biztosítunk egyres programjaink árából.
Magyar Kajak Kenu Szövetség (MKKSZ)	Budapest	A Bodrogot és Tiszát érintő GINOP/TOP fejlesztési együttműködések.

15. Ellenőrzés

	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet	Típusa / célja	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1.	Nemzeti Adó- és Vámhivatal	Nemzeti Adó- és Vámhivatal B-A-Z Megyei Adó- és Vámigazgatósága Kiemelt Adóalanyok és Társas Vállalkozások Ellenőrzési Főosztály Társas Vállalkozások Ellenőrzési Osztály 3.	Jogkövetési vizsgálat 2017. január 01 - 2018. december 31 időszakra vonatkozóan	Az online pénztárgépekből érkezett bevétel és a havi ÁFA bevallások adatai között eltérés mutatkozik. A T1041 bejelentő lap és a NAV felé benyújtott 08 bevallás adatai eltérést mutatnak. A bevallások javítása önellenőrzés keretében megtörtént.
2.	Agrárminisztérium	Ellenőrzési Főosztály	Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság gazdálkodásának ellenőrzése 2018- 2019	Az ellenőrzés 2020.12.31- ig nem zárult le.
3.	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	Kormányzati Ellenőrzési Hivatal	Kormányzati igazgatási szerveknél történő béren kívüli jutattások fizetéséről szóló 4079/2020. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
4.	Belügyminisztérium	Elektronikus Ügyintézési Felügyeleti Főosztály	Az E-ügyintézési tv., illetve a Vhr. szerinti elektronikus ügyintézés megvalósításának	A Felügyelet megállapította, hogy a SZÜF szolgáltatáshoz, valamint az RNY szolgáltatáshoz történő

			ellenőrzése.	<p>csatlakozás nem történt meg a kötelezett részéről, ami sérti az E-ügyintézési tv., valamint a Vhr. vonatkozó rendelkezéseit.</p> <p>A Felügyelet megállapította, hogy az e-Papír szolgáltatáshoz történő csatlakozás jelenleg folyamatban van, azonban a feladat –és hatáskörbe tartozó ügyek elektronikus intézhetősége még nem biztosított. A Felügyelet megállapította, hogy a kötelezett az ügyfél tájékoztatáshoz való jogára vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben előírt követelményeket teljesítette. A Felügyelet megállapította, hogy nyilvántartása szerint a kötelezett az E-ügyintézési tv. 28. §-a által előírt adatszolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget.</p>
5.	<p>Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program Közös Titkárság (Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft)</p>	<p>Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program Közös Titkárság (Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft)</p>	<p>"Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki- és Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban" című, SKHU/1601/1.1/035 azonosító számú projekt keretében Monitoring projekt helyszíni ellenőrzés</p>	<p>Érdemi észrevételt nem tettek.</p>

6.	Interreg V-A Szlovákia- Magyarország Együttműködési Program Közös Titkárság (Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft)	Interreg V-A Szlovákia- Magyarország Együttműködési Program Közös Titkárság (Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft)	"Vízi élményútvonal megvalósítása a Bodrog eredetfolyó mentén" című, SKHU/1601/1.1/038 azonosító számú projekt keretében Záró projekt helyszíni ellenőrzés	A projekt fenntartási időszakra vonatkozóan az üzemeltetési szerződések/szerződés- tervezetek egyeztetése szükséges a Program Irányító Hatósággal (Külgazdasági és Külügyminisztérium)
7.	Interreg V-A Szlovákia- Magyarország Együttműködési Program Ellenőrző Szervezete (Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft.)	Interreg V-A Szlovákia- Magyarország Együttműködési Program Ellenőrző Szervezete (Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft.)	"Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki- és Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban" című, SKHU/1601/1.1/035 azonosító számú projekt keretében Online közbenső projekt helyszíni ellenőrzés	Érdemi észrevételt nem tettek.
8.	Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Kormányhivatal	Sárospataki Járási Hivatal	Az ANPI 658901 sz. Bodrogszugi vadászterületét érintően, az afrikai sertéspestis elleni védekezés ellenőrzése	Az előírásokat betartották.

A belső ellenőrzéseket és azok megállapításait a következő táblázat tartalmazza:

	Ellenőrzést végző személy	Ellenőrzés tárgya	Ellenőrzés célja	Az ellenőrzés során tett megállapítások
1.	Függetlenített belső ellenőr	Munkába járás, munkával kapcsolatos utazási költségek elszámolásának ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy a munkába járással kapcsolatos szabályzatok elkészültek-e, valamint a munkába járással kapcsolatos utazási költségek elszámolása megfelelő-e.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
2.	Függetlenített belső ellenőr	A költségvetési beszámoló folyamatának ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy az éves beszámoló a jogszabályi követelményeknek megfelelően készült-e, valós adatokat tartalmaz-e a gazdálkodásról, megbízható valós képet ad-e a költségvetés végrehajtásáról, az Igazgatóság vagyoni és pénzügyi	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.

			helyzetéről.	
3.	Függetlenített belső ellenőr	A költségvetési beszámoló folyamatának ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy az éves költségvetési beszámoló kiegészítő mellékletének egyes információi megalapozottak-e. A kiegészítő melléklet és a beszámoló más részeinek kapcsolata megfelelő-e, az egyezőségek fennállnak-e.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
4.	Függetlenített belső ellenőr	A kockázatkezelés és a kockázatkezelési szabályzat ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy az Igazgatóság kockázatkezelési szabályzata és kockázatkezelése megfelelő-e.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
5.	Függetlenített belső ellenőr	Az ANPI vagyonkezelésében lévő vagyon összetételében történt változások (beruházások, erdő- és földterület, épület és építmény, növekedés-csökkenés) ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy az Igazgatóság vagyonának változása, naprakész nyilvántartása milyen rendszerben, milyen módszerrel van kezelve, a határidőket betartják-e.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
6.	Függetlenített belső ellenőr	Az ANPI iratkezelési tevékenységének ellenőrzése	Az Iratkezelési szabályzatban előírt szabályok betartásának ellenőrzése. Az ellenőrzés célja, hogy az Igazgatóság iratkezelési folyamata megfelel-e az ISZ-nek.	Az ellenőrzés megállapítást nem tett.
7.	Függetlenített belső ellenőr	Az ANPI pénzkezelési tevékenységének ellenőrzése	A Pénzkezelési és bizonylati szabályzatokban előírt szabályok betartásának ellenőrzése. Az Igazgatóság házipénztárainak és pénzkezelő helyeinek ellenőrzése, pénztárrovancsolás	Az ellenőrzés megállapítást nem tett

16. Éves munka legfontosabb összefoglalása

Személyi állomány, foglalkoztatás:

- A szakmai munka személyi feltételei 2020. évben is biztosítottak voltak. 2019-ben az Igazgatóság engedélyezett létszáma 145 főben lett meghatározva. A feladataink ellátását ezzel a létszámmal kellett megoldanunk a tárgyévben is. Az állandó feladatok mellett a folyamatban lévő projektek munkaerő szükséglete is biztosított volt. A megüresedő

álláshelyek folyamatosan feltöltésre kerültek, a személyi állományhoz kapcsolódó nyilvántartások (ÁNYR, KIRA) előírás szerinti vezetése is megtörtént.

- A tárgyévben lényeges változást eredményezett a nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás kiadása. Az új SzMSz alapján jelentős szervezeti átalakulásra került sor. Az SzMSz-ben és az SzMSz alapján készített Ügyrendben foglalt változások átvezetése szintén megtörtént.

Védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos tervezések, kutatás, monitorozás, tájvédelem:

- 2020-ban aktualizálásra került 6 db korábbi Natura 2000 fenntartási terv (Baskói-rétek, Füzéri Pál-hegy, Regéci Vár-hegy, Központi-Zempléni-hegység, Északi-Zempléni-hegység és Telkibányai Király-hegy), részt vettünk a Natura 2000 területek célkitűzéseinek aktualizálásának előkészítésében, valamint a Natura 2000 területekkel kapcsolatos prioritizált intézkedési terv (PAF) kidolgozásában, valamint aktualizáltuk az SDF-adatbázist.
- 2020. évben 9 földtani alapszelvény/földtani képződmény kezelése készült el:
 - Lepinke-kőfejtő földtani alapszelvény természeti emlék: A szelvény előtti terület kaszálása, cserjeirtás. Halobiás felületek tisztítása.
 - Lyuka-völgyi földtani képződmény természeti emlék: A földtani képződmény felületének teljes mechanikai tisztítása.
 - Varbóci út melletti földtani alapszelvény természeti emlék: A földtani alapszelvény előterében található bozót irtása, felületének teljes mechanikai tisztítása.
 - Aggtelek, Baradla-tető ÉNY-i lába: A földtani alapszelvény előterében található bozót irtása, felületének teljes mechanikai tisztítása.
 - Jósvafő, Vörös-tói elágazás: A földtani alapszelvény előterében található bozót irtása, felületének teljes mechanikai tisztítása.
 - Jósvafő, útkanyar: A földtani alapszelvény előterében található bozót irtása, felületének teljes mechanikai tisztítása.
 - Szinpetri NY-i vége, útbevágás: A földtani alapszelvény előterében található bozót irtása, felületének teljes mechanikai tisztítása.
 - Szőlősardó, Lepinke: A földtani alapszelvény előterében található bozót irtása, felületének teljes mechanikai tisztítása.
 - Szőlősardó, Bedela-kút: A földtani alapszelvény előterében található bozót irtása, felületének teljes mechanikai tisztítása.

Barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása program folytatása:

- Barlangtani Bibliográfia fejlesztése: A Barlangtani Bibliográfia adatbázis fejlesztése érdekében végzett feldolgozás az Aggteleki Nemzeti Park barlangjaira, kiemelten a Baradlára vonatkozott. Felvételre kerültek a tudományos és ismeretterjesztő cikkek mellett az olyan néhány soros hírek is, amik a barlangra vonatkozóan információt

szolgáltatnak. Felvett új tétel:1 200 db, javított tételszám:600 db, csatolt digitális melléklet:1 878 db.

- A Baradla-barlangban poligon felvételére került sor az alábbi szakaszokon: Medvekarmos-terem, Raisz-ággal szembeni meander, Meseország és Róka-ág, Óriás-terem kürtő, Óriás-terem alatti járatok, Gömböc-terem térsége, Rákosi-ág, Sárkány-barlang, Csillagvizsgáló térsége, Arany-utca. Poligon és rajz felvételére került sor az alábbi szakaszokon: Raisz-ág hiányzó részei, Vetődéses-terem és alsó járatai, Bokaszorító-ág, Megfagyott vízesés-ág, Meseország 100 m hiányzó részei, Óriás-terminyelő (a beomlásig).
- Elkészült a Baradla-barlang Róka-ág, Morea-hegye, Olimposz-hegy, valamint az aggteleki szakasz 2005 óta bekövetkezett változásainak felmérése és 1:100 alapú térképe.
- Elkészült az Esztramos VI. bányászati szint lézerszkenneres felmérése. Az összes rögzített pont száma közel 120 millió pont lett.

TIR adatrögzítés és karbantartás, újabb biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről, adathiányos jelölő fajokról:

- Az Agrárminisztérium 2020-ban kérte, hogy ne legyen biotikai adatfeltöltés a TIR-be.
- 2020-ban jelentős fejlesztést sikerült megvalósítani Igazgatóságunk biotikai adatgyűjtő rendszerében. Kialakításra került egy OBM alapú adatbázis, melyhez csatlakozik egy Igazgatóságunk igényeihez igazodó terepi adatgyűjtő alkalmazás is. A fejlesztés részeként megvalósul BioTika elnevezésű adatbázisrendszerünk modernizálása és a kommunikáció kialakítása az OBM rendszerrel. A terepi adatgyűjtés segítésére beszerzésre került a TopoXpress szoftver is.
- Igazgatóságunk biotikai adatbázisába összesen 53045 védett, és 7650 fokozottan védett fajra vonatkozó biotikai adat került be, melyeket Igazgatóságunk munkatársai, illetve külsős kutatók gyűjtöttek. Számos esetben hatósági ügyekhez kapcsolódó adatgyűjtés is történt.
- Külön figyelmet fordított Igazgatóságunk a védett és fokozottan védett fajokról, védett természeti területekről, adathiányos területekről és fajokról történő adatszerzésre, továbbá a nem védett területeken történő alapállapot-felmérésekre is.
- A kutatások az éves állapot-felmérési terv szerint, maradéktalanul megtörténtek. 21 NBmR és Natura 2000 monitorozási feladat valósult meg.
- A Bódva-völgyi Madárvonulás-kutató Állomás működtetése keretében 40 standard hálóállást használtával, 59 nap alatt 59 faj 4915 egyedének megjelölése történt meg.
- 2020-ban is folytatódott a komplex chiropterológiai vizsgálsorozat. Az Igazgatóság működési területén az épületekben, illetve földalatti üregekben (barlangok, bányavágatok, pincék) élő denevérközösségek biztonságának fenntartása és növelése történt.

Inváziós növényfajok kezelésének tervezése és végrehajtása:

- Az ANP gyepein a kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis* L.) van jelen a legnagyobb területen, visszaszorítására a szárazítás mellett vegyszeres irtás folyt. 2020-ban 698,26 ha területen történt vegyszeres kezelést.
- 2020 során elkezdődött a Tornai-alsóhegyen nagy területeket borító mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima* /Miller/ *Svingle*) vegyszeres visszaszorítása. 61,3 ha kiterjedésű volt a teljes terület, mely a munka során kezeléssel és ellenőrzéssel érintett volt. A munkaterületen lévő *Ailanthus altissima* telepek túlnyomó többsége sikeresen kezelve lett. Ez 2020-ban 22,4 ha terület vegyszeres kezelését jelentette. Illetve, az Esztramos-hegyen 6 ha-on tovább folytatódott a mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima* /Miller/ *Svingle*) vegyszeres visszaszorítása.
- Az év során még *Fallopia sectio Reynoutria*, *Helianthus* ssp. kisebb állományainak vegyszeres visszaszorítására került sor. A Bodrog-zugban a zöldjuhar (*Acer negundo* L.), amerikai kőris (*Fraxinus pennsylvanica* Marshall), gyalogakác (*Amorpha fruticosa* L.) okozta problémák csökkentésére KEHOP pályázat keretében történtek lépések.
- A visszaszorítási és monitorozási munkálatokat 2 fő végezte összesen 306 terepnapon.

Birtokügyi feladatok, területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

- A tárgyévben az Igazgatóság nem kapott támogatást a Vszt. hatálya alá tartozó területek megvásárlására, ennek következtében nem került sor kisajátítást pótló adásvételi szerződés megkötésére, illetve kisajátítási eljárás lefolytatására sem.
- Az időközben megvásárolt, állami tulajdonba került területekre vonatkozó vagyonkezelői jog rendezése érdekében 2020. októberében sor került VK-2020/7. számon a természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés kiegészítéséről szóló megállapodás megkötésére, melynek eredményeként 359,6473 ha terület került az Igazgatóság vagyonkezelésébe.

Haszonbérletek:

- Az előzetes tervek ellenére Igazgatóságunk a 2020. évben sem hirdetett meg haszonbérleti pályázatot. Pályáztatás nélkül 5 ha alatti területek haszonbérbe adása érdekében 4 esetben került sor szerződéskötésre. Haszonbérleti szerződést 5 esetben mondtunk fel, 2 haszonbérleti szerződés pedig lejárt. Három haszonbérleti szerződés esetében került sor a szerződések meghosszabbítására.

Természetvédelmi kezelési tevékenység:

- A kezelések elvégzéséhez szükséges engedélyek beszerzésre kerültek.
- A területkezelési tevékenység az Aggteleki Tájegységben a szükséges eszközpark birtokában terv szerint zajlott, Natura2000 gyepterületeken 430,49 ha-on - kaszálást, bálázást, 422,8 ha-on – szárazítást végeztünk, illetve 228,4 ha legeltetés történt.

- A Zempléni Tájegységben a gyepterületeken 2020. év elején, megfelelő talajviszonyok mellett kerülhetett sor további, évtizedek óta nem kezelt gyalogakácos szárazzására (3,20 ha), jelentős területeken pedig a korábbi években kezelt egykori több méter magas, egybefüggő gyalogakácosok újratezelésére (34,25 ha). Az őszi csapadékos időszak azonban ezt a fajta tevékenységünket jelentősen hátráltatta. A kisebb-nagyobb árvizek, az átázott talajviszonyok a szukcessziós folyamatok visszaszorítását akadályozta, ezért a korábbi években megszokott mérték alatt sikerült csupán a kezeléseket elvégezni. A gyepterületi inváziós fafajok visszaszorítása több apró folton összességében 5,57 hektáron, míg az őshonos fafajok visszaszorítása 19,70 hektáron valósulhatott csak meg. A szukcesszív folyamatok eredményeként bekövetkezett területcsökkenést továbbra is elsősorban a lakossági gyűjtésre alapozott fakitermelésekkel végeztük. Ennek üteme az év első hónapjaiban is csupán kielégítő volt, az őszi időszak csapadékos időjárásában – a gyepek védelme érdekében – a gyűjtést többször felfüggesztettük, majd leállítottuk. Fásításból történő fakitermeléssel összesen 972,78 m³-t termeltünk ki.
- Az inváziós fajok visszaszorítását az 5.5. fejezetben leírt területeken és módszerrel végeztük.
- Az Aggteleki Tájegységben az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok teljesültek, természetközeli erdőgazdálkodási-erdőkezelési módszereket alkalmaztunk - lékes, foltos, csoportos gyérítések, szálalóvágások, szálalások, szerkezetátalakítások. Natura2000 erdőterületeken szálalóvágást 145,33 ha-on, egyéb termelést 289,41 ha-on végeztünk, fásításból fakitermelés (gyepterület rekonstrukció) 12,18 ha-on történt.
- A kitermelt 1554 nettó m³ faanyag teljes mértékben sarangolt választékot (tűzifa) adott. A fakitermelések jelölölése során egy új rendszer került bevezetésre, mely során a javafahagyásfa hálózatának kialakítása volt a cél. A legjobb törzsalakú faegyedeket és a biotóp fákat (kitermelésre nem kerülő hagyásfák) megjelöltük és koordinátáik rögzítésre kerültek. Mivel a jó törzsalakú egyedek értéknövelő cézzattal mind meghagyásra kerültek, ezért a 2020-as évben ipari fa minőségű egyed nem került kivágásra. Első ránézésre úgy tűnhet, hogy a kitermelt faanyag kezelése, hasznosítása romlott, valójában azonban azzal, hogy ezen egyedek növekedését 20-40 éven keresztül segítjük, többszörös értéknövekedésük prognosztizálható. Ez a módszer a jövőben a természetvédelmi erdőkezelés finanszírozásának megalapozója lehet, lényegesen kevesebb faegyed kivágásával. Faanyag jelentősebb raktározása nem történt, a saját felhasználásra és értékesítésre vonatkozó adatokat az 5.7.3. fejezet tartalmazza.
- Az Aggteleki Tájegységben erdőművelési tevékenység 10,81 ha érintett területen, fahasználati tevékenység 451,61 ha-on történt.
- A Zempléni Tájegységben az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok elsősorban az időjárási és fapiaci viszonyok miatt háttérbe szorultak, ismét elmaradtak az előző évben megfogalmazott, illetve végrehajtott tervektől. Az erdősítések ápolása csupán a szükséges mértékkel teljesítette, mivel az árvízi borítottság miatt az erdőrészek több hónapig megközelíthetetlenek voltak.

- A Zempléni Tájegységben a kitermelt faanyag legnagyobb része lábon történő értékesítéssel eladásra került.
- A Zempléni Tájegység területén a gyepterületek kezelése előbb a gépek késése, majd az igen csapadékos nyár miatt jelentős késést szenvedett. A kaszálással érintett terület 260,78 ha volt, kevés terület esetén kerülhetett sor további kaszálásra, ezért a kaszálás halmozott területe 296,23 ha lett csupán. A csapadékos időjárás miatt a bálaszám viszont jelentős volt, 2748 db 125*150 cm-es körbálát állítottunk elő. A szántóterületeinket teljes egészében pihentettük, majd az év végén altalaj-lazítással, szántással előkészítettük a következő év veteményezési munkálataira. Ugyanitt tárcsázással előkészítettük a területet a leendő mezővédő erdősávok számára.
- A szukcesszív folyamatokkal érintett gyepes és szántók felmérése, a kezelési terv szerinti céloknak és előírásoknak megfelelő kezelések elvégzése megfelelően megtörtént. A kezelt gyepes területek természetbeni állapotában a kezelések hatására pozitív változások tapasztalhatók, a szántóterületeken a csapadékosabb nyárnak köszönhetően jó termést takarítottunk be – az 5.2.2. pontban leírtak szerinti részletezéssel.
- A mezőgazdasági és erdei utakat az Aggteleki Tájegységben saját erőgépek és eszközök (tárca, simító...) felhasználásával tartottuk karban, a szükséges mértékben.
- A mezőgazdasági és erdei utak karbantartására a Zempléni Tájegységben is minden évben nagy hangsúlyt fektetünk, a tárgyévben immár saját eszközparkkal (főként forgóboronával és tömörítőhengerral) tartottuk karban az útjainkat.
- Az erdők védelmével kapcsolatos állami feladatokban a jogszabályi előírások szerint, aktívan közreműködtünk. Az erdővédelmi jelzőlapok leadása megtörtént 2020. évben. A körzeti erdőtervezés(ek)hez szükséges adatszolgáltatás, kezelési javaslat nem szenvedett sem hiányt, sem késedelmet.
- A területkezeléshez kapcsolódó KEHOP pályázatok végrehajtása keretében a 2020-as évben az Aggteleki Tájegységben előhely-rehabilitációs tevékenységet végeztünk, melyet az 5.3, 5.5 és 5.7 fejezet tartalmaz részletesen.
- Kezelt területekkel, őshonos állatállománnyal, gazdálkodással, támogatásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási és adminisztrációs feladatok ellátása, gazdálkodási napló vezetése, továbbá a Natura 2000, JFGK (Jogszabályokban Foglalt Gazdálkodási Követelmények) EMVA nem termelő beruházásokkal kapcsolatos feladatok ellátása az előírásoknak megfelelően megtörtént.

Génmegőrzéssel kapcsolatos célkitűzések teljesítése:

- A külterjes gyümölcsösökben a tervezett kezeléseket csak részben tudtuk elvégezni, az 5.6.3. fejezetben leírtak szerint.
- A lóállomány génállományának változatossága és a ménes kor szerinti összetétele a tudatos szelekció és beszerzések folytán tovább javult, az 5.6.1.1. fejezetben leírtak szerint. Az ex-situ génmegőrzés kialakítása (mesterséges megtermékenyítő állomás,

spermabank létrehozása) az építési beruházások megvalósításának csúszása miatt továbbra sem valósulhatott meg.

- A hucul lófajta tenyésztése és népszerűsítése érdekében a 2020-as évben kialakult pandémiás helyzet miatt versenyeken, bemutatókon nem vettünk részt.
- A lóállomány gondozásával foglalkozó személyzetnél továbbra is probléma a fluktuáció és a szakképzett munkaerő hiánya, bár öröndetes tény, hogy tárgyévben két belovagló hölgy is munkába ált.

Természetvédelmi célú vadászat, vadgazdálkodás:

- A vadgazdálkodással kapcsolatos feladatainkat és kötelezettségünket maradéktalanul teljesítettük és a tervezett bevételeket is realizáltuk.
- A vadgazdálkodási tervet teljesítettük, a vadállomány szabályozása terv szerint történt.
- A 651700 számú vadászterületen (Aggtelek) egy ezüstérmes és egy bronzérmes minősítésű gímszarvas bika is terítékre került.
- A 658901 számú vadászterületen (Bodrogzug) az árvíz miatt jelentős vadpusztulás történt, illetve a vadállomány megmaradt része jórészt elvándorolt, ezért kedvezőtlen körülmények között folytattuk a vadgazdálkodást. Ennek ellenére ezen a területen egy ezüstérmes gímszarvas bika is terítékre került.
- A 658100 számú vadászterületen (Fony) lemondtunk a közös képviselőségről az áldatlan állapotok miatt és 2020. 12. 21-én a dokumentumokat (895 db) átadtuk az új közös képviselőnek.

Projektekkel és a pályázati tevékenység fejlesztésével kapcsolatos célkitűzések teljesítése:

- A tevékenység összességében terv szerint, szervezeten és eredményesen folyt 2020. évben, amelynek részletes tényeit a beszámoló melléklete tartalmazza.

A Természetvédelmi Őrszolgálat feladatainak teljesítése:

- A 2020. év során a Természetvédelmi Őrszolgálat 36.900 biotikai adatot gyűjtött, 3676-al kevesebbet, mint az előző évben. Az éves szinten tervezett – min. 35.000 db. – biotikai adat gyűjtését sikerült teljesíteni.
- A 295 db. régészeti lelőhely regisztrált ellenőrzése történt meg, a 2020 évre előirányzott 300 darabból.
- A lehetőségekhez mérten fokozott terepi jelenlétet tartottunk fenn az illegális tevékenységek visszaszorítása érdekében.
- Az Őrszolgálat a hatósági ügyek tekintetében eredményesen látta el a feladatát.
- A haszonbérleti szerződések protokoll szerinti, éves terv alapján végzett ellenőrzése megtörtént. Egy kivételtől eltekintve, amelynél a bérleti szerződés megszűnt. 10 db cél-és 4 db átfogó ellenőrzés történt.

- Az őrszolgálati belső tervező-ellenőrző rendszer fenntartása a korábbi gyakorlatnak megfelelően működött. A kötelező képzések, oktatások terén minden tervezett feladatot sikerült végrehajtani. A jogszabály által előírt képzések, vizsgák teljesítése megtörtént.
- A megvalósítás alatt álló KEHOP projekt keretében folyamatosan történnek fejlesztések, ennek eredményeként az őrszolgálati tevékenység infrastruktúrája és eszköz ellátottsága javul, azonban megjegyzendő, hogy a fejlesztés több pontjában nem a tervezett program szerint, és ütemezésben valósult meg. Késésben van a járművek beszerzése, a Légirendészeti Támogató Rendszer fejlesztése, illetve egyes eszközök beszerzése.
- A 2019. évi célkitűzésekből a Polgári Természetőr szolgálat újjászervezése megvalósult, de képzés, és a vizsga 2021 évre húzódik át. A Polgári Természetőr szolgálat mellett mindkét tájegységben jelentős lakossági támogatást kap az őrszolgálat lakossági közérdekű bejelentések formájában.

Költségvetéssel és vagyonnal kapcsolatos célkitűzések megvalósítása:

- Fizetőképességünket sikerült megőrizni, likviditási gondjaink sem voltak, annak ellenére, hogy működési bevételi tervünktől 108 millió Ft-al elmaradtunk, és ezt még tetézte 8 millió Ft-os elvonás.
- Az erdőgazdálkodási tevékenységünket az időjárás 2020-ban is kedvezőtlenül befolyásolta, de a rövid nyitva tartás alatt a rekord számú barlangi látogatónak köszönhetően sikerült valamelyest kompenzálni a bevétel kiesést.
- Az Igazgatóság által kezelt vagyon bővítésére, állagának fenntartására, illetve javítására korlátozott lehetőségeink ellenére is kiemelt figyelmet fordítottunk. A KEHOP és INTERREG pályázatok tervszerűen folytak 2020-ban, a Téry Ödön program keretében a Szalamandra-ház korszerűsítését befejeztük, és elvégeztük az aggteleki Kövirózsa Apartmanház felújítását. Újabb pályázatot adtunk be a projekt keretében a Tengerszem Szálló és Oktatóközpont korszerűsítésére, amelyet reményeink szerint 2021-ben megkezdhetünk.
- Sikerült bevezetnünk a Poszeidon iktatási rendszert, jelentőset léptünk előre az e-ügyintézés terén, azonban az informatikai háttér kialakítása több, mint 12 millió Ft-tal terhelte költségvetésünket.
- A fenti céljaink elérését illetve megvalósítását csak szigorú, fegyelmezett gazdálkodás révén sikerült megvalósítani, amely által csak a legszükségesebb kiadásokra volt mód. Az idei év alig két és fél hónapja alapján világosan látszik, hogy a 2021-es év még nehezebb lesz. Idegenforgalmi bevételeink, még a 2020. évit sem fogják elérni, ingatlan bérbeadásból 2021. első félévében nem tudunk bevételt realizálni, projektjeink kifutóban vannak, a belőlük elszámolt költségek saját költségvetésünket fogják terhelni.

Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok:

- 2020. március 13-án, a COVID-19 betegséget okozó vírus magyarországi terjedésének megakadályozása érdekében barlangjaink, bemutatóhelyeink, szállásaink bezárásra kerültek és csak 2020. június 23-án nyitottak ki újra. A barlangok forgalma 2019. év

ugyanezen időszakához viszonyítva nőtt, azonban éves szinten közel 40.000 fővel kevesebb látogató látogatta meg a Baradla-barlangot. A külföldiek aránya a viszonylag állandónak nevezhető 12-13%-os arányához képest jelentősen visszaesett, mindösszesen 1%-a volt a látogatóknak külföldről érkező turista. 2020. november 11-én a barlangok és egyéb bemutatóhelyek, szállások ismételen bezárásra kerültek és 2020. év végéig már nem is nyitottak ki.

- Nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy azok a helyszínek, ahol vendégek járnak, folyamatosan fertőtlenítve legyenek, megelőzve a koronavírus terjedését. Emiatt a márciusi bezárást követően a barlangon belüli járófelületet lemostuk, a korlátokat, kapcsolókat lefertőtlenítettük. A nyitást követően a korlátok és kapcsolók fertőtlenítését rendszeres időközönként folyamatosan végeztük.
- Rendszeresen fertőtlenítettük a frekvenciált bemutatóhelyeink közelében lévő kültéri eszközöket, padokat, játszótereket, korlátokat.
- A márciusi bezárást követően a tanösvények, ösvények jelzését újrafestettük, ezáltal a jelzéseink közel 100 km hosszan újultak meg.
- A természeti területek, élő és élettelen természeti értékek bemutatása és a szemléletformálás, oktatás érdekében folytatott tevékenység a COVID helyzet miatt, sajnos rendkívül kis látogatószámmal zajlott. Gyermekcsoportok hiányában felújítási, karbantartási és fejlesztési munkálatok zajlottak főképp.
- Ökoturisztikai szempontból a szezon ugyan rövid volt, de intenzív. Felszíni túrák esetében a látogatószám csökkent, de nem drasztikusan. A teljesítménytúra kivételével rendezvényt nem tudtunk szervezni.
- Az ANP 35 - Világörökség 25 kettős jubileumra tervezett, több rendezvényt, eseményt felölelő rendezvénysorozatot (szakmai előadások, koncertek, vetítések stb.) sajnos nem tudtuk megvalósítani, a jubileumra online kvízszorozat megrendezésével tudtunk megemlékezni.
- 2020-ban megújult a Baradla-barlangon belül, az Óriások-termében a hangrendszer, korszerű erősítő és USB-lejátszó került beépítésre. Terveink szerint 2021-ben a korszerűsítést folytatjuk a teljes kábelcserével.
- Túravezetőink részére tanfolyamot szerveztünk. A tantermi és terepi képzést is magába foglaló programon 4 fő vett részt.
- A Környezeti Nevelési Csoport aktívan vett részt a nemzeti parki erdei iskolák (természet iskola) minősítési rendszerének kidolgozásában és tesztelésében, amely munkálatokat az Agrárminisztérium részéről Pádárné dr. Török Éva (Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály) koordinált.
- A szolgáltatások színvonalának növelésére pályázati forrásból volt lehetőségünk 2020-ban. KEHOP pályázat keretében történt meg a Huculok nyomán ösvény kivitelezése.
- Bemutatóhelyeink, valamint az ökoturisztikai tevékenységünk háttér infrastruktúrájának fejlesztése keretében 2020-ban megkezdődött, és 2021-ben is tart még az aggteleki,

jósvafői, illetve vörös-tói túravezetői pihenőhelyek és hozzájuk tartozó kiszolgálóhelyiségek belső felújítása, festése, valamint 2020. év végén az Információs iroda belső felújítására is sor került.

- A közönségkapcsolat szempontjából alapvető fontosságú az aggteleki információs iroda, amelynek folyamatos nyitvatartását 2020. évben - a COVID helyzet miatti kötelező zárva tartás időszakait kivéve - sikerült megvalósítani. 2020. évben személyesen 11.815 fő, telefonon 3.049 fő, írásban 1630 fő tájékoztatására került sor.
- Célként tűztük ki az anp.hu turisztikai honlap megújítását; foglalási rendszerének kiépítését és rendszerbe állítását. A honlap fejlesztést külső vállalkozó végezte. Az év során több alkalommal sor került munkacsoportos egyeztetésre, online konferenciabeszélgetésre és adatszolgáltatásra, melynek eredményeképpen 2020. július 20-án megtörtént a domain név átirányítása az új felületre. A honlapon belüli foglalási rendszer élesítésére terveink szerint 2021-ben, a COVID helyzet feloldása után kerül sor.
- A közönség tájékoztatása céljából az eseménynaptárban meghirdetett programok esetében minden esetben sor került önálló honlap cikk és Facebook bejegyzés megjelentetésére. Kiemelt program esetében a programajánlatok a sajtónak küldött direkt e-mail formájában kerültek megküldésre.
- 2020-ban az anp.hu turisztikai honlapon 86 db új cikket, az ANPI Facebook oldalán 260 új bejegyzést jelentettünk meg, illetve online elérhető volt az éves események rendszeresen frissített listája.
- Az évben 38 db rádiós interjú, televíziós felvétel, imázs videó; a magyar és nemzetközi internetes médiában 176 db online cikk, a nyomtatott sajtóban pedig 5 db turisztikai cikk, valamint 9 db fizetett hirdetés jelent meg. A honlap fejlesztéssel párhuzamosan az új hírlevél rendszer beindítása 2021-ben várható.
- Az ANP magyar és angol nyelvű Facebook oldalán heti több alkalommal jelenik meg új hír.
- Az év folyamán 9 turisztikai kiadvány és környezeti nevelési foglalkoztató készült el. (Lásd 11.2.5.)
- 3 nagyközönségi rendezvényen információs standdal személyesen vettünk részt, valamint 3 szakmai rendezvényen, konferencián képviseltük az Igazgatóságot. (Lásd: 11.3)
- Kiemelt figyelmet fordítunk a hazai és határon túli turisztikai egyesületekkel, civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, vállalkozókkal, szakemberekkel való kapcsolatok kialakítására, fenntartására és fejlesztésére. A kapcsolattartás partnereinkkel, társ szervezetekkel telefonon, e-mailben és személyes megkeresések alapján történik.
- Az ár- és kedvezményrendszer, valamint a szolgáltatás kínálatának kialakítása, a vendégek kiszolgálása mindkét saját üzemeltetésű szálláshelyen megtörtént. A kedvezményeket harmonizáltuk az egyéb szolgáltatásainak kedvezményeivel.
- Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság 56,5 millió Ft vissza nem térítendő támogatásban részesült a Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program keretében 3

turistaszálló megújítására. A „Szalamandra-ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló, korszerűsítésére” című projekt megvalósítására 2018-ban 34 millió, a NOMÁD Baradla Kemping és Turistaszálló korszerűsítésére 6 millió Ft, míg a Kövirózsa Apartmanház korszerűsítésére 2020-ban 17,5 millió forint támogatást nyújtott az Aktív Magyarországért Kormánybiztosi Iroda.

- A Téry Ödön programban megvalósult fejlesztésnek köszönhetően megújult a szögligeti Szalamandra-ház, amely egyben erdei iskolai bázishely is. A beruházásnak köszönhetően megtörtént az épület fűtéskorszerűsítése költségmegtakarítást eredményező elosztó és fűtőberendezések beépítésével, a melegvíz-rendszer átalakításával, valamint modern és akadálymentes vizesblokkok, tisztálkodó helyiségek rekonstrukciójával. A fűtési energia szükséglet termelését és hatékonyabb elosztását új generációs fatüzelésű kazánok beépítésével, radiátorok teljes cseréjével oldottuk meg. Az energiafelhasználás hatékonyságának növelését jól szabályozható, víztakarékos, hőtárolós tartályok beépítésével biztosítjuk.
- A Kövirózsa Apartmanház esetében a Téry Ödön programban megvalósult fejlesztés keretében olyan minőségi változtatásokat hajtottunk végre, amelyek segítik a szálláshely gazdaságos működtetését. Az elöregedett, nagy energiaköltséggel működő elektronikus eszközpark cseréje megtörtént. A konyhákba nagy energiahatékonyságú, korszerű eszközök (hűtőszekrények, sütők, mikrohullámú sütők stb.) kerültek beszerzésre, amelyek biztonságos üzemeltetést tesznek lehetővé. A közösségi- és hálóhelyiségekben televíziókészülékek kerültek felszerelésre, valamint az egész létesítményben elérhetővé vált a szélessávú wifi hálózat. Aljzatszigeteléssel és a meleg burkolatok cseréjével az egész épületben javult a komfortérzet a vendégek számára. Festés, felújítás és tereprendezés is történt, amelyekkel együtt maradéktalanul elértük a kitűzött projektcélokat.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre

Személyi állomány, foglalkoztatás:

- A foglalkoztatás terén fontos célkitűzés, hogy az állandó feladataink mellett a folyamatban lévő projektek munkaerő szükségletét is biztosítsuk.
- Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 145 fő, feladataink ellátását 2021-ben is ezzel a létszámmal kell megoldania. Fontos feladat továbbra is a megüresedő álláshelyek feltöltése, a személyi állományhoz kapcsolódó nyilvántartások (ÁNYR, KIRA) előírás szerinti vezetése, a jogszabályokban előírt adatszolgáltatások teljesítése.

Védett és Natura 2000 területek fenntartásával kapcsolatos tervezések, kutatás, monitorozás, tájvédelem:

- Természetvédelmi területkezelés éves tervezése, végrehajtásának figyelemmel kísérése és értékelése.

- Földtani alapszelvények kezelése.
- A beavatkozással érintett földtani alapszelvények, valamint földtani képződmények: Vörös-tói Medve-sziklák, Nyúlkertlápai földtani képződmény feltárása, Varbóc, Ördöggát-tető DNY-i elvégződése, Varbóc, Telekes-völgy, 8. sz. mellékvölgy, T-044 Varbóc, Telekes-völgy, Varbóc, Telekes-völgy 7. sz. mellékvölgy. Elvégzendő feladat: földtani alapszelvények biztonságos megközelítésének biztosítása; a benövényesedett felületek megtisztítása, ezáltal a tanulmányozhatóvá tétel újbóli biztosítása; a kőzettörmelékkel, illetve agyaggal és egyéb hordalékkal feltöltődött árkok újraásása; a kőzettörmelékkel, illetve agyaggal és egyéb hordalékkal elfedődött sziklafalrészek megtisztítása, ezáltal a rétegek ismételt tanulmányozhatóságának biztosítása.
- Az Aggteleki Nemzeti Park védőövezet kihirdetésének előkészítése.
- Az Aggteleki Nemzeti Park övezeti besorolás kihirdetésének előkészítése.
- A világörökségi helyszín védőövezet módosításának előkészítése.
- Barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározása program folytatása:
- További mesterséges üregek védetté nyilvánítása.
- Veszélyeztetett fajok megőrzéséhez szükséges együttműködések fejlesztése (pl. épületlakó denevérfajok).
- TIR adatrögzítés és karbantartás, újabb biotikai adatok gyűjtése a Natura 2000 területekről, adathiányos jelölő fajokról.
- Adatgyűjtés védett és fokozottan védett fajokról, védett természeti területekről, adathiányos területekről és fajokról. Nem védett területeken történő alapállapot-felmérések, hatósági ügyekhez szükséges szakmai véleményekhez kapcsolódó adatgyűjtés, a hatékony hatósági döntés-előkészítés fenntartása.
- Igazgatóságunkhoz tartozó 4 Különleges madárvédelmi terület fenntartási tervének elkészítése-koordinálása.
- Biotikai adatfelvétel az adathiányos állapotok megszüntetése érdekében, erdőtervezéssel kapcsolatos adatfelvételre kiterjesztés.
- NBmR és Natura 2000 monitorozás, a kutatások koordinálása.
- Az éves állapot-felmérési terv alapján 21 NBmR és Natura 2000 kutatási feladat fog megvalósulni, melyből 17 feladatot végez megbízott kutató.
- Bódva-völgyi Madárvonulás-kutató és Természetvédelmi Tábor működtetése, kapcsolódó CES monitorozás lebonyolítása.
- Fajvédelmi tervek megvalósításával kapcsolatos aktuális feladatok végrehajtása, speciális fajvédelmi intézkedések ellátása.

Birtokügyi feladatok, területvásárlás, kisajátítás, kártalanítás:

- Igazgatóságunk – támogatás esetén – folytatja a védett természeti területek állami tulajdonba vételét.

Haszonbérletek:

- Előreláthatólag a korábbi évek során felmondott és megszűnt szerződések tárgyát képező birtoktestek újbóli megpályáztatására 2021-ben sem kerül sor. A nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyonkezelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 9/2020. (XII. 23.) AM utasítás alapján ugyanakkor lehetőség nyílik megbízási szerződés megkötésére 1 gazdasági évre.

Természetvédelmi kezelési tevékenységünkkel, a Tájegységek működésével kapcsolatos célkitűzések:

- Az ANPI természetvédelmi éves kezelési tervének végrehajtásához szükséges engedélyek beszerzése (kaszási és legeltetési engedély, terület-helyreállítási engedély, fásításból történő fakitermelési engedély, erdőtörvény hatálya alá nem tartozó területek fakivágási engedélye, erdőtervezett erdőkben történő fakitermelés engedélye stb.)
- Az élőhelyek fenntartásával, helyreállításával kapcsolatos kezelési tevékenységek elvégzése.
- Az Aggteleki Tájegységben a 2021. évben az előző évhez hasonló volumenben (900-1000 ha rét, legelő és szántó, 400-500 ha erdő) tervezett a kezelési tevékenységek ellátása.
- A Zempléni Tájegységben a területkezeléshez szükséges alapvető eszközök beszerzése 2020. év folyamán megtörtént, ezért – az időjárási és vízjárési viszonyok függvényében ugyan – a gyepterület- és szántóterületek kezelése során minden korábbi évnél ideálisabb kezelési tevékenységeket várunk. A szántókon a tavaszi vetés mellett mezővédő erdősávok, gyeperősávok és tárcsázott táblaszegélyek kialakítása tervezett.
- Az inváziós növényfajok visszaszorítása, kezelése várhatóan legalább 200 ha-on valósul meg az Aggteleki Tájegységben. A gyepterületek kezelése részben saját eszközparkkal részben vállalkozók bevonásával fog történni (900-1000 ha), ami legeltetéssel (cc. 230 ha) egészül ki. A szukcesszív folyamatok visszaszorításához nagy létszámú élő munkaerő szükséges, emiatt a kitermelésre kerülő faanyag lakossági gyűjtésére továbbra is alapozunk.
- A fajokat érintő kedvezőtlen ökológiai állapotváltozások figyelemmel kísérése, a kedvezőtlen folyamatok megállítása és visszafordítása érdekében szükséges intézkedések megtétele, különös tekintettel az inváziós fajok terjeszkedésének megállítására.
- Az erdők természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatok erdőterv szerinti elvégzése.
- A kitermelt faanyag kezelése (saját felhasználás, raktározás, értékesítés). Az Aggteleki Tájegységben a korábbi évekhez hasonló mennyiségű faanyag kitermelése tervezett (3000-3300 m³).

- A 2020. év végén KEHOP projek forrásból megérkeztek a faipari gépeink is, ezért a Zempléni Tájegységben saját előállítás keretében teljesíthető lesz a projektben vállalt eszközök legyártása is.
- Mezőgazdasági és erdei utak karbantartása, javítása: az Aggteleki Tájegységben az előző évihez hasonló mértékben (5-10 km) tervezett.
- A Zempléni Tájegységben a szükséges eszközök rendelkezésre állásával a korábbinál nagyobb mértékben végezzük a tevékenységet, legalább 25 km mező- és erdőgazdasági közlekedést biztosító út karbantartása tervezett.
- Az erdők védelmével kapcsolatos állami feladatokban történő részvétel a jogszabályi előírások szerint, továbbá a körzeti erdőtervezés, hatósági eljárásokban való aktív közreműködés.
- 2021. évben az erdővédelmi jelzőlapok leadása továbbra is meg fog történni (legalább 2 db erdővédelmi jelzőlap kiállítása tervezett).
- A körzeti erdőtervezésekhez szükséges adatszolgáltatás, kezelési javaslat készítése 2021. évben sem szenvedhet hiányt.
- Kezelt területekkel, őshonos állatállománnyal, gazdálkodással, támogatásokkal kapcsolatos nyilvántartási, adatszolgáltatási és adminisztrációs feladatok ellátása, gazdálkodási napló vezetése. A nyilvántartási rendszer fejlesztése.
- MTÉT (Magas Természeti Értékű Területek) feladatokban történő közreműködés.
- A Natura 2000, JFGK (Jogszabályokban Foglalt Gazdálkodási Követelmények) EMVA nem termelő beruházásokkal kapcsolatos feladatokban történő közreműködés. A jogszabályoknak megfelelő gazdálkodás fenntartása továbbra is alapvető elvárás.
- Hatósági és szakértői ellenőrzésekben történő közreműködés.

Génmegőrzéssel kapcsolatos célkitűzések:

- A külterjes gyümölcsösökben (15-20 ha) a tervezett kezelések (kaszálás, ritkítás, metszés, fiatal egyedek ültetése stb.) vállalkozóval történő elvégeztetése. Őshonos gyümölcsfajtákból 1,1 ha-os anyatelep kialakítása Szinpetri községhatárban.
- Az állattartás infrastruktúrájának (4 helyszínen történő építési beruházás) fejlesztését célzó pályázat (KEHOP) megvalósításának folytatása.
- Mének geneológiai vonalának bővítése, kancaállomány további fejlesztése.
- A lóállomány gondozását végzők esetében a fluktuáció visszaszorítása, ennek érdekében lehetőség szerint szakképzett dolgozók alkalmazása.
- Ex-situ génmegőrzés kialakítása az ANPI-nál. (Mesterséges megtermékenyítő állomás, spermabank létrehozása). A különleges értéket képező kancacsaládok szerény létszámú egyedeinek felszaporítására.

Vadászat, vadgazdálkodás célkitűzései:

- Az éves vadgazdálkodási terv elkészítése.
- Az éves vadászati jelentés elkészítése.
- A vadászati berendezések felül bírálata.
- Vadállomány szabályozási tevékenység beindítása.
- Bervadásztatással kapcsolatos feladatok ellátása.
- ASP diagnosztikai kilövések növelése.
- A vaddisznó állomány minimális szintre szorítása (0,5db/100 ha).
- Aranysakál állomány csökkentése.
- Együttműködés az állategészségügyi hatósággal.
- A NÉBIH felé való ASP elszámolás elkészítése.
- Földtulajdonosi közösségekkel kapcsolatos feladatok ellátása.
- A 658100 sz. Földtulajdonosi Közösségtől a 4 évi haszonbérleti díj megszerzése.

Projektekkel és a pályázati tevékenység fejlesztésével kapcsolatos célkitűzések:

- 2021. évben továbbra is fő feladat a támogatási szerződéssel rendelkező projektek megvalósításának koordinálása, a támogatási szerződésekben rögzített kötelezettségek hiánytalan és határidőre történő teljesítése, a pénzügyi és szakmai feladatmegvalósítás összhangjának megteremtése. Kiemelt feladat a futó projektekben még hátralevő betervezett beszerzések, közbeszerzések eredményes lebonyolítása, a szükséges módosítási igények, továbbá a rendszeres szakmai beszámolók, kifizetési kérelmek határidőben, megfelelően történő benyújtása, a projektek teljes ügyvitel-szervezési feladatainak ellátása, kapcsolattartás az Irányító Hatósággal.
- 2021-ben kiemelt feladat egyrészt a 2014-2020 időszakban a KEHOP 4. prioritástengely keretének megemelkedése miatt új lehetőségként megnyíló KEHOP előkészítési projektjavaslatok benyújtása és megvalósítása, azzal, hogy azokat legkésőbb 2023. június 30-ig le kell zárni.
- Szintén kiemelt feladat 2021-ben a 2021-2027 időszakra vonatkozó természetvédelmi fejlesztéseket összefogó Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP) 3. prioritástengely keretében, a várhatóan 2021. első félévében megjelenő felhívásokra az Igazgatóság fő fejlesztési prioritásait tartalmazó projektjavaslatainak benyújtása, egyeztetve a szakpolitikai felelős Agrárminisztériummal.
- Emellett egyéb pályázati lehetőségek figyelése is feladat, kiemelt figyelemmel a 2021-2027 időszakban megjelenő új pályázati lehetőségekre.

A Természetvédelmi Őrszolgálat célkitűzések 2021 évre:

- Felkészülés a közigazgatási helyszíni bírság alkalmazására, SZNYR munkavégzésbe történő visszavezetése
- Őrszolgálati KEHOP lezárása
- OBM platform fejlesztése az őrszolgálati igényeknek megfelelően
- Létszámfejlesztés
- Polgári Természetőr szolgálat vizsgáztatása, megállapodások megkötése, a működési rend kialakítása
- Szakmai ismeretek szinten tartása.

Költségvetéssel és vagyonnal kapcsolatos célkitűzések:

- A költségvetéssel kapcsolatban a legfontosabb célunk a működőképesség és fizetőképesség megőrzése, amihez – a járvány miatti, várható mintegy 350 millió forintos bevétel kiesésre tekintettel – külső segítségre mindenképp szükségünk lesz.
- Fontos cél a 2021-ben záruló projektjeink (KEHOP, INTERREG, Téry Ödön) megfelelő megvalósítása és lezárása, amihez előreláthatólag 160 millió Ft összeget meg kell előlegeznünk július hónaptól, 2022 májusáig.
- A gazdálkodásra, valamint a kötelezettségvállalásra vonatkozó szabályok - a jelenlegi helyzet miatti – még fokozottabb és következetesebb betartása és betartatása szükséges.

Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok célkitűzések:

- Alapvető, folyamatos cél a látogatók magas szakmai színvonalon való ellátása, igényeik kielégítése, megfelelő infrastrukturális háttér biztosítása a bemutatóhelyeinken, látogatóközpontjainkban, tanösvényeinken. Az a cél, hogy az ide érkező turisták egyre több időt tudjanak nálunk tölteni, melynek következtében növekszik a vendégéjszakák száma, illetve a szolgáltatások kihasználtsága.
- Környezeti nevelési programjaink nagyon népszerűek, ezeket szeretnénk kibővíteni egy téli - főként barlangos témájú - erdei iskolai programmal, valamint a kézműves tábor újraindításával. A pár éve szünetelő, de előtte rendszeresen megrendezett napközis jellegű tábor a kézműves foglalkozásokra és hagyományos mesterségek kipróbálására épít. Továbbra is szeretnénk megrendezni a természetismereti tábort, amely hagyományos bentlakásos tábor, programjában alapvetően természet- és környezetvédelmi témák szerepelnek.
- 2021-ben várhatóan kiadásra kerülnek a tanösvények leporellóinak elektronikus formái, amennyiben a pénzügyi helyzet lehetővé teszi, úgy nyomtatott formában is kiadásra kerülnek.
- 2020. évben elmaradt, de reményeink szerint 2021-ben, a veszélyhelyzet, illetve az ahhoz kapcsolódó korlátozások megszűnését követően, sor kerülhet a külsős túravezetői rendszer üzemeltetésével kapcsolatos tanfolyamok megrendezésére, illetve

szerződéskötésekre. A túravezetői tanfolyam formáját (jelenléti/online) a COVID helyzet fogja megszabni.

- A Barlangok Világnapján (június 6.) nagyobb rendezvény szervezését tervezzük (3D vetítés a Vörös-tói Látogatóközpontban, barlangi témájú előadások, denevéres vándorkiállítás, denevérmúzeum megtekintése).
- Az aggteleki Információs iroda folyamatos nyitva tartásának biztosítása és közönségforgalmának magas színvonalú kiszolgálása személyesen, telefonon és írásban.
- Az anp.hu turisztikai honlap folyamatos szerkesztése; foglalási rendszerének beállítása és rendszerbe állítása, szlovák nyelvű oldalak további feltöltése, kiegészítése.
- A programtervben, eseménynaptárban (IV. számú melléklet) részletezett programok nyilvánosságának biztosítása a honlapokon, a Facebook oldalakon, hírlevelek-, illetve a sajtó útján.
- Részvétel turisztikai vásárokon, illetve szakmai rendezvényeken, konferenciákon, amennyiben a járványhelyzet miatt lehetséges.
- Turisztikai, információs kiadványok szerkesztése, gondozása.
- Kapcsolattartás a hazai és határon túli turisztikai egyesületekkel, civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, vállalkozókkal, szakemberekkel.
- A szállásértékesítés szakmai felügyeletének ellátása.

Melléklet

I. sz. melléklet: Projektek

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 7. pontjához

Projekt címe ¹	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ²		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Pályázat 2020. évi teljesítése
				megnevezése	kiterjedése (ha) ³			
KEHOP-4.1.0-15-2016-00028 Komplex élőhely-fejlesztés a Zempléni Tájegység területén	2016.10.01. - 2021.08.31.	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energia-hatékonyági Operatív Program	A projekt célja az ANPI Zempléni Tájegységében található természetvédelmi kezelést igénylő védett, illetve Natura 2000 élőhelyek ökológiai állapotának javítása élőhely-fejlesztési és területkezelési tevékenységekkel. Az Igazgatóság a projekt során mintegy 1316 ha rét, legelő, erdő és mocsárként, vízállásként nyilvántartott terület kezelését és fejlesztését végzi el a természetközeli állapotok helyreállítása, megőrzése érdekében. (Kisvizes élőhelyek,	Erdei élőhelyek, természetes gyepek, szántók és kisvizes élőhelyek rekonstrukciója	1.316,0717	1.237.291.478 Ft	1.237.291.478 Ft	Bev: 1.237.291.478 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016: 17.485.070 Ft Kiad 2017: 41.598.246 Ft Kiad 2018: 259.412.569 Ft Kiad 2019: 170.950.143 Ft <u>Kiad 2020: 492.713.040 Ft</u> Egyenleg: 255.132.410 Ft

¹ Az egyes projektek esetében a hivatalos kódszámot is kérjük feltüntetni, különösen a LIFE pályázatok esetében.

² Amennyiben adott projekt esetében a célterület a teljes működési terület, elegendő ezt feltüntetni a táblázatban, az egyes védett, ill. Natura 2000 területek felsorolását kérjük mellőzni. A célterülettel kapcsolatos információk megadása különösen fontos azon projektek esetén, amelyek hatásai a természetvédelmi helyzet javulásához közvetlenül hozzájárulnak és hatásai jól lehatárolható célterületekhez köthetők (pl. élőhely-rekonstrukciós fejlesztések, kezelési infrastruktúra fejlesztése, monitorozás)

³Értelmezése a KEHOP projektekben: „A jobb védettségi állapot érdekében támogatott élőhelyek területe”

³Értelmezése az INTERREG projektekben: A projekttel érintett beavatkozási területek

			természetes gyepek, erdei élőhelyek és szántóterületek rekonstrukciója) A projekt keretében korszerű gazdálkodási központ létesül Bodrogkeresztúron, továbbá beszerzésre kerülnek a természetvédelmi célú területkezelési munkálatok elvégzéséhez nélkülözhetetlen erdészeti és mezőgazdasági munkagépek, járművek, eszközök, Továbbá prioritásként jelenik meg a NATURA 2000 területekhez kapcsolódó bemutatási tevékenység is.					
KEHOP-4.1.0-15-2016-00049 Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett gyepterületek legeltetéssel történő természetvédelmi kezeléséhez szükséges állattartási infrastruktúra fejlesztése	2016.11.01. - 2021.09.20.	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energia-hatékonysági Operatív Program	A projekt a legeltetéssel történő természetvédelmi gyepterületre, az állatállomány tartásához szükséges infrastruktúra fejlesztésére irányul. A projekt komplex célkitűzése az országos jelentőségű védett területeken található értékes élőhelyek fejlesztése, ezzel összefüggésben az őshonos, védett növény és állatfajok védelme; különös tekintettel a huculkisló nukleusz állományának védelmére. Az ANPI kezelésében lévő gyepterületek jelentős részén a kezelés legmegfelelőbb módját az extenzív, szakaszolt legeltetés	legeltetéssel kezelt területek, továbbá kiszolgáló helyiségek létesítése, fejlesztése	573,0166	650.000.000 Ft	650.000.000 Ft	Bev: 210.173.484 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016: 233.670 Ft Kiad 2017: 12.832.861 Ft Kiad 2018: 16.397.887 Ft Kiad 2019: 44.271.560 Ft <u>Kiad 2020: 68.905.736 Ft</u> Egyenleg: 67.531.770 Ft (+ az építési költség szállítói finanszírozás lesz: 439.826.516 Ft)

			jelenti. A projekt az ehhez szükséges infrastruktúra, a hucullovak tartásához elengedhetetlenül szükséges feltételrendszer kialakítására irányul.					
KEHOP-4.1.0-15-2016-00051 A természetvédelmi erdőkezelést és a becserjésedéssel veszélyeztetett védett gyepek rehabilitációját elősegítő infrastruktúra fejlesztése az ANPI területén	2016.11.01. - 2021.09.28.	Széchenyi 2020 - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program	A projekt komplex célkitűzése az ANPI kezelésében lévő, az Aggteleki Tájegységben található erdők és gyepek természetvédelmi célú fenntartása, ezáltal az országos jelentőségű védett terület, mint értékes élőhely megőrzése, fenntartása, az őshonos, védett növény- és állatfajok védelme. A rekonstrukciós, természetvédelmi területkezelési munkák célja mintegy 3.110 ha védett területen a természetes vagy természetközeli élőhelyek megőrzése az eredeti, őshonos növényfajok visszatelepülésének elősegítése, a nem őshonos fajok kiszorítása. A projekt keretében beszerzésre kerülnek a területkezeléshez és monitoring tevékenységhez szükséges eszközök is.	természetvédelmi területkezelés (erdők, gyepek)	3.110,3669	363.297.510 Ft	363.297.510 Ft	Bev: 363.297.510 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016:153.670 Ft Kiad 2017: 8.718.129. Ft Kiad 2018: 41.962.521 Ft Kiad 2019: 94.478.718 Ft <u>Kiad 2020: 164.984.197 Ft</u> Egyenleg: 53.020.275 Ft

<p>KEHOP-4.1.0-15-2016-00061 Kipusztulással veszélyeztetett Natura 2000 jelölő denevérfajok in-situ megőrzését szolgáló gyakorlati védelmi beavatkozások az ANPI működési területén</p>	<p>2016.12.01. – 2020.10.31.</p>	<p>Széchenyi 2020 - Környezeti és Energia-hatékonysági Operatív Program</p>	<p>A projekt fő célkitűzése, hogy a legszükségesebb denevérvédelmi célú kivitelezési munkálatok elvégzésével érdemben növeljük az ANPI működési területén található legjelentősebb mesterséges denevérszállások biztonságát, illetve hosszú távon is megőrizhetővé tegyük őket, melyek egyébként beavatkozás nélkül rövid időn belül megszűnnének, és jelentős denevérállomány pusztulását eredményeznék. 6 helyszínen végzünk beavatkozási munkálatokat. Másképp a projekt célja a társadalmi támogatottság növelése, a denevérek ismertségének és elfogadásának növelése, harmadrészt a denevérszállások mesterséges megvilágítás okozta fényszennyezésnek a csökkentése.</p>	<p>veszélyeztetett jelölő denevérfajok élőhelyei</p>	<p>36.299,774</p>	<p>172.124.592 Ft</p>	<p>172.124.592 Ft</p>	<p>Bev 2016: 150.000.000 Ft (támogatási előleg) Bev 2019: 22.124.592 Ft (keretemelés miatt további támogatási előleg) Kiad 2016: 0 Ft Kiad 2017: 7.876.326 Ft Kiad 2018: 94.681.596 Ft Kiad 2019: 33.780.160 Ft <u>Kiad 2020: 35.786.510 Ft</u> Egyenleg: 0 Ft</p>
<p>KEHOP-4.2.0-15-2016-00010 A területi jelenlét és a természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság</p>	<p>2017.01.31. – 2021.03.31.</p>	<p>Széchenyi 2020 - Környezeti és Energia-hatékonysági Operatív Program</p>	<p>A projekt célja a területi jelenlét és a természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével, melynek elemei Őrszolgálati Iroda kialakítása a Zempléni Tájegységben; a terepi</p>	<p>Teljes működési terület</p>	<p>199.000.000 Ft</p>	<p>199.000.000 Ft</p>	<p>199.000.000 Ft</p>	<p>Bev: 199.000.000 Ft (támogatási előleg) Kiad 2016: 0 Ft Kiad 2017: 2.973.809 Ft Kiad 2018: 16.901.291 Ft Kiad 2019: 19.384.499 Ft <u>Kiad 2020: 121.690 Ft</u> Egyenleg: 159.618.721 Ft</p>

természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével			mobilitás, adatgyűjtés, monitorozás eszközrendszerének fejlesztése, Légirendészeti támogató rendszer kidolgozása.					
SKHU/1601/1.1/035 Gyógyturisztikai fejlesztések az Aggteleki és Szlovák-karszt Világörökség barlangjaiban	2017.11.01. - 2021.07.31.	INTERREG V-A Szlovákia Magyarország Együttműköd ési Program	A projekt célja az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangrendszerében, a határon átnyúló hálózattal rendelkező barlangok gyógybarlanggá minősítéséhez kötelezően előírt vizsgálatok ((víznyomjelzések, vizsgálatok geofizikai vizsgálatok, barlang klíma vizsgálatok, barlangi légmodell készítése, hidrodinamikai modellezés, mikrobiológiai vizsgálatok, vízkémiai vizsgálatok, In situ szennyezőanyag jelenlétének és terjedésének vizsgálata) elvégzése a minősítéshez. Cél továbbá a gyógyturisztikai működéshez szükséges belső és külső építési munkálatok elvégzése, valamint a gyógyterápiás eszközök beszerzése.	Béke barlang, Baradla barlang (ANPI)	ANPI 1.500m2	Projekt össz: 1.616.098,4 EUR ebből ANPI:1.303.52 4,4 EUR	ANPI: 1.303.524,40	Bev 2018: 901.947 EUR (támogatási előleg) Kiad 2017: 1.597 EUR Kiad 2018: 346.866 EUR Kiad 2019: 666.415 EUR <u>Kiad 2020: 207.120 EUR</u> Egyenleg: -320.051 EUR (Ennél a projektnél az összköltség 69%-át kaptuk meg előlegként, a további támogatási összeget az elfogadott elszámolások alapján utólag, 2021-ben kapjuk meg)
SKHU/1601/1.1/038 Vizi élményútvonal megvalósítása a Bodrog és eredetfolyói mentén	2017.11.01. - 2020.01.31.	INTERREG V-A Szlovákia Magyarország Együttműköd ési program	A projekt aktív ökoturizmusra épülő komplex attrakciócsomag kifejlesztését célozza a Tokaj és Abara közötti, határon átnyúló, 80 km-es szakaszon a Bodrog és eredetfolyói mentén, melynek egyres kínálati elemei kiegészítik	Bodrogzug, Long-erdő – Zempléni Tájvédelmi körzet (ANPI)	ANPI: 5.000 ha	Projekt össz: 2.612.644 EUR ebből ANPI: 2.109.124 EUR	ANPI: 2.109.124 EUR	Bev 2018: 2.109.124 EUR (támogatási előleg) Kiad 2017: 735 EUR Kiad 2018: 61.258 EUR Kiad 2019: 1.747.474 EUR <u>Kiad 2020: 292.605 EUR</u> Maradvány: 7.052 EUR

			<p>egymást. A projekt közvetlen célja, hogy a Bodrog és eredetfolyói mentén a turisztikai vonzerőket növelje és elérhetővé tegye a vízi, kerékpáros, lovas túraútvonalak kiépítésével, természetes, épített, és informatikai infrastrukturális háttér kialakításával. A projekt fő elemei: A bodrogzugi csatornák vízszállító képességének visszaállítása, rekonstrukciója, vízi kikötő pontok létesítése, csónakok, hajók beszerzése, regisztrációs informatikai felület működtetése; 4 helyen információs-bemutató központ kialakítása; A vízi útvonalhoz kapcsolódó kiegészítő turisztikai attrakciók fejlesztése; lovas- és kerékpáros túraútvonalak kialakítása.</p>					(visszaútalásra kerül)
<p>HUSKROUA/1702/ 6.1/0010 Ökológiai folyosók a Kárpátokban</p>	<p>2019.10.01. – 2022.03.30.</p>	<p>INTERREG A Magyarország Szlovákia Románia Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program</p>	<p>A projekt célja a közös természeti értékek megőrzése, azáltal, hogy azonosítja, feltérképezi, majd megfigyeli a határon átnyúló kulcsfontosságú ökológiai folyosókat és a folyosók élőlényeit, intézkedéseket hoz az ökológiai folyosók védelmére, mely így a jövőben fokozottan segíti a nagy húsevő ragadozók élőhelyeinek védelmét.</p>	<p>Aggteleki és Zempléni Tájegység</p>	<p>Teljes működési terület</p>	<p>Projekt össz: 1.550.871,83 EUR</p>	<p>ANPI: 339.754,98 EUR</p>	<p>Bev 2019: 125.709 EUR (támogatási előleg) Kiad 2019: 0 EUR <u>Kiad 2020: 32.767 EUR</u> Egyenleg: 92.942 EUR</p>

			A projekt keretében először alakul a magyar, szlovák, román és ukrán szervezetek között olyan partnerség, együttműködés, amely a vadon élő állatok határokön átnyúló megfigyelésére irányul.					
JÉGHÁT_T/65 (2018) Szögligeti Szalamandra Ház és Erdei Iskola, Kemping és Turistaszálló, korszerűsítése	2019.01.01. – 2020.06.30.	Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program	A projekt keretében az elavult fűtésrendszer, és vizesblokkok korszerűsítése valósult meg. Cél az épület fenntartási költségeinek részét képező, fatüzelésű kazánal történő téli fűtési és használati meleg víz, valamint a nyári melegvíz előállítás költségeinek csökkentése, és a tisztálkodás komfortérzetének javítása, a biztonságos üzemeltetés érdekében.	Szögligeti Szalamandra-ház és Erdei Iskola Szögliget 0253/4 hrsz.	675 m2	34.000.000 Ft	34.000.000 Ft	Bev: 34.000.000 Ft (támogatási előleg) Kiad 2019: 0 Ft <u>Kiad 2020: 33.994.679 Ft</u> Egyenleg: 5 321 Ft (visszaulátásra kerül)
MK_TSZ/209/3 (2020) Tengerszem Szálló és Oktatási Központ felújításának beszerzési és tervezési feladatai	2020.09.01 – 2020.12.31.	Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program	Tengerszem Szálló és Oktatási Központ felújításának tervezésével kapcsolatos feladatok elvégzése.	Tengerszem Szálló és Oktatási Központ, Jósvalő, Tengerszem oldal 1.	675 m2	6.011.000 Ft	6.011.000 Ft	Bev 2020: 6.011.000 Ft (támogatási előleg) <u>Kiad 2020: 3.950.000 Ft</u> Maradvány: 2.061.000 Ft (visszaulátásra kerül)
MK_GPF/151/1/2020 Kövirózsa apartmanház korszerűsítése	2020.03.01-2020.10.31.	Téry Ödön Nemzeti Turistaház-fejlesztési Program	A projekt keretében megtörtént az ablakok, külső térbe nyíló ajtók felújítása, külső fafelületek kezelése, a tető előregedett elemeinek cseréje, belső meleg burkolatok cseréje, előregedett konyhai és szórakoztatási eszközpark cseréje, udvar	Kövirózsa apartmanház, Aggtelek, Deák Ferenc utca 18. Hrsz.: Aggtelek 148	1,2849 ha	17.500.000 Ft	17.500.000 Ft	Bev 2020: 17.500.000 Ft (támogatási előleg) <u>Kiad 2020: 17.475.381 Ft</u> Maradvány: 24.619 Ft (visszaulátásra kerül)

			tereprendezése, parkoló és kerítés kialakítása. A projekt megvalósításával, sokkal jobb körülmények közt tudja fogadni az ANPI a kirándulókat, pihenni vágyókat.					
--	--	--	--	--	--	--	--	--

II. sz. melléklet: Tájértékek

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 6.1. pontjához

Az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén felmért egyedi tájértékek, településenkénti kimutatásban:

	Település	Felmérés éve	Egyedi tájértékek száma	Megjegyzés
1	Abaújalpár	2010-2011	17	
2	Abaújkér	2003	9	
3	Abaújlak	2001	10	
4	Abaújszántó	2003	17	
5	Abaújszolnok	2001	7	
6	Abaújvár	2003, 2004	35	
7	Abod	2001	6	
8	Aggtelek	2004	48	
9	Alsóberecki	2003	6	
10	Alsódobsza	2003	3	
11	Alsógagy	2001	2	
12	Alsóregmec	2010-2011	21	
13	Alsószuha	2004	5	
14	Alsótelekes	2004	13	
15	Alsóvadász	2001	4	
16	Alsózsolca	2001	10	
17	Arka	2010-2011	32	
18	Arnót	2001	4	
19	Aszaló	2001	8	
20	Baktakék	2001	17	
21	Balajt	2001	11	
22	Bánréve	2004	6	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
23	Baskó	2010-2011	45	
24	Becskeháza	2003	2	
25	Bekecs	2012	11	
26	Beret	2001	6	
27	Bodroghalom	2003	11	
28	Bodrogkeresztúr	2019	20	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium

				minőségbiztosítására váró adatok)
29	Bodrogkisfalud	2012	10	
30	Bodrogolaszi	2010-2011	15	
31	Bódvalenke	2003	9	
32	Bódvarákó	2003	14	
33	Bódvaszilás	2003	20	
34	Boldogkőújfalú	2010-2011	22	
35	Boldogkőváralja	2010-2011	47	
36	Boldva	2001	10	
37	Borsodszirák	2001	6	
38	Bózsza	2010-2011	33	
39	Büttös	2003	6	
40	Cigánd	2003	7	
41	Csenyéte	2001	8	
42	Csobád	2001	7	
43	Damak	2001	3	
44	Dámóc	2003	10	
45	Debréte	2003	5	
46	Detek	2001	12	
47	Dövény	2004	11	
48	Dubicsány	2001	12	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
49	Edelény	2001, 2003	10	
50	Égerszög	2004	7	
51	Encs	2003	13	
52	Erdőbénye	2016	22	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
53	Erdőhorváti	2010-2011	53	
54	Fáj	2003	7	
55	Fancsal	2003	9	
56	Felsőberecki	2003	12	
57	Felsődobsza	2003	6	
58	Felsőgagy	2001	14	
59	Felsőkelecsény	2004	14	
60	Felsőnyárád	2004	4	
61	Felsőregmec	2010-2011	25	
62	Felsőtelekes	2004	16	

63	Felsővadász	2001	17	
64	Felsőzsolca	2001	13	
65	Filkeháza	2010-2011	15	
66	Fony	2010-2011	65	
67	Forró	2003	5	
68	Fulókércs	2003	6	
69	Füzér	2003	31	
70	Füzérkajata	2010-2011	35	
71	Füzérkumlós	2003	16	
72	Füzérradvány	2010-2011	33	
73	Gadna	2001	6	
74	Gagyapáti	2001	5	
75	Gagybátor	2003	11	
76	Gagyvendégi	2003	4	
77	Galvács	2001	4	
78	Garadna	2003	8	
79	Gesztely	2001	9	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
80	Gibárt	2003	3	
81	Golop	2004	13	
82	Gömörszőlős	2004	9	
83	Gönc	2003	30	
84	Göncruszka	2003	8	
85	Györgytarló	2003	11	
86	Halmaj	2001	7	
87	Hangács	2001	4	
88	Háromhuta	2009	57	
89	Hegymeg	2001	2	
90	Hejce	2010-2011	51	
91	Hercegkút	2004	25	
92	Hernádbüd	2003	6	
93	Hernádcéce	2003	9	
94	Hernádkércs	2003	5	
95	Hernádpetri	2003	5	
96	Hernádszentandrás	2003	4	
97	Hernádszurdok	2003	8	
98	Hernádvécse	2003	10	

99	Hét	2004	8	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
100	Hidasnémeti	2003	14	
101	Hídvégardó	2003	29	
102	Hollóháza	2003	24	
103	Homrogd	2001	10	
104	Imola	2004	7	
105	Ináncs	2001	3	
106	Irota	2001	5	
107	Izsófalva	2004	15	
108	Jákfalva	2004	8	
109	Jósvafő	2004	56	
110	Kánó	2004	12	
111	Kány	2003	5	
112	Karcsa	2003	8	
113	Karos	2003	16	
114	Kázsmárk	2001	5	
115	Kéked	2003	46	
116	Kelemér	2004	10	
117	Kenézlő	2004	35	
118	Keresztéte	2003	3	
119	Kishuta	2009	27	
120	Kiskinizs	2001	3	
121	Kisrosvány	2017	10	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
122	Komjáti	2003	18	
123	Komlóska	2010-2011	43	
124	Korlát	2010-2011	23	
125	Kovácsvágás	2007, 2010-2011	26	
126	Krasznokvajda	2003	7	
127	Kupa	2001	10	
128	Kurityán	2004	8	
129	Lácacséke	2003	5	
130	Ládbesenyő	2001	3	
131	Lak	2001	10	
132	Legyesbénye	2012	28	
133	Léh	2001	4	

134	Litka	2003	4	
135	Mád	2016	23	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
136	Makkoshotyka	2003	8	
137	Martonyi	2003	5	
138	Megyaszó	2003	6	
139	Méra	2003	7	
140	Meszes	2003	11	
141	Mezőzombor	2012	14	
142	Mikóháza	2010-2011	28	
143	Mogyoróska	2010-2011	26	
144	Monaj	2001	7	
145	Monok	2012	33	
146	Múcsony	2004	10	
147	Nagyhuta	2009	26	
148	Nagykinizs	2003	3	
149	Nagyrosvány	2003	16	
150	Novajdrány	2003	7	
151	Nyésta	2001	7	
152	Nyíri	2003	12	
153	Nyomár	2001	7	
154	Olaszliszka	2012	14	
155	Onga	2001	8	
156	Ónod	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
157	Ormosbánya	2004	6	
158	Pácin	2003	15	
159	Pálháza	2010-2011	23	
160	Pamlény	2003	7	
161	Pányok	2003, 2004	37	
162	Pere	2003	5	
163	Percse	2003	1	
164	Perkupa	2003	7	
165	Pusztafalu	2003	19	
166	Pusztaradvány	2003	6	
167	Putnok	2004	19	
168	Ragály	2004	23	

169	Rakaca	2003	15	
170	Rakacaszend	2003	12	
171	Rásonysápberencs	2001	8	
172	Rátka	2004	14	
173	Regéc	2010-2011	48	
174	Révleányvár	2003	2	
175	Ricse	2003	8	
176	Rudabánya	2004	13	
177	Rudolftelep	2004	9	
178	Sajógalgóc	2004	11	
179	Sajókaza	2004	7	
180	Sajókeresztúr	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
181	Sajólád	2001	8	
182	Sajópálfala	2001	6	
183	Sajópetri	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
184	Sajósenye	2001	1	
185	Sajóvamos	2001	6	
186	Sárazsadány	2006	45	
187	Sárospatak	2003, 2012	45	
188	Selyeb	2001	12	
189	Semjén	2003	6	
190	Serényfalva	2004	15	ANPI-BNPI közös felmérés, a felülvizsgálatot az ANPI végezte.
191	Sima	2010-2011	10	
192	Szakácsi	2001	6	
193	Szalaszend	2003	11	
194	Szalonna	2003	4	
195	Szászfa	2003	4	
196	Szegi	2012	7	
197	Szegilong	2012	9	
198	Szemere	2003	12	
199	Szendrő	2001, 2003	21	
200	Szendrőlád	2001, 2003	13	
201	Szentistvánbaksa	2003	3	
202	Szerencs	2012	36	

203	Szikszo	2001	17	
204	Szin	2004	29	
205	Szinpetri	2004	24	
206	Szirmabesenyo	2001	0	A település ANPI működési területére eső része felmérésre került, de egyedi tájértéket nem találtunk rajta.
207	Szögliget	2004	51	
208	Szölösardó	2004	14	
209	Szuhafő	2004	7	
210	Szuhakálló	2004	7	
211	Szuhogy	2004	12	
212	Tállya	2016	29	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
213	Tarcal	2013	52	
214	Telkibánya	2010-2011	82	
215	Teresztenye	2004	11	
216	Tiszacsermely	2003	2	
217	Tiszakarád	2003	11	
218	Tiszaladány	2013	6	
219	Tokaj	2013	74	
220	Tolcsva	2012	24	
221	Tomor	2001	6	
222	Tornabarakony	2003	5	
223	Tornakápolna	2004	9	
224	Tornanádaska	2003	20	
225	Tornaszentandrás	2003	10	
226	Tornaszentjakab	2003	18	
227	Tornyosnémeti	2003	12	
228	Trizs	2004	11	
229	Vágáshuta	2007, 2010-2011	19	
230	Vajdácaska	2003	9	
231	Vámosújfalu	2006	29	
232	Varbóc	2004	12	
233	Vilmány	2003	9	
234	Vilyvitány	2010-2011	41	
235	Viss	2004	27	
236	Viszló	2003	4	

237	Vizsoly	2003	9	
238	Zádorfalva	2004	14	
239	Zalkod	2004	28	
240	Zemplénagárd	2003	2	
241	Ziliz	2001	4	
242	Zubogy	2004	12	
243	Zsujta	2003	5	
244	Sátoraljaújhely	2015	55	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
245	Sóstófalva	2015	1	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
246	Újcsalános	2015	5	A végleges adatállomány még nem áll rendelkezésünkre (Agrárminisztérium minőségbiztosítására váró adatok)
	Összesen		3664	

III. sz. melléklet: Üzemeltetés keretében elvégzett munkák 2020. évben

Az Igazgatóság üzemeltetési feladatot ellátó szervezeti egysége által elvégzett munkák bemutatása

Helyszín	Elvégzett munka
az ANPI teljes területén általános karbantartási jelleggel végzett tevékenységek, adminisztráció és adatszolgáltatás végrehajtása	<ul style="list-style-type: none"> - a működéshez szükséges általános feltételek biztosítása, a hálózati információk és ellenőrzés alapján szükségesnek ítélt javítási, karbantartási igények, meghibásodások pontosítása, anyagigénylési folyamat elindítása, - víz, villany és gázfogyasztási helyek havonkénti ellenőrzése, mérőegyeztetéssel a felhasználás rögzítése, a felhasznált energiamennyiségi adat szolgáltatása, - igény alapján intézkedés a kijavításra, szükség esetén külső vállalkozó bevonásával, - általános logisztikai feladatok elvégzése, - gépjárművek karbantartásának és javításának biztosítása, - az üzemeltetéshez szükséges karbantartás jellegű szakipari (asztalos, vízvezeték szerelő, villanszerelő) munkák és feladatok elvégeztetése, - anyagbeszerzés, teherszállítás, - rendkívüli eseményekből (pl.: csőtörés, villamos hálózat meghibásodás, dugulás) adódó működési zavarok helyreállítása, - folyamatos szemétszedés, takarítás, - területi és szervezeti egységek részére nem tervezett szállítási folyamat biztosítása, - az ANPI kezelésében lévő parkok, terek, bemutatóhelyek folyamatos kaszálása és zöldfelület karbantartása, - tűzifa biztosítás a szilárd tüzelésű kazánok részére, - csúszásmentesítés, hó eltakarítás, szóróanyag szállítás, - felszíni vízelvezetők folyamatos karbantartása, - vízkivételi művek szabály szerinti üzemeltetése, - munka és tűzvédelmi feladatokkal járó tevékenység, ellenőrzések, javíttatás biztosítása, - belső és külső adminisztráció adatainak gyűjtése, kezelése, részfeladatok elkészítése, energetikai,- közbeszerzési,- vagyonkezelői adatszolgáltatás,
Jósvafő: Igazgatóság épülete, Jósvafői barlangpénztár, Jósvafői, Vörös-tói, Baradla-barlang rendszer villamos hálózata	<ul style="list-style-type: none"> - folyamatos víz és fűtési rendszer javítás, szükség szerinti csere, - a számítógépes hálózat bővítése, számítás-és irodatechnika folyamatos karbantartása, - világításrendszer folyamatos karbantartása, irodai

	<p>lámpák cseréje,</p> <ul style="list-style-type: none"> - látogatói útvonalon a kerítésrendszer és leülő padok folyamatos felújítása, karbantartása, - az Igazgatóság épületének és környékének nyári zöldmunkáinak ellátása, téli csúszásmentesítés, hó eltakarítás, utak karbantartása, rendben tartása, - az Igazgatóság épülete körüli, játéktéri, túraútvonali veszélyes fák kivágása - szennyvíz hálózat rendszeres és teljes körű tisztítása,
Jósvafő, Petőfi utca 48. és Petőfi utca 52. szám alatti épületek	- folytonos és teljes terület karbantartás (Jósvafő, Petőfi utca 48-52.), gázkazán, fűtési rendszer és vízhálózat karbantartás, csapok cseréje,
Jósvafő, Kúria Oktatóközpont	- vízvezeték rendszer rendszeres javítása, - fűtés rendszer karbantartása,
Jósvafő, Fedeles Lovarda	- hálózati vízbekötés javítása, és vízvételi helyek karbantartása - elektromos javítások, karbantartás - terület kezelése, fűnyírás,
Jósvafő, Pályázatkezelési Osztály, barlang bejárat	- a teljes informatikai és villamos hálózat, fűtési rendszer, felügyelete, az épület karbantartása, a terület takarítása,
Aggtelek, Kézműves ház	- fakerítés karbantartás, külső zöldterület gondozás,
Aggtelek, Műszaki Bázis Gömöri u. 45.	- központi fűtési rendszer fűtése, karbantartása, - a létesítmény környezetének gondozása, - javítások és gyártások - beszerzésre kerülő faanyagok gombamentesítése és máglyázása, szárítása, - raktározás, elosztás,
Aggtelek, Kövirózsa apartman ház	- nyílászárók javítása, víz és villany hálózat karbantartás, külső zöldfelület gondozás,
Szin, az Aggteleki Tájégség Gazdálkodási központja	- víz-szennyvíz és villanszerelés karbantartási munkái, - kazán és fűtési rendszer folyamatos karbantartása, számítástechnika rendszer javítása-karbantartása,
Szögliget, Szalamandra-házhoz tartozó volt parancsnoki épület	- épület gépészeti javítások,
Szögliget, Szalamandra-ház	- tűzifa vágás, - épület takarítása, fűtése, rendben tartása, - kültéri tölgy padok állagmegóvása, - külső foglalkoztató faanyagvédővel történő megújító kezelése, játszóvár karbantartása, - folyamatos útjavítás, - zöldfelület egész éves gondozása,
Bódvarákó, Esztramos hegyi létesítmények	- bekötő út folyamatos karbantartása, a villamos berendezések felügyelete, rendszeres villamossági

	karbantartás, relék, tápegységek cseréje, párosodás és korrózióvédelem érdekében történő üzemenben tartás
Kelemér, Mohos ház	- zöldfelület karbantartása, takarítási feladatok elvégzése,
Baradla - barlang és oldalágak Vass Imre - barlang Rákóczi - barlang	- rendszeres villamossági karbantartás, relék, tápegységek cseréje, párosodás és korrózióvédelem érdekében történő üzemenben tartás
Általános gép és gépjármű üzemeltetési feladatok	- az Aggteleken található gázolaj konténerkút üzemeltetése, - a barlangüzemeltetéshez kapcsolódó feladatként a látogatók és szakszemélyzet szállítása egész évben, - egyéb logisztikai szállítások (ló, csemete, karbantartó anyagok, személyzet), - kis gépek szervizelése, cseréje (fűkaszák, fűrészek, fűnyírók, kistraktorok, aggregátorok, szivattyúk, csónakmotorok), - személy és teherszállító járművek folyamatos szervizelése (szükség szerint felújítás, kötelező és alkalmoszerű javítás), - gépjárművek beszerzése, értékesítése, bérlése, - gépjárművek hivatalos ügyintézés (forgalomba helyezés, vizsgáztatás, NKH és okmányirodai ügyintézés),
Bódvaszilas, Magtár	- zöldterület karbantartása, takarítási feladatok, - épületgépészeti munkák, javítások, - gázkazán csere, - WC tartályok folyamatos felújítása, - denevér bejutás elleni munkák,
Bodrogkeresztúr, a Zempléni Tájegység Gazdálkodási központja	- garanciális feladatok levezénylése, - épület üzemeltetési dokumentumok biztosítása, - eszközpark munkavédelmi okmányainak biztosítása,
Szegi, a Zempléni Tájegység telephelye,	- garanciális feladatok levezénylése, - épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása (munka és tűzvédelem) - költség figyelés,
Zalkod, a Zempléni Tájegység telephelye	- garanciális feladatok levezénylése, - épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása, - eszközpark munkavédelmi és tűzvédelmi okmányainak biztosítása, - költség figyelés,

<p>Long-erdő, a Zempléni Tájegység telephelye</p>	<ul style="list-style-type: none"> - garanciális feladatok levezénylése, - épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása, - eszközpark munkavédelmi és tűzvédelmi okmányainak biztosítása, - költség figyelés,
<p>Sárospatak, a Zempléni Tájegység telephelye</p>	<ul style="list-style-type: none"> - garanciális feladatok levezénylése, - épületüzemeltetési dokumentumok biztosítása, - eszközpark munkavédelmi és tűzvédelmi okmányainak biztosítása, - költség figyelés.

IV. sz. melléklet: Programterv (eseménynaptár) 2021.

Szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 17. pontjához – Programterv

ESEMÉNYNAPTÁR 2021. **AGGTELEKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG**

FEBRUÁR

Február 10. 9.00 Őrszolgálati Nap

Ismerkedés a természetvédelmi örök sokszínű munkájával.

Helyszín: Jósvalfő, Kúria Oktatóközpont.

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: február 5.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

MÁRCIUS

Március a Barlangok Hónapja

Kedvezményes barlangi túrák.

Március 6., 13., 20., 27. 11.00 Baradlamanó túra

Hallottál már arról, hogy létezik egy elvarázsolt, föld alatti Meseország? Ha kíváncsi vagy arra, hogyan keletkeztek a barlangok, milyen – sokszor emberi szem számára láthatatlan – élőlények laknak itt, akkor tarts velünk e mesés barlangtúrán, ahol a Baradla manó bemutatja Neked birodalmát. Kifürkészheted a mélység titkait, zenét hallgatva csodálhatod meg a szebbnél szebb cseppköveket.

Helyszín: Baradla-barlang; március 6., 20. – Aggtelek, 13., 27. – Jósvalfő

Találkozó: Baradla-barlang, aggteleki jegypénztár; Baradla-barlang, jósvalfői jegypénztár

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra

A program előzetes bejelentkezéshez (március 4., március 11., március 18., március 25. munkaidő végéig) kötött. A túra minimum 5000 Ft befizetése esetén indul.

Jelentkezés, információ: Információs Iroda - Aggteleknél az aggteleki helyszínű túrákra (+36-48/503-000); Baradla-barlang, jósvalfői jegypénztárban a jósvalfői helyszínű túrákra (+36-48/506-009)

Március 14. 10.00 A rejtélyes Esztramos

Az Esztramos több évszázad bányászatának nyomait hordozza mind a mélyében, mind a felszínén. A bányászat sok természeti értéket elpusztított, mások felfedezését viszont annak köszönhetjük. A hegy északi oldalán ereszkedünk Tornaszentandrás felé - ahol igény esetén megtekinthető az Árpád-kori, egykori bányászok által alapított ikerszentélyes templom -, majd visszatérünk kiindulópontunkhoz.

Helyszín, találkozó: Bódvarákó, Esztramos Barlangpénztár

Hossza, időtartama: 9 km, 3-4 óra.

A túrák előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb március 12-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Március 23. Víz Világnapja

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: március 12.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Március 24. 09.00 Meteorológiai Világnap

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont

Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: március 12.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Március 27. 10.00 Kőkörcsinek és források nyomában

Jósvafő környékén korán jelentkezik a tavasz: csilingelve ébrednek a források, a napsütötte dombokon pedig ekkor már bontja lila szirmait a törékeny leánykőkörcsin és sárga virágok vidám pöttyei - tavaszi héricsek - tarkítják a gyepet.

Helyszín: Jósvafő környéke.

Találkozó: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis.

Hossza, időtartama: 6 km, 3 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb március 26-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

ÁPRILIS

Április 2-5. 10.00-16.00 Húsvéti kincskeresés

2016-ban szakmai zsűri döntése alapján a Kincskereső játékösvény lett Magyarország legjobb ökoturisztikai tanösvénye. A húsvéttól látogatható kincskereső útvonalat sikeresen végigjárók garantált ajándékban részesülnek.

Helyszín: Aggtelek.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Április 3-4. 11.00-15.00 Szalamandra játszóház

Természetismereti játszóház és speleobox (mászható műbarlang).

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda előtt.

Részvételi díj: Díjmentes.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

Április 15. 9.00 Múemlékvédelmi Világnap

Túra a Martonyi Három-hegyi templom- és kolostorromhoz.

Helyszín: Martonyi kolostorrom.

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: április 8.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Április 16. 9.00 Múemlékvédelmi Világnap

Séta Jósvafő ófalu műemlékei között.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: április 8.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Április 22. 09.00 Föld Napja

A Föld bolygó értékei – természet- és környezetvédelem a hétköznapokon. Előadás, játékos természetismereti foglalkozás.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: április 16.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Április 24. Erdőkóstoló túra a Föld Napja alkalmából

Április végén már harsogó zöldbe öltöznek az Aggteleki-karszt gyepi és erdei, üde zöld színükkel kóstolásra csábítanak az ehető vadon termő növények.

Helyszín: Aggtelek - Baradla-völgy, Kecső-völgy, Baradla-oldal.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda előtt.

Hossza, időtartama: 8 km, 4 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb április 23-ig) indul, min. 5 fő jelentkezése vagy 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

MÁJUS

Május 8. 10.00. Orchidea túra az Aggteleki-karszton

A színpompás májusi virágszönyeg látványa szemet és lelket egyaránt gyönyörködtet. A botanikai kincsek legjelesebbjei, az orchideák is gazdag fajszámmal virítanak május elején.

Helyszín: Jósvafő környéke

Találkozó: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis.

Hossza, időtartama: 6 km, 3 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 7-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 10. 9.00 Madarak és Fák Napja

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: május 4.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Május 17-20. 9.00 Európai Nemzeti Parkok Napja

Túrák, vizsgálódások, természetismereti foglalkozások.

Május 17. Nyílt nap óvodások részére.

Május 18. Nyílt nap az általános iskola alsó tagozatosai részére.

Május 19. Nyílt nap az általános iskola felső tagozatosai részére.

Május 20. Nyílt nap középiskolások részére.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: május 12.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Május 22. 14.30 Barangolás a Baradla-barlang tetején

Miközben a mészkőhegységek belsejében barlangok alakulnak ki, a felszínen nem változik semmi? Hova tűnt az Aggteleki-tó? Miért pont Aggteleken szántottak ördögök? Hazánkban Aggtelek környékén tanulmányozhatóak legjobban az ún. karsztjelenségek.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda előtt.

Hossza, időtartama: 3 km, 1,5-2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 21.) indul. Min. 5 egész jegy megváltása esetén indítunk túrát. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, tel: +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 23-24. 10.00-15.00 Szalamandra játszóház

Természetismereti játszóház és speleobox (mászható műbarlang).

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda előtt.

Részvételi díj: Díjmentes.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Május 24. - május 30. Magyar Nemzeti Parkok Hete

Kedvezményes barlangi és felszíni túrák.

Május 30. Gyermeknap Aggteleken

8.00-16.00 Gyermeknap kedvezmény a Kincskereső játékösvényen

2016-ban szakmai zsűri döntése alapján a Kincskereső játékosvény lett Magyarország legjobb ökoturisztikai tanösvénye. Az időszakos kincskereső útvonalat sikeresen végigjárók garantált ajándékban részesülnek.

Helyszín: Aggtelek.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege, Információs Iroda.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

11.30 Baradlamanó túra

A Baradlamanók földalatti felfedezésre invitálnak a cseppkövek birodalmába. Családoknak ajánlott program.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang jegypénztára.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb május 29-ig) indul, min. 5000 Ft részvételi díj befizetése esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

JÚNIUS

Június 3. 9.00 Környezetvédelmi Világnap

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: május 28.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Június 5-6. Barlangok Nemzetközi Világnapja

Speleobox, Szalamandra játszóház, hosszútúra, barlangi témájú előadások, denevéres vándorkiállítás, denevérmúzeum megtekintése

Helyszín: aggteleki és vörös-tói fogadótér, Szinpetri

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

Június 19. 20.00 Éjszaka a karszton – szentjánosbogarak nyomában

Naplemente után új szereplők lépnek a természet színpadára. A szentjánosbogár-rajzás fő időszakában apró lámpások is megvilágítják utunkat.

Helyszín: Aggtelek térsége.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege, Információs Iroda előtt.

Hossza, időtartama: 2 km, 3 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb június 18-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A túraindulás pontos dátuma a rajzás függvénye! A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu,
www.anp.hu

Június 26. 7.00 „Föld Alatt és Föld Felett Teljesítménytúrák” – Csillagvizsgáló 10, Baradla 20, Világörökség 25, Kecő 30, ANP 35, Szelce 50

Teljesítménytúra részben a Baradla-barlang vörös-tói és hosszútúrás szakaszán keresztül.

A Vasutas Természetjáró Baráti Kör (Bánréve) és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság közös szervezése.

Helyszín: Aggteleki-karszt, Galyaság.

A programra előzetes bejelentkezést kérünk. Regisztrációs felület címe később!

A résztvevők maximális száma 360 fő. A barlangi szakaszra csak 200 fő jelentkezhet!

Információ: Vasutas Természetjáró Baráti Kör – Tóth Ferenc Attila: 06-30/919-77-44, bringa1@citromail.hu, www.anp.hu

Június 28. – július 2. Természetismereti Tábor

Helyszín: Szögliget, Szalamandra Ház.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

JÚLIUS

Július 3. 10.00 Túra a Törőfej-völgyben

A Törőfej-völgy sok érdekességet rejt magában Jósvafő geológia és történelmi múltjáról.

Csak hogy néhányat említsünk: itt bukkannak a felszínre a Baradla-barlang forrásai, a Jósva-források és itt található a Tengersizem-tó és az egykori turbinaház is.

Helyszín: Jósvafő és környéke. Hossza, időtartama: 2 km, 1,5 óra.

Találkozó: Jósvafő, Baradla-barlang jegypénztára.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 2-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Július 6. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában - batikolás

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Július 8. 10.00 Családi Nap

Vízi parányok. Kiselőadás a vízi makrogerinctelenekről, vízvizsgálat, mikroszkópos vizsgálódás.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Július 10. 9.00 Barangolás a Baradla-barlang tetején

Miközben mészkőhegységek belsejében barlangok alakulnak ki, a felszínen nem változik semmi? Hova tűnt az Aggteleki-tó? Miért pont Aggteleken szántottak ördögök? Hazánkban Aggtelek környékén tanulmányozhatóak legjobban az ún. karsztjelenségek.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege, Információs Iroda előtt.

Hossza, időtartama: 3 km, 1,5-2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 9.) indul. Min. 5 egész jegy megváltása esetén indítunk túrát. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, tel: +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Július 13. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában - Fessünk természetes anyagokkal!

Helyszín: Jósvalfő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Július 15. 10.00 Családi Nap

Írány a ménes! Túra a Gergés-lápára, a hucul ménes megtekintése.

Helyszín: Jósvalfő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Július 17. 18.30 Naplemente túra

A Baradla-tető Aggtelek térségének magaslata. A nappali forráság után enyhébb időben, a naplemente fényeivel színezve gyönyörködhetünk az Aggtelek környéki tájban és ismerkedhetünk annak történetével, élővilágával, néprajzával.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsege, Információs Iroda előtt.

Hossza, időtartama: 4 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 16-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Július 20. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában - szövés

Helyszín: Jósvalfő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Július 22. 10.00 Családi Nap

Vízi parányok. Kiselőadás a vízi makrogerinctelenekről, vízvizsgálat, mikroszkópos vizsgálódás.

Helyszín: Jósvalfő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Július 24. 9.00 Zöld határ túra

Utunk a Baradla–Domica-barlangrendszer természetes bejáratait köti össze. Hegyek, völgyek és mélybe tűnő karsztpatakok kísérik utunkat.

Útvonal: Aggtelek-Domica (SK)-Aggtelek.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda előtt.

Hossza, időtartama: 10 km, 4 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 23-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Július 27. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában - batikolás

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Július 29. 10.00 Családi Nap

Fürkésszünk, alkossunk! Játékos túra a Fürkész-ösvényen, kézműves foglalkozás.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Július 31. 9.00 Barangolás a Baradla-barlang tetején

Miközben mészkőhegységek belsejében barlangok alakulnak ki, a felszínen nem változik semmi? Hova tűnt az Aggteleki-tó? Miért pont Aggteleken szántottak ördögök? Hazánkban Aggtelek környékén tanulmányozhatóak legjobban az ún. karsztjelenségek.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda előtt.

Hossza, időtartama: 3 km, 1,5-2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb július 30.) indul. Min. 5 egész jegy megváltása esetén indítunk túrát. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, tel: +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

AUGUSZTUS

Augusztus 3. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában - Fessünk természetes anyagokkal!

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 5. 10.00 Családi Nap

Ismerkedés az Aggteleki Nemzeti Parkkal - előadás, kézműves foglalkozás.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 7. 10.00 Túra a Törőfej-völgyben

A Törőfej-völgy sok érdekességet rejt magában Jósvafő geológia és történelmi múltjáról.

Csak hogy néhányat említsünk: itt bukkannak a felszínre a Baradla-barlang forrásai, a

Jósva-források és itt található a Tengersizem-tó és az egykori turbinaház is.

Helyszín: Jósvafő és környéke. Hossza, időtartama: 2 km, 1,5 óra.

Találkozó: Jósvafő, Baradla-barlang jegypénztára.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb augusztus 6-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 10. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában - nemezelés

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 12. 10.00 Családi Nap

Irány a ménes! Túra a Gergés-lápára, a hucul ménes megtekintése.

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 14. 18.00 Naplemente túra

A Baradla-tető Aggtelek térségének magaslata. A nappali forróság után enyhébb időben, a naplemente fényeivel színezve gyönyörködhetünk az Aggtelek környéki tájban és ismerkedhetünk annak történetével, élővilágával, néprajzával.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-tető.

Találkozó: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótersege, Információs Iroda előtt.

Hossza, időtartama: 4 km, 2 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb augusztus 13-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus közepe – november eleje XXXIII. Bódva-völgyi Madárgyűrűző Állomás

Helyszín: Aggteleki Nemzeti Park, Szalonna: Kőszvényes-kút

Információ: Huber Attila, +36-48/506-000, +36-30/63-11-724, epitheca72@gmail.com, www.anp.hu

Augusztus 17. 10.00 Kézműves délelőtt a Kúriában - batikolás

Helyszín: Jósmafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 19. 10.00 Családi Nap

Irány a ménes! Túra a Gergés-lápára, a hucul ménes megtekintése.

Helyszín: Jósmafő, Kúria Oktatóközpont.

Előzetes jelentkezés szükséges, min. 3 nappal előtte (telefon, e-mail)!

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 20-22. Nyárbúcsúztató a Kincskereső játékösvényen

2016-ban szakmai zsűri döntése alapján a Kincskereső játékösvény lett Magyarország legjobb ökoturisztikai tanösvénye. Ebben az évben már csak néhány napig látogatható, DE ezen a hétvégén még 50 % kedvezmény jár az ösvényt felkeresőknek!

Helyszín: Aggtelek.

Túraindulás: Aggtelek, Baradla-barlang fogadótérsége, Információs Iroda.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Augusztus 21. 10.00 A vadregényes Telekes-völgy

A Rudabányai-hegység északi részének igazi különlegessége a helyenként szurdokszerű Telekes-völgy, ahol a patak bevágódásával számos kisebb barlangüreg nyílt meg. A szűk völgyben a Telekes-patak medrét kerülgetjük, érintve az Ördög-gátat és az Ördög-gát-lyuk nevű barlangot.

Helyszín: Aggteleki Nemzeti Park, Telekes-völgy

Találkozó: Éger-völgye Ifjúsági tábor előtti parkoló.

Hossza, időtartama: 7 km, 3 óra.

A túra előzetes bejelentkezéssel (legkésőbb augusztus 20-ig) indul, min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

SZEPTEMBER

Szeptember 17., 18., 24., 25. 18.00 Szeptemberi szarvasbögés az Aggteleki-karszton

Az őszi színes lombú erdők egyedi hangulatú pillanatai a hűvös estéken a szarvasbikák bögése. A túrán szakvezetővel járhatjuk be a környék erdeit, hallgatva az éjszaka hangjait, különös tekintettel a gímszarvasok nászának kiemelkedő eseményére, a szarvasbögésre.

Helyszín, találkozó: Jósmafő, Kúria Oktatóközpont és Lovasbázis.

Hossza, időtartama: 2 km, 2 óra.

A túrák előzetes bejelentkezéssel indulnak (szeptember 16., 17., 23., 24.), min. 5 egész jegy megváltása esetén. A részt vevők maximális létszáma 30 fő.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

Szeptember 23. 9.00 Takarítási Világnap

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: szeptember 20.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

Szeptember 30. 18.00 Kutatók éjszakája

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: szeptember 27.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

OKTÓBER

Október 2. 10.00 Geotóp Nap az Aggteleki Nemzeti Parkban

Az Országos Geotóp Napok keretében, geológus szakember által vezetett túra. A túrára túracipő és terepi felszerelés ajánlott.

Helyszín: Aggteleki-karszt.

Találkozó: Egyeztetés alatt.

Hossza, időtartama: Egyeztetés alatt.

Információ: Veres Zsolt geológus - 20/327-75-55, vereszolti@gmail.com, www.foldtan.hu; www.anp.hu

Október 2-3. Európai Madármegfigyelő Napok

Az ANPI és az MME Helyi csoportja által szervezett gyűrűzőállomáson gyűrűzési bemutató és madármegfigyelés várja az érdeklődőket.

Helyszín: Madárgyűrűző tábor, Szalonna.

Időpont: egész nap.

A részvétel ingyenes.

Információ: Huber Attila, 06-30/63-11-724, www.anp.hu

Október 5. 9.00 Állatok Világnapja

Helyszín: Jósvafő, Kúria Oktatóközpont.

A részvétel ingyenes. Előzetes jelentkezés szükséges, határidő: október 1.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

NOVEMBER

November 18. 14.00 Rajzpályázat díjkiosztó és kiállítás megnyitó ünnepség

Helyszín: Bódvaszilas, Művészetek Magtára

A részvétel ingyenes.

Információ: Kúria Oktatóközpont, 48/350-056, oktatokozpont@anpi.hu, www.anp.hu

November 25. – december 6. Mikulástúra a Baradla-barlangban

A Baradla-barlangot ismét meglátogatja a Mikulás.

Helyszín: Baradla-barlang.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Hétköznapokon gyermekcsoportok, hétvégén (november 27-28., december 4-5.) családok jelentkezését várjuk. A túrákra a csoportoktól előzetes bejelentkezést kérünk legkésőbb november 20-ig. A hétvégi családi túrákra 1 nappal a túranap előttig várjuk a jelentkezéseket. Időpontfoglalás jelentkezési sorrendben. A részt vevők maximális létszáma csoportoknál 30, családokból álló túránál 40 fő.

Információ: jósvafői jegypénztár, +36-48/506-009, www.anp.hu

DECEMBER

November 25. – december 6. Mikulástúra a Baradla-barlangban

A Baradla-barlangot ismét meglátogatja a Mikulás.

Helyszín: Baradla-barlang.

Hossza, időtartama: 1 km, 1 óra.

Hétköznapokon gyermekcsoportok, hétvégén (november 27-28., december 4-5.) családok jelentkezését várjuk. A túrákra a csoportoktól előzetes bejelentkezést kérünk legkésőbb november 20-ig. A hétvégi családi túrákra 1 nappal a túranap előttig várjuk a jelentkezéseket. Időpontfoglalás jelentkezési sorrendben. A részt vevők maximális létszáma csoportoknál 30, családokból álló túránál 40 fő.

Információ: jósvafői jegypénztár, +36-48/506-009, www.anp.hu

December 30. 16.00 Évbúcsúztató Operettgála

A Világörökség részét képező Baradla-barlangban hagyományosan minden évben megrendezésre kerül az Óévbúcsúztató Operettgála.

Helyszín: Aggtelek, Baradla-barlang, Hangversenytér.

Időtartam: kb. 1,5 óra.

Információ: Információs Iroda - Aggtelek, +36-48/503-000, informacio@anpi.hu, www.anp.hu

V. sz. melléklet: Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek részletezése

A szakmai beszámoló tartalomjegyzékének 5.5 pontjához

(Az 1143/2014/EU rendelet hatálya alá eső IAS fajok)

tudományos név	magyar név	előfordulási terület	kezelési tevékenység	megjegyzés
<i>Asclepias syriaca</i>	Selyemkóró	A teljes működési területen előfordul	Monitorozás Egyes esetekben vegyszeres kezelés	Szaporodása robbanásszerű. Védekezési terv kialakítás alatt.
<i>Heracleum mantegazzianum</i>	Kaukázusi medvetalp	Korábbi előfordulás Zempléni TK	monitorozás	Esetleges ismételt megtelepedés megakadályozására
<i>Impatiens glandulifera</i>	Bíbor nebánsvirág	Bódva-völgye Zempléni TK	monitorozás	Korábbi előfordulási helyek ellenőrzése

Egyéb idegenhonos inváziós növényfajokkal kapcsolatos tevékenységek:

tudományos név	magyar név	előfordulási terület	kezelési tevékenység	megjegyzés
<i>Solidago canadensis</i>	Kanadai aranyvessző	A teljes működési területen gyakori	Az ANP területén mechanikus gyengítés és vegyszeres kezelés	KEHOP-4.1.0-15-2016-00051 c. projekt keretében (2017-2020-ig)

<i>Fallopia sectio Reynoutria</i>	Ártéri japánkeserűfű	A működési terület vízfolyásai mentén néhol tömegesen fordul elő	Az ANP területén vegyszeres kezelés	Megkezdjük a teljes működési területen történő felmérését későbbi monitoring alapfelméréseként
<i>Amorpha fruticosa</i>	Cserjés gyalogakác	A működési területen ártereken tömeges. Az ANP területén az aggteleki tó-hegyen gyakori	A Zempléni Tájegység területén mechanikus visszaszorítás zajlik	Nagy területű szárazságok, legeltetési kezelések
<i>Ailanthus altissima</i>	Mirigyes bálványfa	Az ANP területén a Tornai-alsóhegyen gyakori, a bódvarákói Esztramoson gyakori, terjedőben	Az ANP területén az esztramosi állomány mechanikus gyengítése, illetve vegyszeres visszaszorítása zajlik. 2020-ban megkezdjük a Tornai-alsóhegyen lévő állomány visszaszorítását	Kísérleti céllal